Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti prve polovice 20. stoletja**
Course title:	**Women Authors, Literary Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:	Silvija Borovnik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje Alma Karlin, Marija Kmet in Milica Ostrovška. Seminar se posveča analizi in interpretaciji njihovih literarnih dosežkov in poudarja tako slogovno kot žanrsko raznolikost. Študenti pri seminarju se navajajo na samostojno raziskovalno delo, zato zahtevajo ure njihovo aktivno udeležbo. Razdeljene so jim seminarske teme z viri in literaturo, za natančnejša navodila pa sodelujejo z mentorjem. Seminarsko temo nato predstavijo v seminarju, učijo pa se oblikovati tudi samostojne znanstvene članke na literarnozgodovinske teme.	Lectures comprise an overview of the literary work of the first Slovene female authors who first appeared at the break of centuries in the first Slovene female newspaper The Slovene woman. They were writing interesting prose, poetry and dramatic works which they continued to write into the first half of the 20th century. Among them the outstanding names are Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič and Zofka Kveder, later on also the world traveler Alma Karlin. Seminar will concentrate on analysis and interpretation of their literary achievements and will emphasize their stylistic and genre variety. In seminar students get used to individual research that is why their active participation is required. Seminar topics are assigned including sources and literature, for more specific instructions students can contact mentor. Seminar paper is presented in seminar, students also learn to create individual literary historic scientific papers.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija BOROVNIK, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.
– –, 2013: *Kliči me po imenu. Izbor krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba.
Miran HLADNIK, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stoletju. *Slavistična revija* 29/3, 259–296.
Katja MIHURKO PONIŽ, 2003: *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*. Ljubljana: Delta.
Marta VERGINELLA, 2018: *Slovenka: Prvi ženski časopis (1897–1902)*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Seznaniti se z literarnozgodovinskim pregledom in jezikovno-slogovno analizo del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Razumeti posebnosti slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen. Zmožnost analize literarnih besedil glede na kronološko nastajanje, pa tudi glede na to, kako izražajo položaj ženske v določenem zgodovinskem obdobju. Poznavanje krajše proze slovenskih avtoric iz prve polovice 20. stoletja.	To get acquainted with literary historic overview and linguistic stylistic analysis of the work of the first Slovene female writers, poets and play writes. To understand specifics of Slovenian women writers, poets and dramatists regarding social historic frame which at the time was not in favor of female artistic ambitions. Ability to analyze literary texts regarding chronology as well as regarding the expression of woman's position in specific historic time period. Knowledge of short prose by the Slovene female authors of the first half of the 20th century.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Študentke in študenti naj bi bili zmožni: – ovrednotiti slovenski literarnozgodovinski razvoj glede na delež književnic; – korigirati starejše literarnozgodovinske interpretacije.	Students should be able to: – evaluate Slovene the development of literary history wizh regard to female authors; – correct the older literary historic interpretations.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predavanja in seminar z izdelavo seminarske naloge. Razlaga, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and seminar with turn in paper. Explanation, interpretation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit. Seminarska naloga.	70 % 30 %	Oral exam.Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Ugledati se v drugem: slovenska književnost v medkulturnem kontekstu. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. 194 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 147. ISBN 978-961-286-579-5. DOI: 10.18690/um.ff.2.2022. [COBISS.SI-ID 100453635]
BOROVNIK, Silvija. Zur Thematisierung von Interkulturalität in den Werken einiger Autorinnen mit Bezug auf den slowenischen Sprach- und Literaturraum. Schnittstelle Germanistik : Forum für Deutsche Sprache, Literatur und Kultur des mittleren und östlichen Europas. 2023, bd. 3, h. 2, str. 181-207. ISSN 2748-369X. DOI: 10.33675/SGER/2023/2/13. [COBISS.SI-ID 184117763]
BOROVNIK, Silvija. Osebno in kulturno nomadstvo v izbranih delih sodobnih slovenskih prozaistk. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 259-278. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3463, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.259-278.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88656. [COBISS.SI-ID 178703619]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Besediloslovje**
Course title:	**Text Linguistics**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		30			105	6

Nosilec predmeta / Lecturer:	Mira Krajnc Ivič

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
– Vpogled v predmet in umestitev med sorodne discipline. – Besedilo kot materialna in pojmovna pojavnost. – Besedilo vs. jezik vs. diskurz.	– Introduction into thecourse and its relation to asociated disciplines. – Text as both material and conceptual phenomena. – Text vs. language vs. discourse.

– Kriteriji besedilnosti. – Relacijska kriterija znotraj besedila: kohezivnost in koherentnost. – Kriteriji z vidika udeležencev komunikacijskega stika: namernost in sprejemljivost. – Medbesedilnost in besedilna vrsta/žanr. – Situacijskost in informativnosti. – Jezikovni pomen in smisel besedila. – Mikro- in makrostruktura besedila. – Zunanja zgradba in okvirne sestavine besedila. – Povezovanje v besedilu. – Endoforičnost in eksoforičnost. – Anaforičnost in kataforičnost. – Deiktična sredstva: krajevna, časovna, osebna in kvalifikacijska deiktika. – Diateza, elipsa in parenteza. – Tematsko-rematska zgradba. – Besedilni prototipi.	– Standards of textuality. – Text-centered standards: cohesion and coherence. – Standards regarding actors of the communicational contact: : intentionality and acceptability. – Intertextuality and text type/genre. – Situatiotionality and informativity. – Linguistic meaning and meaning ofa text. – Micro- in macrostructure of the text. – Outer form of a text and itscore components. – Textual linking. – Endophoricity and exophoricity. – Anaphoricity and cataphoricity. – Deictic cathegories of place, time and person; and qualitative deixis. – Diathesis, ellipsis and parenthesis. – Thematic-remathic structure. – Text prototypes.

Temeljni študijski viri / Readings:

Robert A. Beaugrande, Wolfgang U. Dressler, 1992: *Uvod v besediloslovje*. Ljubljana: Park.
Aleksandra Bizjak, 2016: Stavčna tema in sporočilni namen besedila. Toporišičeva obdobja. Ur. Erika Kržišnik, Miran Hladnik. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 309–315. Dostopno 15. 11. 2024 na https://centerslo.si/knjige/gradiva/zborniki-simpozija-obdobja/obdobja-35/35-obdobja/
Sonja Hudej, 2009: Časopisna oglaševalska besedila, reklame: Struktura in večkodnost. Koper: Založba Annales.
Helena Kuster, 2013: *Izbrane teme iz besediloslovja, stilistike in pragmatike slovenskega jezika.* Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana.
Mojca Smolej, 2018: Prosti besedni red: obravnava primerov v izbranih publicističnih besedilih. Slovenščina – diskurzi, zvrsti in jeziki med identiteto in funkcijo. Ur. Jerica Vogel. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 51–57. Dostopno 15. 11. 2024 na https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-39/.
Andreja ŽELE, 2018: O aktualnostnočlenitveni stavi v slovenščini. Jezik in slovstvo 63/2-3. 59–73.
Andreja Žele, Mira Krajnc Ivič, 2020: *Sodobna slovenska skladnja: diskurzni in slovnični vidik.* Maribor: Univerzitetna založba. (ustrezna poglavja)
Znanstveni prispevki glede na obravnavano temo.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Pridobiti znanje o temeljnih značilnostih in lastnostih besedil: prvine, zgradba, funkcioniranje posameznih, konkretnih sporočanjskih okoliščinah. Samostojno interpretirati in tvoriti izbrana besedila in besedilne vrste/žanre.	To acquire knowledge about fundamental text features and characteristics: elements, construction, functioning of the particular, concrete context. To independently interpret and create selected texts and text types/genres.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**

Znanje in razumevanje: Študenti so po zaključku tega predmeta sposobni: – opredeliti pojem besedila, – našteti merila besedilnosti, – primerjati merila besedilnosti, – opisati vpliv situacijskosti na smisel izbranega besedila, – analizirati sprejemljivost izbranega besedila glede na kontekst, – opisati stopnje informativnosti, – določiti in pojasni besedilni prototip izbranega besedila, – glede na členitev po aktualnosti najti jedro v izreku, – pojasniti primere besedilnega namigovanja, – razlikovati med smislom in pomenom, – primerjati faze tvorjenja besedila, – v izbranem besedilu najde konektorje in opiše njihovo vlogo, – ovrednotiti kohezivna sredstva izbranega besedila glede na besedilno vrsto, – obnoviti izbrano besedilo. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – Sposobnost samostojnega in argumentiranega analiziranja besedil. – Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.	Knowledge and Understanding: On completion of the course, students will be able to: – define the concept of text, – list the standards of textuality, – compare standards of textuality, – describe the impact of situationality on the meaning of the selected text, – analyse the acceptability of the chosen text according to its context, – describe levels of the informativity, – determinate and explain the text prototype of selected text, – find the focus of an utterance following the functional sentence perspective, – explain cases of textual clue, – differentiate between actual meaning and virtual meaning – compare the stages of text forming, – in the selected text, find connectors and describe their function, – evaluate the cohesive means of selected text following the genre, – restore the selected text. Transferable/Key Skills and other attributes: – Ability of independent and argumentative text analysis. – Readiness for constant professional improvement.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda dikusije. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Presenting the content of the course and, at the same time, encouraging students to adopt a problem solving approach and to solve specific problems text interpretation. Stimulating students' active participation, engaging them in in-depth studyingof the contents, and critical assessment. Methods discussion. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sprotne naloge.	30 %	Coursework.
Ustna predstavitev.	10 %	Oral presentation.

Pisni izpit. Sodelovanje pri pedagoškem procesu.	50 % 10 %	Written exam. In-class participation.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. "Izhodišče je besedilo" – o besedilih in žanrih pri pouku slovenščine. *Jezik in slovstvo*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 69, št. 3, str. 45-59, ilustr. ISSN 0021-6933. DOI: 10.4312/jis.69.3.45-59. [COBISS.SI-ID 209509379], [SNIP, Scopus]
projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARIS
KRAJNC IVIČ, Mira. O besedilu z vidika informativnosti. V: SMOLEJ, Mojca (ur.), SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca (ur.). *Prispevki k preučevanju slovenske skladnje*. 1. izd. Ljubljana: Založba Univerze, 2023. Str. 133-146. ISBN 978-961-297-099-4. https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/421/764/8513, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM. [COBISS.SI-ID 165139715], [Odprti dostop]
projekt: P6-0156-2020 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije
VERDONIK, Darinka, MAJHENIČ, Simona, ANTLOGA, Špela, MAJNINGER, Sandi, FERME, Marko, DOBROVOLJC, Kaja, PULKO, Simona, KRAJNC IVIČ, Mira, ULČNIK, Natalija. Učno e-okolje "Slovenščina na dlani" : izzivi in rešitve. V: FIŠER, Darja (ur.), ERJAVEC, Tomaž (ur.), PRETNAR ŽAGAR, Ajda (ur.). *Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika = Language technologies and digital humanities*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2021. Letn. 9, št. 1, str. 181-215, ilustr. Slovenščina 2.0, 1, 2021. ISBN 978-961-06-0500-3. ISSN 2335-2736. https://revije.ff.uni-lj.si/slovenscina2/article/view/9881/9558, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.4312/slo2.0.2021.1.181-215. [COBISS.SI-ID 69069315], [SNIP, Scopus]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Besedotvorje**
Course title:	**Word-formation**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Irena Stramljič Breznik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**

1. Definicija in pomen besedotvorja za jezikoslovje in nejezikoslovje. 2. Povezanost besedotvorja z drugimi opisi jezikovnih ravnin. 3. Tvorjenka in njene sestavine. 4. Tvorbena modela slovenskega besedotvorja: a) model J. Toporišiča, b) model A. Vidovič Muhe. 5. Besedotvorne vrste. 6. Besedotvorni pomeni. 7. Tvorbeni vzorci: a) predmetnopomenskih besednih vrst, b) nepredmetnopomenskih besednih vrst. 8. Naglas tvorjenk. 9. Praktično prepoznavanje besedotvornih vrst in pomenov tvorjenk v konkretnih besedilih.	1. Definition and significance of the word-formation for linguistics and non-linguistics. 2. Connection of the word-formation to other descriptions of language levels. 3. Coinages and its compounds. 4. Formation models of the Slovene word-formation: a) J. Toporišič's model, b) A. Vidovič Muha's model. 5. Word-formation types. 6. Word-formation meanings. 7. Formation patterns of: a) Subject meaning word classes, b) non-subject meaning word classes. 8. Accentuation of coinages. Practical identification of the word-formational kinds and meaning of coinage in concrete texts.

Temeljni študijski viri / Readings:

Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 7). 11–243.
– –, 2004: *Besednodružinski slovar slovenskega jezika.* Maribor: Zora. 24–63.
– –, 2010: *Tvorjenke slovenskega jezika med besedilom in slovarjem.* Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Zora 71).
– –, 2020: *Besedotvorje: teoretično, praktično in didaktično*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. (Zora, 136).
Jože TOPORIŠIČ, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 143–234.
Ada VIDOVIČ MUHA,[2] 2011: *Slovensko skladenjsko besedotvorje ob primerih zloženk*. Ljubljana: PK. 7–50, 175–185.
Aktualni prispevki v *Slavistični reviji, Jeziku in slovstvu, Jezikoslovnih zapiskih* in drugih relevantnih revijah.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študenti: – se seznanijo s slovensko besedotvorno teorijo, – osvojijo temeljne besedotvorne vzorce slovenskega jezika, – prepoznajo besedotvorne vrste, – odkrivajo povezavo med tvorbenimi in naglasnimi značilnostmi tvorjenk, – razumejo pomenotvorne, besedotvorne postopke, – pridobljeno znanje uporabljajo pri razumevanju obstoječih in oblikovanju novih poimenovanj.	Students: – get to know Slovene word-formation theory, – acquire the knowledge on word-formation patterns of the Slovene language, – identify word-formation kinds, – identify interconnection between formation and accentuation characteristics of the coinages, – they understand the meaning-formation and word-formation procedures, – use acquired knowledge for understanding the existing and for formation the new naming.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**

Znanje in razumevanje: Študentje so zmožni: – kritično presojati in se odzivati na nove ponujene vzorce tvorjenk, – razčleniti in kategorizirati tvorjenke, – ovrednotiti ustreznost tvorbenih vzorcev v novotvorjenkah, – pridobljeno znanje uporabiti praktično v strokovnem jeziku. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Pridobljena teoretična podlaga slovenskega besedotvornega sistema je izhodišče za aplikativna znanja in opazovanje specifičnih vlog tvorjenk v različnih besedilih na drugi stopnji študija.	Knowledge and Understanding: Students are able to: – critically assess and respond to the recent offered patterns of coinages, – analyze and categorize complex words, – evaluate the use of word-formation patterns in neologisms, – use the acquired knowledge in practice related to professional language. Transferable/Key Skills and other attributes: The acquired background of the Slovene word-formational system is the starting point for applicative knowledge and observation of specific coinages roles in various texts at the second level.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– Predavanje (verbalno-tekstualne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija; demostracijsko-ilustrativne metode: prikazovanje). – Seminarske vaje (delo s tekstom; uporaba razpoložljive izobraževalne in informacijske tehnologije). Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– Lectures (verbal-textual methods: explanation, clarification, discussion; demonstrative-illustrative methods: presentation). – Seminars (work with text; usage of the available educational and information technology). The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	40 %	Written exam.
Ustni izpit.	40 %	Oral exam.
Sprotne naloge.	20 %	Coursework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Značilnosti izmedmetih priponskih nizov v Besednodružinskem slovarju slovenskega jezika za iztočnice na b. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 17, št. 1, str. 1-17. ISSN 1855-6302.
STRAMLJIČ BREZNIK, Irena, LEDINEK, Nina. Kvantitativni podatki o besedotvornih modelih in priponskih nizih izmedmetnih tvorjenk v Besednodružinskem slovarju slovenskega jezika za iztočnice na b. Slovenski jezik - Slovene linguistic studies. [Tiskana izd.]. 2024, 16, str. 59-85, tabele. ISSN 1408-2616.
STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Križemkraž po avtorskih tvorjenkah v mladinskih delih Bine Štampe Žmavc = Criss-cross through the coinages in Bina Štampe Žmavc’s literature for young readers. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). Preučevanje otroške in mladinske književnosti. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2025. Str. 387-404, ilustr. ISBN 978-961-286-946-5.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Fonetika in fonologija**
Course title:	**Phonetics and Phonology**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
45		45			90	6

Nosilec predmeta / Lecturer:	Melita Zemljak Jontes

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za pristop k izpitu je 80 % prisotnost pri kontaktnih urah in opravljeni bralna vaja in seminarska vaja iz fonetike in fonologije.	Exam requerements include: an attendance rate of 80% of all sessions (lectures, tutorials) and reading tasks, seminar exercise in phonetics and phonology.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Zvočna in grafična podoba jezika; pravorečje in pravopisje; črkopis, transkripcija. Artikulacijska fonetika, tipi glasov slovenskega jezika (samoglasniki, soglasniki). Akustična in avditivna fonetika. Fonologija: fonem, alofon; samoglasniški in soglasniški podsestav slovenskega jezika; zlog, naglas; takt, stavčna intonacija, poudarek idr. Razvrstitve fonemov slovenskega jezika. Glasovne premene. Pravopisje in pravopis: besedni pravopis (načela, raba velikih in malih črk idr.), skladenjski pravopis (ločila idr.). Jezikovne variante slovenskega jezika. Nevrološke osnove govora. Govorjeni in pisani jezik. Široka in ozka transkripcija. Oblikoglasje. Pravorečne posebnosti slovenskega jezika. Aktualna vprašanja slovenskega pravorečja. Naglasna pravila. Praktične vaje iz ortoepije in ortografije.	Slovene language and linguistic varieties of language: social and media types. Question of norm regarding different linguistic varieties. Orthoepy, orthography – theoretical frame. Fundamentals of phonetics and phonology. Sound letter relationships: recording the sound and sound values of letter symbols. Phonology of the Slovene (standard) language: vowel system, consonant system. Specific clusters of phonemes. Normes and rules of orthoepy. Orthographic norms and rules. Special pronunciation troubles regarding Slovene standard vowels and consonants. Solving practical examples between usage and norm. Practical exercises in orthoepy.

Temeljni študijski viri / Readings:

Helena DOBROVOLJC, Tina LEGAN VEROVNIK (ur.), 2015: *Pravopisna razpotja. Razprave o pravopisnih vprašanjih*. Ljubljana: Založba ZRC.
Hotimir TIVADAR, 1999: O fonemu /v/ v govorjenem slovenskem knjižnem jeziku. *Slavistična revija* 47/3, 341–361.
Hotimir TIVADAR, 2004: Fonetično-fonološke lastnosti samoglasnikov v sodobnem knjižnem jeziku. *Slavistična revija* 52/1, 31–48.
Hotimir TIVADAR, Luka HORJAK, 2021: Smiselna kodifikacija slovenskega pravorečja. *1. slovenski pravorečni posvet.* Ur. Tanja Mirtič in Marko Snoj. Ljubljana: SAZU. (Razprave 25). 17–34.
Jože TOPORIŠIČ, 2004: *Slovenska slovnica.* Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja.
Slovenski pravopis, 2001. Ur. Jože Toporišič. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 3−68 in 87−122.
Drago UNUK, 2003: *Zlog v slovenskem jeziku*. Ljubljana: Rokus; SDS. Ustrezna poglavja.
– –, 2009: Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje* 2/4, 27−36.
– –, 2012: Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju. *Večno mladi Htinj*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Zora, 83). 105−118.
– –, 2022: Zapletenost vzglasja zloga v slovenskem jeziku: razpršenost zvočnosti v razvrstitvah začetnih nezvočniških segmentov. *Jezikoslovni zapiski* 28/1, 69–96.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Teoretsko in praktično spoznajo glasovno in pisno podobo jezika skladno z jezikovnimi zvrstmi oz. besedilnimi zvrstmi, kot se pojavljajo v različnih komunikacijskih stikih. Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo.	Students gain theoretical and in practical knowledgeof vocal and written language in accordance with linguistic ortextual kinds,as they appear in diferent communication contacts.

Funkcionalno znanje fonetike, fonologije in pisnih korelatov (ločila, členjenost idr.). Poznavanje sodobne fonetične in fonološke metodologije. Seznanjenost s sodobno obravnavo oblikoglasja slovenskega knjižnega jezika.	They adopt the norms of orthoepy and ortography (rules) and are functionally proficient in both aspects. Functional knowledge of sentence phonetic and of other related aspects (punctuation, fragmentation etc.). Knowledge of modern phonetic and phonological methodology. Familiarization with the methodology for the contemporary analysis of Standard Slovene morphonology.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študentke in študenti naj bi bili zmožni: – razumeti pravopisno in pravorečno normativnost, – zapisati slušno in artikulacijsko pojavnost; – določiti glasovno vrednost zapisani pojavnosti, – aplicirati znanje in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje, – uporabiti sodobno fonetično in fonološko metodologijo na realnem sodobnem gradivu, – reševati oblikoglasna vprašanja slovenskega knjižnega jezika. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovarjave glasov idr. Fonetičnih pojavov. – Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.	Students should be able to: – understand orthographic and orthoepic norms, – determine the visual (written) aspects of both audio and articulation phenomena. – apply the vocal (speech) aspect to the written phenomena, – apply the knowledge and skills to real communication situations, – apply the modern phonetic and phonological methodology to authentic texts, – solve the morphonological issues of the Standard Slovene. Transferable/Key Skills and other attributes: – Ability to differ and pronunce sounds and other phonetic phenomena. – Interest in constant professional development.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda predstavljanja, diskusije. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures include stimulation of students to learn various problem approaches and to tackle specific planned tasks /problems of. Methods of audio and articulation phonetics. Students are encouraged to for actively participate, in detailed content and to use critical thinking. Method of report, discussion. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:	Weight (in %)	Assessment:
Sprotne naloge.	10 %	Coursework.
Praktična naloga.	10 %	Practical assignment.
Seminarska naloga.	10 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	35 %	Written exam.
Ustni izpit.	35 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita. Jezikovni priročniki kot pomoč pri uspešni zeleni komunikaciji (ob primeru čebelarske terminologije). V: LIPAVIC OŠTIR, Alja (ur.), FABČIČ, Melanija (ur.), IVAJNŠIČ, Danijel (ur.). *Komuniciranje okoljske krize*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2025. Str. 401-446, ilustr. ISBN 978-961-299-008-4. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/964/chapter/665, DOI: 10.18690/um.ff.6.2025.13. [COBISS.SI-ID 243027971]
projekt: C3330-22-953012 NOO Komuniciranje podnebne krize za uspešen prehod v zeleno družbo - ZELEN.KOM; financer: MVZI

KOLETNIK, Mihaela, ZEMLJAK JONTES, Melita. Standardizacija prekmurske transkripcije samoglasnikov : študija primera. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). *Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 121-150, ilustr. ISBN 978-961-286-882-6. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/898/1313/4345, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.4.2024.7, DOI: 20.500.12556/DKUM-89554. [COBISS.SI-ID 202353155]
projekt: J7-4642 Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino - Mezzanine; financer: ARIS

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita. Govor in govorna komunikacija v učnih načrtih za osnovno šolo in gimnazijo ter v katalogih znanj. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). *Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 299-315. ISBN 978-961-286-882-6. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/898/1313/4337, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.4.2024.15, DOI: 20.500.12556/DKUM-89957. [COBISS.SI-ID 204579331]
projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARIS
projekt: J7-4642 Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino - Mezzanine; financer: ARIS

ZEMLJAK JONTES, Melita, VALH LOPERT, Alenka. Govorna uresničitev dialogov v filmu Svet na Kajžarju (1952) - po motivih iz Potrčeve istoimenske povesti. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). *Ivan Potrč med intimo in zgodovino*. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str.141-167, ilustr. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 212431619]
projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARIS

VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita. O kolikosti in kakovosti naglašenih samoglasnikov v kultiviranem govoru Maribora in narečjih, ki so vplivala na nastanek mariborske mestne govorice, ter nekaterih drugih narečnih govorih. V: MIRTIČ, Tanja (ur.), SNOJ, Marko (ur.). *1. slovenski pravorečni posvet*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2021. Str. 226-244. Razprave, 25. ISBN 978-961-268-077-

0. https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije21/Rared2RAZPRAVE.pdf. [COBISS.SI-ID 71409155]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Besedoslovje in frazeologija**
Course title:	**Lexicology and Phraseology**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. Work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Irena Stramljič Breznik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
80-odstotna udeležba.	An attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
1. Opredelitev pojma besedoslovja ožje in širše kot zbirnega pojma več jezikoslovnih disciplin. 2. Razvojni pregled slovenskega leksikalnega pomenoslovja. Opredelitev temeljnih pojmov: – leksika (beseda, krajšava, besedna zveza); – leksikon. Raziskovanje leksike: – teoretični pristopi, – aplikacijski pristopi. Leksemi in njihove lastnosti: – beseda, – stalna besedna zveza, – krajšava. Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih. Pomeni leksemov in medleksemska razmerja. 3. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu. 4. Osnova enota frazeologije – frazem. Definicijske lastnosti frazema. Vidiki preučevanja frazemov: – strukturni, – skladenjski, – pomenski, – motivacijski, – funkcijski. Pomenska razmerja med frazemi. Zvrstnost frazemov. Norma v frazeologiji. Frazeologija v priročnikih. Novosti v slovenski frazeologiji.	1. Definition of the concept of lexicology in narrower and broader sense as an accumulative concept of several linguistic disciplines. 2. Development overview of the Slovene lexical semantics. Definition of the basic concepts: – lexis (word, abbreviation, phrase); – lexicon. Researching lexis: – theoretical approach, – applicative approach. Lexemes and their characteristics: – word, – permanent phrase, – abbreviation. Lexical semantics in Slovene. Lexemic meaning and interlexemic relations. 3. Definition of phraseology and its place in description of language and definition ofphraseology in particular and general sense. 4. Basic unit of phraseology – phraseme. The defining characteristics of phraseme. Aspects of phraseme research: – structural, – syntax, – lexical, – motivational, – functional. Lexical relation between phraseme. Classification of phraseme. Norm in phraseology. Phraseology in handbooks. News in the Slovene phraseology.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marko JESENŠEK (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij.* Maribor: Slavistično društvo. (Zora 28).

– –, 2005: *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika.* Maribor: Slavistično društvo Maribor. (Zora 32).

Erika KRŽIŠNIK, 2006: Izraba semantične potence frazemov = The use of semantic potency of phraseological units. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.) *Slovensko jezikoslovje danes* (*Slavistična revija* 54). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 259–279, 631–654.

– –, 2008: Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. *Jezik in slovstvo* 53/1, [33]–47.

– –, 2009: Jezikovno izražanje konceptualne metafore BESEDA JE ... v besedilih 16. stoletja. V: MERŠE, Majda (ur.). *Trubarjeva številka* (*Slavistična revija*, 56/57, 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 253–267.
– –, 2010: Idiomatska beseda ali frazeološka enota. *Slavistična revija* 58/1, 83–94.
Irena STRAMLJIČ, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 7).
Jože TOPORIŠIČ, 2006: *Besedjeslovne razprave*. Maribor: Založba Obzorja.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študenti: – pridobijo razumevanje leksikologije v širšem in ožjem smislu, – razumejo razmerje med leksikologijo in sorodnimi disciplinami, – usvojijo temeljno leksikološko in frazeološko terminologijo, – usvojijo definicijske lastnosti teoremov semantike in frazeologije, – se seznanijo z aktualnimi raziskovalnimi dosežki sodobnega slovenskega besedoslovja in frazeologije, – razumejo medbesedna in frazeološka razmerja v slovenskem jeziku.	Students: – acquire understanding of lexicology in general and particular sense, – understand the relations between lexicology and related disciplines, – adopt fundamental lexicological and phraseological terminology, – adopt defining characteristics of theorem of semantic and phraseology, – get acquainted with contemporary research achievements in modern Slovene lexicology and phraseology, – comprehend interlexical and phraseological relations in the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študenti naj bi bili zmožni: – razlikovati in primerjati leksikološke in sorodne discipline; – razlikovati med različnimi medbesednimi razmerji in frazeološkimi enotami. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študenti so na podlagi pridobljenega znanja sposobni samostojno slediti aktualnim besedoslovnim raziskavam in jih ustrezno vgrajevati v že usvojen sistem znanja.	Knowledge and understanding: Students should be able to: – distinguish and compare lexical and related disciplines; – distinguish between different interlexical relations and phraseological units. Transferable/Key Skills and other attributes: Based on the acquired knowledge students are capable of independent following of contemporary lexical research and combine them adequately into the already acquired system of knowledge.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– predavanja, – seminarji (aktivna udeležba študentov), – metode študija primera, prikazovanja in razlage. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– lectures, – seminar (student's active participation), – method of explanation, presentation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	40 %	Written exam.
Ustni izpit.	40 %	Oral exam.
Sprotne naloge.	20 %	Coursework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena, PLEMENITAŠ, Katja. Zeleno, ki te ljubim, zeleno. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 132-141. ISSN 1855-6302.
JAKOŠA, Suzana, STRAMLJIČ BREZNIK, Irena, GLAVAČ, Damjan. Sopomenke v poimenovalnem sistemu termina celica v Slovenskem medicinskem slovarju. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede. [Tiskana izd.]. okt./dec. 2021, letn. 69, št. 4, str. 393-411.
STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. O nekaterih leksikoloških posebnostih v Potrčevi noveli Czek. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). Ivan Potrč med intimo in zgodovino. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str.127-138.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovanska jezikovna dediščina**
Course title:	**Slavic Language Heritage**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Natalija Ulčnik

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za pristop k izpitu: opravljene sprotne naloge.	Exam prerequisite: coursework.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Rekonstrukcija prajezika 2. Indoevropski jeziki 3. Od indoevropščine do praslovanščine 4. Od praslovanščine do stare cerkvene slovanščine 5. Delovanje Cirila in Metoda 6. Nastanek stare cerkvene slovanščine in njeno razmerje do drugih slovanskih jezikov 7. Starocerkvenoslovanski spomeniki 8. Glagolska in cirilska azbuka 9. Glasoslovje 10. Oblikoslovje, paradigmatika pregibnih besednih vrst 11. Značilnosti leksike 12. Branje starocerkvenoslovanskih ciriličnih besedil 13. Jezikovna interpretacija in analiza starocerkvenoslovanskega kanona 14. Transkripcija iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico 15. Poskus prevajanja starocerkvenoslovanskih besedil v slovenščino	1. Proto-language reconstruction 2. Indo-European (IE) languages 3. From Indo-European to Proto-Slavic (PS) language 4. From Proto-Slavic to Old-Church Slavic (OCS) 5. Work of Saint Cyril and Methodius 6. The origin of the Old-Church Slavic language and its relation to other Slavic languages 7. Old-Church Slavic documents 8. Glagolitic and Cyrillic alphabet 9. Phonetics 10. Morphology, paradigmatics of inflective word classes 11. Lexical characteristics 12. Reading of the Old-Church Slavic Cyrillic texts 13. Linguistic interpretation and analysis of the Old-Church Slavic canon 14. Transcription from Cyrillic to Latin and from Latin to Cyrillic 15. Attempt to translate Old-Church Slavic texts to the Slovene language

Temeljni študijski viri / Readings:

Vanda BABIČ, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
France BEZLAJ, 1976–2007: *Etimološki slovar slovenskega jezika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Simona KLEMENČIČ, 2011: *Pregled indoevropskih jezikov*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
Horace G. LUNT, 2001: *Old Church Slavonic Grammar*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
Slovenski jezik med slovanskimi jeziki. Ur. Matej Šekli, Lidija Rezoničnik. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2021.
Matej ŠEKLI, 2016: *Primerjalno glasoslovje slovanskih jezikov 1. Od praindoevropščine do praslovanščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Cilj predmeta je seznaniti študente z razvojem praslovanščine iz indoevropščine in predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovanskih jezikov. Predavanja podajajo strukturo indoevropščine in praslovanščine ter njej sorazmerno bližnje stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij.	The objective of the course is to teach the students about the development of Proto-Slavic from Indo-European language and to present the Old-Church Slavic language as a basis for further research of historical grammar of the Slavic languages. Lectures provide an outline for the structure of Indo-European and Proto-Slavic language and its closely related Old-Church Slavic language as it is preserved in the manuscripts of various Slavic editions.

Seminarji dopolnjujejo predavanja s konkretnimi primeri iz ide., psl. besedišča ter s primeri iz stcsl. besedil.	Seminarsare supplement to the lectures, offering several concrete examples from IE, PS texts and the examples from OCS texts.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Po opravljenem izpitu bo študent poznal osnove razvoja od ide. do psl., poznal bo značilnosti stcsl., razumel bo razvojne zakonitosti, znal bo pisati in brati stcsl. cirilico; zgodovinsko poglobljeno bo dojemal posebnosti drugih slovanskih in tudi indoevropskih jezikov, zmožen bo brati in uporabljati nadaljnjo strokovno in znanstveno literaturo z obravnavanega področja. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazložljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.	Knowledge and Understanding: After passing the examination the student will know the basics of development from Indo-European to Proto-Slavic, will know the characteristics of Old Church Slavic, will understand the laws of development, will be able to write and read Old Church Slavic Cyrillic, will be able to profoundly understand historical characteristics of other Slavic as well as Indo-European languages, will be capable of reading and using further professional and scientific literature from the field in question. Transferable/Key Skills and other attributes: The knowledge acquired is a necessary fundament for study of the Slovene dialects. When dealing with literary language, the skills are necessary for professional observation with the oldest and old manuscripts, as well as with synchronically inexplicable phenomena in contemporary speech and texts.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, seminar, domače naloge. Metode razlage, diskusije in študije primera. Problemsko učenje. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, seminar, homework. Method of explanation, discussion, study of an example. Problem-based learning. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sprotne naloge. Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	20 % 80 %	Coursework. Written exam Note:written exam may be substituted for 2 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Raba izbranih slavizmov v slovenščini. *Slavistički studii*, ISSN 0352-3055, 2020, 20, str. 203-217. https://flf.ukim.mk/wp-content/uploads/2021/10/Славистички-студии-20.pdf[COBISS.SI-ID 83339011]

ULČNIK, Natalija. Od A do Š - spoznavanje cirilice v slovenskem prostoru = From A to Š - learning about the Cyrillic alphabet in the Slovenian territory. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). *Slavistična prepletanja 4*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 185-199. ISBN 978-961-286-625
9. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/698/941/2405-1,
DOI: 10.18690/um.ff.7.2022.11. [COBISS.SI-ID 117202947]
NIKOLOVSKI, Gjoko, ULČNIK, Natalija. Makedonski frazeološki ustrezniki v Slovarju slovenskih frazemov. *Slavistički studii*. 2023, tom 23, br. 1, str. 81-101. ISSN 0352-3055. https://journals.ukim.mk/index.php/slavs/article/view/2630/2271. [COBISS.SI-ID 204640515]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Jezikovna interpretacija narečnih besedil**
Course title:	**Linguistic Interpretation of Dialectal Texts**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. Work**	**ECTS**
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Mihaela Koletnik

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Narečna besedila vseh slovenskih narečij s poudarkom na narečnih besedilih s področja popularne kulture (glasba, film, gledališče, mediji). 2. Analiza obsega naglas, samoglasniški in soglasniški sestav, oblikospreminjevalne in oblikotvorne vzorce, skladenjske značilnosti, besedje in besedilotvorje govorjenega besedila.	1. Dialectal texts of all of the Slovene dialects emphasizing dialectal texts from the field of popular culture (music, film, theatre, media). 2. Analysis consists of accent, vowel and consonant composition, form-changing and form-building patterns, syntax characteristics, lexicon and textual formation of spoken text.

Temeljni študijski viri / Readings:

Irmeli HELIN (ur.), 2004: *Dialektübersetzung und Dialekte in Multimedia*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
– –, 2008: *Dialect for all seasons: cultural diversity as tool and directive for dialect researchers and translators*. Münster: Nodus Publikationen.
Victor KENNEDY in Michelle GADPAILLE (ur.), 2017: *Ethnic and cultural identity in music and song lyrics*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars.
Mihaela KOLETNIK, Melita ZEMLJAK JONTES, 2017: Styrian and Carinthian in Slovenian popular music. *Intralinea on line translation journal*, special issue. Dostopno na: http://www.intralinea.org/specials/article/2183.
Alenka VALH LOPERT, Mihaela KOLETNIK, 2017: Transfer of written Standard Slovene into dialectal speech realization on the stage. *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo: ob 80-letnici Jožeta Lipnika.* Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. (Zora 119). 152–164.
– –, 2018: *Non-standard features of the Slovene language in Slovene popular culture*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. (Zora 127).
Znanstveni članki, nanašajoč se na vsebino predmeta.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Temeljni cilj je poglobljeno seminarsko delo, pri čemer lahko študenti uporabijo in smiselno povezujejo narečjeslovno teoretično znanje, pridobljeno pri predavanjih. Študenti v okviru seminarja razvijajo sposobnost samostojnega analitičnega pristopa k besedilom in se pripravljajo na raziskovalno delo. Podrobnejši cilji predmeta so: – seznaniti študente z različnimi narečnimi besedili na področju popularne kulture (glasba, radio, film, gledališče, literatura) – doseči razumevanje različnih besedil; – doseči prepoznavanje sprememb v besedilih v primerjavi s knjižnim jezikom; – spoznati vzroke za zamenjavo slovenskega knjižnega jezika z narečnim na področju popularne kulture.	Major objective is an in depth seminar work where students use and reasonably connect dialectal theoretical knowledge they have obtained in lectures. In seminar students develop capabilities of independent analytical approach to the text and are prepared for research. More detailed objectives are: – to get students acquainted with different dialectal texts in the field of popular culture (music, radio, film, theatre, literature); – to understand different texts; – to achieve recognition of changes in texts compared to the Standard language; – to find out the reasons for replacing the Slovene literary language with dialects in the field of popular culture.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje Študentje so zmožni: – prepoznati dialektološke prvine na vseh jezikovnih ravninah v različnih besedilih; – razumeti zgodovino jezikovnega razvoja in inpo ključnih glasoslovnih razvojih razpoznatiposamezne dialekte; – razumeti vlogo dialektov v sodobnih procesih globalizacije; – sklepati na vzroke nadaljnjih jezikovnorazvojnih procesov; – uporabljati sodobno informacijsko tehnologijo.	Knowledge and understanding: Students are able: – identify dialectal elements on all of linguistic levels of the different texts; – understand the history of language development and identify various dialects according to key phonetic development phenomena; – understand the role of dialects in contemporary process of globalization; – conclude about causes of further language developing processes; – can use modern ICT.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Metoda vizualnega predstavljanja in poslušanja; branje narečnih besedil. Interpretacija in analiza besedil. Diskusija, razprava, študij primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Method of visual presentation and listening; reading of dialectal texts. Text interpretation and analysis. Discussion, debate, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga.	100 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KALOH VID, Natalia, KOLETNIK, Mihaela. A danger of a technological progress : translation of apocalyptic allusions in Mikhail Bulgakov's play Adam and Eve. V: KUČIŠ, Vlasta (ur.), KALOH VID, Natalia (ur.). *Dynamics of translation studies : digitization, training, and evaluation = Potenziale der Translationswissenschaft : Digitalisierung, Ausbildung und Qualitätssicherung*. Berlin: Frank & Timme, cop. 2025. Str. 187-205. TRANSÜD. Arbeiten zur Theorie und Praxis des Übersetzens und Dolmetschens, Bd. 149 [COBISS.SI-ID 226925827]

KALOH VID, Natalia, KOLETNIK, Mihaela. Alisa v strane čudes : parodii, dialekt i imena sobstvennye v slovenskih perevodah = Alice's adventures In wonderland : parodies, dialect and personal names in Slovene translations = Aličine dogodivščine v čudežni deželi : parodije, narečja in osebna imena v slovenskih prevodih. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). *Preučevanje otroške in mladinske književnosti*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2025. Str. 441-461. [COBISS.SI-ID 223613187]

KOLETNIK, Mihaela. Narečne prvine v Dajnkovem Čelarstvu. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dajnkova monografija*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2024. Str. 217-242. Razprave, 30. [COBISS.SI-ID 205838083]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Jezikovna interpretacija starejših slovenskih besedil**
Course title:	**Linguistic Interpretation of the Older Slovene Texts**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. Delo Individ. Work**	**ECTS**
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Natalija Ulčnik

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
– Jezikovna interpretacija rokopisnih spomenikov, nastalih od 10. do 16. stoletja (Brižinski spomeniki, Rateški/Celovški rokopis, Stiški rokopis, Starogorski rokopis,): zgodovinske okoliščine nastanka spomenikov, obravnava jezikovnih značilnosti posameznega spomenika po ravninah (pisava, glasoslovje, oblikoslovje, skladnja, besedje), zgradba besedil in njihove stilne značilnosti. – Kranjski rokopis in drugi prisežni obrazci 17., 18. in 19. stoletja. – Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz del slovenskih protestantskih piscev (Trubarja, Krelja in Dalmatina): obravnava po jezikovnih ravninah, primerjava z rokopisnimi spomeniki. – Interpretacija izbranih besedilnih odlomkov iz zvrstno različnih del 17., 18. in 19. stoletja: iz biblijskih prevodov (npr. Basar, Japelj, Wolf, Küzmič), pridig (Svetokriški), strokovnih besedil (npr. Pohlin, Vodnik), uradovalnih besedil (patenti), časopisov, oglaševalskih besedil, pripovednih del (npr. Cigler) itd. – Obravnava odlomkov po jezikovnih ravninah, primerjava z jezikom slovenskih protestantskih piscev in ugotavljanje sprememb v glasoslovnem, oblikoslovnem, skladenjskem in besednem sestavu. – Diplomatični in kritični prepis, znotrajjezikovni prevodi v sodobno slovenščino; znanstvenokritične izdaje. – Učna ura v Pokrajinskem arhivu Maribor: gradivo – najstarejši rokopisi in tiski, možnosti raziskovanja.	– Language interpretation of manuscript monuments written from 10th to 16th century (Freising manuscripts, Rateški/Celovški manuscripts, Starogorski manuscript): historic circumstances concerning the origin of manuscripts, observationlanguage characteristics of particular manuscript regarding levels (script,phonetics, morphology, syntax, lexicon), structure of textsand their stylistic characteristics. – Kranjski manuscripts and other formulas of oath from the 17th and 18th and 19th century. – Interpretation of the selected textual fragments by Slovene Protestant writers (Trubar, Krelj and Dalmatin): study according to language levels, comparison to mentioned manuscripts. – Interpretation of the selected textual fragments from different various works from the 17th, 18th and 19 century: from Biblical translations (e.g. Basar, Japelj, Wolf, Küzmič), sermons (Svetokriški), scientific texts (e.g. Pohlin, Vodnik), official texts (patents), newspapers, advertising texts, storytelling work (e.g. Cigler) etc. – Study of fragments according to language levels, comparison to language of the Slovene Protestant writers and determining of changes in the phonetic, morphological, syntactical, and lexicographic word composition. – Diplomatic and critical copy, internal linguistic translations into contemporary Slovene language; scientific-critical editions. Lesson in Pokrajinski arhiv Maribor: material – the oldest manuscripts and print, possibilities of research.

Temeljni študijski viri / Readings:

Brižinski spomeniki. Znanstvenokritična izdaja. Ljubljana: SAZU, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede, 1992.
Nikolai MIKHAILOV, 2001: *Jezikovni spomeniki zgodnje slovenščine. Rokopisna doba slovenskega jezika (od XIV stol. do leta 1550)*. Trst: Mladika.
Martina OROŽEN, 1996a: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (Od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti.
– –, 1996b: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju.* Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
Jakob RIGLER, 1968: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU.

Cilji in kompetence:

Temeljni cilj je poglobljeno seminarsko delo, pri čemer lahko študenti uporabijo in smiselno povezujejo teoretično znanje, pridobljeno pri predavanjih jezikovnozgodovinsko orientiranih predmetov. Študenti v okviru seminarja in seminarskih vaj razvijajo sposobnost samostojnega analitičnega pristopa k besedilom in se pripravljajo na raziskovalno delo.
Podrobnejši cilji predmeta so:
- seznaniti študente s slovenskimi rokopisnimi spomeniki, z besedili iz 16. stoletja in knjižnim jezikom v njegovi začetni fazi ter z zvrstno različnimi besedili iz 17., 18. in 19. stoletja,
- doseči razumevanje besedil,
- dati znanje o razvojnem spreminjanju jezika od 10. do 19. stoletja ter o znotraj- in zunajjezikovnih vzrokih spreminjanja,
- dati znanje o trajnem prizadevanju za jezikovno in stilistično dognanost besedil.

Objectives and competences:

Major objective is an in depth seminar work where students use and reasonably connect theoretical knowledge they have obtained in lectures of linguistic-theoretical courses. In seminar and tutorial students develop capabilities of independent analytical approach to the text and are prepared for research.
More detailed objectives are:
- to get students acquainted with Slovene manuscript monuments, with texts from the 16th century and with literary language in its initial phase, and with various texts from the 17th, 18thand 19th century,
- to understand texts,
- to teach them about evolutionary changes of the language from the 10th to the 19th century, and about intralinguistc and extralinguistic causes of changes,
- to teach them about permanent aspiration for linguistically and stylistic perfection of texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po zaključku tega predmeta bo študent/-ka sposoben/-a:
- prepoznati jezikovne spomenike (glede na njihovo vsebino in jezikovne značilnosti),
- razlikovati zvrstno različna besedila glede na njihove jezikovne, vsebinske in stilne značilnosti,
- izkazati razumevanje jezikovnorazvojnih procesov, ki so potekali od 10. do 19. stoletja,
- najti sorodne pojave v neobravnavanih in kasneje nastalih besedilih,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
After completing the course student will be able to:
- identify language monuments (regarding their content and linguistic characteristics),
- differentiate various texts regarding their linguistic, content and stylistic characteristics,
- present their understanding of linguistic-evolution processes from the 10th to the 19th century,
- identify analogue phenomena in texts that were not discussed previously and later written texts,

– sklepati na vzroke nadaljnjih jezikovnorazvojnih procesov. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – spretnost komuniciranja (pisno in ustno izražanje), – uporaba informacijske tehnologije (iskanje informacij na svetovnem spletu), – reševanje problemov (določanje starosti neobravnavanih besedil, ugotavljanje jezikovnih značilnosti besedil).	– conclude about causes of further language developing processes. Transferable/Key Skills and other attributes: – skill of communication (written and oral expression), – usage of ICT (searching information in internet), – solving problems (determining the age of texts, which were not discussed previosly, identifying linguistic characteristics of the text).

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– delo v skupinah, delo v dvojicah, individualno delo, – interpretacija in analiza besedil, – učna ura v Pokrajinskem arhivu Maribor. Metode referata, prikazovanja, razprave, diskusije in študije primera, problemsko učenje. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– work in group, work in pairs, individual work, – text interpretation and analysis, – lesson in Pokrajinski arhiv Maribor. Method of report, explanation, presentation, discussion, debate, study of an example, problem-based learning. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Kolokvij. Sprotne naloge.	60 % 40 %	Midterm exam. Coursework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Strokovna leksika v Kremplovih Dogodivšinah štajerske zemle. *Studia Historica Slovenica : časopis za humanistične in družboslovne študije*. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 21, št. 1, str. 73-99, 274, ilustr. ISSN 1580-8122. https://shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/sites/default/files/clanki/SHS-2021-1-3-Ulcnik-%28scopus%29.pdf, DOI: 10.32874/SHS.2021-03. [COBISS.SI-ID 92745987]

ULČNIK, Natalija. Podoba epidemije v starejših poljudnostrokovnih in publicističnih besedilih. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 31-49. [COBISS.SI-ID 37093379]

ULČNIK, Natalija. Nacionalne oznake v uvajalnih sredstvih pregovorov. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine ; Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja ; Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*. Maribor: Univerzitetna založba: = University Press, 2020. str. 55-76. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135. ISBN 978-961-286-365-4. [COBISS.SI-ID 26888963]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	**Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje**
Course title:	**Language Policy and Planning**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				135	6

Nosilec predmeta / Lecturer: Marko Jesenšek

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):

– Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje od Trubarja do danes:
  – reformacija in protireformacija, katoliško obdobje, barok, razsvetljenstvo, prva polovica 19. stoletja, druga polovica 19. stoletja, položaj slovenskega jezika v Kraljevini Jugoslaviji, jezikovno načrtovanje v SFRJ in RS.
– Portoroško srečanje in Slovenščina/Slovene v javnosti.
– Jezikovno razsodišče.
– Jezikovni kotički.
– Okvir programa za jezikovno politiko in nosilci dejavne jezikovne politike v RS.
– Položaj slovenščine v domačem in mednarodnem okolju in skrb za njeno udejanjanje.
– Zakon o javni rabi slovenskega jezika:
  – historiat,
  – primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi.
– Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016:
  – historiat,
  – primerjava osnutkov in dopolnil v javnih razpravah,
  – primerjava obeh Resolucij.
– Nacionalni program za jezikovno politiko 2012–2016:
  – jezikovnopolitična vizija,
  – nosilci dejavne jezikovne politike v RS.
– Formalnopravni vidiki programa slovenske jezikovne politike.
– Jezikovno izobraževanje
  – jezikovna ureditev slovenskega visokega šolstva in znanosti.
– Jezikovna opremljenost
  – jezikovni opis,
  – standardizacija,
  – jezikovne tehnologije,
  – digitalizacija.
	– Language policy and language planning from Trubar until present:
	  – Reformation and Counter reformation, Catholic period, Baroque, Enlightenment, first half of the 19th century, second half of the 19th century, position of the Slovene language in Kingdom of Yugoslavia, language planning in SFRJ and RS.
	– Portorž meeting and Slovene language in public.
	– Language Tribunal.
	– Language corners.
	– Framework of the program for language policy and agents of active language policy in RS.
	– Position of the Slovene language in national and international environment and concern for its active usage.
	– Law on public usage of the Slovene language:
	  – history,
	  – comparison of the Slovene language law to similar European.
	– Resolution on national program for language policy 2007–2011 in 2012–2016:
	  – history,
	  – comparison of drafts and amendments in public debates,
	  – comparison of both resolutions.
	– National program for language policy 2012–2016:
	  – Language policy vision,
	  – agents of active language policy in RS.
	– Formally legal aspects of the Slovene language policy program.
	– Linguistic education
	  – Language governance of the Slovene higher education and science.
	– Linguistic proficiency level
	  – Linguistic description,
	  – standardization,
	  – language technologies,
	  – digitalization.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko JESENŠEK, 2001: Slovenščina/Slovene danes. *Słowiańszczyzna w kontekście przemian Europy końca XX wieku : język – tradycja – kultura*. Ur. Emil Tokarz. Katowice: Śląsk. 169–178.
– – (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14).
– –, 2004: Razvoj slovenske jezikovne politike nekoč in danes. *Studia Historica Slovenica* 4/2–3, 681–694.
– –, 2009: Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis* 2/2, 7–23.
– –, 2016: *Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi*. Maribor: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta. (Zora, 117).
Monika KALIN GOLOB, Marko STABEJ idr., 2014: *Jezikovna politika in jeziki visokega šolstva v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV.
Janko MODER (ur.), 1984: *Jezikovno razsodišče.* Trst: Založništvo tržaškega tiska.
Breda POGORELEC (ur.), 1984: *Slovenščina v javnosti*. Zbornik. Ljubljana: RK SZDL.
Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko.
Jože TOPORIŠIČ, 1991: *Družbenost slovenskega jezika.* Ljubljana: Državna založba Slovenije.
Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004).

Cilji in kompetence:

- Oblikovanje samostojnih govorcev z razvito jezikovno zmožnostjo v slovenščini in drugih jezikih ter z visoko stopnjo pripravljenosti sprejemanja jezikovne in kulturne drugačnosti ter različnosti.
- Razumeti in dejavno sooblikovati jezikovnopolitično vizijo slovenskega jezika.
- Zagotavljati rabo in nadaljnji razvoj slovenskega jezika na vseh področjih javnega življenja.
- Razumevanje NPJN in skrb za razvoj premišljene in dejavne jezikovne politike RS.
- Razumeti zgodovinski razvoj jezikovne politike in načrtovanja v Sloveniji.
- Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike.
- Razumeti in pravilno razlagati družbenost slovenskega jezika.
- Spremljanje jezikovnih razmer v družbi in odzivanje na vlogo ter pomen slovenskega jezika v javnem življenju.
- Oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine.
- Skrb za zagotovitev pravnih podlag za rabo slovenskega jezika.
- Znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti.
- Skrb za jezikovno kulturo.

Objectives and competences:

- Formation of an independent speakers with highly developed language capability in Slovene and other languages. High level of the acceptance for linguistic and cultural differences and variety.
- To understand and actively participate in establishing linguistic policy vision of the Slovene language.
- To ensure the usage and further development of the Slovene language in all spheres of public life.
- Understanding the NPJN and concern for development of reflected and active language policy of the RS.
- Understanding historical development of language policy and planning in Slovenia.
- Understanding actual events in field of the Slovene language and language policy.
- Understanding and correctly interpreting the sociability of the Slovene language.
- Observation of the linguistic circumstances within the society and responding to the role and significance of the Slovene language in public life.
- Formation of the active language policy which ensures adequate status of the Slovene language.
- Concern for the establishment of the legal basis for Slovene language usage.
- Scientific observation of linguistic vividness, expansion of linguistic abilities.

– Podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.	– Concern for language culture. – Support of the language lifelong learning as an response to economic, social and cultural changes in Europe.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: – študent pozna in razlaga Zakon o slovenskem jeziku; – študent pozna in se kritično opredeli do aktualne slovenske jezikovne politike ter do Resolucije; – študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno; – študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost; – študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezikovnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe; – razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja; – samostojno uporabalja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi; – refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon; – sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika, predvsem raziskovanja sociokulturnih	Knowledge and Understanding: – student is familiar and able to explain the Law on Slovene Language; – student if familiar and able to take a critical stance regarding actual Slovene language policy and the Resolution; – student is familiar with the language policy and strategy of language planning in Slovenia (comparing to European Union) and is aware that in Slovene space it is planned independently; – Student comprehends that Slovenia joined the European Union as a country with the language of its own that covers all of the spheres of public life – Slovene language has its norm, corpus and other fundaments, and own stylistic structure; – Student understands the relation between European Union and Slovenia i.e. the regulation that Slovene linguistic identity will be developing even in new circumstances regarding the EU commitment to accept the idea of multi-lingualism, respect and development of language varieties, especially in choosing language and its use; – Explains the difference between language policy based on restriction and language policy from awareness and stimulation; – Independently uses the language legislation in everyday language practice; -reflection of own understanding of language law , its critical assessment, (non) conformity between theoretical principles and practical usage. Transferable/Key Skills and other attributes: – student collects and interprets data on national program for language policy; reflection on language law; – participates and reports on programs and projects concerning research of the Slovene literary language, above all on research of socially-cultural dimensions of the Slovene

razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjenem prostoru slovenskega jezika; – dela v skupinah pri poglabljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja; – poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo; – spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.	language usage in entire dense space of the Slovene language; – group work concerning the expansion of knowledge on the rules of textual formation, especially with the linguistic usage in the media (written, oral). All of this influences general culture of speech in the public communication; – reports on successful speech performances of the artistic texts in the Slovene language (original Slovene drama and the translation dramatic pieces), critical analysis of theatre production and writing article on the topic concerned; – uses skillfully national and foreign literature and conclusions of the European Year of Languages which highlighted a significance of linguistic.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja in seminar, individualni študij in skupinsko delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, pisanje besedil. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and seminar, individual study and group work (individual assignments and guided study), analysis and comparison of texts, solving problems, positive and negative solutions, writing texts. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	100 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

J

Marko JESENŠEK. *Imenitnost slovenskega jezika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 330 str., ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 157. ISBN 978-961-286-928-1. DOI: 10.18690/um.ff.8.2024. [COBISS.SI-ID 214474243]https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/8ff24

Marko JESENŠEK. "Gospe in gospodje, lepo je biti Slovenec!". V: STANONIK, Marija (ur.), ŠTIH, Peter. *Franc Saleški Finžgar (1871-1962) : župnik, pisatelj, akademik*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba, 2024. Str. 193-217, ilustr., note. ISBN 978-961-278-732-5. [COBISS.SI-ID 216869379]

Marko JESENŠEK. Slovenski jezik od Slomška do Grmiča. *Časopis za zgodovino in narodopisje*. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 94 = n. v. 59, zv. 2/3, str. 39-58. ISSN 0590-5966. Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 181576963]

Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Korpusno jezikoslovje**
Course title:	**Corpus Linguistics**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory (enopredmetna smer/single-major option)
izbirni/elective (dvopredmetna smer/double-major option)

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Mira Krajnc Ivič

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah.	Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:

1. Opredelitev pojma korpusno jezikoslovje.
2. Osnovni pregled relevantne domače in tuje literature, povezane s korpusnim jezikoslovjem.
3. Tipologija korpusov.
4. Načela gradnje referenčnih korpusov.
5. Teoretične in praktične aplikacije korpusov v jezikoslovju s posebnim poudarkom na slovenskem jezikoslovju (frekvenčna lista besed, korpusno preverjanje dvojnic, pomensko spreminjanje besed, tipične kolokacije, iskanje pomenskih odnosov med besedami).
6. Temeljni slovenski korpusi:
   - *Fida*, *Fida Plus*, *Gigafida*, *Gigafida 2.0, Kres*,
   - *Nova beseda*,
   - *GOS*;
   - drugi aktualni korpusi.
7. Postopki korpusne analize:
   - lista besed,
   - konkordance,
   - korpusni vzorci,
   - večbesedne enote.

Contents (Syllabus outline):

1. Definition of the concept of corpus linguistics.
2. Basic overview of the relevant Slovene and foreign literature connected to corpus linguistics.
3. Corpus typology.
4. Principles of building reference corpuses.
5. Theoretical and practical corpus applications in linguistics with the emphasis on the Slovene linguistics (word list by frequency, corpus checking of variants, semantic change of meaning, typical colocations, searching meaning relations between words).
6. Fundamental Slovene corpuses:
   - *Fida*, *Fida Plus*, *Gigafida*, *Gigafida 2.0, Kres*,
   - *Nova beseda*,
   - *GOS*;
   - other contemporary corpuses.
7. Procedures of corpus analysis:
   - word list,
   - concordance,
   - corpus patterns,
   - multi word units.

Temeljni študijski viri / Readings:

Vojko GORJANC, 2003: Korpusi in jezikoslovje. *Jezik in slovstvo* 48/3–4, 19–28.
– –, 2005: *Uvod v korpusno jezikoslovje*. Domžale: Izolit.
Vojko GORJANC, Simon KREK (ur.), 2005: *Študije o korpusnem jezikoslovju*. Ljubljana: Krtina.
Simon KREK, 2003: Jezikovni priročniki in novi mediji. *Jezik in slovstvo* 48/3–4, 29–46.
https://studentski.net/gradivo/ulj_fif_saf_uss_sno_jezikovni_prirocniki_in_novi_mediji_01.
Marko STABEJ, 2003: Jezikovne tehnologije in jezikovno načrtovanje. *Jezik in slovstvo* 48/3–4, 5–18.
Zborniki konferenc *Jezikovne tehnologije* (za slovenščino). Ljubljana: Inštitut Jožef Stefan. 1996–.
Darinka VERDONIK, Ana ZWITTER VITEZ, 2011: *Slovenski govorni korpus Gos* (Zbirka *Sporazumevanje*). Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.
Korpus *Gigafida*. Dostopno na: http://www.gigafida.net/.
Korpus *Nova beseda*. Dostopno na: http://bos.zrc-sazu.si/s_beseda3.html.
Korpus *Kres*. Dostopno na: http://www.korpus-kres.net/.
Korpus *Gos*. Dostopno na: http://www.korpus-gos.net/.

Cilji in kompetence:

Študentke in študenti:

- spoznajo temeljna izhodišča korpusnega jezikoslovja, ki na jezik gleda kot na družbeni pojav, manifestirajoč se izključno v besedilih;
- usvojijo rabo razpoložljivih korpusov in vgrajenih možnosti statističnih obdelav jezikovnih podatkov;

Objectives and competences:

Students:

- get to know fundamental starting points of corpus linguistics which views the language as a social phenomenon, manifesting itself exclusively in texts;
- learn the means of using available corpuses and built in possibilities for statistical processing of the linguistic data;

– usvojijo pristope k interpretaciji pridobljenenih korpusnih podatkov.	– learn how to meaningfully interpret the acquired corpus data.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentke in študenti znajo identificirati oblike v besedilu korpusa, ugotoviti njihovo distribucijo in prepoznajo kombiniranje enot v pomenske celote v besedilu. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: S funkcionalno uporabo korpusov se usposobijo: a) za analize besedil, ki so podlaga empiričnim in ne intuitivno zasnovanim jezikoslovnim študijam; b) za urejanje najrazličnejših zbirk leksemov, ki so izhodišča za nadaljnje slovaropisno razvrščanje.	Knowledge and Understanding: Students are able to identify forms in the text of corpus, determine their distribution and recognize the combination of units into meaningful entities in the text. Transferable/Key Skills and other attributes: By functional usage of corpuses students are qualified: a) for text analysis, which are background for empirical and non-intuitively conceived linguistic studies; b) for editing of the various lexeme collections which are starting point for further lexicographic.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija), – seminarske vaje (delo s korpusi, predstavitev korpusne problematike), – delo v spletni učilnici. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– Lectures (verbal method: explanation, discussion), – seminar exercises (work with corpuses, presentation of the corpus problematic), – work in virtual classroom. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sodelovanje pri pedagoškem procesu. Seminarska naloga. Pisni izpit.	10 % 30 % 60 %	In-class participation. Seminar paper. Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2022: Pristopi k celostni obravnavi besedil = Approaches to the holistic treatment of texts. V: KRAPŠE, Tatjana (ur.), et al. *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti: [znanstvena monografija]*. Spletna izd. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 174–204, ilustr. ISBN 978-961-03-0752-5. http://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf. [COBISS.SI-ID 130564867]

KRAJNC IVIČ, Mira, ANTLOGA, Špela. Predlog izdelave korpusa humorja v govoru za slovenščino. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). *Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 195-219. ISBN 978-961-286-882-6. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/898/1313/4342, Digitalna

knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: um.ff.4.2024.10,
DOI: 20.500.12556/DKUM-89553. [COBISS.SI-ID 202332675], [Odprti dostop]
projekt: J7-4642-2022 Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino; financer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike SlovenijeKRAJNC IVIČ, Mira, MIHAILOVIĆ, Larisa, IVIČ, Dominik, VERDONIK, Darinka. *Corpus of conversational humor Krohot 1.0*. Maribor: Filozofska fakulteta: Faculty of Electrical Engineering and Computer Science, 2025. 1 spletni vir. CLARIN.SI data & tools. ISSN 2820-
4042. https://www.clarin.si/repository/xmlui/handle/11356/2065#, https://www.clarin.si/info/services/projects/#Corpus_of_conversational_humor_Krohot. [COBISS.SI-ID 261993731]
KRAJNC IVIČ, Mira, VERDONIK, Darinka, ANTLOGA, Špela, BRČIĆ PETEK, Tanja, VORŠIČ, Ines, DUGONIK, Bogdan, DONAJ, Gregor. *Spoken corpus Berta*. Maribor: Faculty of Electrical Engineering and Computer Science: Faculty of Arts, 2024. 1 spletni vir (več datotek PDF). CLARIN.SI data &
tools. https://www.clarin.si/repository/xmlui/handle/11356/1977. [COBISS.SI-ID 212728323]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Kultura govornega in pisnega izražanja**
Course title:	**Culture of Spoken and Written Expression**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Melita Zemljak Jontes

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah.	Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
Temeljne naloge jezikovne kulture, razlogi za kultiviranje jezikovnega izražanja, merila vrednotenja v jeziku (s sinhronega in diahronega vidika), merilo splošne uveljavljenosti jezikovnega sredstva (jezikovna norma, kodifikacija norme in odnos med njima), jezikovna dinamika in odnos do inovacij v jeziku, vrste in vzroki jezikovnih sprememb ter njihovo uveljavljanje v zbornem jeziku. Zvrsti (snopi) slovenskega jezika (socialne, funkcijske, časovne, mernostne; prenosniške: razlike med slušnim in pisnim prenosnikom, tj. med govorjenim in pisnim knjižnim jezikom). Osnovni pojmi fonetike in fonologije. Glasovna podoba slovenskega knjižnega jezika. Naglasni tipi, oblikoslovni naglas, naglas v tvorjenkah. Besedilna fonetika. Sodobni pravorečni priročniki. Zaznamovanje fonemov, morfonemov, besed, stavkov, povedi. Pravopis in oblikoglasje. Kultura govornega izražanja s poudarkom na praktični rabi (jezikovna in komunikacijska kompetenca govorca, menjavanje govornega koda, sporazumevanje : komunikacija, besedno in nebesedno komuniciranje). Izbrane besedilne vrste s problematiko govornega in pisnega oblikovanja.	Fundamental tasks of language culture, reasons for cultivation of language expression, assessment criteria in language (from synchronic and diachronic view point), criteria for general establishment of the language means (language norm, norm codification and the relations between them), language dynamic and relation to innovation in language, types and reasons for changes of language and their establishment in formal language norm. Types (styles) of the Slovene language (social, functional, temporal, thytmic metrum; medium: differences between acoustic and written medium, i.e. between spoken and written standard language). Fundamental concepts of phonetics and phonology. Phonetic image of the Slovene formal language. Stress types, morphological accent in coinages.Textual phonetics. Modern manuals of correct speech. Marking of phonemes, morphophonemes, words, sentences, compound sentences (clauses). Orthography and standard pronunciation. Culture of spoken expression with the emphasis on practical usage (language competences of speaker, change of speech code, communication: verbal and non-verbal). Selected textual types with the problematic of spoken and written formation.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko ČAR, 1980: *Izbrana poglavja iz kulture izražanja*. Maribor: Založba Obzorja Maribor.
Monika KALIN GOLOB, 1996: *Jezikovni kotički in jezikovna kultura*. Ljubljana: Jutro.
– –, 2008: *Jezikovnokulturni pristop h knjižni slovenščini*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
Slovenski pravopis, 2010. Ljubljana: SAZU, Založba ZRC SAZU. Dostopno na: https://fran.si/.
Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika.* Ljubljana: Cankarjeva založba. 75.
– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 13–100, 533–554, 825–841 (vse pregledno).
Boris URBANČIČ, 1987: *O jezikovni kulturi*. Ljubljana: Delavska enotnost.
Melita ZEMLJAK JONTES, 2014: *Jezikovna kultura v teoriji in (šolski) praksi*. Maribor: Študentska založba Litera.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študentke in študenti se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim dejavnikom, seznanijo se z odnosom do jezika, z jezikovno dinamiko in z normami, ki jezik določajo in ga oblikujejo.	Students get acquainted with Slovene language as a cultural factor, with the relationship to language, language dynamics and with norms which determine and form it.

Študentke in študenti usvojijo védenje o zvrsteh slovenskega jezika. Študentke in študenti teoretično in praktično razumejo pomen kulture govornega in pisnega izražanja ter znajo pisno oblikovati in govorno predstaviti izbrane besedilne vrste.	Students adopt knowledge about types of the Slovene language. Students understand theoretical and practical importance of culture of spoken and written expression and are able to form in writing and orally present selected textual types.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentke in študenti prepoznajo in pojasnijo pojem slovenskega jezika z različnih vidikov, in sicer predvsem z vidika jezikovne kulture. Razlikujejo različne zvrsti jezika. Študentke in študenti uporabijo usvojeno jezikovnokulturno védenje pri oblikovanju pisnega in govorjenega besedila (pri oblikovanju besedila seminarske vaje in njeni ustni predstavitvi). Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje pojma slovenskega jezika z različnih vidikov omogoča lažje usvajanje jezikoslovnih znanj ter oblikovanje kritičnega pogleda nanje. Usvojeno znanje oblikovanja govornega in pisnega besedila omogoča študentkam in študentom nadaljnje strokovno delo (pisanje seminarskih vaj in njihove govorne predstavitve).	Knowledge and Understanding: Students recognize and explain the concept of Slovene language from various aspects, especially from the aspect of language culture. They distinguish different language varieties. Students use the acquired linguistic and cultural knowledge to form written and spoken texts (to form the text of the seminar paper exercise and its oral presentation). Transferable/Key Skills and other attributes: Knowledge of the concept of the Slovene language from various aspects enables easier adoption of linguistic knowledge and formation of a critical stand. The acquired knowledge of forming spoken and written texts enables students for further professional work (writing seminar papers, their oral presentation).

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici. Metode referata, razlage, prikazovanja in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Frontal work, group work, individual work, work in a virtual classroom. Methods of report, explanation, presentation, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sodelovanje pri pedagoškem procesu.	10 %	In-class participation.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	70 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2020: Socialnozvrstna razmerja v sistemu in rabi slovenskega jezika. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja; Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*. Maribor:

Univerzitetna založba: = University Press. 118–134. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135. ISBN 978-961-286-365-4. [COBISS.SI-ID 26949891]
ZEMLJAK JONTES, Melita, VALH LOPERT, Alenka, 2024: Govorna uresničitev dialogov v filmu Svet na Kajžarju (1952) - po motivih iz Potrčeve istoimenske povesti. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). *Ivan Potrč med intimo in zgodovino*. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča.141–167, ilustr. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 212431619]
projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARIS
PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2024: Govor in govorna komunikacija v učnih načrtih za osnovno šolo in gimnazijo ter v katalogih znanj. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). *Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. 299–315. ISBN 978-961-286-882-
6. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/898/1313/4337, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.4.2024.15, DOI: 20.500.12556/DKUM-89957. [COBISS.SI-ID 204579331]
projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARIS
projekt: J7-4642 Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino - Mezzanine; financer: ARIS
ZEMLJAK JONTES, Melita, BEDNJIČKI ROŠER, Barbara, 2020: Glasovno zavedanje: 4. gradnik. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). *Gradniki bralne pismenosti : teoretična izhodišča*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 109–136, ilustr. ISBN 978-961-286-403-
3. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2, DOI: 10.18690/978-961-286-403-3.5. [COBISS.SI-ID 37181187]
projekt: OBJEM - Bralna pismenost in razvoj slovenščine (Ozaveščanje, Branje, Jezik, Evalvacija, Modeli), šifra projekta OP20.01462, naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Kulturna zgodovina Slovencev**
Course title:	**Cultural History of the Slovenes**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Marko Jesenšek

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Splošen oris in ključna vprašanja slovenske nacionalne zgodovine oz. zgodovine slovenskega ozemlja ter temeljni viri za njuno proučevanje. 2. Slovenska kultura in kulturna zgodovina. 3. Etnogeneza Slovencev. 4. Poglavja iz splošna kulturne zgodovine Slovencev oz. slovenskega ozemlja: a) prazgodovinsko obdobje, b) antika, c) naselitev Slovanov, srednji vek, d) humanizem, reformacija in protireformacija, e) barok, f) razsvetljenstvo, g) 19. stol., h) 20 stol. 5. Povezanost posameznih kulturnozgodovinskih obdobij s položajem slovenskega jezika ter razvojem slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti. 6. Vpetost slovenskih kulturnozgodovinskih dogajanj v evropske duhovne tokove. 7. Posebnosti kulturne preteklosti Maribora in njegovega širšega zaledja v kulturni zgodovini slovencev.	1.General outline and key issues of the Slovene national history, respectively history of the Slovene territory and fundamental sources for its research. 2. Slovene culture and cultural history. 3. Ethno genesisof the Slovenes. 4. Chapters from general cultural history of the Slovenes, respectively Slovene territory: a) Prehistoric period, b) Classical antiquity, c) Settlement of the Slaves, Middle Age d) Humanism, Reformation and Counter Reformation, e) Baroque, f) Enlightenment, g) 19th century, h) 20th century. 5. Connection of the specific cultural-historic periods to the situation of the Slovene language and development of the literary language with literature. 6.Embeddedness of the Slovene cultural-historic events to the European spiritual currents. 7.Specifics of the Maribor cultural history and its broader background within the cultural history of the Slovenes.

Temeljni študijski viri / Readings:

Ilustrirana zgodovina Slovencev. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999.
Janko KOS, 1996: *Duhovna zgodovina Slovencev.* Ljubljana: Slovenska matica.
Slovenska novejša zgodovina. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.
Peter VODOPIVEC, 2006: *Od Pohlinove slovnice do samostojne države.* Ljubljana: Modrijan.
Zakladi tisočletij. Ljubljana: Modrijan, 1999.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študent/-ka razširi in poglobi poznavanje slovenske nacionalne zgodovine, se seznani z osnovnimi in samosvojimi značilnostmi kulturne zgodovine Slovencev, spozna ozko povezanost slovenskega kulturnega razvoja z evropskimi duhovnimi dogajanji.	Student expands and deepen their knowledge of Slovene national history, they get acquainted with fundamental and particular characteristics of the Slovene cultural history, they are introduced to strong interconnectedness of Slovene cultural development to the European spiritual phenomena.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje; spretnosti: Študent/-ka se usposobi za relativno samostojno proučevanje slovenskih kulturnozgodovinskih obdobij, dogodkov in osebnosti. V posameznih kulturnozgodovinskih pojavih zmore prepoznati širši družbeni in duhovni kontekst.	Knowledge and Understanding: Students are prepared for relatively independent study of the Slovene cultural historic periods, events and personalities. In the specific cultural historical phenomena the students are able to identify broader social and spiritual context.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Problemska predavanja; priprave individualnih tematskih seminarskih vaj. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Case study lectures, preparations for the individual seminar tasks. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	100%	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Marko JESENŠEK. *Poglavja o različicah slovenskega jezika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 496 str., ilustr., zvd. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 155. ISBN 978-961-286-921-2. DOI: 10.18690/um.ff.6.2024. [COBISS.SI-ID 214238467] https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/6ff24

Marko JESENŠEK. Števan Küzmič v Smejevi prekmuriani. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Monografija Števana Küzmiča : ob tristoletnici rojstva*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2024. Str. 135-168. Razprave, 32. ISBN 978-961-268-104-3. [COBISS.SI-ID 207886083] https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije24/RazredII32.pdf

Marko JESENŠEK. Rokopis učitelja Bertalana Koczuvana iz leta 1879/80 Domovina, ország (deržáva), pravice i dúžnosti purgarov. 1879/80. Koczuván Bertalan, učitelj. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 36-65, ilustr. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3450, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.36-65.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88671. [COBISS.SI-ID 177444355]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Lektorat slovanskega jezika – srbščina**
Course title:	**Slavic Language Development – Serbian Language**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	izbirni/elective
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Gjoko Nikolovski

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene, srbščina/Serbian

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Ni pogojev.	None.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
– Zgodovinski razvoj srbskega jezika, – srbska pisava (cirilica) in srbska latinica, – osnove oblikoslovja srbskega jezika, – osnovni besedni zaklad za sporazumevanje na vsakdanje teme v srbščini na začetni ravni. – pregled srbskega glasoslovja, osnove pravopisa in pravorečja v primerjavi s slovenskim jezikom, – oblikoslovna podoba srbskega jezika, – osnove srbske skladnje, – srbski jezik, kultura in tradicija skozi zgodovino, – sporazumevalni vzorci v srbščini, – strokovna ekskurzija v Srbijo.	– Historical development of the Serbian language, – the Serbian alphabet (Cyrillic) and serbian latin alphabet, – basic morphology of the Serbian language, – basic vocabulary to communicate on everyday topics, – overview of Serbian phonology, orthography and phonology in comparison with the Slovenian language, – morphologie of Serbian language, – the basics of Serbian syntax, – serbian language, culture and traditions throughout history, – communication patterns in Serbian, – excursion in Serbia.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Milivoj ALANOVIC idr., 2007: *Naučimo srpski 2*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.
Isidora BJELAKOVIC, Jelena VOJNOVIC, 2013: *Naučimo srpski 1*. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet.
Ivan KLAJN, 2005: *Gramatika srpskoga jezika*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd.
Gjoko NIKOLOVSKI, 2023: *Učno gradivo za predmet Lektorat slovanskega jezika – srbščina*. Maribor.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Vpogled v slovnično podobo srbskega jezika in zgodovinski razvoj. Možnost za jezikovno primerjevo s slovenščino. Uporaba literature v srbščini s pomočjo dodatnih pripomočkov (slovarjev, slovnic). Razširjanje znanja s področja srbskega jezika, literature in kulture. Študent se seznani s strukturo in osnovami sodobnega srbskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom. Doseže zadostno znanje jezika, ki študentu omogoča samostojno uporabo literature in nadaljne poglabljanje.	Insight into Serbian grammar and the historical development; The possibility of linguistic comparision between Serbian and Slovenian; Using literature in Serbian with the help of additional tools (dictionaries, grammars); Dissemination of knowledge of Serbian language, literature and culture; Students familiarize themselves with the structure and basics of contemporary Serbian language in comparison with the Slovenian language; Sufficient knowledge of the language, which enables the student independently using literature and further deepening.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje: Po končanem lektoratu je študent usposobljen za: – sporazumevanje v predvidljivih govornih položajih o vsakdanjih temah, – razumevanje bistvenih informacij v zapisanih in govorjenih besedilih, – oblikovanje krajšega besedila (čestitka, razglednica)po navodilih, – preprosto, a dovolj ustrezno in pravilno govorno in pisno izražanje. – primerjavo slovenskega in srbskega jezika na različnih jezikovnih ravninah.	Knowledge and understanding: After completing language courses the student: – communicate in predictable situations on everyday topics, – understand the essential information in written and spoken texts, – can writes short texts (birthday card, postcard), – his speaking and writting is simple, but accurate and correct, so communication is largely disturbed, – comparison of the Slovenian and Serbian on different linguistic levels.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– delo v skupini; – individualno delo; – strokovna ekskurzija v Srbijo. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– teamwork; – individual work; – excursion in Serbia. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit. Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	50 % 50 %	Oral exam. Written exam Note: written exam may be substituted for 2 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko, KOLETNIK, Mihaela. Konceptualizacija ljubavi u srpskom i slovenačkom jeziku = Conceptualization of love in Serbian and Slovene. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 5. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 107-122. ISBN 978-961-286-854-3. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/871/1258/4039, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.2.2024.6, DOI: 20.500.12556/DKUM-89328. [COBISS.SI-ID 192808963],

ULČNIK, Natalija, NIKOLOVSKI, Gjoko. Zapisovalne težave govork in govorcev južnoslovanskih jezikov pri učenju slovenščine. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 273-290, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.18. [COBISS.SI-ID 137036547]

NIKOLOVSKI, Gjoko. Učno gradivo za predmet Lektorat slovanskega jezika - srbščina. Maribor: Filozofska fakulteta, 2023. 66 f. [COBISS.SI-ID 145610243]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Lektorat slovanskega jezika – ruščina**
Course title:	**Slavic Language Development – Rusian Language**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	izbirni/elective
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Natalia Kaloh Vid

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/slovanski jezik

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Ni pogojev.	None.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
– spoznavanje cirilice, osvojitev pisave v cirilice; – spoznavanje osnov oblikoslovja ruskega jezika: samostalnikov (spol, število, sklon); glagolov (1. in 2. spregatev), pridevnikov in osebnih zaimkov. Vzpostavljanje primerjav s slovenskim jezikom; – spoznavanje osnov fonetičnega (specifika ruskega glasoslovnega sistema; trde/mehke soglasnike) in fonološkega (fonetična transkripcija) sistemov ruskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom; – tvorjenje in raba časov v ruščini (sedanjik, preteklik, prihodnjik); – osnovne govorne vzorce v tipičnih komunikacijskih situacijah; – pregled ruskih kulturnih tradicij; – poglabljanje znanja osnov fonetičnega (izgovorne posebnosti ruskega jezika) in fonološkega (razmerje pisava-izgovarjava) sistemov ruskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom; – poglabljanje znanja osnov oblikoslovja ruskega jezika (samostalniki, glagolski vid, stopnjevanje pridevnikov, kratke in dolge oblike pridevnikov, svojilni in nikalni zaimki, števniki, vezniki, prislovi, predlogi) v primerjavi s slovenskim jezikom; – osnove skladnje ruskega jezika; – osnove ruskega besedotvorja; – ruska frazeologija (sličnosti in razlike; problem prevajanja frazemov); – govorne vzorce v zahtevnejših komunikacijskih situacijah; – pregled ruske kulturne zgodovine; – kratek pregled najpomembnejših ruskih literarnih del.	– learning Cyrillic alphabet and writing in Cyrillic; – learning base Russian morphology: noun (gender, number, case); verbs (1. And 2. Conjugation); adjectives in personal pronouns. Establishment of comparison to Slovene; – learning base phonetic (specification of Russian vowel system; soft/hard consonants) and phonological (transcription) systems of the Russian language in comparison with Slovene; – formation and use of tenses in the Russian language (present, past and future); – basic communication patterns in typical, every-day communication situations; – overview of Russian cultural traditions; – advanced knowledge of the phonetic (pronunciation in Russia language) and phonological (writing-pronunciation) systems of the Russian language in comparison with Slovene; – advanced knowledge of morphology of the Russian language (nouns, verbal aspect, comparison of adjectives, short and long forms of adjectives, possessive and negative pronouns, numbers, conjunctions, adverbs, prepositions) in comparison with Slovene; – base Russia syntax; – base Russian word-formation; – Russian phraseology (similarities and differences; the problem of translation of idioms); – communication patterns in more complex communication situations; – overview of Russian cultural history; – short overview of most famous Russian literary works.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože SEVER, Aleksandra DERGANC, 2006: *Ruska slovnica po naše*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
М. Н. Аникина, 2002: Лестница: начинаем изучать русский. Москва: Русский язык, 2002
С. Чернышев. Поехали: Русский язык для взрослых. Санкт-Петербуг: Златоуст, 2003
И.М. Пулькина, Е.Б. Захава-Некрасова. Русский язык: Практрическая грамматика с упражнениями. Москва: Русский язык, 2003
О.И. Глазунова. Давайте говорить по-русски. Москва: Русский язык, 2003
Jože Sever, Aleksandra Derganc: Ruska slovnica po naše. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2006
Андрюшина Н.П (и др.): Программа по русскому языку для иностранных гражданю Первый сертификационный уровень. Общее владение. Москва-Санкт Петербург: Златоуст, 2002
Голубева А.В. Задорина А.И. Кожевникова Л.П Лисицына Т.А. Сборник упражнений по грамматике русского языка (для иностранцев). Санкт-Петербург: Златоуст, 2003
Володина Г.И. А как об этом сказать? Специфические обороты разговорной речи. Москва: Русский язык, 2003
И. Б. Голуб. Русский язык и культура речи. Учебное пособие. Москва: Логос, 2004

Cilji in kompetence:

1. Študentje znajo prepoznati temeljne razlike in podobnosti med osnovnimi fonetičnimi, fonološkimi in oblikoslovnimi značilnostmi ruščine in slovenščine;
2. spoznajo vrste besednih zvez in povedi, s katerimi se lahko na preprost način pravilno odzovejo v rusko govorečem okolju;
3. spoznajo rusko kulturno tradicijo, kar bo omogočilo uspešno vzpostavljanje medkulturnega dialoga.
4. študentje poglobijo znanje osnov fonetike in fonologije ruskega jezika;
5. poglobijo znanje osnovnih besednih vrst;
6. spoznajo osnove skladnje ruskega jezika;
7. seznanijo se z osnovami ruske frazeologije;
8. poglobijo znanje ruske kulturne tradicijo, kar bo omogočilo uspešno vzpostavljanje medkulturnega dialoga;
9. spoznajo najpomembnejša ruska literarna dela.

Objectives and competences:

1. Students are able to recognize primarily differences in similarities between basic phonetic, phonological and morphological characteristics of Russian and Slovene;
2. Students learn communication patterns for responding correctly in simple communication situation in Russian speaking environment;
3. Students get an overview over Russian cultural traditions which will enable a successful establishment of intercultural dialogue.
4. students expand their knowledge of phonetic and phonology of the Russian language;
5. students expand their knowledge of fundamental morphological categories;
6. students learn base Russian syntax:
7. students get an overview of most common Russian idioms;
8. the students expand their knowledge of the Russian cultural tradition, which will enable a successful establishment of intercultural dialogue;
9. the students gain the understanding of some of the most important Russian literary works.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: 1. Študentje osvojijo pisavo v cirilici; 2. sposobni so razumeti bistvene informacije in se ustrezno odzvati v preprostih pogovornih vsakdanjih situacijah; 3. sposobni so prebrati in razumeti krajša besedila; 4. prepoznajo temeljne razlike in podobnosti med rabo osnovnih besednih vrsti v ruščini in slovenščini; 5. študentje so sposobni se ustrezno odzvati v zahtevnejših pogovornih situacijah (vprašati za mnenje, izraziti svoje občutke, na kratko opisati svoje izkušnje in doživetja); 6. lahko napišejo krajše enostavno besedilo ob jasno zadanih navodilih; 7. lahko obnovijo vsebino krajših tekstov; 8. osvojijo pravilno izgovarjavo; 9. lahko prevedejo krajša besedila iz ruščine v slovenščino; 10. sposobni so zaznati temeljne razlike med knjižnim in pogovornim ruskim jezikom.	Knowledge and Understanding: 1. students are able to write in Cyrillic; 2. students are able to understand basic information in respond correctly in simple communication situations; 3. students are able to read and understand the meaning of short texts; 4. students are able to recognize differences and similarities between the use of fundamental morphological categories in Russian and Slovene 5. students are able to respond in more complex communication situations (ask for opinion, express their feelings, shortly describe their experiences) 6. if provided with clear instructions, students are able to write a short simple text: 7. students can review the content of short texts; 8. students learn correct pronunciation; 9. students are able translate shorter texts from Russian into Slovene; 10. students are able to recognize primarily differences between literary and colloquial Russian language.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
1. Delo v skupini. 2. Individualno delo. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	1. Group work. 2. Individual work. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Sprotne naloge. Pisni izpit.	30 % 70 %	Coursework.Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KALOH VID, Natalia. Metod obučenija russkomu jazyku čerez perevody poslovic i pogovorok. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 17, št. 1, str. 253-261. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/4526/3041, DOI: 10.18690/scn.17.1.253-261.2024. [COBISS.SI-ID 200793859]

KALOH VID, Natalia. Metody peredači intertekstual'nyh otsylok k apokaliptičeskomu proročestvu (Otkroveniju ot Ioanna) v evangeliju v anglijskih perevodah cikla rasskazov M. A. Bulgakova Zapiski junogo vrača. *Zadarski filološki dani* ., Zadarski filološki dani 9, ZFD 9, u Zadru 12. i 13. studenoga

2021. str. 49-64. ISSN 1846-4955. https://kroatistika.unizd.hr/Portals/8/ZFD/Zbornik%20ZFD-9%20za%20tisak.pdf?ver=diO8GjvPIbj_XPBmgW45Ng%3d%3d. [COBISS.SI-ID 214275331]

KALOH VID, Natalia, ŽAGAR-ŠOŠTARIĆ, Petra. Russian translations of parodies of didactic verses in Alice's adventures in Wonderland : what got lost in the rabbit hole?. *International research in children's literature*. 2023, vol. 16, no. 1, str. 44-58. ISSN 1755-6198. https://www.euppublishing.com/doi/abs/10.3366/ircl.2023.0487, DOI: 10.3366/ircl.2023.0487. [COBISS.SI-ID 139174403]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	**Lektoriranje**
Subject Title:	**Proofreading**

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Branislava Vičar

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	
Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Pogoj za pristop k izpitu: 80-odstotna udeležba pri seminarskih vajah.	Exam requirements include: attendance rate of 80% of tutorial.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
1. Opredelitev lektorskega poklica in dejavnosti lektorice_ja. 2. Ovrednotenje lektorskega dela pri oblikovanju splošnih jezikovnih navad. 3. Vloga jezikovne korekcije. 4. Vloga osrednjega slovenskega pravopisnega priročnika. 5. Status lektorice_ja na Slovenskem. 6. Medsebojno sodelovanje med avtorico_jem	1. Defining the proofreading profession and the activity of the proofreader. 2. Evaluating the proofreading work in the formation of general language habits. 3. The role of language correction. 4. The role of the central Slovenian orthographic manual. 5. Status of the proofreader in Slovenia. 6. Cooperation between the author of the text

besedila in lektorico_jem. 7. Korektura prevodnih besedil. 8. Terminologija in lektoriranje. 9. Vaje iz lektoriranja stvarnih besedil različnih žanrov. 10. Lektorsko delo v gledališču.	and the proofreader. 7. Proofreading of translated texts. 8. Terminology and proofreading. 9. Exercises in proofreading authentic texts of various genres. 10. Proofreading work in theater.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Razprave in članki:
   - Gaja ČERV, Nataša LOGAR BERGINC, 2009: Novinarji in lektorji: V slogi je moč. *Teorija in praksa* 46/6, 748−769.
   - Helena DOBROVOLJC, 2021: Nasprotja in normativna izhodišča pri posodabljanju priročnikov knjižnega jezika. *Jezik in slovstvo* 66/2, 21–36.
   - Katja PODBEVŠEK, 1998: Lektoriranje govorjenega (gledališkega) besedila. *Jezik in slovstvo* 43/3, 79−87.
   - Damjan POPIČ, 2012: Pravopis in krivi pismouki. *Pravopisna stikanja: Razprave o pravopisnih vprašanjih*. Ur. Nataša Jakop in Helena Dobrovoljc. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. 193−202.
   - Tina VEROVNIK, Nataša LOGAR, 2002: Lektor slovenskega jezika z vidika rabe jezikovnih priročnikov. *Nacionalno, regionalno, provincialno*. Ur. Marko Jesenšek. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. (Zbornik slavističnega društva Slovenije 13). 157−158.
   - Primož VITEZ, 2009: Lektoriranje in odgovornost. *Infrastruktura slovenščine in slovenistike.* Ur. Marko Stabej. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. (Obdobja, 28). 393−399.
2. Jezikovni pripomočki:
   - *Slovenski pravopis*, 2001. Ur. Jože Toporišič. Ljubljana: Založba ZRC SAZU. 2–302.
   - Slovarji in zbirke ZRC SAZU (Slovar slovenskega knjižnega jezika 2, eSSKJ, ePravopis, Slovar novejšega besedja slovenskega jezika, Slovenski etimološki slovar, Sprotni slovar slovenskega jezika, terminološki slovarji različnih strokovnih področij …; Pravopis 8.0).
   - Sodobni korpusni viri (Gigafida 2.0, KAS, Janes, GOS …).
3. Izbrana strokovna literatura s področja pravopisja, slovnice in pragmatike.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študentke_i: – se seznanijo z lektorskim poklicem in njegovimi dejavnostmi; – razumejo pravopisno normo in njeno kodifikacijo; – se seznanijo s korekcijskimi postopki v prevodnih besedilih; – se zavedajo pomena komuniciranja in sodelovanja med lektoricami_ji in avtoricami_ji besedil; – poznajo osnovna terminološka načela.	Students: – get acquainted with the proofreading profession and its activities; – understand the orthographic norm and its codification; – become familiar with the correction procedures in translated texts; – are aware of the importance of communication and cooperation between proofreaders and authors of texts; – know the basic terminological principles.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**

Študentke_i naj bi bili zmožni: – razlikovati med različnimi pogledi na jezik in jezikovno revizijo; – presoditi objektivno nujnost jezikovne korekcije; – razpoznavati koherenčne mehanizme, ki osmišljajo besedilo; – uporabljati jezikovne priročnike; – ovrednotiti obstajajoče različice jezikovne rabe na osnovi pravopisnih in leksikografskih poizvedb v korpusih; – jezikovno argumentirati besedilne korekture; – razlikovati med prevodno in jezikovno korekcijo.	Students should be able to: – distinguish between different views on language and language revision; – assess the objective necessity of language correction; – identify the coherence mechanisms that give meaning to the text; – use language manuals; – evaluate existing versions of language use on the basis of orthographic and lexicographic queries in corpora; – linguistically argue textual corrections; – distinguish between translation and language correction.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Praktične vaje in naloge, skupinska diskusija, delo s korpusi. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Practical exercises and activities, group discussion, work with corpuses. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sodelovanje pri pedagoškem procesu. Ustna predstavitev. Pisni izpit.	10 % 10 % 80 %	In-class participation. Oral presentation. Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka, PLEMENITAŠ, Katja. Tematska nominalizacija kot kohezivno sredstvo v znanstvenih besedilih: kontrastivna analiza znanstvenih člankov s področja humanistike. V: SMOLEJ, Mojca (ur.), SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca (ur.). *Prispevki k preučevanju slovenske skladnje*. 1. izd. Ljubljana: Založba Univerze, 2023. Str. 309-325. ISBN 978-961-297-099-4. https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/421/764/8509. [COBISS.SI-ID 149949187]

VIČAR, Branka, KERN, Boris. Raba zaimkov pri spolno nebinarnih osebah. V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). *Jezik in književnost v spreminjanju : [Slovenski slavistični kongres, Celje, 26.-28. september 2024]*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2024. Str. 427-438. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 34. ISBN 978-961-6715-51-5. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 211014659]

KERN, Boris, VIČAR, Branka. Spolno vključujoča raba jezika. *Alternator : misliti znanost*. 18. jul. 2024, št. 17, [4] str., ilustr. ISSN 2712-3510. https://www.alternator.science/sl/daljse/spolno-vkljucujoca-raba-jezika/, DOI: 10.3986/alternator.2024.17. [COBISS.SI-ID 205954307]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Literarne revije in literarni programi po letu 1950**
Course title:	**Literary Magazines and Programs after the year 1950**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:	Varja Balžalorsky Antić

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80-% aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.	Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar paper and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predmet vprašanje literarnih programov in vpliva literarnih revij na literarno produkcijo postavi v širši okvir teorije literarnega polja sociologa P. Bourdieuja. Obsega 5 tematskih sklopov: 1. Teoretski uvod (sistemski pristop k literaturi, teorija družbenih polj; agensi, habitus, trajektorija, kaj je literarni program, kaj manifest) in zgodovinski pregled. 2. Revijalni tisk, kulturna politika, cenzura in uredniške politike. 3. Literarne revije posamično, idejno-estetski tokovi, literarne skupine in programi. 4. Revialni tisk in literarna produkcija: interakcije. Zasnova predmeta omogoča sinhrono in diahrono sledenje dogajanju. To pomeni, prvič, umeščanje posameznih revij v časovne in prostorske koordinate, kjer moramo v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni upoštevati politične pogoje, ob koncu dvajsetega in na začetku enaindvajsetega stoletja pa predvsem različne idejne, ideološke ter literarnoestetske razmere. Drugič, taka zasnova daje dobre možnosti za problematiziranje literarnoprogramskega značaja revij, denimo Perspektiv, Problemov ali Literature. Sestavni del predmeta je seminar v smislu uvajanja v samostojno raziskovalno delo. Študenti_ke bodo dobili konkretne naloge. Njihov namen bo povezovanje literarnoprogramskih vsebin z glavnimi literarnimi determinantami slovenske literature: odkrivanje vpliva programskega značaja posameznih literarnih gibanj in/ali revij na uveljavitev novih filozofskih, ideoloških in estetskih tendenc v slovenski literarni produkciji (eksistencializem, strukturalizem, feminizem, postmodernizem idr); vpliv literarnih programov in/ali revij na vpeljavo novih žanrov in oblik (drama absurda, novi roman, poetična drama, vizualna in konkretna poezija, medmedialne umetniške prakse); prevpraševanje interakcij med družbeno-političnim dogajanjem in sočasno literarno produkcijo (npr. študentsko gibanje in neoavantgarde, civilna gibanja v 80. letih in LGBTQ+ literatura). O svojih rezultatih bodo poročali v seminarju.	The course places the question of literary programmes and the influence of literary magazines on literary production within the broader framework of sociologist P. Bourdieu's field theory. It comprises 5 thematic strands: 1. Theoretical introduction (systemic approach to literature, field theory; agents, habitus, trajectory, what is a literary programme, what is a manifesto) and historical overview. 2. The magazine press, cultural politics, censorship and editorial policies. 3. Literary magazines individually, ideological-aesthetic currents, literary groups and programmes. 4. Magazine press and literary production: interactions. This means, firstly, placing the individual journals in temporal and spatial coordinates, where in the first decades after the Second World War, political conditions should be taken into account, while at the end of the twentieth and the beginning of the twenty-first century different ideological, ideological and literary-aesthetic conditions must be considered. Secondly, such a design provides good opportunities for problematising the literary-programmatic character of magazines such as Perspektive, Problemi or Literatura. The seminar research is an integral part of the course in the sense of an introduction to independent research work. Students will be given concrete assignments. Their aim will be : 1) to relate the literary-programme content to the main literary determinants of Slovenian literature; 2) to discover the influence of the programmatic character of particular literary movements and/or magazines on the emergence of new philosophical, ideological and aesthetic tendencies in Slovenian literary production (existentialism, structuralism, feminism, postmodernism, etc.); 3) to discover the influence of literary programmes and/or magazines on the introduction of new genres and forms (theatre of the absurd, the New Novel, poetic drama, visual and concrete poetry, cross-media artistic practices); 4) questioning the interactions between socio-political developments and simultaneous

	literary production (e.g. May 68 and the Neo-Avant-Garde, civil movements in 1980s and LGBTQ+ literature). Students will report on their results in the seminar.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Taras KERMAUNER, 1995: Perspektivovci. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
Jože POGAČNIK, 1972: Zgodovina slovenskega slovstva 8. Maribor: Obzorja.
Denis PONIŽ, 2001: Slovenska lirika 1950–2000. Ljubljana: Slovenska matica.
Miran ŠTUHEC, 2001: Literarne revije in programi. Slovenska književnost III. Ur. Jože Pogačnik. Ljubljana: DZS. 469–508.
Gašper TROHA, 2015: Ujetniki svobode: slovenska dramatika in družba med letoma 1943 in 1990. Maribor: Aristej, Ljubljana: Akademija za gledališče, radio, film in televizijo.
Tomo VIRK, 1991: Postmoderna in »mlada slovenska proza«. Maribor: Obzorja. 37–53.
– –, 1998: Strah pred naivnostjo. Ljubljana: LUD Literatura.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študent_ka usvoji sistemski pogled na literaturo; pozna udeležence in zakonitosti literarnega polja, predvsem dinamiko njegove delne avtonomnosti in odvisnosti od drugih družbenih polj; pozna organiziranost literarnih revij, načela uredniških politik in pomen revialnega tiska pri nastanku novih strukturno-formalnih in ideološko-miselnih tokov v literarni produkciji; pozna različne oblike organiziranosti literarnih skupin in značilnosti različnih žanrov literarne programatike (literarni manifest, literarni program); usvoji primerjalni pristop, s katerim razume recepcijo tujih tendenc v slovenski literaturi; teoretsko razmišljanje zna uporabiti pri konkretnih vprašanjih, ki zadevajo slovensko literarno polje po letu 1950 in zna kompetentno razpravljati o zastavljenem literarnem problemu.	Students acquire a systemic view of literature; they are familiar with the agents and laws of the literary field, especially the dynamics of its partial autonomy and dependence on other social fields; are familiar with the organisation of literary magazines, the principles of editorial policies and the importance of the magazine press in the emergence of new structural-formal and ideological-philosophical currents in literary production; are familiar with the various forms of organisation of literary groups and the characteristics of different genres of literary programmatic (literary manifesto, literary programme); they acquire a comparative approach to understanding the reception of foreign tendencies in Slovenian literature; are able to apply theoretical thinking to concrete questions concerning the Slovenian literary field after 1950 and is able to debate competently the literary problem posed.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študent_ka zna povezati teorijo literarnega polja s problematiko revialnega tiska; zna uporabljati metodo sistemskega pristopa k literaturi; sistemski pogled na literarno besedilo zna kombinirati z drugimi, bolj tekstocentrističnimi metodami; širšo sliko dogajanja v slovenskem kulturnem polju zna uporabiti pri samostojni analizi posameznih besedil; z zgodovinskim pregledom revialnega	Students are able to relate the theory of the literary field to the problems of the literary magazine press; they are able to apply the method of the systematic approach to literature; they are able to combine the systematic approach to the literary text with other, more text-centric methods; they are able to use the acquired broader picture of developments in the Slovenian cultural field to

tiska dopolni celovitost pogleda na slovensko literarno zgodovino v 20. stoletju.	analyse individual texts independently; a historical overview of the literary periodical press adds to the coherence of their understanding of Slovenian literary history in the 20th century.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Kritičen študij navedene in druge literature. Delo v seminarju. Analiza in interpretacija del. Metoda razlage, diskusije, študija primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Critical study of assigned and other literature. Work in seminar. Analysis and interpretation of texts. Method of explanation, method of discussion, method of case study, method of debate. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit.	70 %	Oral exam.
Seminarska naloga.	30 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Ženska poezija in strategije zunanje dialoškosti : dramski dialog in pesem s persono. V: BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja (ur.). Razprave o sodobni slovenski literaturi. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2021. Str. 165-187. Studia litteraria, 27. ISBN 978-961-05-0542-6. ISSN 1855-895X. [COBISS.SI-ID 71720963]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja (ur.). Razprave o sodobni slovenski literaturi. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2021. 235 str. Studia litteraria, 27. ISBN 978-961-05-0542-6. ISSN 1855-895X. [COBISS.SI-ID 60479235]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Dialoškost v sodobni slovenski poeziji : vpeljava persone kot vidik zunanje dialoškosti. Primerjalna književnost. [Tiskana izd.]. avg. 2020, letn. 43, št. 2, str. 119-139. ISSN 0351-1189. DOI: 10.3986/pkn.v43.i2.06. [COBISS.SI-ID 28783875], [SNIP]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Maj '68 and the emergence of écriture féminine : the French centre and the Slovenian periphery = Maj '68 i nastanak écriture féminine : Francuska i Slovenija - centar i periferija. Slavica Tergestina. 2020, vol. 24, [no.] 1, str. 130-151. ISSN 1592-0291. [COBISS.SI-ID 28778755]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Literarne vrste in slogi v slovenski književnosti 19. stoletja**
Course title:	**Literary Forms and Styles in Slovene Literature of the 19th century**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30					90	4

Nosilec predmeta / Lecturer:	Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	An attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predavanja so osredinjena na prepoznavanje zakonitosti razvoja posameznih literarnih vrst in slogov v slovenski književnosti 19. stoletja: a) Konstituiranje lirike, zametki pripovedne proze in nerazvitost dramatike v prvi polovici 19. stoletja. b) Anakreontične in predromantične prvine v Volkmerjevi, Modrinjakovi in Prešernovi poeziji. Klasična romantika kot prvi razviti slog v Prešernovi poeziji. Vrazovo pesništvo, slogovne in jezikovne posebnosti njegovih pesmi. c) Lirika, epika in dramatika v realizmu. Konstituiranje pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja in začetki slovenskega romana. č) Realističnih slog v reprezentativnih književnih besedilih (Jenko, Tavčar, Kersnik).	The course focuses on recognition of the laws regarding development of individual literary kinds and styles in the Slovene literature of the 19th century: a) Constituting of lyric, beginnings of narrative prose and underdevelopment of dramatics in the first half of the 19th century. b) Anacreontic and Pre-Romantic elements in Volkmer's, Modrinjak's and Prešeren's poetry. Classicala romantic as a first developed style in Prešeren's poetry. Vraz's poetry, stylistic and linguistic specifics of his poems. c) Lyric, epic and dramatic in Realism. Constituting of narrative prose in second half of the 19th century and beginning of the Slovene novel. č) Realistic styles in representative literary texts (Jenko, Tavčar, Kersnik).

Temeljni literatura in viri / Readings:

France BERNIK, 2004: *Simon Jenko. Monografija*. Maribor: Litera.
Franca BUTTOLO, Irena Selišnik, Jožica ČEH STEGER, Aleksander BJELČEVIČ, 2017: *Skrivnost Fanny Haussmann*. Maribor: Aristej.
Miran HLADNIK, 2009: *Slovenski zgodovinski roman*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
Gregor KOCIJAN, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Boris PATERNU, 1989a: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
– –, 1989b: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti.* Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
1. Študenti se seznanijo z recepcijo evropske predromantike, romantike in realizma v slovenski književnosti ter z njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije. 2. Študenti spoznajo: – razvoj literarnih vrst v slovenski književnosti 19. stoletja, – anakreontične, folklorne, predromantične, romantične, realistične idr. slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja, – izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja, 3. Študenti spoznajo literarni slog v različnih zvrsteh slovenske književnosti 19. stoletja.	1. Students get familiar with the reception of European Pre-Romanticism, Romanticism and Realism v Slovene literature and with its connectedness to national, social and moral functions. 2. Students get to know: – development of literary types in Slovene literature of the 19th century, – Anacreontic, folk, Pre-romantic, Romantic, realistic and other stylistic elements in Slovene literature of the 19th century, – selection of literary works of Slovene literature of the 19th century, 3. Students get to know literary style in various types of Slovene literature of 19th century.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: 1. Študenti razumejo logiko razvoja literarnih vrst in slogov v slovenski književnosti 19. stoletja. 2. V zvrstno različnih literarnih besedilih iz slovenske književnosti 19. stoletja prepoznajo anakreontične, predromantične, folklorne, romantične in realistične prvine. 3. Usposobijo se za analizo in interpretacijo različnih literarnih slogov v zvrstno različnih besedilih slovenske književnosti 19. stoletja.	Knowledge and understanding: 1. Students understand the logic regarding development of literary types and styles in the Slovene literature of the 19th century. 2. In genre different literary texts from the Slovene literature of the 19th century they recognize Anacreontic, Pre-Romantic, folklore, Romantic and Realistic elements. 3. They get prepared for the analysis and interpretation of various literary styles in genre different texts of the Slovene literature of the 19th century.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predavanja. Analiza in interpretacija besedil. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures. Text analysis and interpretation. Method of report, explanation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit.	90 %	Oral exam.
Sprotne naloge.	10 %	Coursework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Potrčeva drama Kreflova kmetija in njeni zametki v novelah Prekleta zemlja ter Sveti zakon. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). Ivan Potrč med intimo in zgodovino. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str. 31-49, ilustr. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 208927491]
ČEH STEGER, Jožica. Finžgarjeva lirska črtica v prvem desetletju 20. stoletja. V: STANONIK, Marija (ur.), ŠTIH, Peter. Franc Saleški Finžgar (1871-1962) : župnik, pisatelj, akademik. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba, 2024. Str. 255-267. ISBN 978-961-278-732-5. [COBISS.SI-ID 217305859]
ČEH STEGER, Jožica. Levstikov Martin Krpan in njegovi nasledniki do 1930 : odnos do lastnega in tujega. Acta Histriae. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 29, št. 2, str. 301-320, ilustr. ISSN 1318-0185. https://zdjp.si/wp-content/uploads/2021/12/AH_29-2021-2_CEH-STEGER.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.19233/AH.2021.13. [COBISS.SI-ID 92092163]
ČEH STEGER, Jožica. Mit o Lepi Vidi v kontekstu slovenske emigracije : na primeru Simčičeve povesti Trije muzikantje ali Povratek Lepe Vide. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 53-69. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.4. [COBISS.SI-ID 139559939]

Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Metafora in simbol v književnosti**
Course title:	**Metaphor and Symbol in Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15	15			90	5

Nosilec predmeta / Lecturer:	Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
1. Metafora in simbol – od Aristotela naprej temeljna pojma poetike – sta izjemno zanimiv predmet različnih znanstvenih disciplin (retorike, jezikoslovja, literarne vede, kulturne semiotike, psihologije, filozofije, prevodoslovja idr.). V novejših literarnovednih teorijah, na	1. Metaphor and symbol – from Aristotle on the fundamental concepts of poetic – are extremely interesting objects of various scientific disciplines (rhetoric, linguistics, literary science, cultural semiotics, psychology, philosophy, translation etc.). In the more recent literary-

primer v teoriji medbesedilnosti ali v Linkovi diskurzivni analizi, sta obravnavana tudi kot pomembni prvini med- in čezdisciplinarnega preučevanja književnosti. Predavanja bodo namenjena predstavitvi novejših teoretskih pogledov na simbol v okviru kulturne semiotike in na metaforo, nastalih iz kritike retorične definicije metafore kot pesniškega okrasa ali odklona od dobesedne rabe jezika. Predstavljena bodo naslednja teoretska poglavja: – interakcijska teorija metafore (Richards, Black), − metaforično polje (Weinrich, Kurz), − kognitivna teorija metafore (Johnson, Lakoff idr.), – simbol v kulturni semiotiki (Lotman, Dobrovol'skij idr.), – razlike med metaforo in simbolom (Kurz), – tipi metafor (tradicionalna, frazeološka, drzna, absolutna, avtorska) in simbolov (metonimični, metaforični, kolektivni, naravni, kulturni idr. simboli), – meddiskurzivnost, medbesedilnost metafore in simbola (Link), – vloga metafore v literarnem besedilu (spoznavna, čustvena, estetska funkcija metafore), – vloga simbola v literarnem besedilu in v različnih kulturah, − vloga metafore in simbola v različnih literarnih smereh in stilnih tokovih, − spreminjanje metafor in simbolov v okviru različnih literarnih estetik, ideologij, časovnih, kulturnih, pokrajinskih, socialnih idr. določilnic. 2. Seminarske vaje: analiza metafor na konkretnih besedilih iz slovenske književnosti, ki bodo izbrana tako, da bodo upoštevani različni avtorji, literarna obdobja, smeri, stili, pokrajinska pripadnost, prevodi idr. 3. Seminar bo namenjen predstavitvi seminarskih nalog iz kulturnosemiotične analize tematsko izbranih simbolov (simbol rože, drevesa, vode, določene živali, obleke, tehnike, barve) pri dveh avtorjih iz različnih literarnih obdobij, smeri in stilov.	scientific theories, for example the theory of intertextuality or in Link's discursive analysis they are treated as important elements of inter- and in trans-disciplinary study of literature. Lectures are intended for presentation of the more recent theoretical views on symbol within frames of cultural semiotics and on metaphor originating from the critique of rhetoric definition of metaphor as poetical decoration or deviation from literally language usage. The following chapters will be presented: – interaction theory of metaphor (Richards, Black), − metaphoric field (Weinrich, Kurz), − cognitive theory of metaphor (Johnson, Lakoff etc.), – symbol in cultural semiotic (Lotman, Dobrovol'skij etc.), – differeces between metaphor and symbol (Kurz), – types of metaphors (traditional, phraseological, bold, absolute, author's) and symbols (metonimic, metaphoric, collective, natural, cultural, etc. symbols), – iterdiscursiveness, intertextuality of metaphor and symbol (Link), – role of metaphor in literary text (epistemical, emotional, aesthetic function of metaphor), – role of symbol in literary text in various cultures, − role of metaphor and symbol in various literary directions and stylistic currents, − change of metaphors and symbols within various literary aesthetics, ideologies, temporal, cultural, regional, social and other parameters. 2. Seminar exercises: analysis of metaphors of real texts from the Slovene literature which will be selected in a way to take into account different authors, literary periods, directions, styles, regional origin, translations etc. 3. Seminar will be dedicated to presentations of seminar papers on cultural semiotic analysis of thematically selected symbols (symbol of flower, tree, water, particular animal, dress, technique, color) by two authors from different literaryperiods, directions and styles.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Günter BUTZER, Joachim JACOB, 2008: *Metzler Lexikon Literarischer Symbole*. Stuttgart.
Jožica ČEH, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
– –, 2005: Pogledi na metaforo. *Jezik in slovstvo* 50/3–4, 75–86.
Jožica ČEH STEGER, 2005: Barve in njihova simbolika v kulturi in jeziku. *Jezikoslovni zapiski* 11/2, 89−103.
Renate HANSEN KOKORUŠ, 2013: *Sprachbilder und kulturelle Kontexte*. St. Ingbert: Röhrig.
James HALL, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.
Beate HENN-MEMMESHEIMER idr. (ur.), 2012: *Sprachbilder und kulturelle Kontexte*. (Mannheimer Studien zur Literatur- und Kulturwissenschaft, Bd. 50).
Božidar KANTE (ur.), 1998: *»Kaj je metafora?«* Ljubljana: Krtina.
Katrin KOHL, 2007: *Metapher*. Stuttgart: Metzler V.
Gerhard KURZ, 1986: *Metapher, Allegorie, Symbol*. Göttingen.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z novejšimi teoretskimi pogledi na metaforo in simbol, podrobneje s kulturnosemiotično opredelitvijo simbola, z interakcijsko in s kognitivno teorijo metafore.
2. Spoznajo:
− terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
– razlike med metaforo in simbolom,
– različne tipe metafor in simbolov,
− pomen metafore za konceptualizacijo pojmovnih vsebin,
– medbesedilnost in meddiskurzivnost metafore in simbola,
– kontekstualno določenost metafore in kulturno pogojenost simbola,
– spreminjanje tematskih območij metafor in simbolov skozi čas in pod vplivom literarnih estetik, ideologij idr.,
– slogovno vlogo metafor pri izbranih avtorjih in v posameznih literarnih smereh.
3. Usposobijo se za:
− analizo metafore in simbola v književnih besedilih,
− preučevanje simbola v književnih besedilih z vidika kulturne semiotike,
− preučevanje literarne metafore po interakcijski teoriji.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the recent theoretical views at metaphor and symbol, more detailed with the cultural semiotic definition of symbol, with interaction and cognitive theory of metaphor.
2. They learn:
− terminological tools of the recent theories for analyzing metaphor and symbol,
– differences between metaphor and symbol,
– different types of metaphor and symbol,
− significance of metaphor for conceptualization of phenomena contents,
– intertextuality and inter-discursiveness of metaphor and symbol,
– contextual determination of metaphor and cultural conditioning of symbol,
– changing of thematic ranges of metaphors and symbols through the time under the influence of literary aesthetic, ideology etc.,
– stylistic role of metaphor with selected authors and in particular literary directions.
3. They get able to:
− analyze metaphor and symbol in literary texts,
− study symbol in literary texts from the view point of cultural semiotic
− study literary metaphors according to interaction theory.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
1. Študenti razumejo:
− novejše teoretske poglede na metaforo in simbol, zlasti pojmovanje simbola v okviru kulturne semiotike ter interakcijsko in kognitivno teorijo metafore.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
1. students understand:
− recent theoretical views on metaphor and symbol especially the notion of symbol within a frame of cultural semiotic and interaction and cognitive theory of metaphor.

– kontekstualno, zgodovinsko in kulturno pogojenost metafore in simbola ter njuno spreminjanje skozi čas, – simbol kot tekst in obliko kulturnega spomina, − slogovno vlogo metafor v različnih literarnih besedilih in literarnih smereh. 2. Znajo: − uporabljati terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola, − prepoznati različne tipe metafor in simbolov, − prepoznati kognitivno, čustveno in estetsko vlogo metafor. 3. Obvladajo terminološki aparat in metode za samostojno preučevanje simbola in metafore v književnih besedilih zlasti z vidikov kulturne semiotike in interakcijske teorije metafore.	– contextual, historical and cultural conditions metaphor and symbol and their change through the time, – symbol as text and form of cultural memory, − stylistic role of metaphor in various literary texts and literary directions. 2. They are capable to: − apply terminology of recent theories in order to analyze metaphor and symbol, − recognize different types of metaphor and symbol, − recognize cognitive, emotional and aesthetic role of metaphor. 3. Are able to use terminology and methods for independent study of symbol and metaphor in literary texts especially from the aspect of cultural semiotic and interaction theory of metaphor.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Analiza in interpretacija. Metoda razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Analysis and interpretation. Method of explanation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	80 %	Written exam.
Seminarska naloga.	10 %	Seminar paper.
Sprotne naloge.	10 %	Coursework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Razgledi po slovenski moderni : nacionalni, večkulturni in medkulturni koncepti, kratka proza in poezija. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 312 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 156. ISBN 978-961-286-923-6. DOI: 10.18690/um.ff.7.2024. [COBISS.SI-ID 214264579]
ČEH STEGER, Jožica. Metaforični koncepti ljubezni in ženske v pesniških prvencih slovenske moderne. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 2, str. 129-142. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/2457, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 129041411],
ČEH STEGER, Jožica. Spoznavanje kulturnih simbolov skozi književnost : na primeru Prešernove Zdravljice = Learning cultural symbols through literature on the example of Prešern's Zdravljica. V: HARAMIJA, Dragica (ur.), PULKO, Simona (ur.). *Pogledi na slovenščino kot neprvi jezik v zgodnjem izobraževanju*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba: Pedagoška fakulteta. 2021, str. 275-289. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/583, doi: 10.18690/978-961-286-488-0.11. [COBISS.SI-ID 72037123].

ČEH STEGER, Jožica. Desetnice in desetniki v Simčičevem romanu Poslednji deseti bratje = "Desetnice" and "desetniki" (tenth children) in Simčič's novel Poslednji deseti bratje. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 2. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 35-49. ISBN 978-961-286-605-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685, DOI: 10.18690/um.ff.4.2022.2. [COBISS.SI-ID 109912835]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Mladinska književnost**
Course title:	**Children's Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:	Dragica Haramija

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljeno seminarsko delo in 75-% prisotnost pri vseh oblikah kontaktnih ur.	Seminar paper and an attendance rate of 75% of total contact hours.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
– Mladinska književnost kot poseben tip književnosti, ki se deli na otroško knj., mladinsko knj. in knj. za mlade odrasle; bralni razvoj otroka. Slikanica in ilustrirana knjiga kot posebni obliki knjige (multimodalno branje besedil). – Literarnozgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti. – Razvoj slovenske mladinske poezije (folklorna otroška poezija, začetniki, F. Levstik, S. Kosovel, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, S. Vegri, B. Štampe Žmavc, F. Lainšček, B. Gregorič Gorenc, A. Štefan, A. Rozman Roza). Interpretacija izbranih besedil. – Razvoj slovenske mladinske proze (folklorno slovstvo, A. M. Slomšek, F. Levstik, F. Saleški Finžgar, J. Trdina, F. Bevk, A. Ingolič, Prežih, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Koren, M. Moškrič, D. Muck, L. Prap, P. Svetina, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipić, J. Bauer, A. Skubic, S. Pregelj, N. Konc Lorenzutti, M. Ogrizek Interpretacija izbranih besedil. – Razvoj slovenske mladinske dramatike (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, M. Dekleva, D. Zajc, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Interpretacija izbranih dramskih besedil. Ogled lutkovne ali gledališke predstave in primerjava dramskega besedila z gledališko izvedbo. – Književne vrste v mladinski književnosti: lirska poezija, epska poezija, kratke prozne vrste (natančneje pravljica, pripovedka, mit, kratka realistična in kratka fantastična zgodba), daljše prozne vrste (natančneje srednje dolga besedila: realistična pripoved in njeni žanri, fantastična pripoved; natančneje dolga prozna besedila: realistični in fantastični mladinski roman), komedija, žaloigra.	– Children's literature as a special type of literature, subdivided into infant literature, children's literature and literature for adolescents; development of children's reading ability. Picture book and illustrated book as two special book forms (multimodal reading of texts). – Literary historic overview of the world and Slovene children's literature. – Development of the Slovene children's poetry (folk children's poetry, beginners, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza). Interpretation of selected texts. – Development of the Slovene children's prose (folk literature, F. Levstik, F. Saleški Finžgar, J. Trdina, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Koren, M. Moškrič, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipić, J. Bauer, A. Skubic, S. Pregelj, N. Konc Lorenzutti, M. Ogrizek). Interpretation of selected texts. – Development of the Slovene children's playwriting (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Visiting puppet or theatre performance and comparison of the text to the performance. – Literary types in children's literature: lyric poetry, epic poetry, short prose kinds (more precisely fairy tale, story, myth, short realistic and short fantastic story), longer prose kinds (more precisely: a realistic narrative and its genres, a fantastic narrative; a realistic and fantastic youth novel), comedy, tragedy.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Janja BATIČ, Dragica HARAMIJA, 2014: Teorija slikanice. *Otrok in knjiga* 41/89, 5–19.
Dragica HARAMIJA, 2012: *Nagrajene pisave*. Murska Sobota: Franc-Franc.
– –, 2020: Sodobna slovenska otroška in mladinska proza. *Otrok in knjiga* 47/107, 18–35.
Igor SAKSIDA, 2020: Različnost doživljanja sveta v povojni mladinski poeziji. *Otrok in knjiga* 47/107, 5–17.

Viri (študent izbere eno delo predlaganih avtorjev):
Poezija: Tone Pavček: Majnice in majhnice. Juri muri v Afriki. Kajetan Kovič: Zlata ladja. Zlate ure. Saša Vegri: Naročje kamenčkov. Niko Grafenauer: Skrivnosti. Kadar glava nad oblaki plava. Dane Zajc: Hiša sanja. Miroslav Košuta: Križada. Boris A. Novak: Vserimje. Milan Dekleva: Pesmarica prvih besed. Andrej Brvar: Tri pesnitve. Bina Štampe Žmavc: Svilnate rime. Barbara Gregorič Gorenc: Tri pike … Navodila za randi. Feri Lainšček: Cicibanija. Rad bi. Dlan mi po tebi diši. Peter Svetina: Molitvice s stopnic. Andrej Rozman Roza: Urška. Izbrane rozine v akciji. Anja Štefan: Iščemo hišico. Lonček na pike. Drobtine iz mišje doline. Lila Prap: Male živali. Živalske uspavanke. Antologije: Slovenske narodne pravljice; Modrost pravljične školjke; Bisernica; Zlata čebelica (1., 2. del); Pravljice bratov Grimm; Andersenove pravljice, Geniji, Geniji[2].
Proza: Vitomil Zupan: Potovanje v tisočera mesta. Vid Pečjak: Kam je izginila Ema Lauš (zbirka). Slavko Pregl: Srebro iz modre špilje. Usodni telefon. Spričevalo. Car brez zaklada. Kajetan Kovič: Zmaj Direndaj. Maček Muri. Moj prijatelj Piki Jakob. Svetlana Makarovič: Svetlanine pravljice (zbirka). Bina Štampe Žmavc: Ure kralja Mina. Pogašeni zmaj (zbirka). Cesar in roža (zbirka). Dim Zupan: Štirinajst in pol. Hektor (eno knjigo po izbiri). Desa Muck: Kremplin. Lažniva Suzi. Janja Vidmar: Debeluška. Zoo. Angie. Otroci sveta. Črna vrana. Goran Gluvić: Popoldanski ritem. Marjana Moškrič: Ledene magnolije. Stvar. Sanje o belem štrpedu. Primož Suhodolčan: Košarkar naj bo! Kolesar naj bo! Ranta vrača udarec. Ranta in košarkarji. Živalske novice I, II, III., IV. Mate Dolenc: Mali princ z otoka. Feri Lainšček: Mislice. Velecirkus Argo. Aksinja Kermauner: Žiga špaget gre v širni svet. Jana Bauer: Groznovilca v Hudi hosti. Groznovilca in huda zima. Nataša Konc Lorenzutti: Avtobus ob treh. Zvezek in brezvezek. Gremo mi v tri krasne. Vinko Möderndorfer: Kot v filmu. Kit na plaži. Peter Svetina: Kako zorijo ježevci. Neli Kodrič Filipić: Požar. Povej mi po resnici. Andrej E. Skubic: Trio golaznikus (eno knjigo po izbiri). Sebastijan Pregl: Zgodbe s konca kamene dobe (eno knjigo po izbiri). Maša Ogrizek: Lisičja luna. Collodi, Carlo: Ostržek. Lindgren, Astrid: Pika Nogavička. Brata Levjesrčna. Milne, Alan Alexander: Meved Pu. Saint Exupery, Antoien: Mali princ. Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit. Leo Lionni: Frederik pripoveduje. Roald Dahl: Matilda. Čarovnice. J. R. Rowling: Harry Potter (eno knjigo po izbiri). Philip Pullman: Njegova temna tvar (eno knjigo: Severni sij, Pretanjeni nož, Jantarni daljnogled). R. J. Palacio: Čudo.
Dramatika: P. Golia: Princeska in pastirček. Leopold Suhodolčan: Srečna hiša Doberdan. Boris A. Novak: Nebesno gledališče. Alenka Goljevšček: Hiša. Bina Štampe Žmavc: O kuri, ki je izmaknila pesem.

Cilji in kompetence:

Študentje:
– poznajo literarnozgodovinska obdobja in najpomembnejše predstavnike mladinske književnosti določenega obdobja;
– poznajo književne zvrsti, vrste in žanre v mladinski književnosti;
– poznajo razvoj slovenske mladinske književnosti glede na evropske tokove;
– spoznajo estetske, etične in spoznavne lastnosti mladinskih besedil;

Objectives and competences:

Students:
– are familiar with literary-historical periods of children’s literature and the most important representatives of children’s literature in certain period,
– are familiar with literary types, genres of children's literature;
are familiar with the development of Slovene children’s literature with regard to European currents;

– usvojijo merila za vrednotenje mladinskih besedil; – znajo uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.	– get familiar with the aesthetic, ethical and cognitive characteristics of children's literature; – adopt criteria for the evaluation of children's literature; – are able to apply knowledge about reading development on population of youngsters.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študenti naj bi bili zmožni: – opredeliti značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri branju v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja (lirska pesem, kratka fantastična in realistična zgodba, fantastična pripoved, mladinski roman); – opredeliti tematske, zvrstno-vrstne in žanrske značilnosti mladinskih literarnih del; – vzporejati slovenska mladinska besedila s klasičnimi in sodobnimi besedili evropske mladinske književnosti; – izbrati besedila, primerna razvojni stopnji otrok; – izdelati lastno interpretacijo mladinskega besedila; – vrednotiti mladinsko književnost. Prenosljive ključne spretnosti in drugi atributi: Študentje so zmožni spodbujati bralno kulturo.	Knowledge and understanding: Students should be able to: – define characteristics of the major literary types which are the most common when reading in the third triade of elementary school and at the beginning of high school education (lyric poem, short fiction and non-fiction story, fiction tale, children's novel); – define thematic, typological and genre characteristics of children's literary texts; – compare Slovenian children's literature with classical and contemporary texts of European children's literature; – choosing books for children of different ages; – create their own interpretation if children's text; – evaluate children's literature. Transferable/Key Skills and other attributes: Students are able to stimulate reading culture.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija knjig s področja mladinske književnosti. Spodbujanje študentov k aktivnemu soustvarjanju in vključevanju v poglobljene vsebine ter kritično presojo (vrednotenje besedil). Metoda diskusije, razlage, študija primera, metoda referata, metoda obrnjenega učenja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Interpretation of books from the field of children's literature. Students are stimulated for active participation , creation and inclusion into detailed content and critical judgement (evaluating texts). Method of discussion, explanation, study of an example, method of report, the flipped learning method. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga. Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	20 % 80 %	Seminar paper. Written exam Note:written exam may be substituted for 2 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

HARAMIJA, Dragica. Branje mladinskih leposlovno-informativnih knjig pri različnih predmetih v osnovni šoli. *Jezik in slovstvo*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 67, št. 1/2, str. 49-62, graf. prikazi. ISSN 0021-6933. https://journals.uni-lj.si/jezikinslovstvo/article/view/11262, DOI: 10.4312/jis.67.1-2.49-62. [COBISS.SI-ID 118912259].
HARAMIJA, Dragica. Hiše v slovenskih otroških in mladinskih besedilih. *Otrok in knjiga : revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev*. 2022, letn. 49, št. 115, str. 36-50, ilustr. ISSN 0351-5141. [COBISS.SI-ID 139251971].
HARAMIJA, Dragica, BATIČ, Janja. Slikaniške izdaje literarnih del Ele Peroci. *Otrok in knjiga : revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev*. 2022, letn. 49, št. 113, str. 36-49, ilustr. ISSN 0351-5141. [COBISS.SI-ID 132138755].
HARAMIJA, Dragica. Otroška in mladinska proza Franca Saleškega Finžgarja. V: STANONIK, Marija (ur.), ŠTIH, Peter. Franc Saleški Finžgar (1871-1962) : župnik, pisatelj, akademik. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba, 2024. Str. 269-281. ISBN 978-961-278-732-5. [COBISS.SI-ID 217835779]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Narečno slovaropisje**
Course title:	**Dialectal Lexicography**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15	15				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Mihaela Koletnik

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**

1. Uvod v slovaropisje: opredelitev vede, temeljni pojmi, tipologija, izdelava in uporaba slovarjev ter slovarsko urejenih priročnikov. 2. Zgradba slovarskega gesla: temeljni razdelki, obvezne in neobvezne sestavine, označevanje, medgeselsko povezovanje. 3. Narečno slovaropisje: posebnosti makro- in mikrostrukture, vrste narečnih slovarjev, opredelitev narečnega besedja, razmerje med jezikovnostrukturnim opisom in slovarjem. 4. Zgodovina slovenskega narečnega slovaropisja (od Registra v Dalmatinovi Bibliji do danes), razčlemba slovenskih narečnih slovarjev. 5. Postopek uslovarjenja narečnega gradiva: priprava iztržkov iz zvočnega zapisa narečnega besedila, izdelava geslovnika, zasnova geselskega članka.	1. Introduction to lexicography: definition of science, fundamental concepts, typology, writing and usage of dictionaries and lexicographically arranged manuals. 2. Structure of the lexical entry: basic sections, obligatory and non-obligatory components, marking, inter-entry connections. 3. Dialectal lexicography: specifics of the macro- and microstructure, kinds of dialectal dictionaries, definition of dialectal vocabulary, relation between linguistically-structural description and dictionary. 4. History of the Slovene dialectal lexicography (from Register in Dalmatin's Bible until today), analysis of the Slovene dialectal dictionaries. 5. Procedure of arranging dialectal matter into a dictionary: preparation of results from audio recording of dialectal text, writing the entry list, concept of an entry particle.

Temeljni študijski viri / Readings:

Anja BENKO, 2013: *Narečna bera: koroška narečja*. Dostopno na: http://www.narecna-bera.si/.
– –, 2015: Slovenska (strokovna) narečna leksikografija, njeni dosežki in prikaz možnosti za nadaljnje delo. *Škrabčevi dnevi 8. Zbornik prispevkov s simpozija 2013*. Ur. Danila Zuljan Kumar in Helena Dobrovoljc. Nova Gorica: Založba Univerze. 105–117.
– –, 2016: Slovensko narečno slovaropisje: razvoj, stanje in prihodnost. *Historični seminar 12*. Ur. Katarina Šter in Mojca Žagar Karer. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 123–143.
Stanislaus HAFNER, Erich PRUNČ (ur.), 1980: *Lexikalische Inventarisierung der slowenischen Volkssprache in Kärnten: Grundsätzliches und Allgemeines*, Graz: Institut für Slawistik der Universität Graz.
Karmen KENDA-JEŽ, Peter WEISS, 1999: Posebnosti (slovenskega) narečnega slovaropisja, *Seminar slovenskega jezika, literature in kulture: Zbornik predavanj* 35, Ljubljana: Filozofska fakulteta. 27–46.
– –, 2002: Skladenjski podatki v (slovenskem) narečnem slovarju. *Jezikoslovni zapiski* 8, 47–60.
Sidney I. LANDAU, 1991: *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*. Cambridge: Cambridge University Press.
Peter WEISS, 2000: Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih. *Jezikoslovni zapiski* 6, 27–44.
– –, 2003: Uvod v (slovenski) narečni slovar. *Jezikoslovni zapiski* 9, 49–61.
– –, 2015: *Slovar govorov Zadrečke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami (A-H)*. Ljubljana: Založba ZRC, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. Dostopno na: http://fran.si/195/peter-weiss-slovar-govorov-zadrecke-doline-med-gornjim-gradom-in-nazarjami.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Cilji predmeta so: – seznaniti študente z osnovami (narečnega) slovaropisja, uzavestiti razlike med slovarji knjižnega jezika in drugozvrstnimi slovarji, med uslovarjenjem govorjene in pisane besede;	This course's objectives are: – to teach students the fundaments of (dialectal) lexicography, make them aware of difference between dictionaries of literary language and other types of dictionaries, between arranging in dictionary spoken and written words;

– vzpostaviti povezavo med teoretičnim slovaropisnim znanjem in stanjem slovenskega (narečnega) slovaropisja; – pripraviti študente na samostojno slovarsko delo.	– to create a connection between theoretical lexicographic knowledge and the state of the Slovene (dialectal) lexicography; – to prepare students for independent lexicographic work.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentje: – prepoznajo vrste (narečnih) slovarjev ter znajo določiti njihovo zgradbo in oceniti ustreznost sestave geselskega članka; – znajo uporabljati slovarska dela in jih izrabljati za narečno jezikovno razčlembo; – obvladajo osnovna pravila za sestavo geselskih člankov in jih znajo uporabiti pri razčlembi narečnega besedila; – znajo sestaviti poljubno slovarsko urejeno zbirko besedja po slovaropisnih načelih; – znajo uporabiti pridobljeno znanje pri slovarski razčlembi drugih govorjenih jezikovnih zvrsti.	Knowledge and Understanding: Students can: – recognize types of (dialectal) dictionaries and define their structure and assess the adequacy of entry particle structure; – use lexicographical works and use them for dialectal language analysis; – apply fundamental rules for creating dictionary entries and ability to use them for analysis of dialectal text; – create randomly arranged dictionary collections according to lexicographic principles. – use acquired knowledge for dictionary analysis of other spoken language styles.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Metode dela z besedilom, metode dela z avdio- in videoposnetki. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Methods of work with text, methods of work with audiovisual tapes. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Seminarska naloga. Pisni izpit (pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema).	60 % 40 %	Seminar paper. Written exam (written exam may be substituted for colloquiums).

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela. Prekmurska botanična terminologija v Pleteršnikovem slovarju = The Prekmurje botanical terminology in Pleteršnik's dictionary. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Pleteršnikova dediščina : ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 287-320. Mednarodna knjižna zbirka Zora. [COBISS.SI-ID 200283651]

KOLETNIK, Mihaela, KALOH VID, Natalia. Zoonimi v slovenskih, hrvaških in ruskih primerjalnih frazemih ter slovenskih narečjih = Zoonyms in Slovene, Croatian and Russian comparative phrasemes and Slovene dialects. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). *Slavistična prepletanja 5*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 79-105. [COBISS.SI-ID 192763139]

KOLETNIK, Mihaela, GUNGL, Benedikta. Oblačilno izrazje pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 2, str. 5-26. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/2445. [COBISS.SI-ID 129052419]

Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Oblikoslovje**
Course title:	**Morphology**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15	30			105	6

Nosilec predmeta / Lecturer: Melita Zemljak Jontes

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Študentka, študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin. Pogoji za pristop k izpitu: – opravljena seminarska vaja, – pri seminarju predstavljen primer izbrane oblikoslovne posebnosti, – 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah in seminarjih.	Student must know fundamental concepts of linguistics and systematics of language levels. Exam requirements include: – prepared and performed seminar paper exercise, – at seminar prepared and performed an example of selected morphological particularity,

	– 75% attendance at seminar exercise and seminar.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**
Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem. Inherentne lastnosti besednih vrst. Naglasni vzorci v oblikoslovju. Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah. Različnost pristopov k sistematizaciji posameznih besednih vrst na podlagi njihovih oblikoslovnih značilnosti. Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov. Oblikoslovne kategorije. Oblikoslovna paradigmatika (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci). Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov. Stilistika oblikoslovnih prvin. Poglobljene vaje oblikoslovne analize s poudarkom na stilistiki oblikoslovnih prvin. Oblikoslovne posebnosti v slovenskem jeziku.	Morphology – general, placement in language system. Inherent characteristics of word classes. Stress patterns in morphology. Word classes – overview according to individual word class. Variety of approaches to systemization of particular word classes according to their morphemic characteristics. Morphematics – concept of morpheme, meaning of grammatical morphemes. Morphemic categories. Morphemic paradigmatic (morphological and verb form patterns) Word classes in relation to sentence elements. Stylistic of morphemic elements. In depth exercises in morphemic analysis with the emphasis on stylistic of morphemic elements. Morphological particularities in Slovene language.

Temeljni študijski viri / Readings:

Kozma AHAČIČ, 2017: *Slovnica na kvadrat: slovenska slovnica za srednjo šolo*. Ljubljana: Rokus Klett.
Irena CEKLIN BAČAR idr., 2022: *Razlage in ponazoritve jezikovnih ravni z neumetnostnimi besedili. Za ponovitev jezika od 1. do 4. letnika gimnazij. Za pripravo na slovenščino – jezik na maturi*. Ljubljana: Mladinska knjiga (poglavje o jezikovnih ravninah, o oblikoslovju).
Mateja GOMBOC, 2022: *Slovenščina. Po korakih do odličnega znanja*. Ljubljana: Mladinska knjiga (poglavje o oblikoslovju).
Marta PAVLIN POVODNIK, 2019: *Oblikoslovje. Priročnik z vajami*. Ljubljana: Jutro.
Bernard RAJH, 2004: Prispevki k obravnavi (slovenskega) oblikoslovja. *Studia Historica Slovenica*, letnik 4/2–3, 695–709.
Slovenski pravopis, 2010. Ljubljana: ZRC SAZU. 87–108. Dostopno na: https://fran.si/.
Marko SNOJ, Andreja ŽELE, 2022: Merila za razločevanje med medmeti in členki. *Slavistična revija* 70/4, 557–572.
Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 2014: *Medmeti v slovenskem jeziku*. Maribor: Založba Pivec.
Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 235–462.
– –, 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
Andreja ŽELE, 2003: Slovarska obravnava povedkovnika. *Jezik in slovstvo* 48/2, 3–15.
– –, 2014: *Slovar slovenskih členkov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, Zbirka Slovarji.
Jezikovna svetovalnica ZRC SAZU: *Oblikoslovje*. Dostopno na: https://svetovalnica.zrc-sazu.si/category/22/oblikoslovje

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študentke in študenti se seznanijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov, seznanijo se z inherentnimi lastnostmi besednih vrst in z njihovimi oblikoglasnimi značilnostmi. Razumejo drugačne pristope k obravnavi značilnosti posameznih besednih vrst. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatiko. Študentke in študenti usvojijo znanje o oblikoslovnem analiziranju besedila in se v vsakdanji rabi slovenskega jezika seznanijo z iskanjem oblikoslovnih posebnosti, napak, nedoslednosti ter jih z ustrezno jezikoslovno terminologijo in s pomočjo normativnih priročnikov slovenskega jezika tudi uzavestijo. Podrobneje se seznanijo z novejšo oblikoslovno problematiko in razumejo razvojne oblikoslovne zakonitosti (slovenskega) jezika.	Students get acquainted with morphology as one among language levels and with its placement in language system.They learn systemic arrangement according of particular word classes and their relation to sentence elements; they get familiar with the inherent characteristics of word classes and with their morphophonemic characteristics. They comprehend different approaches to treating characteristics of particular word classes. They adopt the concept of morpheme and its connectedness to morphological paradigmatic. Students acquire knowledge on morphological analysis of the text. They get acquainted with finding morphological particularities, errors, inconsistencies in the everyday use of the Slovene language. They are made aware to the use of appropriate linguistic terminology and of the help of normative manuals of the Slovene language. They become more familiar with recent morphological issues and understand the developmental morphological laws of the (Slovene) language.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: Študentke in študenti prepoznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Prepoznajo sistemsko urejenost in paradigmatiko posameznih besednih vrst, vključno z njihovo morfemsko strukturo, oblikoglasnimi značilnostmi in povezavo s skladenjsko ravnino. Za oblikoslovno analizo znajo poleg normativnih priročnikov uporabiti različne druge jezikoslovne vire (npr. novejše strokovne razprave, spletne svetovalnice), razlikovati med njihovimi izsledki ter jih smiselno ovrednotiti . Razlikujejo stilistične oblikoslovne prvine ter jih znajo ovrednotiti in uporabiti v različnih izraznih položajih, tudi konkretne primere oblikoslovnih posebnosti. Študentke in študenti znajo samostojno oblikoslovno analizirati besedilo in ovrednotiti dobljene rezultate analize.	Knowledge and Understanding: Students get familiar with the morphological level as a part of general language system.They are acquainted with systematic structure and paradigmatic of particular word classes including their morphemic structure, morphophonemic characteristics and connectedness with syntactical level. In addition to normative manuals, they know how to use various other linguistic resources (e.g. recent expert discussions, online consultancies), distinguish between the results and evaluate them sensibly for morphological analysis.They distinguish the stylistic differences of morphological elements and are able to evaluate them in different expression positions, including the morphological particularities. Students are capable to morphemically analyze texts as well as evaluate the results of the analysis.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihovih oblikoglasnih značilnosti, raznolikosti obravnave in klasifikacije besednovrstnih značilnosti, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladenjsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladenjskih zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.	Transferable/Key Skills and other attributes: Adoption of knowledge about morphological categories, word classes, their morphophonemic characteristics, variety of approaches and classification of the word class characteristics, their morphemic structure and relation to morphemic levels with syntactical is necessary for understanding and adopting syntactical laws of the Slovene standard language.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera, prikazovanja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Frontal work, work in group, individual work, work in ICT classroom. Method of report, explanation, presentation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sodelovanje pri pedagoškem procesu.	10 %	In-class participation.
Študija primera.	10 %	Case study.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	30 %	Written exam.
Ustni izpit.	30 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2022: Pristopi k celostni obravnavi besedil = Approaches to the holistic treatment of texts. V: KRAPŠE, Tatjana (ur.), et al. *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti: [znanstvena monografija]*. Spletna izd. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 174–204, ilustr. ISBN 978-961-03-0752-5. http://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf. [COBISS.SI-ID 130564867]

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2024: Narečno v izbranih literarnih delih Toneta Partljiča. V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). *Jezik in književnost v spreminjanju: [Slovenski slavistični kongres, Celje, 26.–28. september 2024]*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 317–326. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 34. ISBN 978-961-6715-51-5. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 210341123]

VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2021: O kolikosti in kakovosti naglašenih samoglasnikov v kultiviranem govoru Maribora in narečjih, ki so vplivala na nastanek mariborske mestne govorice, ter nekaterih drugih narečnih govorih. V: MIRTIČ, Tanja (ur.), SNOJ, Marko (ur.). *1. slovenski pravorečni posvet*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 226–244. Razprave, 25. ISBN 978-961-268-077-

0. https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije21/Rared2RAZPRAVE.pdf. [COBISS.SI-ID 71409155]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Oblikovanje enotne knjižne norme v 19. stoletju**
Course title:	**Formation of the Common Literary Norm in the 19th century**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Marko Jesenšek

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**
1. Dvojnični razvoj slovenskega jezika v alpskem in panonskem jezikovnem prostoru: osrednje- in vzhodnoslovenska (alpska in panonska jezikovna baza) ter	1. Dual development of the Slovene language in the Alpine and Pannonian language area: central and east Slovene (Alpine and pannonian linguistic basis)and their mutual

njuno medsebojno približevanje, prepletanje in prevzemanje v prvi polovici 19. stoletja. 2. Jezikovni nazori in vprašanje slovenske knjižne norme: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko. 3. Program Zedinjene Slovenije in izenačitev jezikovnega vprašanja z nacionalnim. 4. Nove oblike in poenotenje slovenske knjižne norme; stagnacijsko obdobje v razvoju slovenskega knjižnega jezika v drugi polovici 19. stoletja). 5. Knjižne jezikovne zvrsti: razvoj publicistike in vloga Bleiweisovih Novic pri oblikovanju enotne slovenske knjižne norme; prevajanje Deželnega in Državnega zakonika. 6. Preobrazba ljudskega slovstva in jezika. 7. Novoslovenščina/Slovene v drugi polovici 19. stoletja (razvoj novejše slovenske pisave in Levčev pravopis).	approaching, intertwining and acquisitionin the first half of the 19thcentury. 2. Language principles and the question of the Slovene literary norm: Kopitar, Čop, Primic, Slomšek, Bleiweis, Miklošič, Levstik; Kuzmič. Košič, Borovnjak, Kardoš, Ivanocy; Dajnko. 3. Program of Zedinjene Slovenije and equalizing the language question with the national. 4. New forms and homogenizing of literary norm; stagnation period in development of the Slovene literary language in the second half of the 19thcentury). 5. Literary language types: development of journalism and the role of Bleiweis's Novic in forming common Slovene literary norm; translation of the Deželniand Državnei zakonik. 6. Transformation of the folk literature and language. 7. Novoslovenščina/Slovene in the second half of the 19th century (development of the newer Slovene writing and Levčev pravopis).

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko JESENŠEK, 2011: Osrednje- in vzhodnoslovenski knjižni jezik – med alpsko in panonsko slovenščino. *Globinska moč besede: red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 80). 234–250.

Breda POGORELEC, 1973: Delež Koroške pri procesu ustaljevanja slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju. IX. *SSJLK*. Ur. Matjaž Kmecl. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. 71–81.

Martina OROŽEN, 1996: *Oblikovanje enotnega slovenskega knjižnega jezika v 19. stoletju.* Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Jože TOPORIŠIČ (ur.), 1981: *Anton Breznik, Jezikoslovne razprave*. Ljubljana: Slovenska matica.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
1. Študenti se seznanijo z neenotnostjo slovenskega knjižnega jezika in poenotenjem knjižne norme sredi 19. stoletja. 2. Predmet pomaga pri razumevanju zapletenih jezikovnih razmer v Avstro-Ogrski in nemirnem 19. stoletju, ko se je začel boj za individualnost slovenskega jezika. 3. Študenti pridobijo znanje o oblikovanju slovenske knjižne norme v 19. stoletju, seznanijo se z odnosom do jezika v t. i. Pomladi narodov in spoznajo pomen	1. Students are acquainted with non-uniformity of the Slovene literary language and with the homogenization of literary norm in the middle of the 19th century. 2. The course helps with understanding the complex language circumstances in Austro-Hungary and turbulent 19th century when the struggle for individuality of the Slovene language begun. 3. Students obtain knowledge on formation the Slovene literary norm in the 19th century; they get familiar with the relation toward language in the so called Spring of

slovenskega knjižnega jezika in jezikovne enotnosti pri nastajanju slovenske nacionalne države. 4. Razumevanje romantične »formule«: jezikovna enotnost = državotvornost. Jezikovna enotnost kot predpogoj za nacionalno združitev Slovencev v eni državi. 5. Študenti spoznajo, kdaj, zakaj in kako je novoslovenščina/Slovene (enotni slovenski knjižni jezik) postala skupno, enotno normativno sredstvo sporazumevanja med Slovenci – v danih sociolingvističnih okoliščinah marčne revolucije se je začel pospešeno oblikovati po letu 1848. 6. Jezik kot državotvorni element; jezikovna dinamika 19. stoletja kot napoved dogodkov v Sloveniji s konca 20. stoletja (jezikovno vprašanje se izenači s političnim, jezikovna enotnost /samostojnost/ je pogoj za politično osamosvojitev in samostojno državnost).	Nations and learn about the meaning of the Slovene literary language and language cohesion in emerging of the Slovene national state. 4. Understanding the romantic »formula«: language cohesion = state forming. Language cohesion as a precondition for national integration of the Slovenes in a single state. 5. Students knowwhen, why and how the New Slovene/Slovene (common Slovene literary language) became common normative means of communication among Slovenes – in given social linguistic circumstances of the march revolution it started to form with a great acceleration after the year 1848. 6. Language as a patriotic element; language dynamic of the 19th century as a prediction of events at the end of the 20th century (language question equals political, language homogeneity /independence/ is a precondition for political independence and independent statehood).

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študent pozna jezikovne okvire, ki so v Pomladi narodov povzročile narodnostno zavedanje in prizadevanje za nacionalno prebujanje v Avstro-Ogrski; navede vse pomembne jezikovne dogodke prve polovice 19. stoletja, ki so povzročili nacionalno prebujenje; pozna avtorje in nosilce takih jezikovnih idej; razume zakonitosti, ki so privedle do poenotenja slovenske knjižne norme, procese poenotenja in razmerja med različnimi knjižnimi različicami; razume in razloži (jezikovno) povezanost v slovenskem geografskem prostoru – model izenačenja jezikovnega in nacionalnega/političnega vprašanja iz 19. stoletja sooči z dogodki na Slovenskem konec 20. stoletja in določi jezik kot enega izmed temeljnih državotvornih elementov; kritično ovrednoti položaj slovenskega jezika po Pomladi narodov in predstavi razkorak med teorijo in prakso »novoslovenščine« v drugi polovici 19. stoletja (refleksija na razumevanja sodobnih jezikovnih razmer).	Knowledge and Understanding: Students are familiar language frames which in the period of the Spring of Nations caused national awareness and strivings for national awakening within Austro-Hungary; They can state all of the important language related events in the first half of the 19th century which caused national awakening; are familiar with authors and holders of these language ideas; they understand laws which led to unification of the Slovene literary norm, processes of unification and relations between various literary variations; they understand and are able to explain (language) connectedness within the Slovene geographic space – a model of equalization of language and national/political issues from the 19th century confront with the events from the end of the 20th century and determines language as one among fundamental state forming elements; they critically asses position of the Slovene language after the Spring of Nations and present a discrepancy between theory and practice of the »New-Slovene« in the second half of the 19th

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent poglablja teoretične in metodološke pristope ob analizi jezikovnih dejstev z namenom, da še neznana zgodovinska jezikovna dogajanja učinkovito razlaga in pojasnjuje. Študent uporablja domačo in tujo literature pri zbiranju in interpretiranju podatkov iz zgodovine slovenskega jezika 19. stoletja, kritično analizira različne jezikovne koncepte in dela sinteze, ki so uporabne za sodobno jezikovno politiko in načrtovanje; (refleksija na enačbo: jezikovna enotnost je pogoj za nacionalno samostojnost).	century (reflection on of understanding contemporary language circumstances). Transferable/Key Skills and other attributes: Students deepen theoretical and methodological approaches while analyzing linguistic facts with the purpose to effectively explain still unknown historical language events. Students use Slovene and foreign literature for gathering and interpreting data from the history of the Slovene language in the 19th century; they critically analyze various language concepts and perform synthesis which are useful for the contemporary language policy and planning; (reflection of equation: language unity is a precondition for national independence).

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, filmi. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, work in group, individual homework, film. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit	100%	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Marko JESENŠEK. *Poglavja o različicah slovenskega jezika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 496 str., ilustr., zvd. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 155. ISBN 978-961-286-921-2. DOI: 10.18690/um.ff.6.2024. [COBISS.SI-ID 214238467] https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/6ff24

Marko JESENŠEK. Oblikovanje enotne slovenske knjižne norme. V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). *Jezik in književnost v spreminjanju : [Slovenski slavistični kongres, Celje, 26.-28. september 2024]*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2024. Str. 63-78. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 34. ISBN 978-961-6715-51-5. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 209546755] https://zdsds.si/tiski/kongresni_zborniki/#flipbook-df_7786/1/

Marko JESENŠEK. Dajnkov pokrajinski knjižnojezikovni in črkopisni načrt ter poskus prevajanja Svetega pisma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dajnkova monografija*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2024. Str. 117-155, ilustr. Razprave, 30. ISBN 978-961-268-100-5.

[COBISS.SI-ID 205600003]
https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije24/RazredIIRazprave30.pdf

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Od pridige do kratke proze
Course title:	From Sermon to Short Prose

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Sodelovanje in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	Participation and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**

1. Na osnovi poznavanja pojmov iz starejše slovenske književnosti do leta 1800 (še posebej s področja pridigarske prakse) se pri tem predmetu vsebine nadgrajujejo in povezujejo s slovensko kratko pripovedno prozo 19. in 20. stoletja v smislu medbesedilnih figur (zgled, primera s topično podobo ali aluzija, navedek, citat ali sentenca, alegorična interpretacija). 2. Ob tem bo podrobneje predstavljena še klasifikacija drugih načinov medbesedilnega sklicevanja, ki ga predstavljata skupini citatnih figur in citatnih zvrsti na jezikovni in besedilni ravni, in jo povezujemo s strukturo pridige in kratke proze. 3. Sledi interpretacija posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti.	1. Based on known concepts of older Slovene literature until the year 1800 (especially from the field of sermon practice) the contents of the course are expanded and connected to the Slovene short prose of the 19th and 20th century in sense of intertextual figures (example, examples with topical image or allusion, quote, quote or sentenca, allegorical interpretation). 2. Next to that the classification of modes of other intertextual referential notes which are presented by the groups quotation figures and quotation types at the language and textual level, and is linked with structure of sermon and short prose. 3. That is followed by Interpretation of individual sermons and Slovene short prose of the 19th and 20th century in sense of inter-textuality.

Temeljni študijski viri / Readings:

Blanka BOŠNJAK, 2003: Pisatelj Milan Pugelj kot pomemben člen v kratkoprozni ustvarjalnosti iz začetka 20. st. na Slovenskem. 1. del. *Jezik in slovstvo* 48/6, 61–73.
– –, 2019: Vodnik kot publicist in urednik. *Oživljeni Vodnik: razprave o Valentinu Vodniku*. Ur. Andreja Legan Ravnikar, Irena Orel in Alenka Jelovšek. Ljubljana: Založba ZRC. (Zbirka Linguistica et philologica, 39.). 115–124.
Marko JUVAN, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi). 113–131.
George A. KENNEDY, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 359–375.
Gregor KOCIJAN, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: DZS.
– –, 2012: *Slovenska kratka proza 1919–1929.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Andrejka ŽEJN, 2021: *Izhodišča slovenske pripovedne proze. Dvestoletna tradicija slovenske pripovedne proze: od sredine 17. do sredine 19. stoletja.* Ljubljana: Založba ZRC. Dostopno na: http://ispp.zrc-sazu.si.
Ustrezni viri.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študenti in študentke se seznanijo s/z: – Pridigarsko prakso in pridigarskimi besedili starejše slovenske književnosti do leta 1800. – Strukturo kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja. – Medbesedilnimi figurami (zgled, primera s topično podobo ali	Students are introduced to the: – Sermon practice and sermon texts of the older Slovene literature until the year 1800. – Structure of the short narrative prose of the 19th and 20th century. – Intertextual figures (example, examples with topical image or allusion, quote, quote or sentenca, allegorical interpretation).

aluzija, navedek, citat ali sentenca, alegorična interpretacija). – Intertekstualnim povezovanjem strukture pridige in kratke proze, tudi na ravni različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele … – Interpretacijo posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.	– Inter-textual linkage of the structure of sermon and short prose, also at the level of different forms of short prose, e.g. anecdote, short prose … – Interpretation of individual sermons and Slovene short prose of the 19th and 20th

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: – Zmožnost razumevanja in poznavanje pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do leta 1800. – Zmožnost razumevanja in poznavanje strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja. – Zmožnost razumevanja in poznavanje medbesedilnih figur (zgled, primera s topično podobo ali aluzija, navedek, citat ali sentenca, alegorična interpretacija). – Zmožnost razumevanja in poznavanje strukture pridige in kratke proze v kontekstu intertekstualnega povezovanja tudi preko različnih oblik kratke proze, npr. anekdote, novele … – Zmožnost interpretacije posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja.	Knowledge and Understanding: – Capability of understanding sermon practice and sermon texts of the older Slovene literature until the year 1800. – Capability of understanding and recognition of the structure of the short narrative prose of the 19thand 20thcentury. – Capability of understanding and recognition intertextual figures (example, examples with topical image or allusion, quote, quote or sentenca, allegorical interpretation). – Capability of understanding and recognition of the structure of sermon and short prose in a context of inter-textual connection, also through various forms of short prosee.g. anecdote, short prose … – Capability of interpreting particular sermons and short prose of the 19thand 20th century.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – Poznavanje in povezovanje vedenj s področja pridigarske prakse in pridigarskih besedil starejše slovenske književnosti do leta 1800 ter strukture kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja s pomočjo medbesedilnih figur.	Transferable/Key Skills and other attributes: – Recognition and connection of knowledge from the field of sermon practice and sermon texts until the year 1800 and structures of short narrative prose of the 19thand 20th centuryby using intertextual figures. – Interpretation skills related to individual sermons and Slovene short prose of the 19thand 20th centuryin sense inter-textuality and appearance of various forms of short prose e.g. anecdote and short stories in sermon.

– Veščina interpretiranja posameznih pridig in slovenske kratke pripovedne proze 19. in 20. stoletja v smislu intertekstualnosti in pojavljanja različnih oblik kratke proze, npr. anekdote in kratke pripovedi v pridigi.	

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– *Poučevanja*: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična, primerjalna in interpretacijska metoda. – *Učenja:* formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– *Teaching*: scientific methods: historic, formal analytical, comparative and interpretation method. – *Learning:* formal logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description. – Method of explanation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sprotne naloge. Pisni izpit.	20% 80 %	Coursework. Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjeva pridižna besedila v kontekstu protestantizma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 171-185. [COBISS.SI-ID 27057667].

BOŠNJAK, Blanka. Motivacija za branje s kratko prozo. *Jezik in slovstvo*. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 65, št. 1, str. 3-15, 99. ISSN 0021-6933. https://www.jezikinslovstvo.com/stevilka.php?SID=166, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 17732099], [SNIP, Scopus]

BOŠNJAK, Blanka. Izbrana kratka pripoved Mojce Kumerdej. V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). *Naslavljanje raznolikosti v jeziku in književnosti : [Slovenski slavistični kongres, Maribor, 28.-30. september 2023]*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2023. Str. 71-80. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 33. ISBN 978-961-6715-45-4. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 167816963]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Pokrajinske različice slovenskega knjižnega jezika**
Course title:	**Regional Variants of the Slovene Literary Language**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type:

obvezni/obligatory (enopredmetna smer/single-major option)
izbirni/elective (dvopredmetna smer/double-major option)

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Marko Jesenšek

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Slovenski alpski in panonski jezikovni prostor in njuna razlikovalnost v najstarejših slovenskih molitvenih obrazcih. 2. Knjižne in pokrajinske različice slovenskega jezika – koroška različica, – prekmurska različica, – vzhodnoštajerska različica, – tržaška in videmska usmeritev. Analiza besedil pokrajinskih jezikovnih različic in razlaga vzrokov za njihovo funkcijsko (ne)popolnost oz. okrnjenost; Razlikovalnost v glasoslovju, oblikoslovju in skladnji ter obravnava posebnosti pri posameznih besednih vrstah in kategorijah (spol, sklon, število; oseba, čas, naklon, način…). Nastajanje značilne terminologije in vprašanje normativnosti jezikovnih različic. Značilno besedje in kontrastivna primerjava z narečji. 3. Delo s slovarji (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – teoretični in praktični vidiki slovaropisja in sestava pokrajinskih slovarjev (rokopisne in tiskane izdaje ter njihov vpliv na oblikovanje slovenskega besedišča). 4. Normativnost v slovnicah (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – teoretične osnove in razlikovalna norma do osrednjeslovenskega knjižnega jezika.	1. Slovene Alpine and Pannonian language space and its difference in the oldest Slovene sermon patterns. 2. Literary and regional variants of the Slovene language – Carinthia variant, – Prekmurjevariant, – East Styria variant, – Triest and Udine direction. The analysis of texts of regional language variants and explanation of causes for their functional (in)perfection, partiality; Differentiation in phonetics, morphology and syntax and dealing with specifics regarding particular word classes and categories (gender, case, number; person, tense, mood, voice …). Emerging of characteristic trminology and question of normativity of language variant. Characteristic vocabulary and contrastive comparison with dialects. 3. Work with dictionaries (Alasia; Megiser, Jarnik, Gutsman; Apostel, Čebul, Zgajšek, Harman, Alič, Penn, Miklošič; Murko, Caf) – theoretical and practical aspect of lexicography and composition of regional dictionaries (manuscript and printed editions and their influence on the formation of Slovene vocabulary). 4. Normativity in grammar manuals (Gutsman; Zagajšek, Šmigoc, Dajnko, Murko, Muršec; Pavel) – theoretical fundaments and differentiating norm from the central Slovene literary language.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko JESENŠEK, 2005: Nastanek in razvoj prekmurskega knjižnega jezika. *Slavistična revija* 53/1, 1–12.

– –, 2005: *The Slovene Language in Alpine and Panonnian Language Area*. Krakow: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas.

– – (ur.), 2008: *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja.* Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. (Zora, 56).

– –, 2009: Nastanek in razvoj vzhodnoštajerskega knjižnega jezika. *Časopis za zgodovino in narodopisje* 80/1, 93–112.

Vilko NOVAK, 1976: *Izbor prekmurskega slovstva*. Ljubljana.

Martina OROŽEN, 2003: *Razvoj slovenske jezikoslovne misli.* Maribor: Slavistično društvo. (Zora, 26).

Breda POGORELEC, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: ZRC SAZU.

Cilji in kompetence: **Objectives and competences:**

Študenti spoznajo dvojnični razvoj slovenskega knjižnega jezika in vse njegove pokrajinske (knjižne) različice. Spoznajo vzroke za nastanek pokrajinskih jezikovnih različic na Slovenskem in jih ne razlagaj kot jezikovni partikularizem ali separatizem Razumejo različne slovnične zgradbe slovenskega jezika, poznajo razlikovalno besedje, glasoslovje, oblikoslovje in skladnjo v razvoju slovenskega jezika. Usvojijo slovaropisne načine in tehnike pri sestavljanju slovenskih pokrajinskih slovarjev. Seznanijo se z različnimi teoretičnimi in praktičnimi principi pri sestavljanju slovnic slovenskega jezika.	Students get to know doublet development of Slovene literary language and all of its regional (literary) variants. They get to know causes for the origin of regional language variants in Slovenia and do not see them as language particularism or separatism. They understand various grammar structures of the Slovene language, know dissimilative vocabulary, phonetics, morphology and syntax in development of the Slovene language. They adopt lexicographic modes and techniques of composing Slovene regional dictionaries. They are acquainted with various theoretic and practical principles of composing grammar manuals of the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Sociolingvistično, nacionalno in državnopravno gledano je slovenski jezik danes enoten, do sredine 19. stoletja pa je imel vsaj dve knjižni različici in več pokrajinskih norm. Študenti razumejo dvojnični razvoj slovenske knjižne norme kot posledico alpskega (karantanskega) in panonskega jezikovnega, kulturnega, zgodovinskega in geografskega vpliva. Pokrajinskost slovenskega jezika ne enačimo z jezikovnim odpadništvom – Trubarja razumemo kot začetnika osrednjeslovenskega knjižnega jezika (tej smeri so se pridružili Korošci in Tržačani), Števana in Mikloša Küzmiča kot glavna predstavnika prekmurskega knjižnega jezika in Dajnka kot slovničarja in utemeljitelja vzhodnoštajerske knjižne različice. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študent pozna, bere in razume besedila, napisana v različicah slovenskega knjižnega jezika ter zna utemeljiti različne razvojne usmeritve v glasoslovju, oblikoslovju, skladnji in besedju.	Knowledge and Understanding: From sociolinguistic, nationaland state and legal aspect the Slovene language today is common, until the middle of the 19th century it had at least two variants and several regional norms. Studentsunderstand doublet development of the Slovene literary norm as a consequence of Alpine (Carinthian) and Pannonian language, cultural, historic and geographic influence. We do not equate the regionality of the Slovene language with language dissidency – Trubar is considered as the forefather of the central Slovene literary language (this direction was jined by Carinthians and Trieste), Števan and Mikloš Küzmič as major representatives of the Prekmurje literary language and Dajnkoas grammarian and founder of the East Styrian literary variant. Transferable/Key Skills and other attributes: Student knows, reads and understands texts written in variants of the Slovene literary language and is able provide arguments for various development directions in phonetics, morphology, syntax and vocabulary.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, delo v skupinah, individualne naloge, kviz, filmi.	Lectures, work in group, individual assignments, quiz, film.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit	100%	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Marko JESENŠEK. *Poglavja o različicah slovenskega jezika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 496 str., ilustr., zvd. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 155. ISBN 978-961-286-921-2. DOI: 10.18690/um.ff.6.2024. [COBISS.SI-ID 214238467] https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/6ff24

Marko JESENŠEK. Zinka Zorko in raziskovanje slovenskih narečij. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dialektologija na Dnevih akademikinje Zinke Zorko*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2023. Str. 7-38, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 150. ISBN 978-961-286-695-2. Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.3.2023.1, DOI: 20.500.12556/DKUM-88959. [COBISS.SI-ID 143610627] https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/750

Marko JESENŠEK. Prevajanje in reformacija na vzhodu slovenskega etničnega prostora. V: KOCIJANČIČ-POKORN, Nike (ur.), GROŠELJ, Robert (ur.), MIKOLIČ JUŽNIČ, Tamara (ur.). *Zgodovina slovenskega literarnega prevoda I : pregled zgodovinskega razvoja*. 1. izd. Ljubljana: Založba Univerze: Cankarjeva založba, 2023. Str. 203-230. ISBN 978-961-282-602-4. [COBISS.SI-ID 158418691]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Pragmatično jezikoslovje**
Course title:	**Pragmatic Linguistics**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Mira Krajnc Ivič

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za pristop k izpitu je pozitivno ocenjen izdelek.	Exam requirement includes positively evaluated output.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
– Definicija/opredelitev jezikovne pragmatike. – Pojem in pomen konteksta oz. sporočanjskih okoliščin, kot so udeleženci: tvorec, naslovnik; družbeno razmerje med udeleženci, namen, nanašanjski okvir, sporočanjski položaj; (so)besedilo. – Komunikacijska načela: načelo sodelovanja (Grice) in pogovorne implikature, načelo vljudnosti in vljudnostne strategije, načelo menjavanja udeležencev v udeleženskih vlogah. – Teorija relevantosti. – Nanašanjska in druga zaporedja v besedilu/diskurzu. – Jezikovna sporazumevalna zmožnost. – Teorija govornih dejanj. – Razredi govornih dejanj po Austinu, Searlu, Kunst Gnamuševi. – Večfunkcijskost govornih, komunikacijskih dejanj. – Konstantiv in performativ. – Jezikovnopragmatična opredelitev jezikovne zvrstnosti. – Medkulturna pragmatika in medkulturno sporazumevanje.	– Definition/outlining of linguistic pragmatics. – The terms and their menings: context, communicational factors, such as the participants (the speaker, the adresee), social relations between participants, purpose, frame of reference, stance of communication, (con)text. – Principles of communicantion: cooperative principe (Grice) and conversational implicatures, politeness principe and politeness startegies, principle of turn-taking. – Relevance theory. – Co-occurrence and other similar aspects of textuality in discourse/text. – Linguistic communicative competence. – Speech act theory. – Types of speech acts according to Austin, Searle, Kunst Gnamuš. – Multifunctionality of speech and communicational acts. – Constantive and performative. – Defining of language variation in terms of linguistic pragmatics. – Intercultural pragmatics and intercultural communication.

Temeljni študijski viri / Readings:

John L. AUSTIN, 1990: *Kako napravimo kaj z besedami*. Ljubljana: Založba ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
Mira KRAJNC IVIČ, 2013: *Osnove pragmatičnega jezikoslovja*. Maribor: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti. Dostopno na: http://www.ff.uni-mb.si/oddelki/slovanski-jeziki-in-knjizevnosti/e-gradivo/
Darinka VERDONIK, 2020: Označevanje dialoških dejanj v korpusih. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], 2020, letn. 68, št. 3, str. 373-390. https://srl.si/ojs/srl/article/view/3860.
Vesna MIKOLIČ, 2004: Medkulturna pragmatika pri pouku slovenščine kot J2. Jezik in slovstvo 49/3–4, 103–121.
Darinka VERDONIK, 2019: Pomanjkljivo sporazumevanje v ideološko vpetem diskurzu. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede, ISSN 0350-6894. [Tiskana izd.], jul.-sep. 2019, letn. 67, št. 3, str. 509-525, https://srl.si/ojs/srl/article/view/2019-3-1-6.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študent prepozna sporočanjski položaj in ga ustrezno ovrednoti ter glede na okoliščine oceni ustreznost, učinkovitost in efektnost besedila. Prepozna udeleženčevo upoštevanje ali neupoštevanje komunikacijskih načel.	Students recognise the comunication situation, are able to evaluate it, and, according to circumstances, can determin the text's sufficiency and its effectiveness. Students can determin whether the speaker follows the

Spreminja sporočanjske okoliščine in temu ustrezno (pre)oblikuje besedilo/diskurz. Ugotavlja razlike med besedili/diskurzi. Besedila, potek diskurza vrednoti tudi glede na medkulturne razlike med udeleženci komunikacijskega stika in glede na relevantnost v vsakem posameznem komunikacijskem stiku.	communication priciples. Students change context variables and are able to adapt the text/discourse accordingly. They notice the differences between discours/texts. Forthermore, students evaluate texts and flow of the discourse accoding to intercultural differences between those involved in cultural contact, and according to relevance in each communication contact.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študenti so po zaključku tega predmeta sposobni: – opredeliti jezikovno pragmatiko in njeno vlogo pri razumevanju funkcije jezika, – razlikovati med teorijo govornih dejanj in jezikovno pragmatiko, – našteti vrste znakov po Pierceu, – opredeliti govorno dejanje, – našteti tipe govornih dejanj, – izreku oz. govornemu dejanju določiti tip illokucijskega dejanja, – izreku oz. govornemu dejanju pripisati propozicijo, – izreku oz. govornemu dejanju določiti poddejanja, – izreku oz. govornemu dejanju določiti pogoje posrečenosti, – razlikovati med konstanitvi in performativi, – prepoznati performativne glagole, – ovrednotiti rabo performativnih glagolov glede na kontekst, – ovrednotiti ustreznost posrednega oz. neposrednega govora glede na kontekst, – opisati značilnosti posamezne maksime sodelovalnega načela, – opisati značilnosti posamezne maksime vljudnostnega načela, – primerjati vljudnost po Leechu in Brownovi ter Levinsonu, – ovrednotiti neupoštevanje sodelovalnega ali vljudnostnega načela v diskurzu, – najti in določiti deiktična sredstva v besedilu, – iz iste propozicije tvoriti različna govorna dejanja,	Knowledge and understanding: On completion of the course, students will be able to: – define pragmalinguistics and its role in understanding the function of the language, – differentiate between the theory of speech acts and the theory of pragmalinguistics, – enumerate types of signs according to Pierce, – define speech act, – enumerate types of speech acts, – determine the type of illocutionary act to an utterance or speech act, – attribute a proposition to speech act or utterance, – determine all three levels of analysis of a speech act, – determine felicity conditions to speech act or utterance, – differentiate between performatives and constatives, – identify performative verbs, – evaluate the use of performative verbs according to a context, – estimate the adequacy of direct or indirect speech according to a context, – describe features of each maxim of cooperative principle, – describe features of each maxim of politeness principle, – compare politeness according to Leech, Brown, and Levinson's politeness theory – evaluate the flouting or violating the maxims of the cooperative principle in discourse, – find and determine deixis in a text,

– eno tvorčevo namero izraziti z različnimi propozicijami. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Pridobivanje in nadgrajevanje jezikovne zmožnosti (slovnična pravilnost in pragmatična ustreznost).	– form different speech acts from the same proposition, – one author's intention utter with different propositions. Transferable/key skills and other attributes: Gaining and upgrading languange competence (grammar and pragmatic competence).

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Individualno in delo v skupini, delo v dvojicah. Metode razlage, diskusije in študije primera, razprava. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Individual, group and pair work. Method of explanation, interpretation, discussion, debate, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit. Izdelek	50 % 50 %	Written exam. Output.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira. "Izhodišče je besedilo" – o besedilih in žanrih pri pouku slovenščine. *Jezik in slovstvo*. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 69, št. 3, str. 45-59.
KRAJNC IVIČ, Mira. "Sovraštvo je preprosto" - preplet oblike in pomena v izbranih romanih F. Backmana = "Hate is simple" – the intertwining of forms and meanings in selected novels by F. Backman. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). *Slavistična prepletanja 4*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 39-56, ilustr. ISBN 978-961-286-625-9. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/698/941/2412-1, DOI: 10.18690/um.ff.7.2022.3. [COBISS.SI-ID 116439299]
KRAJNC IVIČ, Mira. Prek horoskopa ali vremenske napovedi do znanja o slovenskem jeziku in jezikovni rabi. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 156-172, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.11. [COBISS.SI-ID 138068739]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Pridižni vzorci v starejši slovenski književnosti**
Course title:	**Sermon Patterns in Older Slovene Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Teoretična opredelitev pridige kot polliterarnega žanra ter kot oblike cerkvenega govora. 2. Postavitev pridige kot žanra v medbesedilni kontekst skozi analizo medbesedilnih in retoričnih figur (npr. zgled ali eksempel, primera s topično podobo ali aluzija, navedek/citat ali sentenca, alegorična razlaga …). 3. Zgodovinski pregled razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva. 4. Stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig različnih obdobij in smeri na Slovenskem: npr. reformatorja Primoža Trubarja, kapucina Janeza Svetokriškega, kapucina Rogerija Ljubljanskega (Mihaela Krammerja), jezuita Jerneja Basarja, Jurija Japlja, Matije Vertovca, Franca Kosarja, Petra Pavla Glavarja, A. M. Slomška … 5. Dodatne interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobij.	1. Theoretical definition of sermon as half-literary genre and as a form of the church discourse. 2. Placing sermon as genre in inter textual context through the analysis of inter-textual and rhetorical figures (e.g.model or example, comparison with a topic image or allusion, quote/citation, allegoric explanation …). 3. Historical overview of the sermon development in a context of older Slovene literature. 4. Stylistic, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons of different periods and directions in Slovene land: e.g. by reformist Primož Trubar, Franciscan kapucina Janez Svetokriški, Franciscan Rogerij Ljubljanski (Mihael Krammer), jesuit Jernej Basarj, Jurij Japelj, Matija Vertovec, Franc Kosarj, Peter Pavel Glavar, A. M. Slomšek … 5. Additional sermon interpretations by previously named authors of particular periods.

Temeljni študijski viri / Readings:

Blanka BOŠNJAK, 2017: Pridige Matije Vertovca v kontekstu razvijanja kulturne kompetence. *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo: ob 80-letnici Jožeta Lipnika.* Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 119.) 286–295.

– –, 2020: Trubarjeva pridižna besedila v kontekstu protestantizma. *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Univerzitetna založba. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135.) 171–185.

Marko JUVAN, 2000: *Vezi besedila*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi.). 113–131.

George A. KENNEDY, 2001: *Klasična retorika ter njena krščanska in posvetna tradicija od antike do sodobnosti.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 359–375.

Jelka KERNEV-ŠTRAJN, 2009: *Renesansa alegorije: alegorija, simbol, fragment*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 25–59.

Alojzij S. SNOJ, 1997: *Homiletika: božje sporočilo v človeški govorici. Teološke in homiletične osnove oznanjevanja*. Ljubljana: Družina. 121–135 ter 154–164.

Ustrezni viri, uporabljeni na predavanjih.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:

Študentke in študenti se seznanijo s/z: 1. Teoretično opredelitvijo pridige kot polliterarnega žanra ter kot oblike cerkvenega govora. 2. Medbesedilnim kontekstom pridige (npr. analiza medbesedilnih in retoričnih figur). 3. Zgodovinskim pregledom razvoja pridige v kontekstu starejšega slovenskega slovstva. 4. Stilno, idejno, motivno-tematska in retorično analizo pridig različnih obdobij in smeri na Slovenskem: reformacije, baroka, razsvetljenstva.	Students are introduced to the: 1. Theoretical definition of sermon as half-literary genre and as a form of the church discourse. 2. Inter-textual context of sermon (e.g. analysis of inter-textual and rhetoric figures). 3. Historical overview of sermon development in the context of older Slovene literature of. 4. Style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons in different periods and directions in the Slovene land: Reformation, Baroque, Enlightenment.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentke in študenti naj bi bili zmožni: 1. Teoretično opredeliti in razumeti pridigo kot polliterarni žanr ter kot obliko cerkvenega govora. 2. Razumevanja stilne, idejne, motivno-tematske in retorične analize pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobij in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva). 3. Veščin interpretacije pridig avtorjev posameznih obravnavanih obdobij. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Veščina interpretiranja ter stilna, idejna, motivno-tematska in retorična analiza pridig številnih ključnih avtorjev/pridigarjev različnih obdobij in smeri na Slovenskem (od reformacije preko baroka do razsvetljenstva).	Knowledge and Understanding: Students should be able to: 1. Theoretical definition of sermon as half-literary genre and as a form of the church discourse. 2. Understanding style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by various key authors /preachers from the various periods and directions in Slovene lands (from Reformation to Baroque and Enlightenment). 3. Skill of interpreting sermons by authors of particular periods. Transferable/Key Skills and other attributes: Skill of interpreting and style, idea, motive-thematic and rhetoric analysis of sermons by numerous key authors/preachers from different periods and directions in Slovene land (from Reformation to Baroque and).

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Metode: – poučevanja: znanstvene metode: historična, formalnoanalitična metoda in poudarek na interpretacijski metodi, – učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Methods: – teaching: scientific methods historical, formal-analytical method with emphasis on interpretation method, – learning: formal logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description. – Method of explanation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:	Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	80 %	Written exam.
Sodelovanje pri pedagoškem procesu	20 %	In-class participation.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjev slovenski koledar v kontekstu prvih koledarjev in pratik. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, ISSN 0590-5966. [Tiskana izd.], 2020, letn. 91 = n. v. 56, zv. 2/3, str. 196-205. [COBISS.SI-ID 45293827]
BOŠNJAK, Blanka. Nova krajnska in Breznikova stoletna pratika. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 162-171. http://www.ff.um.si/dotAsset/83681.pdf. [COBISS.SI-ID 38987011]
BOŠNJAK, Blanka. Trubarjeva pridižna besedila v kontekstu protestantizma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 171-185. [COBISS.SI-ID 27057667]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Razvoj slovenskega jezika – vokalizem**
Course title:	**Development of the slovene language - vocalism**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Mihaela Koletnik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Za opravljanje sprotnega preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.	For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Glasoslovne in naglasne značilnosti pozne praslovanščine in prve južnoslovanske spremembe. 2. Izhodiščni vokalni sistem in 1. razvojna faza od 6. do 10. stoletja. 3. Pregled razvojnih etap v slovenskem vokalizmu. 4. Glavne slovenske glasoslovne in naglasne spremembe. 5. Razvoj posameznih glasov in naglasov do današnjih narečij.	1. Phonologic and accent characteristics of the late proto Slavic language in the first South Slavic changes. 2. Fundamental vocal system and the 1st development phase from the 6th to 10th century. 3. Overview of the development phases in the Slovene vocalism. 4. Major Slovene phonetic and accent changes. 5. Development of particular voices and accents until today's dialects.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marc L. GREENBERG, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej.
Jakob RIGLER, 1968: *Začetki slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: SAZU.
Fran RAMOVŠ, 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika.* Ljubljana: Akademska založba.
– –, 1950: Relativna kronologija slovenskih akcentskih pojavov. *Slavistična revija* 3/1–2, 16–22.
Matej ŠEKLI, 2011: Sinhronija in diahronija v opisnem in zgodovinskem jezikoslovju. *Meddisciplinarnost v slovenistiki*. Ur. Simona Kranjc. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. (Obdobja, 30). 455–460.
Jože TOPORIŠIČ, 1988: Tvorbeni model slovenskega knjižnega naglasa. *Slavistična revija* 36/2, 133–180.
Zinka ZORKO, 1994: Samoglasniški sestavi v slovenskih narečjih. *XXX. SSJLK*: Zbornik predavanj. Ur. Martina Orožen. Ljubljana: Seminar slovenskega jezika, literature in kulture pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete. 325–343.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
1. Spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov. 2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava. 3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika.	1. getting acquainted with diachronic dimensions of language phenomena. 2. Comprehending language as a hierarchically arranged system. 3. getting acquainted with a historical development as a precondition for understanding system laws of the literary language.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: Študentje: – razumejo najstarejše glasoslovne spremembe praslovanščine po naselitvi Slovanov v Alpah, na Krasu in v panonskem prostoru in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika; – razumejo razvojne smernice v slovenskem vokalizmu;	Knowledge and Understanding: Students: – understand the oldest phonologic changes of Proto-Slavic language after settlement of Slaves in Alps, on Karst and in Pannonian space and are able to connect them to the system of the Slovene (literary) language; – understand development directions in the Slovene vocalism;

– razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika; – zmožni so uporabiti pridobljeno znanje (principe in zakonitosti) na posameznih primerih (znajo analizirati glasoslovje narečnih besedil); – sposobni so poiskatipovezave s sodobnim jezikom in – utemeljujeti ter razlagati sinhrono podobo jezika s principi diahronije. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih; – razvijanje diahronega pogleda na slovenski jezik; – povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov; – zbirajo in razlagajo podatke iz zgodovine jezika; – prepoznavajo, rešujejo in kritično analizirajo sodobna jezikovna vprašanja s pomočjo diahronega pogleda na jezik.	– understand phenomena, laws and processes in development of the Slovene language; – they are able to use the acquired knowledge (principles and laws) in particular cases (are able to analyze phonetics of dialectal texts; – they are able to find the connection with the contemporary language and – to argue and explain the synchronic image of language with principles of diachronic. Transferable/Key Skills and other attributes: – developing a capacity for contrastive analysis of dialectal, historical and other texts; – developing a diachronic view on the Slovene language; – connecting diachronic and synchroniclanguage concepts; – students gather and explain data from history of language; – they identify, solve and critically assess the contemporary linguistic issues by applying diachronic view on language.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, skupinsko in individualno delo. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Method of work with text, method of work with audio- and video records, group and individual work. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit. Opomba:pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s 4 kolokviji)	100 %	Written exam. Note:written exam may be substituted for 4 colloquiums

Reference nosilca / Lecturer's references:

KOLETNIK, Mihaela, ZEMLJAK JONTES, Melita. Standardizacija prekmurske transkripcije samoglasnikov : študija primera. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). *Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 121-150. [COBISS.SI-ID 202353155]

KOLETNIK, Mihaela. Narečne prvine v Dajnkovem Čelarstvu. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dajnkova monografija*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2024. Str. 217-242. [COBISS.SI-ID 205838083]

KOLETNIK, Mihaela. Narečna podoba malečniškega govora. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Narečno besedje slovenskega jezika : v spomin na akademikinjo Zinko Zorko*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 53-75. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 148 [COBISS.SI-ID 121936131]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Razvoj slovenskega jezika – konzonantizem in morfologija**
Course title:	**Development of the Slovene Language – Consonantism and Morphology**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Natalija Ulčnik

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za pristop k izpitu: opravljene sprotne naloge.	Exam prerequisite: coursework.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
Predavanja: 1. Metoda notranje (interne) rekonstrukcije in njen pomen. 2. Izhodiščni indoevropski soglasniški sestav in osnovne glasoslovne spremembe iz indoevropščine v praslovanščino. 3. Primerjava praslovanskega in starocerkvenoslovanskega soglasniškega sestava. 4. Razvoj slovenskih soglasnikov in soglasniških skupin od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja. 5. Slovenski konzonantni sistemi. 6. Razvoj slovenskega oblikoslovja od Brižinskih spomenikov do knjižnega jezika 20. stoletja: samostalnik, pridevnik, zaimek, števnik in glagol – opredelitev glagolskih vrst, klasifikacija, osebne in neosebne oblike, časovni sistem, opisne glagolske oblike, vid; dvojinske oblike samostalnikov in glagolov ter proces pluralizacije. 7. Primerjava starocerkvenoslovanskega in slovenskega (ne)knjižnega oblikoslovja. Seminar: 1. Analiza besedil od Brižinskih spomenikov do 20. stoletja na konzonantni in morfološki ravni (cerkveno slovstvo, umetnostna in neumetnostna knjižna besedila, narečna besedila). 2. Interpretacija konzonantnih in morfoloških kategorij na lingvističnih kartah. 3. Soočanje z glasoslovno/morfološko težjimi primeri; razreševanje problematičnih mest; diskusija. 4. Priprava na izdelavo seminarske naloge in na samostojno raziskovalno delo.	Lectures: 1. Method of internal reconstruction and its significance. 2. Basic Indo European consonant system and fundamental phonemic changes from the Indo European to Proto-Slavic. 3. Comparison of the Proto-Slavic and Old Church Slavic consonant systems. 4. Development of the Slovene consonants and consonant groups from Freising Monuments to the literary language of the 20th century. 5. Slovene consonant systems. 6. Development of the Slovene morphology from the Freising Monuments to the literary language of the 20th: noun, adjective, pronoun, numeral and verb – defining of verbal types, classification, personal and impersonal forms, tense system, descriptive verb forms, aspect; dual form of nouns and verbs and process of pluralization. 7. Comparison between Old Church Slavic and Slovene (non)literary morphology. Seminar: 1. Analysis of the texts from the Freising Monuments to the 20th century on consonant and morphologic level (curch literature, artistic and non-artistic literary texts, dialectal texts). 2. Interpretation of consonant and morphological categories on linguistic maps. 3. Confrontation with phonologic/morphologic more difficult cases; solving problem spots; discussion. 4. Preparation for seminar paper and independent research work.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Metod ČEPAR, 2017: *Praslovanski ijevski samostalniki moškega spola v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Marc L. GREENBERG, 2002: *Zgodovinsko glasoslovje slovenskega jezika*. Maribor: Založba Aristej. (Izbrana poglavja.)

Tjaša JAKOP, 2008: *Dvojina v slovenskih narečjih*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Alenka JELOVŠEK, 2024: *Osebni zaimki in nastajajoča slovenska knjižna norma*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave.* Ljubljana: Založba ZRC. (Izbrana poglavja.)
Martina OROŽEN, 2003: Konzonantski sklopi v slovenskem jeziku. *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*. Maribor. (Zora, 26). 503–510.
Natalija ULČNIK, 2023: Konzonantne značilnosti koroškega, štajerskega in panonskega narečnega prostora (na primeru gradiva Zinke Zorko). *Dialektologija na Dnevih akademikinje Zinke Zorko*. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 150). Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. 151–180.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
1. Poglobljeno in temeljito spoznavanje diahronih razsežnosti jezikovnih pojavov. 2. Pojmovanje jezika kot hierarhično urejenega sestava. 3. Spoznavanje zgodovinskega razvoja kot pogoj za razumevanje sistemskih zakonitosti knjižnega jezika. 4. Dojemanje pomena za slovenščino značilnih oblikoslovnih kategorij. 5. Prepoznavanje in razumevanje arhaičnih soglasniških in oblikoslovnih elementov v slovenščini.	1. In depth and fundamental knowledge of diachronic dimensions of the language phenomena. 2. Perceiving language as a hierarchically arrange d system. 3. Getting to know historical development as a condition for understanding systemic laws of the literary language. 4. Grasping the significance of specific morphological categories that are typical for the Slovene language. 5. Recognizing and understanding the archaic consonant and morphemic elements of the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentje: – poznajo najstarejše slovenske glasoslovne in oblikoslovne spremembe in jih znajo povezati s sistemom slovenskega (knjižnega) jezika; – poznajo razvojne smernice slovenskih soglasnikov in oblikoslovja; – razumejo pojme, zakonitosti in procese v razvoju slovenskega jezika; – uporabljajo diahrone principe in zakonitosti pri analizi glasoslovja in oblikoslovja slovenskih narečnih ter zgodovinskih besedil; – iščejo povezave s sodobnim jezikom; – utemeljujejo ter razlagajo sinhrono podobo jezika s principi diahronije; – so zmožni samostojne interpretacije za slovenščino značilnih konzonantnih in morfoloških kategorij.	Knowledge and Understanding: Students: – are familiar with the oldest Slovene phonetic and morphologic changes and are able to connect them to the system of the Slovene (literary) language; – they know development guidelines of the Slovene consonants and morphology; – they understand concepts, laws and processes in a development of the Slovene language; – use diachronic principles and laws for analyzing phonology and morphology of the Slovene dialectal and historical texts; – they are looking for connections to the contemporary language; – argue and explain the synchronic image of language with the principles of diachrony; – are capable of independent interpretation of consonants and morphological

	categories that are typical for the Slovene language.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – razvijanje sposobnosti kontrastivne analize ob narečnih, zgodovinskih in drugih besedilih; – razvijanje diahronega pogleda na slovenski jezik; – povezovanje diahronih in sinhronih jezikovnih konceptov ter zbiranje in razlaganje podatkov iz zgodovine jezika; – prepoznavanje, reševanje in kritično analiziranje sodobnih jezikovnih vprašanj s pomočjo diahronega pogleda na jezik.	Transferable/Key Skills and other attributes: – developing the capacity of contrastive analysis of dialectal, historical and other texts; – developing diachronic view on the Slovene language; – connecting of diachronic and synchronic linguistic concepts and gathering and interpreting data from the history of language; – identifying, solving and critically analysis of contemporary language issues by using diachronic view on language.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja in seminar. Metoda dela z besedilom. Skupinsko in individualno delo. Diskusija. Problemsko učenje. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and seminar. Method of work with text. Group and individual work. Discussion. Problem-based learning. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sprotne naloge. Pisni izpit Opomba:pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	20 % 80 %	Coursework. Written exam Note: written exam may be substituted for 2 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Konzonantne značilnosti koroškega, štajerskega in panonskega narečnega prostora (na primeru gradiva Zinke Zorko). V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dialektologija na Dnevih akademikinje Zinke Zorko*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2023. Str. 151-180. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 150. ISBN 978-961-286-695-2. Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.3.2023.5, DOI: 20.500.12556/DKUM-88957. [COBISS.SI-ID 143617027]
ULČNIK, Natalija, NIKOLOVSKI, Gjoko. Slovnica Matije Majarja v kontekstu ilirizma na Slovenskem. V: HORVAT, Marijana (ur.). *Hrvatske dopreporodne gramatike u europskome kontekstu : zbornik radova*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik, 2023. Str. 407-424. ISBN 978-953-8390-15-9. https://retrogram.jezik.hr/e-zbornik/. [COBISS.SI-ID 161887235]
ULČNIK, Natalija. Uvajalna sredstva pregovorov z južnoslovansko nacionalno oznako v korpusu

starejše in sodobne slovenščine. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 1, str. 22-39, tabele. [COBISS.SI-ID 20193027]

Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	**Skladnja**
Course title:	**Syntax**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	30	30			90	6

Nosilec predmeta / Lecturer: Irena Stramljič Breznik

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska vaja in 80-odstotna udeležba pri predavanjih, seminarjih in vajah.	Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars, tutorials).

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1 Opredelitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa. 2 Predmet raziskovanja. 3 Sintaktična struktura slovenskega jezika. 4 Nominalizacija in zgradba besednih zvez s slovničnimi razmerji: a) ujemanje, b) vezava, c) primik. 5 Skladnja besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih, 6 Razmerje besedna zveza in stavčni člen. 7 Glagolska vezljivost in temeljni stavčni vzorec slovenskega jezika. 8 Slovnična razmerja med stavki v povedi: a) enostavčne, pastavčne, b) večstavčne: pri-, pod- in soredne. 9 Pomenska podstava povedi in modifikacijske določitve. 10 Upovedovalne možnosti in temeljni stilni snopi. 11 Besedni in stavčni red. 12 Skladenjska raba ločil in njihova vizualizacija v S-strukturah.	1 Definition of syntax within the system of linguistic description. 2 Subject of research. 3 Syntactic structure of the Slovene language. 4 Nominalization and composition of phrases with grammatical relations: a) agreement, b) government, c) combination of verb and noun with no case expressed. 5 Syntax of phrases: subordinate, coordinate, appended clause, 6 Relation phrase and sentence element ship. 7 Verbal valence and basic sentence pattern of the Slovene language. 8 Grammatical relations between clauses and sentences: a) Simple sentence, minor sentence, b) Complex sentence: coordination, subordination and parataxis. 9 Semantic base of sentence and modificational parameters. 10 Sentence formation and basic style variations. 11 Word and sentence order. 12 Syntactic use of punctuation marks and their visualization in S-structurs.

Temeljni študijski viri / Readings:

Dejan GABROVŠEK, 2018: Podredno izraženi protivnost in pojasnjevalnost. *Jezik in slovstvo* 58/2–3, 49–57.

Domen KRVINA, Andreja ŽELE, 2018: Vezniki: poskus opredelitve njihove vloge v slovenskih zloženih povedih. *Jezikoslovni zapiski* 24/1, 7–25.

Jože TOPORIŠIČ, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* 24/1, 29–38.

– –, 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.

– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.

Ada VIDOVIČ MUHA, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* 41/4, 497–507.

Andreja ŽELE, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudrakom na glagolu).* Ljubljana: ZRC SAZU.

– –, 2016a: Odvisniki v slovenščini: vsebinski odvisniki in nepravi prislovnodoločilni odvisniki. *Slavistična revija* 64/2, 81–94.

– –, 2016b: O razlikah med priredno in podredno izraženim razmerjem. *Jezikoslovni zapiski* 22/2, 31–44.

– –,2017: Razmerje osebek proti osebkov odvisnik v slovenskih povedih. *Slavistična revija* 65/1, 81–97.

– –, 2018: O aktualnostnočlenitveni stavi v slovenščini. *Jezik in slovstvo* 63/2–3, 59–73.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študenti: – spoznajo teoretične pojme klasične slovenske skladenjske teorije, – se seznanijo s teoretičnimi prispevki novejših raziskovalcev slovenske skladnje, – poznajo merila za nastajanje slovničnih razmerij ujemanja, vezave in primika v besednih zvezah, – razumejo pretvorbena razmerja stavek – besedna zveza; stavčni člen – odvisnik, – razumejo skladenjsko strukturo slovenskega jezika, – uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.	Students: – get to know theoretical concepts of the classical Slovene syntax theory, – become familiar with the theoretical contributions by more recent researchers of the Slovene syntax, – get to know the criteria for formation of grammatical relations agreement, government and combination of verb and noun with no case expressedin phrases, – understand transformational relations sentence – phrase; sentence element – dependent clause, – understand the syntax structure of the Slovene language, – become aware of the elements sentence formation and possibilities of syntactic modifications.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: Študenti so zmožni: – soočiti in razumevati novejše skladenjske teoretične prispevke in jih vgraditi v klasično skladenjsko teorijo; – uporabiti teoretično znanje pri praktični skladenjski analizi različnih besedil; – sestaviti poved po vnaprej dani zapleteni S-strukturi; – argumentirati ločila glede na S-strukturo povedi; – razložiti in vizualizirati ločila (vejica, pomišljaj) v S-strukturi; – pojasniti pomen stilistike skladenjskih struktur za upovedovanje v različnih okoliščinah. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Obvladovanje skladnje vpliva na sposobnost ubesediljenja in korektno pravopisno ter pomensko oblikovanje lastnih besedil in sposobnost ustrezne korekcije besedil drugih.	Knowledge and Understanding: Students are able to: – confront and understand recent syntactical theoretical contributions and to include them into the classical syntax theory; – use their theoretical knowledge in practical syntactic analysis of various text types; – form a sentence according to the complicated S-structure given in advance; – argue punctuation marks according to the given S-structure; – explain and visualize punctuation marks (comma, dash) in the given S-structure; – explain the meaning of stylistics of syntactical structures for sentence formation in different circumstances. Transferable/Key Skills and other attributes: The proficiency in syntax influencesthe ability of sentence formation and correct orthographical and semantic formation of one's own texts and ability adequate correction of text by others.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:

– Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija); – seminar (delo z novejšimi teoretičnimi teksti – kritično branje, luščenje ključnih besed, izdelava miselnega vzorca, predstavitev skupini; individualno in skupinsko delo) – seminarske vaje (praktična skladenjska analiza besedil, priprava na samostojno izdelavo seminarskega izdelka). Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– Lectures (verbal methods: explanation, explication, discussion); – seminar (work with recent theoretical texts – critical reading, extraction of the key words, presentation to the group; individual and group work) – seminar (practical syntax analysis of texts, preparation for independent writing of seminar paper). The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit Opomba:pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s 3 kolokviji.	40 %	Written exam Note: written exammay be substituted for 3 colloquiums.
Ustni izpit.	40 %	Oral exam.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JAKOŠA, Suzana, GLAVAČ, Damjan, STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Terminotvorne značilnosti samostalniške besedne zveze s terminom celica v naravoslovju. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 1, str. 7-25.

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Glagoli v govoru Malečnika. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dialektologija na Dnevih akademikinje Zinke Zorko*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2023. Str. 181-202.

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Kolokacijska analiza izbranega moško- in ženskospolskega para = Collocational analysis of a Selected masculine-feminine pair of personal nouns. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 3, 2023.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slogovne značilnosti slovenske lirike na prelomu iz 19. v 20. stoletje**
Course title:	**Stylistic Characteristics of the Slovene Lyric at the end of the 19th and the beginning of the 20th century**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**

1. Slogovni pluralizem v slovenski liriki na prelomu iz 19. v 20. stoletje. 2. Formalizem v slovenski liriki zadnje tretjine 19. stoletja in obrabljenost pesniškega sloga. 3. Cankarjeva in Župančičeva prenova pesniškega sloga konec 19. stoletja ob stiku z evropskimi literarnimi smermi in tokovi (dekadenco, impresionizmom, simbolizmom). 4. Dekadenčne, impresionistične in simbolistične slogovne prvine v liriki slovenske moderne. 5. Načelo subjektivizma v slovenski liriki in njegove sledi v pesniškem slogu (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj idr.).	1. Stylistic pluralism in the Slovene lyric between the 19th and the beginning of the 20th century. 2. Formalism in the Slovene lyric in the last third of the 19th century and exhaustion of the poetic style. 3. Cankar's and Župančič's renewal of the poetic style at the end of the 19th century in contact with the European literary directions and currents (decadence, impressionism, symbolism). 4. Decadence, impressionisticand symbolist stylistic elements in the lyric of the Slovene Modern. 5. Principle of subjectivism in the Slovene lyric and its traces in poetic style (Ivan Cankar, Oton Župančič, Dragotin Kette, Josip Murn, Cvetko Golar, Vojeslav Molè, Alojz Gradnik, Vida Jeraj etc.).

Temeljni literatura in viri / Readings:

France BERNIK, 1993: Impresionizem v slovenski liriki. V. France Bernik: *Študije o slovenski poeziji*. Ljubljana: DZS. 99–115.
Jožica ČEH, 2003: Folklorni svet v liriki slovenske moderne. *Slavistična revija* 51, 211–223.
Irena NOVAK POPOV (ur.), 2004: *Antologija slovenskih pesnic 1*. Ljubljana: Založba Tuma.
Franc ZADRAVEC, 1980: Murnova impresionistična lirika. V: Franc Zadravec: *Elementi slovenske moderne književnosti*. Murska Sobota: Pomurska založba. 91–107.
– –, 1999: *Pesnik Alojz Gradnik* (1882−1967). Ljubljana: Znanstveni inštitut FF.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študenti spoznajo slogovni pluralizem v pesništvu slovenske moderne. Usposobijo se za interpretacijo pesniškega besedila. Spoznajo temeljna pesniška besedila osrednjih predstavnikov moderne, njihove slogovne značilnosti in avtorske stile.	Students get to know stylistic pluralism in poetry of the Slovene Modern. They are capable for interpretation the poetic text. They get to know fundamental poetic texts by representatives of Modern, their stylistic characteristics and author styles.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študenti razumejo slogovni pluralizem v liriki slovenske moderne. Znajo interpretirati slogovne prvine v izbranih pesniških besedilih slovenske moderne. Znajo prepoznati avtorske stile osrednjih predstavnikov slovenske moderne.	Students understand stylistic pluralism in the lyric of the Slovene Modern. They are able to interpret stylistic elements in selected poetic texts of the Slovene Modern. They are capable to recognize author's style of the central representatives of the Slovene Modern.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**

Formalno-logične metode, teorija jezikovnega stila. Branje pesniških besedil, diskusija. Delo z besedilom (slogovne analize in interpretacije pesniških besedil). Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Formal-logical method, theory of language style. Reading poetic texts, discussion. Work with text (stylistic analysis and interpretation of poetic texts). The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	50 %	Written exam.
Sprotne naloge.	50 %	Coursework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Razgledi po slovenski moderni : nacionalni, večkulturni in medkulturni koncepti, kratka proza in poezija. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 312 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 156. ISBN 978-961-286-923-6. DOI: 10.18690/um.ff.7.2024. [COBISS.SI-ID 214264579]
ČEH STEGER, Jožica. Metaforični koncepti ljubezni in ženske v pesniških prvencih slovenske moderne. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 2, str. 129-142. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/2457, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 129041411]
ČEH STEGER, Jožica. Oton Župančič in začetki južnoslovanske tvorbe. Studia Historica Slovenica : časopis za humanistične in družboslovne študije. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 20, št. 1, str. 227-252, ilustr. ISSN 1580-8122. http://shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si/revija/shs2020-1, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.32874/SHS.2020-07. [COBISS.SI-ID 45133315]
ČEH STEGER, Jožica. Kosovelove pjesme u prozi i odnos prema prirodi. V: ĐURĐEVIĆ, Goran (ur.), LEVANAT-PERIČIĆ, Miranda (ur.), MARJANIĆ, Suzana (ur.). Ekokritika : između prirode i kulture. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024. Zv. 2, str. 325-345. ISBN 978-953-331-389-4, ISBN 978-953-331-473-0, ISBN 978-953-331-476-1. [COBISS.SI-ID 208922883]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska književnost do leta 1800**
Course title:	**Slovene Literature until the year 1800**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:	Blanka Bošnjak
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo. 2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega pismenstva: Brižinski spomeniki I., II., III., Stiški rokopis, Celovški ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini. 3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič …), protireformacija (Tomaž Hren …), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis …). 4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost konec 17. in 18. stoletja, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak …), akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, Anton Tomaž Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak …). 5. Pri seminarju dodatne interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobij.	1. Slovene folk literature: prose, poetry. 2. Older literature/literacy: social circumstances (settlement of the Slaves, Christianization), overview of the fundamental monuments of the Slovene Medieval literacy: Friesing Monuments I., II., III., Stiški manuscript, Celovški or Rateški manuscript, Černjejski (Beneškoslovenski) manuscript, medieval literature in Latin and German language. 3. Beginnings of the Slovene literature: Protestant Reformation, (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič …), Counter Reformation (Tomaž Hren …), Post Reformation manuscripts, (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis …). 4. Baroque and Enlightenment: social circumstances, Slovene religious literature at the end of the 17th and 18th century, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak …), academies, sacral literature 17th and 18th century (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, Anton Tomaž Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak …). 5. In seminar additional interpretations of works by authors of individual periods.

Temeljni študijski viri / Readings:

Blanka BOŠNJAK, 2020: Slovenski periodični tisk in izbrane strokovne knjige do 1820. *Jezik in slovstvo* 65/3–4, 201–213.

Igor GRDINA (ur.), 1997: *Starejša slovenska nabožna književnost*. Ljubljana: DZS.

Jože KORUZA, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut. 9–67, 195–244.

– –, 1993: *Značaj Pesniškega zbornika »Pisanice od lepeh umetnost«.* Maribor: Obzorja. 5–48, 269–272.

Janko KOS (ur.), 1992: *Zgodbe Svetega pisma*. Ljubljana: DZS.

Anton Tomaž LINHART, 1950: *Zbrano delo*. Ur. Alfonz Gspan. Ljubljana: DZS.

Matija OGRIN, 2019: *Slovensko slovstveno izročilo: drobci slovenskega slovstva, izročeni v rokopisih.* Celje; Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba.

Jože POGAČNIK, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7–218.

– – (ur.), 1976: *Srednjeveško slovstvo*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Mirko RUPEL (ur.), 1966: *Slovenski protestantski pisci* (druga, dop. izd.). Ljubljana: Državna založba Slovenije. (Poglavja: Slovenska cerkovna ordninga 1964, 171–175; Katehismus z dvejma izlagama 1575, 212–249.)

Primož TRUBAR, 2009: *[Trubarjev simpozij v Rimu 2008].* Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti. (Simpozij v Rimu; 26.) 7–44, 229–259.
Primož TRUBAR, 2011: *Katekizem; Abecednik* (*1550): v sodobni knjižni slovenščini*. Slovenj Gradec: Združenje Trubarjev forum.
EZISS: *Brižinski spomeniki, Škofjeloški pasijon* (ali tiskana verzija). Dostopno na: eZISS: Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva (ijs.si).
Študent_ka dobi v seminarju seznam obveznih virov, ki jih mora prebrati.
Obisk ustreznih institucij (ekskurzija).

Cilji in kompetence:

Študenti in študentke:
seznanijo se z zgodovino in razvojem starejšega slovenskega slovstva, zlasti književnosti od 1550 do 1800 – od srednjeveških rokopisov, književnosti slovenskih protestantov, baročne književnosti do literature do konca razsvetljenstva:

- Brižinski spomeniki I, II, III
- Primož Trubar: Katekizem, Abecednik, Cerkveni red, Katekizem z dvema razlagama
- Evangelia inu lystuvi
- Škofjeloški pasijon
- Adama Skalar: Šula tiga premišluvana
- bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak
- zgodbe Svetega pisma
- Pisanice od lepeh umetnost
- književnost kroga Žige Zoisa (Anton Tomaž Linhart, Valentin Vodnik idr.)

Seznanijo se z analizo in interpretacijo starejše slovenske književnosti, ki je nastajala od srednjega veka do leta 1800.

Objectives and competences:

Students:
learn about the history and the development of older Slovene literature, especially literature from 1550 to 1800 – from medieval manuscripts, literature of Slovene Protestants, Baroque literature to literature to the end of Enlightenment:

- Brižinski spomeniki I, II, III
- Primož Trubar: Katekizem, Abecednik, Cerkveni red, Katekizem z dvema razlagama
- Evangelia inu lystuvi
- Škofjeloški pasijon
- Adama Skalar: Šula tiga premišluvana
- bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak)
- stories from the Bible
- Pisanice od lepeh umetnost
- the literature of the circle of Žiga Zois (Anton Tomaž Linhart, Valentin Vodnik, etc.)

Learn about the analysis and interpretation of older Slovene literature, which was produced from Middle Ages to 1800.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študentke in študenti naj bi bili zmožni:

- poznavanja ter razumevanja zgodovine in razvoja starejše slovenske književnosti, zlasti književnosti od 1550 do 1800, od srednjeveških rokopisov, književnosti slovenskih protestantov, baročne književnosti do literature do konca razsvetljenstva.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
Students should be able to:

- knowledge and understanding of the history and development of older Slovenian literature, especially literature from 1550 to 1800, from medieval manuscripts, Slovenian Protestant literature, Baroque literature to the literature of the end of the Enlightenment.

– Znati analizirati in interpretirati izbrana starejša slovstvena dela, ki so nastajala od srednjega veka do leta 1800. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobij (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).	– Know how to analyze and interpret the selected older literary works that were created from Middle Ages to 1800. Transferable/Key Skills and other attributes: Knowing the historic context in Slovene ethnic territory from the settlement of Slaves to the year 1800 in connection with the anonymous folk and religious literature/literacy as well as in connection with religious and secular literature by major authors of particular periods (Reformation, Counter Reformation, Baroque, Enlightenment).

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Metode: – poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda, – učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode referata, razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Methods: – teaching: scientific methods: historical, comparative, formal-analytical and interpretation method, – learning: formal-logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description. – Method of report, explanation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit Note: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema. Seminarska naloga.	70 % 30 %	Written exam Note: written exam may be substituted for 2 colloquiums. Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjev slovenski koledar v kontekstu prvih koledarjev in pratik. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, ISSN 0590-5966. [Tiskana izd.], 2020, letn. 91 = n. v. 56, zv. 2/3, str. 196-205. [COBISS.SI-ID 45293827]

BOŠNJAK, Blanka. Slovenski periodični tisk in izbrane strokovne knjige do 1820. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2020, letn. 65, št. ¾, str. 201-213, 356. [COBISS.SI-ID 49028355].

BOŠNJAK, Blanka. Nova krajnska in Breznikova stoletna pratika. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 162-171. http://www.ff.um.si/dotAsset/83681.pdf. [COBISS.SI-ID 38987011].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska književnost po letu 1950**
Course title:	**Slovene Literature after the year 1950**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. Delo Individ. Work**	**ECTS**
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer: Silvija Borovnik

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance rate of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predavanja zajemajo pregled in analizo temeljnih literarnih del s področja proze, poezije in dramatike, ki so ponujala nove možnosti za razvoj sodobnih literarnih vrst, smeri in slogov v slovenski književnosti druge polovice dvajsetega stoletja; predstavitev odklonov od realizma, vdiranja modernističnih značilnosti, avandgardizma, novega realizma in postmodernizma. Seminarsko delo zajema analizo in interpretacijo del Vitomila Zupana, Andreja Hienga, Lojzeta Kovačiča, Mire Mihelič, Dominika Smoleta, Dušana Jovanovića, Marjana Rožanca, Draga Jančarja in sodobnih slovenskih prozaistk kot Marjete Novak Kajzer, Maje Novak, Berte Bojetu, Katarine Marinčič idr. Seminar zahteva aktivno sodelovanje študentov ter izdelavo seminarske naloge.	Lectures comprise overview and analysis of fundamental literary works from the field of prose, poetry and dramatic that offered new possibilities for development of contemporary literary types, directions and styles in Slovene literature in the second half of the 20th century; presentation of deviations from Realism, intrusion of modernisticcharacteristics, Avant-gardism, New realismand post-Modernism. Seminar work comprises the analysis and interpretation of works by Vitomil Zupan, Andrej Hieng, Lojze Kovačič, Mira Mihelič, Dominik Smole, Dušan Jovanović, Marjan Rožanc, Drago Jančarja and by contemporary Slovene prose female such as Marjeta Novak Kajzer, Maja Novak, Berta Bojetu, Katarina Marinčič and others. Seminar requires students' active participation and handing in seminar paper.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija BOROVNIK, 2005: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja.* Ljubljana: Slovenska matica.
Helga GLUŠIČ, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja.* Ljubljana: Slovenska matica.
Jože POGAČNIK (ur.), 2001: *Slovenska književnost III.* Ljubljana: DZS. (pogl. *Pripovedna proza*, *Poezija, Dramatika* in *Literarne revije in časopisi*).
Miran ŠTUHEC, 2003: *Slovenska esejistika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.
Tomo VIRK, 1998: Čas kratke zgodbe – spremna beseda. *Čas kratke zgodbe. Antologija slovenske kratke zgodbe.* Ur. Tomo Virk. Ljubljana: ŠOU (Beletrina).
Franc ZADRAVEC, 1997: *Slovenski roman dvajsetega stoletja.* Murska Sobota: Pomurska založba.
Alojzija ZUPAN SOSIČ, 2003: *Zavetje zgodbe. Sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Poznavanje literarnozgodovinskega pregleda in jezikovno-slogovne analize literarnih del slovenskih avtorjev in avtoric iz druge polovice 20. in 21. stoletja Zmožnost za analizo in literarno interpretacijo najpomembnejših literanih del iz tega obdobja.	Knowledge of literary historical overview and linguistic stylistic analysis of literary works by authors and female authors from the second half of the 20th and 21st century. Ability to analyze and interpret the most important literary works from this period.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: Poznavanje razvoja sodobne slovenske književnosti, zlasti književnosti iz obdobja po 2. svetovni vojni ter na prelomu iz 20. v 21. stoletje.	Knowledge and Understanding: Acquaintance with development of contemporary Slovene literature especially from the period from the WW2 and at the turn of the 20th century in the 21st century.

Znajo analizirati in interpretirati sodobna literarna dela, ki so nastala na prelomu iz 20. v 21. stoletje.	Students know how to analyze and interpret modern literary works created at the turn of the 20th and 21st centuries.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja in seminar z izdelavo seminarske naloge. Razlaga, diskusija, prikazovane. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and seminar, seminar paper. Explanation, presentation, discussion. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit.	50 %	Oral exam.
Seminarska naloga.	50 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija: Slovenska književnost v srednjeevropskem prostoru in položaj drugega. Slavia Centralis, 2020, letn. 13, št. 2, str. 134-148. [COBISS.SI-ID 40735747]
BOROVNIK, Silvija. Ugledati se v drugem : slovenska književnost v medkulturnem kontekstu. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. 194 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 147. ISBN 978-961-286-579-5. DOI: 10.18690/um.ff.2.2022. [COBISS.SI-ID 100453635]
BOROVNIK, Silvija. Večkulturnost in medkulturnost v proznih delih izbranih sodobnih slovenskih pisateljic. V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). Naslavljanje raznolikosti v jeziku in književnosti : [Slovenski slavistični kongres, Maribor, 28.-30. september 2023]. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2023. Str. 25-41. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 33. ISBN 978-961-6715-45-4. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 167397635]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska književnost v Avstriji**
Course title:	**Slovene Literature in Austria**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3./2.	5./3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd/2nd	5th/3rd

Vrsta predmeta / Course type obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. Work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Silvija Borovnik

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
80-odstotna udeležba pri predavanjih.	Attendance rate of 80 % of all sessions (classes).

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**

Predavanja zajemajo pregled in analizo novejše slovenske književnosti, ki je nastajala v Avstriji po letu 1960. Ugotavljajo značilnosti in pomen literarne revije Mladje ter mladjevcev, literarne skupine, ki je na Koroško v Avstriji vnesla nove smernice v književnosti ter jo približala evropskim estetskim tokovom. Sledi analiza temeljnih razvojnih smeri v slovenski prozi na primerih literarnih del Janka Messnerja, Florjana Lipuša, Anite Hudl, Vinka Ošlaka, Maje Haderlap, Cvetke Lipuš, Gustava Januša, Janija Oswalda in Cvetke Lipuš idr.)	Lectures comprise overview and analysis of the newer Slovene literature written in Austria after the year 1960. It establishes the characteristics and significance of literary magazine Mladje and 'mladjevci', a literary group that brought to Carinthia and to Austria new directions in literature and moved it closer to the European aesthetic currents. What follows is the analysis of fundamental literary directions in Slovene prose on examples of literary works by Janko Messner, Florjan Lipuš, Anita Hudl, Vinko Ošlak, Maja Haderlap, Cvetka Lipuš, Gustav Januš, Jani Oswald and Cvetka Lipuš etc.).

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija BOROVNIK, 1997: Humor, ironija in groteska v delih Janka Messnerja. *Zadravčev zbornik*. *Slavistična revija* 1–2. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

– –, 2000: Patologija slovenske vasi, nasilje verske institucije in arheologija besede v Lipuševi prozi. *Slavistična revija* 48/2, 119–140.

– –, 2017: *Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 123).

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Poznavanje razvoja in značilnosti sodobne slovenske književnosti, ki se je oblikovala in še nastaja v Avstriji. Poznavanje književnosti koroških Slovencev, pa tudi tistih, ki so se v Avstrijo izselili iz osebnih ali političnih razlogov. Uzaveščanje deli, ki so napisana v slovenščini, pa tudi tistih, ki so nastala dvojezično oz. samo v nemškem jeziku, a so avtorji Slovenci.	Knowledge of the development and characteristics of modern Slovenian literature, which was formed and is still being formed in Austria. Knowledge of the literature of the Carinthian Slovenes, as well as those who immigrated to Austria for personal or political reasons. Raising awareness of works written in Slovenian, as well as those created bilingually or only in German, but the authors are Slovenian.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Poznavanje slovenske književnosti zunaj meja Slovenije, zlasti na Koroškem v Avstriji, pa tudi na Dunaju in v Gradcu. Študij in primerjava te književnosti s tisto, ki nastaja v matični domovini Sloveniji, pa tudi s tisto, ki se oblikuje v širšem evropskem prostoru.	Knowledge and Understanding: Knowing Slovene literature across the borders of Slovenia especially in Carinthia in Austria, s well as in Wien and in Graz. Study and comparison of this literature to the one created in homeland Slovenia as well as to one created in broader European space.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja. Metode razlage, diskusije in razprave. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures. Explanation, discussion, debate. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit.	100 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija: Slovenska književnost v srednjeevropskem prostoru in položaj drugega. Slavia Centralis, 2020, letn. 13, št. 2, str. 134 – 148. [COBISS.SI-ID 40735747]
BOROVNIK, Silvija. Die slowenische Identität im literarischen Werk Peter Handkes. Schnittstelle Germanistik : Forum für Deutsche Sprache, Literatur und Kultur des mittleren und östlichen Europas. 2021, bd. 1, h. 1, str. 197-212. ISSN 2748-369X. DOI: 10.33675/SGER/2021/1/13. [COBISS.SI-ID 76135683]
BOROVNIK, Silvija. Slovenska književnost v medkulturnem kontekstu = Slovenian literature in the intercultural context. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 2. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 3-34. ISBN 978-961-286-605-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685, DOI: 10.18690/um.ff.4.2022.1. [COBISS.SI-ID 109925379]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem**
Course title:	**Slovene Modern, Expressionism and Social Realism**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. Work**	**ECTS**
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer:	Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predavanja zajemajo: a) razvoj bogate produkcije slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njene nacionalne posebnosti in vpetost v evropske literarne smeri in stilne tokove; b) literarne smeri in stilne tokove v slovenski moderni (dekadenca, impresionizem, secesija nova romantika, simbolizem), ekspresionizem, socialni realizem; c) pregled avtorjev in avtoric, zvrsti, vrst, žanrov, osrednjih tem in slogovnih postopkov v slovenski književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma. Seminar bo namenjen: − poznavanju izbranega korpusa literarnih besedil iz slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, − interpretaciji izbranih besedil z idejno-tematskih vidikov in literarnostilnih postopkov, upoštevajoč različno avtorsko zastopanost, literarne smeri, posamezne žanre, zvrsti in vrste slovenske književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.	Lectures comprise: a) development of the rich production of the Slovene literature from the end of the 19th to the middle of the 20th century, its national specifics and rootedness in European literary directions and stylistic currents; b) literary directions and stylistic currents in Slovene Modern (Decadence, Impressionism, Secession, New Romanticism, Symbolism), Expressionism, Social Realism; c) overview of authors and female authors, types, genres, central themes and stylistic procedures in Slovene literatures Modern, Expressionism and Social Realism. Seminar is intended for: − getting to know selected corpus of literary texts from the Slovene literature from the end of the 19th to the middle 20th century, − interpretation of selected texts from the idea thematic aspectand literary stylistic procedures, taking into account different representation of authors, literary directions, particular genres, types of the Slovene Modern, Expressionism and Social Realism.

Temeljni literatura in viri / Readings:

France BERNIK, 2006: *Ivan Cankar*. Maribor: Litera.
Jožica ČEH STEGER, 2010: *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914−1923*. Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. (Zora, 69).
− −, 2018: Kratka proza. *Ivan Cankar: literarni revolucionar*. Ur. Aljoša Harlamov idr. Ljubljana: Cankarjeva založba. 88–141.
Marjan DOLGAN, 1996: *Tri ekspresionistične podobe sveta*. Ljubljana: ZRC SAZU.
Marko JUVAN, 2000: Sistem medbesedilnosti. V: Marko Juvan: *Intertekstualnost.* Ljubljana: DZS. 244−265.
Janko KOS, 2018: *Misliti Cankarja.* Ljubljana: Beletrina.
Janez VREČKO, 2011: *Srečko Kosovel*. Ljubljana: ZRC.
Franc ZADRAVEC, 1999: *Slovenska književnost II.* Ljubljana: DZS.
− −, 2005: *Slovenski roman 20. stoletja – tretji analitični del in sinteze.* Ljubljana/Murska Sobota. (Izbrani romani.)
Seznam obveznih primarnih literarnih virov bo posredovan v seminarju.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
1. Študenti spoznajo: – temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, – vpetost te književnosti v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove, – značilnosti različnih literarnih smeri in stilnih tokov (dekadence, impresionizma, secesije, simbolizma, ekspresionizma, socialnega realizma), – posamezne avtorske opuse, tematsko-motivne, zvrstno-vrstne, žanrske in slogovne značilnosti. 2. Študenti poznajo: – izbor del iz te književnosti, – idejno-tematske in stilne premike v tej književnosti, – metodološki in terminološki aparat za analizo medbesedilnih in meddiskurzivnih pojavov književnosti. 3. Študenti poznajo novejše literarnozgodovinske raziskave slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja. 4. Seznanijo se z novimi teoretsko-metodološkimi pristopi za analizo literarnih del.	1. Students are acquainted with: – fundamental laws of development of the Slovene literature from the end of the 19th to the middle of the 20th century, – rootedness of this literature into the Slovene literary tradition and into the European literary directions and currents, – characteristics of various literarydirections and stylistic currents (Decadence, Impressionism, Secession, Symbolism, Expressionism, Social Realism), – individual author opuses, thematic motive, typological, genre and stylistic characteristics. 2. Students are familiar with: – selected works of this literature, – idea thematic and stylistic shifts in this literature, – methodological and terminological tools for the analysis of inter textual and inter discursive phenomena in literature. 3. Students are familiar with recent literary-historical research from the end of the 19th to the middle of the 20th century. 4. Students get familiar with new theoretical and methodological approaches for the analysis of literary works.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: 1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja. 2. Poznavanje: – literarnih smeri, stilnih tokov, medmedialnih pojavov, izbranih avtorskih opusov, tematskih, zvrstno-vrstnih, žanrskih in slogovnih značilnosti slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma. 3. Usposobljenost za analizo idejno-tematskih, slogovnih, medbesedilnih, medmedialnih in meddiskurzivnih prvin v literarnem diskurzu.	Knowledge and Understanding: 1. Understanding of fundamental laws of the Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century. 2. Knowledge about: – literarydirections, stylistic currents, inter-medial phenomena, selected author opuses, thematic, typical, genre and stylistic characteristics of the Slovene Modern, Expressionism and Social Realism. 3. Ability to analyze idea-thematic, stylistic, inter-textual, inter-medial and inter-discursive elements literary discourse.

4. Študenti napišejo in v seminarju predstavijo seminarsko nalogo o meddiskurzivnih in medbesedilnih prvinah v reprezentativnem korpusu literarne ustvarjalnosti izbranega avtorja ali avtorice iz obravnavanih obdobij. 5. Zmožni so analizirati literarna dela z novimi teoretsko-metodološkimi pristopi.	4. Students write and present a seminar paper on inter-discursive and inter-textual elements in representative corpus of literary creation if selected author or female author from periods mentioned above. 5. They are able to analyze literary works using new theoretical and methodological approaches.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Formalno-logične in literarnovedne metode. Delo z besedilom, analiza, interpretacija, diskusija, diskurzivna, medbesedilna, medmedialna in literarnoslogovna analiza. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Formal-logical and literary-scientific methods. Work with text, analysis, interpretation, discussion, discursive, inter-textual, inter-media and literary-stylistic analysis. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit. Seminarska naloga.	80 % 20 %	Oral exam Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Razgledi po slovenski moderni : nacionalni, večkulturni in medkulturni koncepti, kratka proza in poezija. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 312 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 156. ISBN 978-961-286-923-6. DOI: 10.18690/um.ff.7.2024. [COBISS.SI-ID 214264579]
ČEH STEGER, Jožica. Altenbergove in Cankarjeve podobe krhkih žensk. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 17, št. 2, str. 18-34. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/4733, DOI: 10.18690/scn.17.2.18–34.2024. [COBISS.SI-ID 220434179]
ČEH STEGER, Jožica. Femme fragile v slovenski književnosti na prelomu iz 19. v 20. stoletje. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 191-206. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3459, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.191-206.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88664. [COBISS.SI-ID 178691843]
ČEH STEGER, Jožica. Finžgarjeva lirska črtica v prvem desetletju 20. stoletja. V: STANONIK, Marija (ur.), ŠTIH, Peter. Franc Saleški Finžgar (1871-1962) : župnik, pisatelj, akademik. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba, 2024. Str. 255-267. ISBN 978-961-278-732-5. [COBISS.SI-ID 217305859]
ČEH STEGER, Jožica. Potrčeva drama Kreflova kmetija in njeni zametki v novelah Prekleta zemlja ter Sveti zakon. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). Ivan Potrč med intimo in zgodovino. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str. 31-49, ilustr. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 208927491]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska narečja**
Course title:	**Slovene Dialects**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. Work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Mihaela Koletnik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Za opravljanje sprotnega preverjanja znanja s kolokviji je prisotnost na predavanjih obvezna.	For regular knowledge testing, participation is obligatory.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**

1. Spoznavanje osnovnih značilnosti narečnih skupin na vseh jezikovnih ravninah v odnosu do slovenskega knjižnega jezika 2. Spoznavanje naglasne podobe slovenskih narečij (tonemskost, netonemskost), posebnih narečnih glasov, oblikotvornih in oblikospreminjevalnih morfemov, ožjenarečne leksike. 3 Razširjanje pridobljenega znanja s seminarsko nalogo, v kateri bodo študentje analizirali narečno besedilo, ki ga bodo posneli in zapisali sami.	1. Getting to know fundamental characteristics of dialectal groups on all of the language levels in relation to the Slovene standard language 2. Getting to know accentual image of the Slovene dialects (tonemic, non-tonemic), specifics of dialectal speech sounds, verb form and morphological morphemes, narrower dialectal lexica. 3 Expanding the knowledge with the seminar paper in which students analyze a text in dialect (they will record and write it themselves).

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihaela KOLETNIK, 2001: *Slovenskogoriško narečje*. Maribor: Slavistično društvo Maribor. (Zora, 12).
– –, 2008*: Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Zora 6).
Tine LOGAR, 1996: *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave.* Ur. Carmen Kenda Jež. Ljubljana: SAZU.
Fran RAMOVŠ, 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika VII, Dialekti.* Ljubljana: Učiteljska tiskarna.
Zinka ZORKO, 1995 : *Narečna podoba Dravske doline.* Maribor: Kulturni forum.
– –, 1998: *Haloško narečje in druge dialektološke študije*. Maribor: Slavistično društvo Maribor. (Zora 6).
– –, 2009: *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Zora 64)

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
1. Spoznavanje narečij kot posebnih sestavov slovenskega jezika. 2. Prepoznavanje njihove prozodijske, glasoslovne, morfološke in sintaktične podobe. 3. Osvojitev sodobne nacionalne transkripcije za zapis narečnih besedil.	1. Getting to know dialects as a special system of the Slovene language. 2. Recognizing their prosodic, phonetic, morphological and syntactic image. 3. Adopting the contemporary national transcription for writing dialectal texts.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentje: – znajo prepoznati narečje kot posebni sestav slovenskega jezika; – razumejo in prepoznajo najstarejše glasoslovne, kvantitativne, kvalitativne in intonacijske spremembe od začetkov slovenskega jezika do danes; – obravnavana narečja znajo analizirati na vseh jezikovnih ravninah; – znajo transkribirati narečna besedila;	Knowledge and Understanding: Students: – are able to identify dialects as a special system of the Slovene language; – understand and recognize the oldest phonetic, quantitive, qualitative and intonation changes from the beginnings of the Slovene language to present; – are capable of analyzing dialects at all language levels; – know how to transcribe dialectal texts;

– znajo sinhrono opisati in analizirati svoje narečje. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študenti poleg teoretičnega vedenja obvladajo tudi metodo terenskega anketiranja; zbrane podatke znajo transkribirati in analizirati.	– know how to synchronically describe and analyze their own dialect. Transferable/Key Skills and other attributes: Beside theoretical knowledge students are familiar with the method of field interview; they can transcribe and analyze the data gathered.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, metoda dela z besedilom, metoda dela z avdio- in videoposnetki, metoda anketiranja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, work with text method, method of work with audio and video recordings, method of field survey. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s 3 kolokviji.	100 %	Written exam. Opomba: written exam may be substituted for 3 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

KALOH VID, Natalia, KOLETNIK, Mihaela. Alisa v strane čudes : parodii, dialekt i imena sobstvennye v slovenskih perevodah = Alice's adventures In wonderland : parodies, dialect and personal names in Slovene translations = Aličine dogodivščine v čudežni deželi : parodije, narečja in osebna imena v slovenskih prevodih. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). *Preučevanje otroške in mladinske književnosti*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2025. Str. 441-461. [COBISS.SI-ID 223613187]

KOLETNIK, Mihaela. Narečne prvine v Dajnkovem Čelarstvu. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dajnkova monografija*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2024. Str. 217-242. Razprave, 30. [COBISS.SI-ID 205838083]

KOLETNIK, Mihaela. Prekmurska botanična terminologija v Pleteršnikovem slovarju = The Prekmurje botanical terminology in Pleteršnik's dictionary. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Pleteršnikova dediščina : ob stoletnici smrti Maksa Pleteršnika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 287-320. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 154. [COBISS.SI-ID 200283651]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	**Slovenska romantika in realizem**
Course title:	**Slovene Romanticism and Realism**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. Work**	**ECTS**
45	30				165	8

Nosilec predmeta / Lecturer: Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80-% aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.	Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar work and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
1. Razvoj slovenske književnosti v 19. stoletju, njena vpetost v socialne, moralne, narodnostne funkcije ter odprtost za evropske duhovne in literarno-estetske tokove. 2. Necelovitost v razvoju slovenske književnosti 19. stoletja. Konstituiranje lirike v prvi polovici in pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja. 3. Čopov stik z evropsko romantiko. Čopova in Prešernova jezikovna ter literarno-estetska izhodišča v poeziji. Prešernova klasična romantika. 4. Romantični subjekt. 5. Literarno-estetska izhodišča in programi (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) v realizmu ter njihovo uresničevanje v pesništvu in prozi. 6. Narodno-konstruktivni in deziluzijski tip lirike v slovenskem realizmu. Razvoj, pomen in slogovne značilnosti kratke proze v drugi polovici 19. stoletja. 7. Začetki slovenskega romana. 8. Romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja. Za celovitejše razumevanje predmetne snovi so predavanjem dodani seminarji. Ta del je namenjen samostojnemu raziskovalnemu delu študentov. Njegovo delo je ob pomoči visokošolskega učitelja namenjeno poglobljeni analizi posameznih literarnih pojavov. Program seminarjev se bo prilagajal interesom študentov, v vsakem primeru pa bo obsegal ključna besedila, denimo, poezijo F. Prešerna, S. Jenka, S. Gregorčiča, J. Stritarja, A. Aškerca; pripovedništvo J. Jurčiča, I. Tavčarja, J. Kersnika, dramatiko J. Vošnjaka, V. Zarnika idr. Število kontaktnih ur, namenjenih seminarskemu delu, je sorazmerno pomenu, ki ga imata literarnozgodovinski obdobji, ki ju zajema predmet. Delo bo potekalo upoštevajoč Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, glavne znanstvenokritične zbirke, slovenskih literarnih ustvarjalcev.	1. Development of the Slovene literature in the 19th century, its imbeddedness in social, moral, national functions and openness for European spiritual and literary-aesthetic currents. 2. Non-integrity in development of the Slovene literature in the 19th century. Constitution of lyricin the first half and narrative prose in the second half of the 19thcentury. 3. Čop'scontact to the European Romanticism. Čop's and Prešeren's new language and literary aesthetic starting points in poetry. Prešeren's classical Romanticism. 4. Romantic subject. 5. Literary-aesthetic starting points and program (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) in Realismand its realization in poetry and prose. 6. National-constructive and disillusional type of lyric in Slovene Realism. Development, significance and stylistic characteristics of the short prose in the second half of the 19th century. 7. Beginning of the Slovene novel. 8. Romantic and realisticstylistic elements in Slovene literature in the second half of the 19thcentury. For more integral understanding of the subject matter seminar is added to lectures. This part is intended for student's individual research study. His work with the help of the professor is intended for in depth analysis of particular, literary phenomena.Seminarprogram will be adapted to the interests of students, in any case it will comprise key texts, such as, poetry by F. Prešeern, S. Jenko, S. Gregorčič, J. Stritar, A. Aškerc; narrative prose by J. Jurčič, I. Tavčar, J. Kersnik, dramatic by J. Vošnjak, V. Zarnik etc. The number of contact hours Intended for seminar work is in proportion to the significance of the literary historical periods that this course deals with. Work will include Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev/The Collected Work by Slovene Writers and Poets, major scientific critical collections of the Slovene literary authors.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Matjaž KMECL, 1981: *Rojstvo slovenskega romana*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Janko KOS, 1970: *Prešeren in evropska romantika*. Ljubljana: Cankrajeva založba.
Gregor KOCIJAN, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Boris PATERNU, 1989a: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.
– –, 1989b: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.
Jože POGAČNIK, 1998: *Slovenska književnost I.* Ljubljana: DZS.
Miran ŠTUHEC, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)
Književna dela F. Prešerna, S. Jenka, F. Levstika, S. Gregorčiča, J. Stritarja, J. Jurčič, J. Kersnika, I. Tavčarja, V. Zarnika, J. Vošnjaka idr. Vir: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev.

Cilji in kompetence:

1. Študentje se seznanijo z recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije.
2. Študentje spoznajo literarnovrstno podobo slovenske književnosti 19. stoletja.
3. Študentje spoznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na idejno-estetskih, motivno-tematskih in slogovnih ravneh ter tipološke modele v poeziji in prozi.
4. Preberejo izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja.
5. Študenti so pripravljeni na strokovno kompetentno samostojno razpravljanje o literarnih problemih..
6. Študenti poznajo novejše literarnozgodovinske raziskave slovenske romantike in realizma.
7. Seznanijo se z novimi teoretsko-metodološkimi pristopi za analizo literarnih del.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the reception of the European literary-aesthetic currents in the Slovene literature and its connectedness to national, social and moral functions.
2. Students get to know the image of literary types of the Slovene literature in the 19thcentury.
3. Students get to know development shifts in the Slovene literature of the je 19thcentury on the idea-aesthetic, motive-thematic and stylistic levels and typological models in poetry and prose.
4. They read selected literary works from the Slovene literature of the 19thcentury.
5. Students are prepared for the professional competent independent discussions on literary problems.
6. Knowledge of recent literary-historical research and theoretical approaches.
7. Students get familiar with new theoretical and methodological approaches for the analysis of literary works.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
1. Študentje razumejo vlogo slovenske književnosti 19. stoletja v narodnostnem, moralnem in socialnem kontekstu ter njeno recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov.
2. Poznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na duhovno-idejnih, motivno-tematskih in slogovno-oblikovnih ravneh ter tipološke modele v prozi in poeziji.
3. Sposobni so na izboru besedil prepoznati romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
1. Students understand the role of the Slovene literature of the 19th century in national, moral, social context and its reception of the European literary-aesthetic currents.
2. They know the development shifts in the Slovene literature of the 19th century on spiritual- idea, motive-thematic and stylistic-formal and typological models in prose and poetry.
3. They are capable to recognize Romantic aand realistic stylistic elements from the selection of

4. Usposobljeni so za samostojno interpretacijo književnih del, njihovo primerjalno vrednotenje, historizacijo in kritično obravnavo. 5. Zmožni so analizirati literarna dela z novimi teoretsko-metodološkimi pristopi. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.	texts in the Slovene literature of the 19thcentury. 4. They are proficient in independent interpretation of literary works, their comparative assessment, historicization and critical treatise. 5. They are able to analyze literary works using new theoretical and methodological approaches. Transferable/Key Skills and other attributes: Analytic and synthetic thinking, sense for aesthetic and ethical values, capability of defining problem and theoretical treatise.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanje. Interpretacija književnih besedil, seminarska naloga. Sestavljata jo pisni in ustni del. Metoda referata, diskusije, razlage, študija primera, razprave. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures. Interpretation of literary texts, seminar paper. It consists of written and oral part. Method of report, discussion, explanation, study of an example, debate. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit.	60 %	Oral exam.
Seminarska naloga.	40 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Levstikov Martin Krpan in njegovi nasledniki do 1930 : odnos do lastnega in tujega. Acta Histriae. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 29, št. 2, str. 301-320, ilustr. ISSN 1318-0185. https://zdjp.si/wp-content/uploads/2021/12/AH_29-2021-2_CEH-STEGER.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.19233/AH.2021.13. [COBISS.SI-ID 92092163]

ČEH STEGER, Jožica. Desetnice in desetniki v Simčičevem romanu Poslednji deseti bratje = "Desetnice" and "desetniki" (tenth children) in Simčič's novel Poslednji deseti bratje. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 2. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 35-49. ISBN 978-961-286-605-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685, DOI: 10.18690/um.ff.4.2022.2. [COBISS.SI-ID 109912835]

ČEH STEGER, Jožica. Spoznavanje kulturnih simbolov skozi književnost : na primeru Prešernove Zdravljice = Learning cultural symbols through literature on the example of Prešern's Zdravljica. V: HARAMIJA, Dragica (ur.), PULKO, Simona (ur.). Pogledi na slovenščino kot neprvi jezik v zgodnjem izobraževanju. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba: Pedagoška fakulteta, 2021. Str. 275-289. ISBN 978-961-286-488-0.

https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/583, DOI: 10.18690/978-961-286-488-0.11.
[COBISS.SI-ID 72037123]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Ime predmeta:	**Slovenski jezik in globalizacija**
Course title:	**Slovene Language and Globalization**

Študijski program in stopnja Study programme and cycle	**Študijska smer Study option**	**Letnik Year of study**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	izbirni/elective
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individual work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer	Branislava Vičar

Jeziki /Languages:		
	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites for enrolling in the course or for performing study obligations:**
Jih ni.	None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):	Content (syllabus outline):
1. Globalizacija kot kompleksna množica medsebojno povezanih, a delno avtonomnih procesov, ki učinkujejo na različne razsežnosti družbenega življenja (ekonomsko, politično, družbeno, kulturno, okoljsko …). 2. Globalna večjezičnost, svetovni jeziki in jezikovni sistemi. 3. Jezik v procesih globalizacije: (1) jezik kot družbena praksa, ki globalizira in je globaliziran; (2) razmerje med dejanskimi procesi in težnjami globalizacije ter diskurzi globalizacije. 4. Jezikovna politika in globalizacija. 5. Mediji in globalizacija.	1. Globalization as a complex, interconnected but partly autonomous set of processes affecting many dimensions of social life (economic, political, social, cultural, environmental etc.). 2. Global multilingualism, world languages, and language systems. 3. Language in processes of globalization: (1) language as a form of social practice being globalising and globalized; (2) the relationship between actual processes and tendencies of globalization, and discourses of globalization. 4. Language policy and globalization. 5. The media and globalization.

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

Nikolas COUPLAND (ur.), 2013: *The Handbook of Language and Globalization*. Chichester: Wiley-Blackwell.
Norman FAIRCLOUGH, 2006: *Language and Globalization*. London: Routledge.
Marjeta HUMAR (ur.), 2004: *Terminologija v času globalizacije*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Sonja STARC (ur.), 2012: *Akademski jeziki v času globalizacije*. Koper: Univerzitetna založba Annales. Knjižnica Annales Ludus.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študentke_i: – se seznanijo z literaturo, ki obravnava presečišče med jezikom in globalizacijo; – izgradijo zavest o kompleksni in večdimenzionalni naravi globalizacije, kakor se povezuje s svetovnimi jeziki; − razumejo razmerja med jeziki v svetovnem merilu in razvijajo razpravo o konceptu “globalne angleščine”; – se seznanijo z vprašanji, s katerimi se slovenski znanstveni in akademski jezik (na področju terminologije, tvorbe znanstvenih besedil itn.) srečuje v stiku z drugimi jeziki; – razumejo vpliv množičnih medijev na procese globalizacije.	Students: – become familiar with academic literature on the intersection of language and globalization; – raise awareness of the complex, multidimensional nature of globalization as it pertains to the world's languages; – understand relationships among languages on a global scale, and debate the concept of “global English”; – become familiar with dilemmas that Slovene scientific and academic language encounter (with respect to terminology, structure of scientific texts, etc.) when coming into contact with other languages; – understand the influence of mass media on processes of globalization.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Študentke_i naj bi bili zmožni: − opredeliti kocept »svetovni jezik«; – ovrednotiti vlogo angleščine v globalizaciji;	Students should be able to: – consider the concept of “world language”; – evaluate the role of English in globalization;

– razločevati dejanske procese globalizacije od diskurzov globalizacije; – analizirati razmerja med diskurzom in drugimi elementi globalizacije; – ovrednotiti rabo znanstvenega jezika na univerzi in povezave z drugimi (tujimi) akademskimi okolji; – pojasniti povezavo med vplivom množičnih medijev in rekontekstualizacijo medijskih »sporočil«; – ovrednotiti prispevek globalizacije medijev k oblikovanju globalnega javnega mnenja in globalne javne sfere.	– distinguish actual processes of globalization and discourses of globalization; – analyze relations between discourse and other elements of globalization; – evaluate the use of scientific languages within the university and in communication with other (foreign) academic environments; – explain the connection between the impact of mass media and the recontextualization of media 'messages'; – evaluate the contribution of mass media to the construction of a global public opinion, and a global public sphere.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, skupinska diskusija, analiza besedil, praktične vaje in aktivnosti. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, group discussion, text analysis, practical excercises and activities. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sodelovanje pri pedagoškem procesu.	10 %	In-class participation.
Ustna predstavitev.	30 %	Oral presentation.
Ustni izpit.	60 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka. Medkulturna komunikacija v luči kritične diskurzivne analize. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 222–233. [COBISS.SI-ID 27126531]
VIČAR, Branka.»"In thousands of poems you seek a worldwide retrospective of crime and deat«": ethical, activist and intellectual rigour in Jure Detela =»"U hiljadu pesama tražiš svetsku retrospektivu zločina i smrt«": etička, aktivistička i misaona oštrina Jureta Detele. *Slavica Tergestina*, 2020, vol. 24, 1, str. 250–271. [COBISS.SI-ID 22314755]
VIČAR, Branka, ŠTEVANEC, Renata. Rekontekstualizacija v spletnem oglaševanju»"superživi«". V: BORSTNER, Bojan (ur.), ONIČ, Tomaž (ur.), ZUPAN, Simon (ur.). *Od jezika k filozofiji in nazaj: Festschrift ob 75-letnici Dunje Jutronić*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. 2019, str. 371–389. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/415. [COBISS.SI-ID 24616712]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenski jezik v alpskem in podonavskem prostoru**
Course title:	**Slovene Language in the Alpine and Danube region Space**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type:	izbirni/elective
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Marko Jesenšek

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
1. Raba in položaj slovenskega jezika v evropskem prostoru med podonavjem in alpsko-jadranskem prostoru, tj. v matičnem slovenskem prostoru in njegovih stikih z obmejnimi jezikovnimi prostori. 2. Slovenščina/Slovene v stiku z drugimi jeziki in vprašanje jezikovne odprtosti. 2.1 Vprašanje stilne zaznamovanosti jezika v obmejnem slovensko-italijansko-nemško-madžarsko-hrvaškem prostoru. 2.2 Jezikovna odprtost: prednost ali slabost za slovenski jezik,. 2.3 (Ne)potrebno prevzemanje, nadomeščanje, funkcijsko osiromašenje oz. utesnjevanje slovenščine. 2.4 razmerje med (a) krajšim, prevladujočim, obveznim posnemanje nekaterih jezikovnih sredstev ne glede na ustreznost in normativnost ter (b) jezikovno asimilacij (posamezne funkcijske zvrsti jezika se začenjajo zamenjevati z drugim, prednostnim, globalnim jezikom). 3. Skrb slovenskih izseljencev za ohranjanje slovenskega jezika 4. Jezik priseljencev, njihov odnos do slovenščine in njihovo obvladovanje vselitvenega jezika. 5. Družbenostnojezikoslovno sprejemanje prvin iz drugega, sosedskega, globalnega jezika v slovenščino 6. Strokovni in znanstveni jezik – med slovenščino in angleščino.	1. Usage and position of the Slovene language in European space between Danube region and Alpine-Adriatic area, in central Slovene space and its contacts with bordering language spaces 2. Slovenščina/Slovene in contact with their languages and the question of language openness. 2.1 Question of stylistic markation of language in bordering Slovene- Italian-German-Hungarian-Croatian space. 2.2 Language openness: advantages or disadvantages for the Slovene language, 2.3 (Un)necessary borrowing, replacement, functional impoverishing or squeezing of the Slovene language. 2.4 Relation between (a) shorter, dominating, obligatory imitation of some language means regardless to adequacy and normativity and (b) language assimilation (particular functional types of language begin to be supplemented with other,prioritizing, global language). 3. Care of the Slovene emigrantsfor preservation of the Slovene language 4. Language of immigrants, their relation to the Slovene language and their competence to speak in immigrant language. 5. Social linguistic acceptance from the other, neighboring, global language into the Slovene language 6. Professional and scientific language – between Slovene and English language.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marko JESENŠEK, 2011: Mariborska slovenistika o slovenščini v alpskem in podonavskem prostoru. *Slavistika v regijah – Maribor*, Ur. Boža Krakar-Vogel. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 22). 29–35.

– – (ur.), 2013: *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora: mednarodni znanstveni simpozij, 30. in 31. januar 2012*. Maribor: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru; Dunaj: Slovenski znanstveni inštitut.

Miran KOŠUTA (ur.), 2007: *Živeti mejo* [Slovenski slavistični kongres, Trst 2007] Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.

Irena OREL, 2001: Osrednje in obrobno v zgodovini slovenskega jezika (na primeru izzaimenskih okoliščinskih prislovov v knjižnih različicah na prehodu iz 18. v 19. stoletje). *37. seminar*

slovenskega jezika, literature in kulture. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 33–56.
Martin OROŽEN (ur.), 1992: Slovenski jezik v stiku s slovanskimi in neslovanskimi jeziki in književnostmi / Zborovanje slavistov ob stoletnici smrti Frana Miklošiča, Maribor–Ljutomer, 1991; [prispevke so napisali Stanislav Hafner ... et al.] Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
Ina ŠTRUKELJ, 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije.

Cilji in kompetence:

1. Oblikovanje odgovornega odnosa do slovenskega jezika.
2. Pospeševanje in uveljavljanje slovenskega jezika v alpskem in podonavskem prostoru.
3. Spoznavanje umeščenosti slovenskega jezika na stičišču romanskega, germanskega, madžarskega in hrvaškega jezika.
4. Spoznavanje dvosmernih interferenčnih vplivov na besedni in skladenjski rabi jezika.
5. Razumevanje podobnih pojavov, pogojenih z globalnim jezikom, angleščino.
6. Razumevanje lastnega genetičnega potenciala in sposobnost uveljavljanja novih tvorbenih vzorcev za nove komunikacijske potrebe.
7. Spoznavanje terminološkega in neterminološkega besedja ter stalnih besednih zvez z vidika slovenščine kot prejemnika tujejezičnih prvin oz. dajalca lastnih jezikovnih prvin v nemščino, hrvaščino, italijanščino, madžarščino, angleščino
8. Spoznavanje slovenskega izrazja v starejših slovarjih in slovnicah.

Objectives and competences:

1. Establishing a responsible attitude toward the Slovene language.
2. Fostering and enforcing of the Slovene language in the Alpine and Danube region space.
3. Getting acquainted with the installation of the Slovene language on the crossroad of Romanic, Germanic Hungarian and Croatian language.
4. Getting familiar with the two-way interferenceinfluences on lexical and syntactical language usage.
5. Understanding similar phenomena conditioned by global language, English,
6. Understanding one's own genetic potential and capability of exercising the new formative patterns for the new communication needs.
7. Getting to know terminological and non-terminological words and permanent vocabulary and permanent phrases from the viewpoint of the Slovene language as recipient of foreign language elements or giver language elements to the German, Croatian, Italian, Hungarian and English language.
8. Getting familiar with the Slovene vocabulary in older dictionaries and grammar manuals.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

– študent pozna vlogo in položaj slovenskega jezika v podonavskem in alpskem prostoru in se zaveda pomena jezikovne norme in narečij v obmejni jezikovni stičnosti;
– študent razume vlogo in pomen diahronih in sinhronih pogledov na vprašanje slovenskega jezika v stiku;

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

– student is familiar of the role and position of the Slovene language in Danube region and in the Alpine space and is aware of the significance of the language norm and dialects in the near-border language contact;
– student understands the role and significance of diachronic and synchronic

– študent pozna razmerja med maternim, državnim, regijskim in globalnim jezikom; – študent razume odnos manjšinjskimi in obmejnimi jeziki; – študent razloži evropsko regionalizacijo, čezmejno sodelovanje, jezikovno prepletanj in družbeno vlogo slovenskega jezika v Podonavski regiji ter prostoru Alpe-Jadran; – študent samostojno dela s starejšimi slovarji in slovnicami slovenskega jezika in gradivo primerja s podobnimi slovarji stičnih jezikov (italijanščina, nemščina, madžarščina, hrvaščina in globalna angleščina) in slovenskim etimološkim slovarjem; – študent samostojno spremlja in interpretira jezikovno dogajanje v podonavskem in alpskem jezikovnem prostoru in kritično vrednoti vlogo, položaj in razvoj slovenskega jezika v tem prostoru.	views on issue of the Slovene language in contact; – student is acquainted with the relations between mother tongue, state, regional and global language; – student understands the relation between the minority and near-border languages; – student is able to explain European regionalization, trans border cooperation, language intertwining and social role of the Slovene language in Danube region and in the Alps-Adriatic space of; – student independently works with older dictionaries of the and Slovene language grammar manuals and is able to compare study material with similar dictionoaries of the languages in contact (Italian, German, Hungarian, Croatianand global English language) and Slovene Etymologic Dictionary; – student independently follows and interprets language events in Danube region And Alpine language space and critically evaluates the role and development of the Slovene language in this space.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanje in vaje, individualni študij, vodeno domače delo. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and seminar, individual study, guided homework. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	100 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Marko JESENŠEK. *Imenitnost slovenskega jezika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 330 str., ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 157. ISBN 978-961-286-928-1. DOI: 10.18690/um.ff.8.2024. [COBISS.SI-ID 214474243]
https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/8ff24

Marko JESENŠEK. *Poglavja o različicah slovenskega jezika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 496 str., ilustr., zvd. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 155. ISBN 978-961-286-921-2. DOI: 10.18690/um.ff.6.2024. [COBISS.SI-ID 214238467]
https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/6ff24

Marko JESENŠEK. Ramovševa Morfologija slovenskega jezika. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Akademik Fran Ramovš*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2023. Str. 143-164. Razprave, 29. ISBN 978-961-268-093-0. ISSN 0560-2920. [COBISS.SI-ID 157825795]
https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije23/Razred%20II%20-%20Razprave%2029%20(Ramov%C5%A1ev%20zbornik).pdf

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenski jezik v stiku**
Subject Title:	**Slovene Language in Contact**

Študijski program **Study programme**	**Študijska smer** **Study field**	**Letnik** **Year**	**Semester** **Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja **Lectures**	**Seminar** **Seminar**	**Vaje** **Tutorial**	**Klinične vaje** **Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo** **Individ. work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Gjoko Nikolovski

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Uvod v teorijo jezikov v stiku: medkulturno vplivanje, medkulturno sporazumevanje. Slovenski jeziki v stiku: z angleškim jezikom, z jeziki sosednjih narodov, z drugimi jeziki v Republiki Sloveniji, zamejstvu in izseljenstvu, v EU. Družbene posledice jezikov v stiku: dvo-/večjezičnost, diglosija; dvojezičnost v urbanem in ruralnem okolju, v političnih institucijah, modeli in metode. Jezikovne posledice medjezikovnih stikov: interferenca (razlogi in tipi interferenc), transferenca, kodna menjava (funkcionalna, nefunkcionalna, terminološka, metaforična), pidžinizacija, vmesni jezik. Jezikovno prevzemanje (na leksikalni, besedotvorni, skladenjski, morfološki, fonološki, pomenoslovni ravnini), razlogi in postopki prevzemanja, tipi adaptiranja prevzetih prvin. Aplikacija teorije in metod v aktualni stični situaciji (slovensko-angleški, slovensko-madžarski, slovensko-nemški, slovensko-italijanski itd.). Stiki med standardno slovenščino in stičnimi manjšinskimi jezikovnimi različicami. Manjšinske skupnosti: zgodovinsko in kulturno ozadje, status manjšinskega jezika, manjšinsko šolstvo, mediji. Slovenska etnična meja.	Introduction into theory of languages in contact: inter-cultural influence, inter-cultural communication. Slovene language in contact with: the English language, languages of neighboring nations, other languages in the Republic of Slovenia, Slovenes living in the neighbouring countries and emigration, in the EU. Social consequences of the languages in contact: two-/multilingualism, diglossia; bilingualism in urban and rural environment, in political institutions, models and methods. Linguistic consequences of the inter-linguistic contacts: interference (reasons and types of interference), transference, code change (functional, non-functional, terminological, metaphoric), pidginization, intermediate language. Language borrowing (on lexical, word-formation, syntactic, morphologic, phonologic, semanticlevels), reasons and procedures of borrowing, types, adaptation of borrowed elements. Application theory and method in actual contact situation (Slovene-English, Slovene-Hungarian, Slovene-German, Slovene-Italianetc.). Contacts between standard Slovene language and contact minority language varieties. Minority communities: historical and cultural background, status of the minority language, minority school system, media. Slovene ethnic border.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Elizabeta BERNJAK, 1999: Jezikovnosistemski razlogi interferenčnih pojavov v slovensko-madžarskem jezikovnem stiku. *Bibliotheca Slavica Savarienis*, 5. Szombathely.

– – 2004: *Slovenščina/Slovene in madžarščina v stiku*. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 29).

Rudolf FILIPOVIĆ, 1986: *Teorija jezika u kontaktu.* Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.

Albina NEĆAK LÜK et al., 1998: *Medetnični odnosi v slovenskem etničnem prostoru.* Ljubljana: IZNP.

Nada ŠABEC, 2007: Jezikovne spremembe slovenskega jezika v času in prostoru pod vplivom angleščine. *Besedoslovne spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 49). 617–637.

Drago UNUK, 1997: *Osnove sociolingvistike*. Maribor: Pedagoška fakulteta. 13–17, 32–63.

Cilji in kompetence: **Objectives and competences:**

Študentke in študenti: – se seznanijo zrazličnimi aspekti stikov slovenskega jezika z drugimi jeziki; – razumejo sociokulturno in zgodovinsko pogojenost jezikov v stiku; – spoznajo bistvene razlike med standardno slovenščino in stičnimi različicami manjšinskih jezikov; – se seznanijo z različnimi strategijami kodne menjave in jezikovnega prevzemanja ter z medjezikovnimi interferenčnimi pojavi.	Students: – become familiar with various aspects of contacts of the Slovene language with other languages; – understand socio-cultural and historic conditions of the languages in contact. – get to know essential differences between standard Slovene language and contact varieties of minority languages; – get acquainted with the various strategies of the code change and language take over, and with inter-linguistic interference phenomena.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: – razumevanje in spoznavanje jezikovnega stanja v stičnem jezikovnem položaju, – usvajanje ustrezne terminologije s področja stičnega jezikoslovja, – preučevanje jezikovnega stanja v konkretni manjšinski skupnosti, – analiziranje jezikovnih sprememb v stični situaciji. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: – spretnost interdisciplinarnega pristopa k analizi aktualnega jezikovnega stanja pri konkretni manjšinjski skupnosti, – ustrezno vrednotenje večjezičnosti in večkulturnosti.	Knowledge and Understanding: – understanding and getting to know language condition in the contact linguistic position, – adopting adequate terminology in the field of contact linguistics, – investigating language condition in real minority community, – analyzing language changes is contact situation. Transferable/Key Skills and other attributes: – skillfulness of interdisciplinary approach to the analysis of actual linguistic condition in the real minority community, – adequate assessment of multilingualism and multiculturalism.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Modularna predavanja, individualno delo študentov. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Modular lectures, individual work. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit.	100 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

NIKOLOVSKI, Gjoko. Koncept Slovenačko-srpskog rečnika. V: ILIĆ, Silvia (ur.), FEJSA, Mihajlo (ur.). InterKult 2023 : tematski zbornik : izabrani radovi sa Devete međunarodne konferencije Interkulturalnost u obrazovanju 2023, održane 7. 10. 2023. godine u Novom Sadu. Novi sad: Pedagoški zavod Vojvodine, 2024. Str. 32-44, ilustr. Zbornik, 19. ISBN 978-86-80707-93-8. http://pzv.org.rs/images/pzv/files/2020/zbornik_2023.pdf. [COBISS.SI-ID 227651587]
NIKOLOVSKI, Gjoko, ULČNIK, Natalija. Makedonski frazeološki ustrezniki v Slovarju slovenskih frazemov. Slavistički studii. 2023, tom 23, br. 1, str. 81-101. ISSN 0352-3055. https://journals.ukim.mk/index.php/slavs/article/view/2630/2271. [COBISS.SI-ID 204640515], [Odprti dostop] NIKOLOVSKI, Gjoko, MIRČEVSKA-BOŠEVA, Biljana. Konceptualizacija na ljubovta vo ruskiot, makedonskiot i vo slovenečkiot jazik. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 1, str. 172-189. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/1848/1587. [COBISS.SI-ID 106373891]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Sporočanje**
Subject Title:	**Communication**

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Branislava Vičar

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
– Vpogled v predmet, sorodne discipline in razmerja med njimi. – Uporabnost predmeta in aplikacije. – Model sporazumevanja in model sporočanja. – Problem homonimije v sporočanju. – Dejavniki sporočanja. – Jezikovna, parajezikovna in nejezikovna sredstva. Kriteriji izbiranja jezikovnih sredstev. – Razvijanje teme. – Tvorjenje in sprejemanje jezikovnih sporočil (sporočanjski slogi: uradovalni, publicistični, govorniški, govorni itd.).	– Insight into subject, related, disciplines and relation between them. – Subject's usability and applications. – Models of communication. – Problems of homonymy in communication. – Communication agents. – linguistic, para-linguistic and non-linguistic means. Criteria of selecting language means. – Developing oh the theme. – Forming and accepting of language messages (communication styles: official, journalist, orathory, informal etc.).

Temeljni literatura in viri / Readings:

Olga GNAMUŠ-KUNST, 1991: *Pisno sporočanje kot predmet mednarodnih primerjalnih raziskav.* Sedemdeset let slovenske slovenistike. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo in šport. 208–228.
Sonja HUDEJ, 2002: Uspešnost uresničevanja tvorčevega namena v šestih besedilnih vrstah. *Slavistična revija* 50/1, 61–81.
Sonja STARC, 2006: Besedilna matrica in struktura vzorca besedila. *Jezik in slovstvo* 51/2, 33–52.
Drago UNUK, 2012: Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju. *Večno mladi Htinj: ob 80-letnici Janka Čara*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). 105–118.
– –, 2019: Stilizacija oglasnih sloganov v medijskem oglaševanju. *Časopis za zgodovino in narodopisje* 90/1, 88–108.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študentke in študenti: – poznajo pojavnosti in zakonitosti jezikovnega sporazumevanja, tj. sporočanja (formalni vidik); – razumejo pojavnost, povezanost in funkcioniranje uporabljenih jezikovnih sredstev; – spoznajo načine razvijanja teme in sporočanjske sloge (uradovalni, publicistični, govorniški, govorni itd.).	Students: – obtain knowledge about phenomena and laws of language communication (formal aspect); – understand phenomenology, connectedness and functioning of the applied language means; – get to know the modes of theme development and communication styles (administrative, journalist, orathory, informal …).

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Študentke in študenti naj bi bili zmožni: – prepoznati različne načine razvijanja teme;– razlikovati med posameznimi sporočanjskimi slogi; – tvoriti in razumeti besedila v sporočanju.	Students should159hraseme to: – identify modes of theme development and communication styles;– distinguish between communication styles; – form and understand texts in communication.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Interpretacija in tvorjenje besedil. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Presentation of the content with stimulation of students for problem solving and solving of the preplanned specific tasks. Interpretation and formation of texts. Stimulation of students for active co-creation and inclusion in in depth contents and critical assessment. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Ustni izpit.	80 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

VIČAR, Branka, PLEMENITAŠ, Katja. Večkodnost v žanrski analizi literarnega branja. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 277-297, ilustr. ISBN 978-961-286-882-6. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/898/1313/4338, DOI: 10.18690/um.ff.4.2024.14, DOI: 20.500.12556/DKUM-95803. [COBISS.SI-ID 204065795]
VIČAR, Branka, PLEMENITAŠ, Katja. Tematska nominalizacija kot kohezivno sredstvo v znanstvenih besedilih: kontrastivna analiza znanstvenih člankov s področja humanistike. V: SMOLEJ, Mojca (ur.), SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca (ur.). Prispevki k preučevanju slovenske skladnje. 1. izd. Ljubljana: Založba Univerze, 2023. Str. 309-325. ISBN 978-961-297-099-4. https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/421/764/8509. [COBISS.SI-ID 149949187]
VIČAR, Branka. Semiotika nacionalizma in rasizma v protiimigrantskih grafitih slovenske urbane krajine = The semiotics of nationalism and racism in anti-immigration graffiti in Slovene urban landscape. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 4. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 21-38, ilustr. ISBN 978-961-286-625-9. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/698/941/2411-1, DOI: 10.18690/um.ff.7.2022.2. [COBISS.SI-ID 116421635]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Ime predmeta:	**Sodobna slovenska dramatika**
Course title:	**Contemporary Slovene Drama**

Študijski program in stopnja Study programme and cycle	**Študijska smer Study option**	**Letnik Year of study**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Clinical training**	**Druge oblike študija Other forms of study**	**Samost. delo Individual work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Silvija Borovnik

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites for enrolling in the course or for performing study obligations:**
Jih ni.	None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):	**Content (syllabus outline):**
Predmet podaja pregled sodobne slovenske dramatike. Sega tudi v zgodovino in obravnava najpomembnejše dramatike in dramatičarke ter njihova dramska dela v 2. pol. 20. in na začetku 21. stoletja. Ukvarja se z deli Mire Mihelič, Vitomila Zupana, Primoža Kozaka, Dominika Smoleta, Vena Tauferja, Andreja Hienga, Dušana Jovanovića, Rudija Šeliga,	The course provides an overview of contemporary Slovene drama. It also goes into history and deals with the most important playwrights and their dramas in the 2nd half of the 20th and at the beginning of the 21st century. The course deals with the works of Mira Mihelič, Vitomil Zupan, Primož Kozak, Dominik Smole, Veno Taufer, Andrej Hieng,

Draga Jančarja, Toneta Partljiča, Matjaža Zupančiča, Drage Potočnjak, Saše Pavček idr. Pri predmetu obravnavamo najbolj izrazite snovi, motive in ideje kakor tudi zvrsti in žanre v sodobni slovenski dramatiki.	Dušan Jovanović, Rudi Šeligo, Drago Jančar, Tone Partljič, Matjaž Zupančič, Draga Potočnjak, Saša Pavček, etc. The course deals with the most prominent topics, motives and ideas as well as genres in contemporary Slovenian drama.

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

Silvija BOROVNIK, 2005: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.
Tomaž TOPORIŠIČ, 2018: *Medmedijsko in medkulturno nomadstvo*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
– –, 2021: *Nevarna razmerja dramatike in gledališča XX. In XXI. stoletja*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študentke in študenti pridobijo vpogled v razvoj sodobne slovenske dramatike, s posebnim ozirom na najpomembnejša dramska besedila v drugi polovici 20. in na začetku 21. stoletja. Seznanijo se s sodobnimi slovenskimi dramatiki in dramatičarkami. Spoznajo vodilne sloge, smeri in žanre slovenskih dramskih tekstov.	Students gain an insight into the development of contemporary Slovene drama, with special attention to the most important dramatic texts in the second half of the 20th and the beginning of the 21st century. They become familiar with contemporary Slovene playwrights. They get to know the leading styles, directions and genres of Slovene dramatic texts.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študentke in študenti so zmožni: – analizirati najpomembnejša besedila sodobne slovenske dramatike, – interpretirati slogovne in žanrske značilnosti sodobnih dramskih besedil.	Students are able to: – analyze the most important texts of contemporary Slovene drama, – interpret stylistic and genre characteristics of contemporary dramatic texts.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja in seminar z izdelavo seminarske naloge. Razlaga, diskusija, študija primera.	Lectures and seminars with seminar paper. Explanation, discussion, case study.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment methods:**
Ustni izpit.	100 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Slovenska književnost v srednjeevropskem prostoru in položaj drugega. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 13, št. 2, str. 134-148. ISSN 1855-6302. http://www.ff.um.si/dotAsset/83677.pdf. [COBISS.SI-ID 40735747]

BOROVNIK, Silvija. Večjezičnost v sodobni slovenski književnosti. V: SOLAK, Elżbieta (ur.). *Słowiańskie przyjemności 3: wielojęzyczność*. 1. wyd. Kraków: Scriptum, 2020. Str. 229-243. ISBN 978-83-66084-00-1. [COBISS.SI-ID 26063107]
BOROVNIK, Silvija. *Ugledati se v drugem: slovenska književnost v medkulturnem kontekstu*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. 194 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 147. ISBN 978-961-286-579-5. DOI: 10.18690/um.ff.2.2022. [COBISS.SI-ID 100453635]

Univerza v Mariboru
Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Ime predmeta:	**Sodobna svetovna književnost**
Course title:	**Contemporary World Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and cycle	**Študijska smer Study option**	**Letnik Year of study**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	izbirni/elective
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Clinical training**	**Druge oblike študija Other forms of study**	**Samost. delo Individual work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Varja Balžalorsky Antić

Jeziki /Languages:		
slovenščina	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites for enrolling in the course or for performing study obligations:**
Jih ni.	None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):	**Content (syllabus outline):**
Predmetni sklop študentko_a seznani z reprezentativni literarnimi smermi in tokovi sodobne svetovne književnosti (postmodernizem, magični realizem, negriteta, postkolonializem, queer literatura, migriteta, ekopoetika idr.) s posebnim poudarkom na postkolonialni izkušnji zunajevropskih književnosti (afriških, azijskih, latinskoameriških, karibskih). Vrnitev pojma svetovna književnost v literarno vedo 21. stoletja na novo zastavlja naslednja	The course introduces the student to representative literary trends and currents in contemporary world literature (postmodernism, magical realism, postcolonialism, negritude, queer literature, migritude, ecopoetics, etc.), with a special emphasis on the postcolonial experience of non-European literatures (African, Asian, Latin American, Caribbean). The return of the concept of world literature to literary studies in the 21st century raises the following questions, which are addressed in the

vprašanja, ki jih predmet obravnava v uvodnem sklopu: Kaj točno je svetovna književnost? Kakšno razmerje si predstavlja med literaturo in svetom? Kako poteka t. i. svetovljenje literarnega dela z obrobij svetovnega literarnega sistema in kako literarnega dela, ki prihaja iz središč? Kakšna je politika prevajanja? Kaj je razlog za prestiž in prepoznavnost nekaterih del, avtorjev in žanrov na svetovnem prizorišču v primerjavi z drugimi? V nadaljnjih sklopih se predmet ukvarja z reprezentativnimi pisavami sodobne svetovne književnost. Poleg znanih imen (Borges, Marquez, Rushdie, Achebe, Gordimer, Morisson, Coetzee idr.) predmet vključuje tudi manj znane in/ali uveljavljajoče se avtorice_je, katerih delo uteleša soodvisnost in povezanost svetovnih literatur in kultur. Z usvojenim metodološkim aparatom proučimo, kako dela sodobne svetovne književnosti, čeprav izhajajo iz specifik lastne kulturnozgodovinske določenosti (Azija, Bližnji vzhod, Evropa, Afrika, Latinska Amerika itd.), ponujajo singularne in hkrati univerzalne literarne modele, ki presegajo meje narodov in jezikov ter nas spodbujajo k razmisleku o številnih temah in vprašanjih, povezanih s sodobno globalno kulturo. V ospredje so postavljena besedila, ki se dotikajo vprašanj različnih oblik identitete, spola, travme, migracij, vojne, emancipatornih gibanj manjšin, neokolonializma, globalizacije, okoljske krize, itd. Samostojno delo z besedili študentko_a uvede v smiselno uporabo poznavanja specifik literarnih obdobij in smeri 20. in 21. stoletja z upoštevanjem kulturnozgodovinske raznolikosti.		introductory section of the course: What exactly is world literature? What is the relationship imagined between literature and the world? How is the worlding of a literary work from the peripheries of the world literary system and that of a literary work coming from the centres? What is the politics of translation? What is the reason for the prestige and visibility of some works, authors and genres on the world stage compared to others? In the following sections, the course deals with representative writings of contemporary world literature. In addition to the well-known names (Borges, Marquez, Rushdie, Achebe, Gordimer, Morisson, Coetzee, etc.), the course also includes lesser-known and/or emerging authors whose work embodies the interdependence and interconnectedness of world literatures and cultures. With the methodological apparatus acquired, we examine how contemporary world literatures, while stemming from the specificities of their own cultural-historical determinations (Asia, the Middle East, Europe, Africa, Latin America, etc.), offer singular and yet universal literary models that transcend the boundaries of nations and languages, and encourage us to reflect on a range of themes and issues related to contemporary global culture. The focus is on texts that address issues of different forms of identity, gender, trauma, the migratory experience, war, emancipatory movements of minorities, neo-colonialism, globalization, environmental crisis, etc. Independent work with texts introduces the student to the meaningful application of knowledge of the specificities of literary periods and movements of the 20th and 21st centuries, taking into account cultural and historical diversity.

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

David DAMROSCH, 2003: *What is World Literature?* Princeton, NJ: Princeton Uiversity Press.
Theo D'HAEN idr. (ur.), 2012: *The Routledge Companion to World Literature*. London, New York: Routledge.
Marko JUVAN, 2021: Posvetnost svetovne literature in njeni svetovi. *Slavistična revija* 69/1, 1–15.
Daniel O'GORMAN, Robert EAGLESTONE, 2019: *The Routledge Companion to Twenty-First Century Literary Fiction.* London, New York: Routledge.
Paul JAY, 2021: *Transnational Literature: The Basics.* London, New York: Routledge .

Cilji in kompetence: **Objectives and competences:**

Študent_ka: – zna razpravljati o delih različnih sodobnih pisateljev_ic z vsega sveta in v razpravo pritegniti zavest o kontinuiteti literarnih procesov skozi prostor in čas; – se seznani z različnimi metodološkimi pristopi in teoretskimi koncepti, ki se uporabljajo pri preučevanju svetovne književnosti in jih zna kritično izbrati pri obravnavi posameznega literarnega dela in/ali literarnega toka; – razume vlogo literature pri ustvarjanju in reprezentiranju kulturnih raznolikosti; **– ozavesti pomen jezika in procesov prevajanja pri preučevanju književnosti in kulture.**	Students: – are able to discuss the works of various contemporary writers from all over the world and to engage in this discussion with an awareness of the continuity of literary processes across space and time; – are familiar with the different methodological approaches and theoretical concepts used in the study of world literature and are able to critically select them when considering a particular work of literature and/or a literary movement; – understand the role of literature in the creation and representation of cultural diversities; – raise awareness of the importance of language and translation processes in the study of literature and culture.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študijski rezultati: Študent_ka ob koncu predmetnega sklopa: – s preučevanjem širokega spektra literarnih del z vsega sveta razširi in poglobi literarno in kulturnozgodovinsko znanje; – analizira posamezna dela sodobne svetovne književnosti glede na njihov zgodovinski in kulturni kontekst; – bere in interpretira dela sodobne svetovne književnosti in pri tem uporablja različna teoretska orodja in metodološke pristope; – primerja razvoj sodobne svetovne in slovenske književnosti; – oceni družbene, politične in kulturne okoliščine, ki so spodbudile nastanek različnih oblik literature. Prenesljiva znanja: **Študent_ka zna učinkovito predstavljati ideje v pisni in ustni obliki; s pomočjo primerjalnega literarnega okvira razširi literarno in kulturno obzorje in okrepi sposobnost kritičnega razmišljanja.**	Leraning outcomes: Students at the end of the course: – by studying a wide range of literary works from all over the world, acquire an expanded literary and cultural-historical knowledge; – analyse individual works of contemporary world literature in relation to their historical and cultural context: – read and interpret works of contemporary world literature using a variety of theoretical tools and methodological approaches; – compare the development of contemporary world and Slovene literature; – evaluate and examine the social, political and cultural circumstances that have stimulated the emergence of different forms of literature Transferable skills: Students can research, develop and present ideas effectively in written and oral form; a comparative literary framework helps the students to broaden their literary and cultural horizons and to strengthen their critical thinking skills.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**

Delo z besedilom, analiza, interpretacija, diskusija, metoda natančnega branja, metoda oddaljenega branja, metoda viharjenja možganov, metoda razprave, metoda seminarja.	Text work, analysis, interpretation, discussion, close reading method, distant reading method, brainstorming method, debate method, seminar method.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Share (in %)**	**Assessment methods:**
Seminarska naloga. Ustni izpit.	50 % 50 %	Seminar paper. Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. *The lyric subject: a reconceptualisation*. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. DOI: 10.3726/b19374. [COBISS.SI-ID 99723011]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Maj '68 and the emergence of écriture féminine: the French centre and the Slovenian periphery = Maj '68 i nastanak écriture féminine : Francuska i Slovenija - centar i periferija. *Slavica Tergestina*. 2020, vol. 24, [no.] 1, str. 130-151. ISSN 1592-0291. [COBISS.SI-ID 28778755]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Ženska poezija i strategije spoljašnje dialoškosti. *Književna istorija: časopis za nauku o književnosti*. 2020, letn. 52, št. 170, str. 31-51. ISSN 0350-6428. DOI: 10.18485/kis2020.52.170.2. [COBISS.SI-ID 37657091]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Stilni in idejni tokovi v slovenski književnosti do romantike**
Course title:	**Stylistic and Idea Currents in the Slovene Literature until Romanticism**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15					75	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Ni pogojev.	None.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
1. Stilni in idejni tokovi na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobij baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki. 2. Stilni in idejni tokovi v književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v času predromantike. 3. Dodatne interpretacije del avtorjev posameznih obravnavanih obdobij.	1. Stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics. 2. Stylistic and idea currents in literature on the Slovene ethnic territory Pre-Romanticism. 3. Additional interpretations of the works by authors of particular periods.

Temeljna literatura in viri / Readings:

Aleš BJELČEVIČ, 1997: Uvod v verzološke spise Toneta Pretnarja. V: Tone Pretnar: *Iz zgodovine slovenskega verznega oblikovanja.* Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. 338–370.
Katarina BOGATAJ-GRADIŠNIK, 1984: *Sentimentalni roman*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 25).
Blanka BOŠNJAK, 2020: Nova krajnska in Breznikova stoletna pratika. *Slavia Centralis* 13/2, 162–171.
Janko KOS, 1986: *Razsvetljenstvo*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 28.)
– –, 1987: *Predromantika*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 31.)
Peter SVETINA, 2007: *Kitične oblike v starejši slovenski posvetni poeziji*. Ljubljana: založba ZRC, ZRC SAZU (Studia Litteraria).
Ustrezni viri, uporabljeni na predavanjih.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študentke in študenti se seznanijo s stilnimi in idejnimi tokovi v: – srednjeveškem slovenskem slovstvu in v času reformacije ter protireformacije na slovenskem etničnem ozemlju, – nabožni in posvetni književnosti na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju baroka, – pesništvu, pripovedništvu in dramatiki na slovenskem etničnem ozemlju v obdobju razsvetljenstva ter v času predromantike.	Students are introduced to stylistic and idea currents in: – Medieval Slovene literature during Reformation and Counter-Reformation on the Slovene ethic territory, – religious and secular literature on the Slovene ethnic territory during Baroque, – poetry, oral literature and dramatics on the Slovene ethnic territory during Enlightenment and Pre-Romanticism.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: 1. Poznavanje in razumevanje stilnih in idejnih tokov na slovenskem etničnem ozemlju v srednjeveškem slovenskem slovstvu, v času reformacije in protireformacije, v nabožni in posvetni književnosti znotraj obdobij baroka ter razsvetljenstva v pesništvu, pripovedništvu in dramatiki.	Knowledge and understanding: 1. Knowledge and understanding of stylistic and idea currents on the Slovene ethnic territory in Medieval Slovene literature, during Reformation and Counter-Reformation, in sacral and secular literature during Baroque and Enlightenment in poetry, oral literature and dramatics.

2. Poznavanje in razumevanje stilnega ter idejnega predromantičnega toka v slovenski književnosti. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Zmožnost poznavanja in razumevanja različnih stilnih ter idejnih tokov v slovenski književnosti do romantike.	2. Knowledge and understanding of stylistic and idea Pre-Romantic current in the Slovene literature. Transferable/Key Skills and other attributes: The ability to understand various stylistic and idea currents in the Slovene literature until Romanticism.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Metode: – poučevanja: a) znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda. b) filozofske metode: duhovnozgodovinska metoda. – učenja: formalnologične metode–- analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Methods: – teaching: a) scientific methods: historic, comparative, formal-analytical and interpretation method. b) philosophic method: spiritual historic method. – learning: formal-logical method – analysis, synthesis, deduction, induction, description. – Method of explanation discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	80 %	Written exam.
Sodelovanje pri pedagoškem procesu.	20 %	In-class participation.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjev slovenski koledar v kontekstu prvih koledarjev in pratik. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, ISSN 0590-5966. [Tiskana izd.], 2020, letn. 91 = n. v. 56, zv. 2/3, str. 196-205. [COBISS.SI-ID 45293827]BOŠNJAK, Blanka. Nova krajnska in Breznikova stoletna pratika. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 162-171. http://www.ff.um.si/dotAsset/83681.pdf. [COBISS.SI-ID 38987011]
BOŠNJAK, Blanka. Trubarjeva pridižna besedila v kontekstu protestantizma. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 171-185. [COBISS.SI-ID 27057667]
BOŠNJAK, Blanka. Pripovedne prvine v Slomškovem delu Blaže in Nežica v nedeljski šoli. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 42-52. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.3. [COBISS.SI-ID 139551235]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Svetovna književnost**
Course title:	**World Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				135	7

Nosilec predmeta / Lecturer: Varja Balžalorsky Antić

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Sodelovanje v seminarju (75-odstotna prisotnost).	Participation in seminar (75% attendance).

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
Predmetni sklop obravnava zgodovino svetovne književnosti od njenih začetkov do konca 20. stoletja. Na podlagi različnih konceptov svetovne književnosti uvodno izriše mogoče pristope k zgodovini literature in študentu_ki priskrbi potrebno orodje za prepoznavanje in obravnavo posameznih obdobij. Predavanja so posvečena tako literarnim obdobjem evropske književnosti (antika, srednji vek, renesansa, barok in klasicizem, razsvetljenstvo, predromantika, romantika, realizem in naturalizem, simbolizem in dekadenca, modernizem in postmodernizem) kot nekaterim zunajevropskim književnostim, zlasti t. i. orientalskih (egipčansi, sumerski oz. babilonsko-asirski, hebrejski, indijski, kitajski, japonski književnosti idr.). Učni načrt si prizadeva za čim bolj enakovredno vključitev ženskega avtorstva. Posamezna srečanja so strukturirana tako, da je vsako literarno obdobje najprej predstavljenopanoramsko (duhovnozgodovinska podlaga, poglavitne strukturno-pomenske značilnosti, osrednji predstavniki in njihova dela), sledi pa bolj poglobljena obravnava in analiza enega ali več reprezentativnih del obdobja, pogosto izpod peresa avtoric.	The course covers the history of world literature from its beginnings to the end of the 20th century. It introduces possible approaches to the history of literature on the basis of different concepts of world literature and provides the student with the necessary tools to identify and deal with different periods. Lectures focus on the literary periods of European literature (Antiquity, the Middle Ages, the Renaissance, the Baroque and Classicism, the Enlightenment, Pre-Romanticism, Romanticism, Realism and Naturalism, Symbolism and Decadence, Modernism and Postmodernism) as well as on some non-European literatures, especially the ancient oriental literatures (Egyptian, Sumerian and Babylonian-Assyrian, Hebrew, Indian, Chinese, Japanese, etc.). The curriculum aims to include women's authorship as equally as possible. Individual sessions are structured in such a way that each literary period is first presented in a panoramic way (spiritual-historical background, main formal and content characteristics, central authors and their works), followed by a more in-depth discussion and analysis of one or more representative works of the period, often by women authors.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Erich AUERBACH, 1998: Mimesis: prikazana resničnost v zahodni literaturi. Ljubljana: LUD Literatura.
Harold BLOOM, 2003: Zahodni kanon. Ljubljana: LUD Literatura.
Marko JUVAN, 2006: »O literaturi zgodovinsko: veliki žanr med zgodbo in hipertekstom«. Literarna veda v rekonstrukciji. Ljubljana: LUD Literatura. 55–90.
– –, 2012 (ur.): Svetovne književnosti in obrobja. Ljubljana: ZRC SAZU (zbirka Studia Litteraria).
Janko KOS, 2005: Pregled svetovne književnosti. Ljubljana: DZS.
– –, 2009: Svetovni roman. Ljubljana: LUD Literatura.
Katja MIHURKO PONIŽ, 2021: Od lastnega glasu do lastne sobe: literarne ustvarjalke od začetkov do modernizma. Ljubljana: Beletrina.
Anton OCVIRK, 1977: Evropski roman: Goethe, Flaubert, Dostojevski, Gide, Proust. Ljubljana: DZS.
S. I. SOBOLEVSKI, 1966: Zgodovina grške književnosti. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Dušan PIRJEVEC, 1979: Evropski roman. Ljubljana: Cankarjeva založba.
Tomo VIRK, 2000: Strah pred naivnostjo. Ljubljana: LUD Literatura.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:

Študent_ka se seznani s temeljnimi deli svetovne književnosti in dobi sintetičen pregled razvoja svetovne književnosti v transkulturni perspektivi. Pridobi občutek za singularnost literarnega dela in zna obenem določiti njegovo duhovnozgodovinsko določenost. (Pre)pozna vpetost literarnega dogajanja v kulturnozgodovinski in družbeno-politični kontekst. V dinamičnem procesu spoznavanja svetovne književnosti izoblikuje kritično svetovljansko držo, ki ob odkrivanju drugosti svetovnih kultur spodbuja k premisleku lastnih kulturnih modelov. Vse to mu_ji omogoča, da bolje razume in vrednoti slovensko književnost in jo zna postaviti v primerjalnozgodovinsko in medkulturno perspektivo. Raziskava, katere rezultat je seminarsko delo, pomeni poglobitev v posamezno delo iz zgodovine svetovne književnost in temeljitejše spoznanje z obdobjem, ki mu delo pripada.	Student are introduced to the fundamental works of world literature and is given a synthetic overview of the development of world literature in a transcultural perspective. They gain a sense of the singularity of a literary work and at the same time are able to determine its spiritual-historical determination. They recognize how literary developments are embedded in cultural-historical and socio-political contexts. In the dynamic process of learning about world literature, they develop a critical cosmopolitan stance which, while discovering the otherness of world cultures, encourages a rethinking of on''s own cultural models. All this enables them to better understand and evaluate Slovenian literature and to place it in a comparative-historical and intercultural perspective. The research that results in the seminar paper is an in-depth study of a particular work in the history of world literature and a deeper acquaintance with the period to which it belongs.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študent_ka pozna razvojno dinamiko in temeljna dela svetovne književnosti. Na osnovi analize strukturno-pomenskih značilnosti zna umestiti literarno delo v ustrezno literarno obdobje, smer ali tok. Zna primerjati razvoj svetovne in slovenske književnosti ter prepoznati interference; zna uporabljati duhovnozgodovinsko metodo. Specifike literarnih obdobij in smeri zna uporabiti pri tekstualni analizi in interpretaciji. S pripravo seminarske naloge se študent_ ka dodatno izuri v analitičnih spretnostih (kar predpostavlja tudi samostojno uporabo usvojenih analitičnih orodij s področja literarne teorije), se izuri v študiju sekundarne literature s področja svoje teme in postopno razvije sposobnost samostojnejše interpretacije del.	Student are familiar with the developmental dynamics and fundamental works of world literature. On the basis of an analysis of structural and semantic features, they are able to place a literary work in the appropriate literary period, movement or current. They are able to compare the development of world and Slovenian literature and to identify interferences; they are able to use the spiritual-historical method. They are able to apply the specifics of literary periods and movements to textual analysis and interpretation. By preparing a seminar paper, students are further trained in analytical skills (which also presupposes the independent use of the analytical tools acquired in the field of literary theory), are trained in the study of secondary literature in the field o their topic, and gradually develop the ability to interpret works more independently.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, samostojno branje in študij, seminarska naloga, skupna analiza del, razprava. Na predavanja se študent_ka pripravi	Lectures, independent reading and study, seminar assignment, collaborative analysis of works, discussion. Student prepare for the

s tedenskimi domačimi branji izbranih odlomkov in sproti dodeljene sekundarne literature. Do izpita mora prebrati nabor literarnih del iz predlaganega bralnega seznama. Seminarsko delo sestoji iz izdelave seminarske naloge o izbrani temi in njene predstavitve v seminarju. Predstavitve so zasnovane tako, da kolegi_ce na posamezno seminarsko temo pripravijo ustne in/ali odzive, kar strukturno spodbuja razpravo. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	lectures by weekly home readings of selected passages and assigned secondary literature. By the time of the examination, they must have read a selection of literary works from the suggested reading list. The seminar work consists of the production of a seminar paper on the chosen topic and its presentation in the seminar. Presentations are designed in such a way that colleagues prepare oral and/or response papers on each seminar topic, which structurally stimulates discussion. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Seminarska naloga. Ustni izpit.	30 % 70 %	Seminar paper. Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. The lyric subject : a reconceptualisation. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. DOI: 10.3726/b19374. [COBISS.SI-ID 99723011]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Maj''68 and the emergence of écriture féminine : the French centre and the Slovenian periphery = Maj''68 i nastanak écriture féminine: Francuska i Slovenija–-centar i periferija. Slavica Tergestina. 2020, vol. 24, [no.] 1, str. 130-151. ISSN 1592-0291. [COBISS.SI-ID 28778755]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. U traganju za iščezlim vremenom i njegov autor u slovenačkom književnom prostoru. V: JOVIĆ, Bojan (ur.), ANDONOVSKA, Biljana (ur.), ALEKSIĆ, Branko (ur.). Marsel Prust : prisustva. Beograd: Institut za književnost i umetnost, 2024. Str. 103-119. Posebna izdanja, 55. ISBN 978-86-7095-339-0. [COBISS.SI-ID 226778371]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Teoretične osnove slovenistike**
Course title:	**Theoretical Fundaments of the Slovene Studies**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Melita Zemljak Jontes

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoji za pristop k izpitu: opravljena seminarska vaja in 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah.	Exam requirements include: prepared and performed seminar paper exercise and 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
Razmejitev izrazov filologija, slovanska filologija, slavistika, slovenistika, jezikoslovje. Delitev lingvistike, predmet lingvističnega preučevanja, različne klasifikacije jezikov. Sinhronija in diahronija v jezikoslovnem raziskovanju. Jezikoslovje in jezikoslovne smeri skozi stoletja v Sloveniji in po svetu. Slovensko jezikoslovje na ustanovah v Sloveniji in po svetu. Sodobne slovenske jezikoslovne raziskave. Ravnine jezikovnega sistema in vede, ki jih preučujejo. Tipi slovnic in najpomembnejše slovnice slovenskega jezika. Tipi slovarjev in najpomembnejši slovarji slovenskega jezika s posebnim poudarkom na Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Tipi pravopisov. Zgodovina pravopisja na Slovenskem. Veljavni pravopis slovenskega jezika. Pisave in njihov razvoj s posebnim poudarkom na vrstah pisav v zgodovini slovenskega knjižnega jezika. Pomembnejša slovenska periodika. Izbrane monografije in pomembnejši prispevki za posamezne jezikovne ravnine. Študijski obiski knjižnic. Iskanje in uporaba gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Navajanje virov in literature. Pisanje in predstavitev strokovnega besedila (seminarska vaja).	Explaining differences between concepts of philology, Slavic philology, Slavistics, Slovene studies, linguistic. Division of linguistic, subject of linguistic research, various language classifications. Synchronyand diachrony in linguistic research. Linguistic and linguistic directions through centuries in Slovenia and worldwide. Slovene linguistic in institutions in Slovenia and worldwide. Contemporary Slovene linguistic researches. Levels of language system and sciences dealing with it. Grammar manual types and the most important grammar manuals of the Slovene language. Dictionary types and the most important dictionaries of the Slovene language with a special emphasis on Dictionary of the Slovene Literary Language. Orthography types and the History of orthography in Slovenia. Valid orthography of the Slovene language. Spellings and their development with a special emphasis on types of spellings in the history of the Slovene literary language. Important Slovene periodicals. Selected monographs and important articles for particular language levels. Study visits to libraries. Searching and using study material in (computer) catalogues by using programs operating in the Slovene libraries. Quoting sources and literature. Writing and presenting a professional text (seminar paper exercise).

Temeljni študijski viri / Readings:

Lucijan BRATUŠ, 1998: Črke v slovenskih rokopisih in tiskih od Brižinskih spomenikov do danes. *Dajnkov zbornik*. Ur. Bernard Rajh. Maribor: Slavistično društvo Maribor. (Zora, 3). 339–350.
Helena DOBROVOLJC, 2004: *Pravopisje na Slovenskem*.Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Helena DOBROVOLJC, Nataša JAKOP, 2011: *Sodobni pravopisni priročnik med normo in predpisom*. Ljubljana: Založba ZRC.
Marija GOLDEN, 1996: *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Oddelek za primerjalno splošno jezikoslovje. 21–95.
Miran HLADNIK, 1994: *Praktični spisovnik ali šola strokovnega ubesedovanja*. Ljubljana: Samozaložba. 126–140.
Milka IVIĆ, 1963: *Pravci u lingvistici*. Ljubljana: DZS.
Rajko NAHTIGAL, 1949: *Uvod v slovansko filologijo*. Ljubljana: Humanistični oddelek Filozofske fakultete.

Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba. (pregledno)
– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. (pregledno)

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študentke in študenti usvojijo osnovne jezikoslovne izraze, pridobijo okvirno orientacijo v predmetu, spoznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanijo se z raziskovalno organiziranostjo in raziskovalnimi rezultati slovenskega jezika danes in v preteklosti – na ustanovah v Sloveniji in po svetu, z znanstvenim in s strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki, usvojijo védenje o različnih pristopih k jezikoslovnemu raziskovanju (sinhronija, diahronija). Usvojijo tehniko iskanja in uporabe gradiva v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentke in študenti se naučijo pisanja in predstavitve strokovnega besedila (seminarska vaja).	Students adopt fundamental linguistic concepts; they obtain orientation within the subject, get familiar with the basic study literature. They get acquainted with the research organization and research results of the Slovene language in present and in past – in institution in Slovenia and worldwide, with scientific and professional editions, as well as major Slovene periodicals; they adopt knowledge on various approaches to linguistic research (synchrony, diachrony). They adopt techniques of searching and usage of material in (computer) catalogues with the programs used by the Slovene libraries. Students learn to write and to present the professional text (seminar paper exercise).

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentke in študenti poznajo osnovne jezikoslovne izraze in jih znajo uporabiti, imajo okvirno orientacijo v predmetu, poznajo temeljno študijsko literaturo. Seznanjeni so s pristopi k jezikoslovnemu raziskovanju z raziskovalno organiziranostjo slovenskega jezika v preteklosti in sodobnosti, z znanstvenim in s strokovnim tiskom, tudi v pomembnejši slovenski periodiki. Poznajo tehniko iskanja gradiva in jo znajo uporabiti v (računalniških) katalogih s programi, ki jih uporabljajo slovenske knjižnice. Študentke in študenti znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska vaja). Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študentke in študenti znajo uporabljati temeljne jezikoslovne izraze, na različne načine pristopiti k jezikoslovnemu raziskovanju, usposobljeni so za iskanje ter uporabo študijskega gradiva. Okvirno so seznanjeni s temeljno študijsko literaturo za celoten študij jezika. Študentke in študenti znajo oblikovati in predstaviti strokovno besedilo (seminarska vaja).	Knowledge and Understanding: Students are familiar with fundamental linguistic expressions and are able to use them, they have basic orientation within subject, are acquainted with basic study literature. They are familiar with various approaches to the linguistic research, with the organization of the Slovene language in past and present, with scientific and professional editions, as well as with the most important Slovene periodicals. They are familiar with the techniques of looking for study material and are able to use it in (computer) catalogues by using programs used by Slovene libraries. Students are able to write and present a professional text (seminar paper exercise). Transferable/Key Skills and other attributes: Students are able to use fundamental linguistic concepts, to approach research in various ways. They are capable to search and use study literature. They are acquainted with fundamental literature the entire linguistic study. Students are able to form and present a professional text (seminar paper exercise).

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici. Metode referata, razlage, diskusije in prikazovanja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Frontal work, group work. Individual work, work in ICT classroom. Method of report, explanation, presentation, discussion. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Sodelovanje pri pedagoškem procesu. Seminarska naloga. Pisni izpit.	10 % 20 % 70 %	In-class participation Seminar paper. Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2021: O kolikosti in kakovosti naglašenih samoglasnikov v kultiviranem govoru Maribora in narečjih, ki so vplivala na nastanek mariborske mestne govorice, ter nekaterih drugih narečnih govorih. V: MIRTIČ, Tanja (ur.), SNOJ, Marko (ur.). *1. slovenski pravorečni posvet*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 226–244. Razprave, 25. ISBN 978-961-268-077-0. https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije21/Rared2RAZPRAVE.pdf. [COBISS.SI-ID 71409155]

ZEMLJAK JONTES, Melita, 2020: Socialnozvrstna razmerja v sistemu in rabi slovenskega jezika. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja; Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*. Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 118–134. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 135. ISBN 978-961-286-365-4. [COBISS.SI-ID 26949891]

projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARRS

PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2021: Razvijanje jezikovnih kompetenc in medkulturne zmožnosti šolskih otrok = Encouraging pupils' language competences and intercultural competences. V: HARAMIJA, Dragica (ur.), PULKO, Simona (ur.). *Pogledi na slovenščino kot neprvi jezik v zgodnjem izobraževanju*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba: Pedagoška fakulteta. 135–170, ilustr., tabele. ISBN 978-961-286-488-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/583, DOI: 10.18690/978-961-286-488-0.6. [COBISS.SI-ID 72070915]

projekt: OBJEM - Bralna pismenost in razvoj slovenščine (Ozaveščanje, Branje, Jezik, Evalvacija, Modeli), šifra projekta OP20.01462

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Tema ženske v sodobni slovenski književnosti**
Course title:	**Topic of Woman in the Contemporary Slovene Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Silvija Borovnik

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lectures:	Slovenski/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predavanja in seminarske vaje se ukvarjajo s temo ženske v sodobni slovenski književnosti, to je s temo ženskega avtorstva leposlovnih besedil (s pisateljicami, z literarnimi vrstami in s slogi), predvsem v prozi, in z žensko kot literarnim likom. Zanimale nas bodo najvidnejše slovenske avtorice romana in krajše proze. Naša pozornost bo posvečena opazovanju razvoja teh zvrsti in opazovanju ženskih likov v njih. Ukvarjali se bomo s t. i. študijami spolov (gender studies), ki se izkazujejo v sodobni slovenski literaturi. Delo pri seminarskih vajah poteka tako, da dobijo študenti različne seminarske teme, ki se nanašajo na ženska prozna, pesniška ali dramska dela ter da teme nato raziskovalno obdelajo, napišejo seminarsko vajo, ga v samostojnem nastopu predstavijo ter ga na koncu dopolnjeno oddajo v pregled mentorju. Med nastajanjem seminarske vaje potekajo konzultacije z mentorjem/-ico. Seminarska vaja se nanašajo na književnost, ki se je v slovenskem prostoru oblikovala po letu 1980 in zlasti na prelomu iz 20. v 21. stoletje, vse do sodobnosti. Študenti se tako v praktični obliki učijo raziskovanja, analiziranja in interpretacije literarnih del.	The course and seminar exercise deal with the image of woman in the contemporary Slovene literature, that is with the subject of female authorship in the belletristic texts (female writers, literary forms and styles), above all in the prose work, and with the woman as a literary figure. We will be interested in the most prominent Slovene female authors of novels and short prose. Our attention will be dedicated to the observation of development forms mentioned above and on observation of female characters in these works. We will also deal with the so called gender studies as they are reflected in contemporary Slovene literature. The work in seminar exercises is organized in a way that various seminar topics dealing with female prose, poetry or dramatic works are assigned to students. After researching the themes assigned students hand in a seminar exercise and present it within seminar. During writing process students have consultations with the mentor. Seminar exercises are from literature formed in the Slovene space after the year 1980, especially during transit period from the 20th to 21st century, until present days. In this process students learn in practice how to analyze and interpret literary works.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija BOROVNIK, 2012: *Književne študije*. Maribor: Filozofska fakulteta. (Zora 85).
– –, 2013: *Kliči me po imenu. Izbor iz krajše proze slovenskih avtoric*. Ljubljana: Študentska založba.
Marija PIRJEVEC, 2017: *Ženska literarna ustvarjalnost na Primorskem*. Trst-Gorica-Videm: Mladika, Slavistično društvo.
Alenka ŠELIH, 2007 (ur.): *Pozabljena polovica*. Ljubljana: DZS.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Poznavanje sodobnih slovenskih avtoric krajše proze in romana, obenem pa tudi značilnosti teh zvrsti, s posebnim ozirom na ženske like in družbenozgodovinski položaj ženske v njih. Zmožnost literarnozgodovinskega raziskovanja, analize in interpretacije literarnih del, pa tudi zapisovanja svojih raziskovalnih izsledkov.	Students are familiar with contemporary Slovene female authors of the short prose and novel. At the same time they get to know about characteristics of these forms with the special emphasis on the female characters and their social and political position. Students are are capablehow to conduct literary historical research, how to analyze and interpret literary works, as well as how to write about their conclusions.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: Poznavanje sodobnih slovenskih literarnih del, ki so jih napisale ženske. Spoznavanje problematike t. i. študij spolov (gender studies) na področju literarne vede. Spoznavanje metod znanstvenoraziskovalnega dela na področju literarne vede.	Knowledge and understanding: Getting familiar with contemporary Slovene literary works written by women. Getting acquainted with problems of the so called gender studies in the field of literary science. Getting to know methods of scientific and research in the field of literary science.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predavanja in seminarske vaje. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and seminar exercise. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit.	100 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija: Večjezičnost v sodobni slovenski književnosti. V: SOLAK, Elžbieta (ur.): Slowanskie przyjemnošči 3: wielojezycznošč. 1. wyd. Krakow: Scriptum, 2020, str. 229-243 [COBISS.SI-ID 26063107]
BOROVNIK, Silvija. Ugledati se v drugem : Drago Jančar in Adam Michnik, Brina Svit in Witold Gombrowicz : medkulturni in medbesedilni dialog nekaterih slovenskih književnikov in književnic s poljskimi. V: GAWLAK, Monika (ur.), et al. Polsko-słoweński dialog międzykulturowy = Slovensko-poljski medkulturni dialog. Wyd. 1. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2023. Str. 59-69. Biblioteka Przekładów Literatur słowiańskich. ISBN 978-83-226-4353-2. DOI: 10.31261/PN.4188. [COBISS.SI-ID 185770243]
BOROVNIK, Silvija. Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izbranih literarnih delih nekaterih priseljencev in priseljenk v Slovenijo. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 25-41. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.2. [COBISS.SI-ID 139545347]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Teorija književnosti**
Course title:	**Theory of Literature**

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:	Varja Balžalorsky Antić
Jeziki / Languages: **Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
Predmet obravnava pojem teorije književnosti, njene značilnosti in funkcije v odnosu do drugih disciplin literarne vede ter oriše njen zgodovinski razvoj vse do sodobnih metodoloških pristopov (npr. kognitivna naratologija, postkolonializem, feministična literarna veda). Podrobneje se posveti glavnim literarnoteoretičnim panogam: ontologiji, fenomenologiji, aksiologiji, predvsem pa literarni morfologiji in genologiji. Ob izbranih besedilih iz slovenske in svetovne književnosti obravnava ključne pojme naratologije, teorije lirike in drame, verzologije, retorike in stilistike; pripovedovalec, fokalizacija, literarni junak, pripovedni čas in prostor, pripovedne tehnike, lirski subjekt, dramski subjekt, dramsko dejanje, motiv, tema, retorične figure, ritem, verz idr.	The course examines the concept of literary theory, its characteristics and functions in relation to other disciplines of literary studies, and outlines its historical development up to contemporary methodological approaches (e.g. cognitive narratology, postcolonialism, feminist literary studies). It looks in detail at the main literary-theoretical disciplines: ontology, phenomenology, axiology, and above all, literary morphology and genealogy. Using selected texts from Slovene and World literature, it discusses the key concepts of narratology, theories of the lyric and drama, versology, rhetoric and stylistics; narrator, focalization, literary character, narrative time and space, narrative techniques, lyrical subject, dramatic subject, action in drama, motif, theme, rhetorical figures, rhythm, verse, etc.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Varja BALŽALORSKY ANTIĆ, 2019: Lirski subjekt. Rekonceptualizacija. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
Wayne C. BOOTH, 2005: Retorika pripovedne umetnosti. Ljubljana: LUD Literatura.
Jonathan CULLER, 2008: Literarna teorija. Zelo kratek uvod. Ljubljana: Krtina.
Marko JUVAN, 2006: Literarna veda v rekonstrukciji. Ljubljana: LUD Literatura.
Janko KOS, 1993: Lirika. Ljubljana: DZS.
– –, 2001: Literarna teorija. Ljubljana: DZS.
Lado KRALJ, 1998: Teorija drame. Ljubljana: DZS.
Aleš POGAČNIK (ur.), 1995: Sodobna literarna teorija: zbornik. Ljubljana: Krtina.
Tomo VIRK, 1999: Moderne metode literarne vede. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
Alojzija ZUPAN SOSIČ, 2017: Teorija pripovedi. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študent_ka pozna osnove teoretičnega mišljenja; pozna temeljne pojme teorije književnosti; seznani se z vprašanji obstoja, bistva, sestave in vrednotenja literarnih besedil; pozna osnovne kategorije teorije pripovedi, lirike in dramatike in načine njihove smiselne uporabe pri praktičnem delu z literarnimi besedili; pozna razvoj discipline od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in panoge stroke; pozna orodja za analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih besedil.	Student are familiar with the basics of theoretical thinking; they are familiar with the fundamental concepts of the theory of literature; they are familiar with the questions of the existence, functions, structuration and evaluation of literary texts; they are familiar with the basic categories of narratology, theory of the lyric and drama, and the ways of their meaningful application to practical work with literary texts; they are familiar with the development of the discipline from Antiquity to the present; they are familiar with the main branches and trends of the discipline; they know tools for analysing, interpreting and evaluating literary texts.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Študent_ka zna uporabljati temeljno literarnoteoretično terminologijo; zna samostojno analizirati, interpretirati in vrednotiti pesniška, prozna in dramska besedila; zna argumentirano zastaviti in rešiti literarnoteoretski problem.	Student are able to use basic terminology of literary theory and are able to analyse, interprete and evaluate poetry, prose and drama texts independently; they are able to pose and solve a literary-theoretical problem in an argumentative way.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predavanja, skupna in samostojna analiza del, razprava, seminarsko delo, metoda viharjenja možganov, metoda študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, collaborative and independent analysis of works, discussion, seminar work, brainstorming method, case study method. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	80 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja.The lyric subject:a reconceptualisation. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. [COBISS.SI-ID 99723011]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Ženska poezija i strategije spoljašnje dialoškosti. Književna istorija: časopis za nauku o književnosti. 2020, letn. 52, št. 170, str. 31-51. ISSN 0350-6428. DOI:10.18485/kis2020.52.170.2.[COBISS.SI-ID 37657091]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Fokalizacija v lirskem diskurzu. Primerjalna književnost. [Tiskana izd.]. maj 2020, letn. 43, št. 1, str. 189-208. ISSN 0351-1189. DOI:10.3986/pkn.v43.i1.11. [COBISS.SI-ID 18093827], [SNIP]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Pesemski subjekt v pesmi Upočasnjena Henrija Michauxa. V: ŽUNKOVIČ, Igor (ur.), SMOLEJ, Tone (ur.). Življenje med antiko in avantgardo : zbornik ob jubileju Janeza Vrečka. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2018. Str. 63-76. ISBN 978-961-06-0045-9. [COBISS.SI-ID 66551650]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Teorija literarnih vrst**
Course title:	**Theory of Literary Forms**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			90	4

Nosilec predmeta / Lecturer:	Varja Balžalorsky Antić
Jeziki / Languages: **Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
Predmet obravnava zgodovino različnih načinov genološkega razvrščanja literarnih besedil, pri čemer posebej izpostavi razlikovanje med esencialističnimi in nesencialističnimi pristopi pri določanju žanrske pripadnosti besedil. Poleg obravnave različnih pojmovanj t. i. nadvrst (lirika, epika, dramatika) se podrobneje posveti raznolikim teorizacijam nekaterih literarnih žanrov (ep, roman, tragedija, komedija, novela, kratka zgodba idr.) in poliliterarnih žanrov (esej).	The course examines the history of genological classification of literary texts, with a particular emphasis on the distinction between essentialist and non-essentialist approaches to determining the genre of texts. In addition to examining the various notions of the literary types or forms (the lyric, epic, drama), it looks in detail at the various theorisations of certain literary genres (epic, novel, tragedy, comedy, novella, short story, etc.) and semi-literary genres (essay).

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihail M. BAHTIN, 1982. Teorija romana: izbrane razprave. Ljubljana: Cankarjeva založba.
Janko KOS, 1983: Roman. Ljubljana: DZS.
– –, 1996: K vprašanju o bistvu tragedije. Primerjalna književnost 19/1, 1–16.
– –, 1997: K vprašanju o bistvu komedije. Slavistična revija. 45/1–2, 293–305.
Boris A. NOVAK, 1995: Oblika, ljubezen jezika. Maribor: Založba Obzorja.
Tomo VIRK, 2004:. Problem vrstnega razlikovanja v kratki prozi. Slavistična revija 52/3, 279–293.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študent_ka razvije osnove za zastavljanje literarnoteoretskih problemov in njihovo reševanje; usvoji literarnoteoretsko terminologijo s področja teorije literarnih žanrov; pozna različne zgodovinske in sodobne pristope literarne genologije in na tej podlagi razume prototipske značilnosti literarnih nadvrst, vrst in žanrov ter njihovo zgodovinsko spremenljivost; pozna ključne teorije posameznih žanrov (ep, roman tragedija, novela, kratka zgodba idr.).	Students develop the basis for posing and solving literary-theoretical problems; they acquire literary-theoretical terminology in the field of genre theory; are familiar with various historical and contemporary approaches to genre theory and, on this basis, understand the prototypical characteristics of literary types, forms, kinds and genres and their historical variability; are familiar with the key theories of the individual genres (epic, novel-tragedy, novella, short story, etc.).

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Študent_ka zna uporabljati strokovno terminologijo, pozna značilnosti literarnih nadvrst in vrst. Zna samostojno razbrati in argumentirano predstaviti prototipske značilnosti besedila, na podlagi katerih določi njegovo zvrstno pripadnost, zna samostojno zastaviti in rešiti literarnoteoretski problem.	Students are able to use literary genre theory terminology; they are familiar with the characteristics of literary types, kinds and genres. They are able to independently identify and present the prototypical features of a text in an argumentative manner, on the basis of which they determine its genre; they are able to independently pose and solve a literary-theoretical problem.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:

Predavanja, skupna analiza del, razprava, metoda študije primera, seminarska vaja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, collaborative analysis of works, discussion, case study method, seminar exercise. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	80 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. The lyric subject: a reconceptualisation. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. DOI:10.3726/b19374. [COBISS.SI-ID 99723011]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Ženska poezija i strategije spoljašnje dialoškosti.Književna istorija: časopis za nauku o književnosti. 2020, letn. 52, št. 170, str. 31-51. ISSN 0350-6428. DOI:10.18485/kis2020.52.170.2. [COBISS.SI-ID 37657091]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Fokalizacija v lirskem diskurzu. Primerjalna književnost. [Tiskana izd.]. maj 2020, letn. 43, št. 1, str. 189-208. ISSN 0351-1189. DOI:10.3986/pkn.v43.i1.11. [COBISS.SI-ID 18093827]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Uvod v esejistiko in književno kritiko**
Course title:	**Introduction to Essayistic and Literary Critique**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				75	4

Nosilec predmeta / Lecturer:	Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Pogoj za opravljanje izpita sta pozitivno ocenjeno seminarsko delo ter 80-% aktivna prisotnost pri vseh kontaktnih urah.	Requirements for the admission to the exam are a positive grade for the seminar work and 80% active attendance in total contact hours.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**
Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa. 1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s	Course is composed of two content parts. 1. In theoretical part the emphasis is on linguistic, stylistic and inner-stylistic aspects and dilemmas connected to definition of essay itself.To determine the inner style of the essay

tem povezane tipologije slovenske esejistike bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljalnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo. 2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi dvoje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi. Poudarek bo na analizi književnih tem. Predmet obsega 15 ur seminarskih vaj, njihov namen je analiza v zvrstnem smislu najznačilnejših esejev in kritik. Glede na obseg in pomen predmeta znotraj literarnovednega področja, bo del univerzitetnega pouka potekal v obliki seminarja. In sicer v dveh smereh, ena bo primerjalna, druga praktična. Prva bo od študentov zahtevala primerjalno preučevanje različnih slovenskih pogledov na kritiko in esejistiko. V poštev bodo prišli nekateri starejši in nekateri sodobni vidiki vrednotenja, pomena estetske presoje, ideološke kritike itd. Študenti bodo dobili neposredne zadolžitve, kjer bodo primerjali teorijo s prakso. V ta namen se bo obvezna literatura razširila s posameznimi poglavji monografije Matije Ogrina. Glede na interes študentov in njihove želje bo navedeni koncept smiselno apliciran na esejistiko. Avtorji, ki pridejo v poštev so J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.	and typology of Slovene essayistic the major concepts are essayism, interpretivity, discussion, polemics and criticism.Through them students will get to know the most complex poetological and genological, indirectly also content determinants of corpus.The second part deals with literary critique. Students are to find out laws of composition, role of linguistic means, evocation of critical aesthetic criteria and their application to selected literary work. 2. Literary-historic part predominately deals with problematic issues of Slovene essayistic.For a student it is essential to establish two major facts: exceptional complexity on one side and concentration on relatively narrow thematic scoop on the other. The emphasis will be on the analysis of literary topics.The course consists of 15 lessons of seminar (with the intention of the classification analysis related to the most characteristic essays and critiques. With respect to the scoop and significance of the course within literary-scientific field the part of lessons will be conducted as seminar divided in two parts: one will be comparative, the other practical. The first part will concentrate on comparative research of different Slovene aspects concerning the critique and the essayistic.The course will take into account several older and some contemporary aspects of evaluation, the significance of aesthetic judgment, ideology critique etc. Students will receive the assignments related to the comparison and practical knowledge. Thereby, the obligatory literature will be enriched with the particular chapters of Matija Ogrina monograph.Regarding the interests and wishes of students, the concept described will be meaningfully applied to essayistic. The relevant authors are J. Kos, D. Poniž, M. Štuhec.

Temeljni študijski viri / Readings:

Janko KOS, 1979: *Sodobni slovenski esej*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Vanesa MATAJC, 2000: *Premišljanje o smislu in načinih kritike*. Ljubljana: LUD Literatura.
Denis PONIŽ, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
Matija OGRIN, 2003: Literarno vrednotenje pri Antonu in Francetu Vodniku v dvajsetih letih. *Literarni izzivi*. Ur. Miran Štuhec. Ljubljana, Maribor: SAZU, Pedagoška fakulteta.
– –, 2003: *Literarno vrednotenje na Slovenskem: od 1918 do 1945*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.
Drago ŠEGA, 2004: *Literarna kritika: Termin, geneza, teorija*. Ljubljana: ZRC SAZU.
Miran ŠTUHEC, 2005: *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.
– –, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Cilji in kompetence:

Študenti:
1. se seznanijo z literarno-zvrstno oznako eseja in kritike;
2. poznajo efinicijo tipologije slovenske esejistike;
3. poznajo glavne teme ter premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko;
4. razumejo pomen esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev;
5. razpravljajo o različnih pogledih na literarno kritiko.

Objectives and competences:

Students:
1. become familiar with the definition of the essay and critique as literary genres;
2. are familiar with typology definition of the Slovene essayistic;
3. are familiar with major themes and shifts that occurred regarding cultural, literary, spiritual and social dynamic;
4. understand the significance of essayistic and critique for spiritual and cultural development of the Slovenes;
5. discuss various views on literary critique.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, zmožni bodo pojasniti glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij. Znali bodo napisati kritiko in presoditi vrednost analiziranega eseja.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
After students pass the examination successfully they will acquire basic knowledge for independent tracing in field of essayistic and critique, they will also acquire knowledge and intellectual openness, they will be able to explain main processes; they will be capable to discuss on fundamental problems of the field. Thea will be able to write a critique and to judge a value of the essay analyzed.

Transferable/Key Skills and other attributes:
The course is conceived as an independent and wholesome insight into problem field. Regarding that it is expected that students will be able to transfer their knowledge to other humanity fields, such as history,

umetnostnozgodvinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter enopredmetnem Književnost. Tem študentom bo dal osnovno znanje za nadaljnje poglobljeno ukvarjanje s slovensko esejistiko 20. stol. ter za natančnejši uvid v problem šolskega eseja.	philosophy, ethnology, history of art, etc. At the same time the course is conceived as an introduction for students that will continue their education at the second level in one or two subject major of the Slovene Language and Literature (pedagogy or non-pedagogy) programs, and at one subject major Literature. Those students will get fundamental knowledge for further in depth dealing with the Slovene essayistic of the 20th century and for more precise insight into the school essay problematic.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Metoda referata, diskusije, razlage, študija primera, razprave. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures stimulate students for a problem solving approach and for solving of the pre planed tasks. Activepresence in lectures.Critical study of recommended and other literature. Method of report, discussion, explanation, study of an example, debate. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit. Seminarska naloga.	70 % 30 %	Written exam. Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Potrčeva refleksija slovenske literature. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). *Ivan Potrč med intimo in zgodovino*. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str.189-206. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 212504835]

BOŠNJAK, Blanka. Pomembna kulturnopolitična gibanja v Prlekiji in izbrana starejša prleška književnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Čitalništvo in bralno društvo pri Mali Nedelji*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 186-205, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 146. ISBN 978-961-286-578-8. DOI: 10.18690/um.ff.1.2022.10. [COBISS.SI-ID 106662659]

BOŠNJAK, Blanka. Slovenska posvetna strokovna literatura 18. stoletja : študija primera = Slovenian secular professional literature of the 18th century : a case study. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). *Slavistična prepletanja 2*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 169-181. ISBN 978-961-286-605-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685, DOI: 10.18690/um.ff.4.2022.10. [COBISS.SI-ID 115886595]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Uvod v študij književnosti**
Course title:	**Introduction to the Study of Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Blanka Bošnjak
Jeziki / Languages: **Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.

Prerequisites:

Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:

1. Temeljna področja literarnovednega preučevanja literature, njenih korpusov, sistemov, podsistemov in pojmov:
   - avtorstvo,
   - reference, navajanje in citiranje,
   - literarna kritika,

Contents (Syllabus outline):

1. The fundamental areas of the study of literature, its corpora, systems, subsystems and concepts:
   - authorship,
   - references, citation and quotation,
   - literary criticism,

– strokovna recenzija, – vrste in oblike strokovno-znanstvenih besedil, – slog strokovnega pisanja in prezentacija, – diskurz in literarni diskurz. 2. Uvod v metodologijo preučevanja literature: – razlike med literarnoznanstvenimi in literarnozgodovinskimi metodami, – znanstvene, filozofske in formalnologične metode, – novi metodološki pristopi. 3. Temeljni pojmi oziroma osnove digitalne humanistike.	– peer review, – types and forms of scholarly texts, – professional writing style and presentation, – discourse and literary discourse. 2. Introduction into methodology of the study of literature: differences between literary-scientific and literary-historic methods, – scientific, philosophic and formal-logical methods, – new methodological approaches. 3. Fundamental concepts or basics of digital humanities.

Temeljni študijski viri / Readings:

Darko DOLINAR, 1990: O literarnoznanstvenih in literarnozgodovinskih metodah. *Jezik in slovstvo* 36/1–2, 1–9.
Miran HLADNIK, 2002: *Praktični spisovnik ali Šola strokovnega ubesedovanja: vademekum za študente slovenske književnosti, zlasti za predmet Uvod v študij slovenske književnosti*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za slovanske jezike in književnosti. (6. ali kasnejša izd.). Dostopno na: http://lit.ijs.si/sp_osp.html#kir.
Miran HLADNIK, 2016: *Nova pisarija*: *Strokovno pisanje na spletu*. Wikiknjige. Dostopno na: https://s*l.wikibooks.org/wiki/Nova_pisarija.*
Marko JUVAN, 2006: *Literarna veda v rekonstrukciji: uvod v sodobni študij literature*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura. (Zbirka Novi pristopi.)
Janko KOS, 1988: Uvod v metodologijo literarne vede. *Primerjalna književnost* 11/1, 1–17.
Obisk ustreznih institucij.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študentke in študenti se seznanijo in spoznavajo: 1. Temeljna področja literarnovednega preučevanja literature, njenih korpusov, sistemov, podsistemov in pojme: – avtorstvo, – reference, navajanje in citiranje, – literarna kritika, – strokovna recenzija, – vrste in oblike strokovno-znanstvenih besedil, – slog strokovnega pisanja in prezentacija, – diskurz in literarni diskurz. 2. Uvod v metodologijo preučevanja literature: – razlike med literarnoznanstvenimi in literarnozgodovinskimi metodami,	Students get acquainted and get to know each other: 1. The fundamental areas of the study of literature, its corpora, systems, subsystems and concepts: – authorship, – references, citation and quotation, – literary criticism, – peer review, – types and forms of scholarly texts, – professional writing style and presentation, – discourse and literary discourse. 2. Introduction into methodology of the study of literature: – differences between literary- scientific and literary-historic methods,

– znanstvene, filozofske in formalnologične metode, – novi metodološki pristopi. 3. Temeljne pojme oziroma osnove digitalne humanistike.	– scientific, philosophic and formal-logical methods, – new methodological approaches. 3. Fundamental concepts or basics of digital humanities.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Poznavanje in razumevanje: 1. Temeljnih področij literarnovednega preučevanja literature, njenih korpusov, sistemov, podsistemov in pojmov: – avtorstvo, – reference, navajanje in citiranje, – literarna kritika, – strokovna recenzija, – vrste in oblike strokovno-znanstvenih besedil, – slog strokovnega pisanja in prezentacija, – diskurz in literarni diskurz. 2. Uvod v metodologijo preučevanja literature: – razlike med literarnoznanstvenimi in literarnozgodovinskimi metodami, – znanstvene, filozofske in formalnologične metode, – novi metodološki pristopi. 3. Temeljnih pojmov oziroma osnov digitalne humanistike. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Zmožnost praktičnega, samostojnega tvorjenja strokovnih besedil glede na določeno temo in obvladovanje dela z literarnim besedilom.	Knowledge and Understanding: 1. The fundamental areas of the study of literature, its corpora, systems, subsystems and concepts: – authorship, – references, citation and quotation, – literary criticism, – peer review, – types and forms of scholarly texts, – professional writing style and presentation, – discourse and literary discourse. 2. Introduction into methodology of the study of literature: – differences between literary- scientific and literary-historic methods, – scientific, philosophic and formal-logical methods, – new methodological approaches. 3. Fundamental concepts or basics of digital humanities. Transferable/Key Skills and other attributes: The ability to create professional texts in a practical, independent way according to a particular topic and master the work with literary text.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Formalnologične metode ter praktično delo ~~s~~ strokovnim tekstom in njegovo tvorjenje (analitična in sintetična metoda). Metode referata, razprava, razgovora, prikazovanja in študija primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Formal-logical method and practical work with professional text and its formation (analytic and synthetic method). Method of report, presentation, discussion, debate, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:	Weight (in %)	Assessment:
Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema. Seminarska naloga.	70 % 30 %	Written exam Note: written exam may be substituted for 2 colloquiums. Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka, KOŠIR, Katja. Motiviranost za branje : 2. gradnik. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). *Gradniki bralne pismenosti : teoretična izhodišča*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2020, str. 61-79, tabele. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2, doi: 10.18690/978-961-286-403-3.3. [COBISS.SI-ID 36843267].

BOŠNJAK, Blanka. Slovenski periodični tisk in izbrane strokovne knjige do 1820. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2020, letn. 65, št.¾4, str. 201-213, 356. [COBISS.SI-ID 49028355].

BOŠNJAK, Blanka. Ivan Cankar o Trubarjevem reformatorskem pomenu. V: JENSTERLE-DOLEŽAL, Alenka (ur.). *Z Lublaně přes Vídeň do Prahy : (Ivan Cankar a jeho současníci) = Iz Ljubljane preko Dunaja v Prago : (Ivan Cankar in njegovi sodobniki)*. Vyd. 1. Praha: Národní knihovna České republiky, Slovanská knihovna. 2020, str. 87-97. [COBISS.SI-ID 20475907].

BOŠNJAK, Blanka. Motivacija za branje s kratko prozo. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2020, letn. 65, št. 1, str. 3-15, 99. https://www.jezikinslovstvo.com/stevilka.php?SID=166. [COBISS.SI-ID 17732099].

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Zgodovina slovenskega knjižnega jezika**
Course title:	**History of the Slovene Literary Language**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer) / Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option) / Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Natalija Ulčnik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za pristop k izpitu: opravljena seminarska naloga.	Exam prerequisite: seminar paper.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**

1. Metodologija raziskav zgodovine slovenskega knjižnega jezika. 2. Periodizacija razvoja slovenskega knjižnega jezika; zgodovinski dejavniki razvoja po posameznih obdobjih; razvojni mejniki in osnovni dejavniki razvoja; glavne lastnosti posameznih obdobij. 3. Predknjižna pisna kultura. 4. Središčni koncept knjižnega jezika. 5. Zahodnoslovenski knjižnojezikovni koncept 6. Kompromisna jezikovna raba. 7. Jezikoslovna vprašanja pri protestantskih piscih. 8. Variantnost in arhaičnost v jezikovnozgodovinskem razvoju. 9. Nazori (ljubiteljskih) jezikoslovcev in njihov prispevek k razvoju slovenskega knjižnega jezika. 10. Razvoj zvrstnosti.	1. Methodology of the researches regarding history of the Slovene literary language. 2. Periodization of development of the Slovene literary language; historical factors of the development in particular periods; developmental mile stones and fundamental agents of development; main characteristics of particular period. 3. Pre-literary written culture. 4. Central concept of the literary language. 5. West Slovene literary linguistic concept. 6. Compromise language usage. 7. Linguistic issues in the texts of Protestant authors. 8. Diversity and archaism linguistic-historical development. 9. Opinions of (amateur) linguists and their contribution to development of the Slovene literary language. 10. Development of variation.

Temeljni študijski viri / Readings:

Kozma AHAČIČ, 2007*: Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: protestantizem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Kozma AHAČIČ, 2012: *Zgodovina misli o jeziku na Slovenskem: katoliška doba (1600–1758)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Majda MERŠE, 2009: *Slovenski knjižni jezik 16. stoletja*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Martina OROŽEN, 1996: *Poglavja iz zgodovine slovenskega knjižnega jezika (od Brižinskih spomenikov do Kopitarja)*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
Breda POGORELEC, 2011: *Zgodovina slovenskega knjižnega jezika. Jezikoslovni spisi I*. Ur. Kozma Ahačič. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
Matej ŠEKLI, 2021: Notranja in zunanja zgodovina slovenskega jezika v srednjem veku (ok. 550–1550). *Slovenski jezik med slovanskimi jeziki*. Ur. Matej Šekli in Lidija Rezoničnik. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 187–227.
Matej ŠEKLI, 2022: Zgodnjeslovenski števniki od 1 do 10 V Heiligenkreuškem rokopisu iz tretje četrtine 12. stoletja (Heiligenkreuz oCist., Cod. 250). *Slavistična revija* 70/1, 13–32.
Natalija ULČNIK, 2024: Sodobni slovenski knjižni jezik (od leta 1918 do danes). *Jezik in književnost v spreminjanju*. Ur. J. Jožef Beg, M. Hočevar, N. Kočnik. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 283–297.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
1. Spoznavanje deleža nejezikovnih (družbenih in zgodovinskih) dejavnikov slovenskega (nacionalnega) razvoja. 2. Oblikovanje pogleda na družbeno povezovalno vlogo knjižnega jezika v preteklosti in danes.	1. Getting to know the share of non-linguistic (social and historical) factors of the Slovene (national) development. 2. Forming view on the social intermediary role of the literary language in the past and present. 3. Sociability of the Slovene language, judgment of the positive and negative

3. Družbenost slovenskega jezika, presojanje pozitivnih in negativnih sprememb v zgodovini slovenske jezikoslovne misli. 4. Ustvarjanje podlage za oblikovanje jezikovne in narodne identitete. 5. Študenti se seznanijo s slovenskim jezikom kot kulturnim, nacionalnim in političnim dejavnikom, spoznajo odnos do jezika skozi stoletja, jezikovno dinamiko, normo in predpis.	changes in the history of the Slovene linguistic thought. 4. Creation of the background for the establishment of linguistic and national identity. 5. Students are acquainted with the Slovene language as a cultural, national and political agent, they get to know the relationship to the language through centuries, language dynamic, norm and regulation.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študenti razumejo pojem slovenskega jezika z zgodovinskega vidika. Poznajo slovensko predknjižno in knjižno izročilo, različice slovenskega knjižnega jezika in oblikovanje enotne knjižne norme sredi 19. stoletja (jezikovna enotnost je bila takrat pogoj za narodnostno združitev). Razumejo jezik kot (naj)pomembnejši prepoznavni atribut slovenstva v Evropski zvezi; razumejo boj za individualnost slovenskega jezika kot pogoj za politično in nacionalno samostojnost – odločilne spremembe v zgodovini Slovencev so bile povezane s spremembami v jezikovni zavesti (od protestantizma do samostojne Slovenije); znanje uporabijo pri povezovanju sodobnih jezikovnih in političnih vprašanj (slovensko jezikovno vprašanje je bilo vedno tudi politično) ter vlogi slovenskega jezika v Evropski skupnosti (iskanje povezav v praksi). Študenti znajo ovrednotiti pozitivne in negativne tendence v razvoju slovenskega jezika in jih prenesti v sodobno jezikovno teorijo in prakso. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika omogoča študentom razumevanje sodobne knjižne norme in predpisov; dokazuje, da v jeziku ni nič dokončnega in stalnega (jeziki nastajajo, se spreminjajo in umirajo); da jezik ne more biti lep ali grd, pravilen ali nepravilen, ampak da je potrebno razmišljati o funkcionalno ustreznem jeziku.	Knowledge and Understanding: Students understand the concept of the Slovene language from the historic point of view. They are familiar with pre-literary and literary tradition, variants of the Slovene literary language and formation of the uniform literary norm in the middle of the 19th century. They understand language as the (most) important recognizable attribute of Sloveneness in the European Union; they understand the struggle for individuality of the Slovene language as precondition for political and national independence – decisive changes in the history of the Slovenes were connected to changes in language consciousness. They are capable to use the acquired knowledge for linking contemporary linguistic and political issues (Slovene language issue was always a political issue as well), and the role of the Slovene language in the European Union. / (searching these connections in practice). Students are able to evaluate positive and negative tendencies in development of the Slovene language and to transfer them into a contemporary linguistic theory and practice. Transferable/Key Skills and other attributes: Knowledge of the history of the Slovene literary language enables students to understand the contemporary literary norm and regulation;it proofs that nothing concerning language is final and permanent (languages appear, change and die out); that language cannot be beautiful or ugly, correct or incorrect, instead it needs to be considered as afunctionally adequate language.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**

Predavanja in raziskovalni seminar, skupinsko in individualno delo (individualne naloge in vodeni individualni študij), analiza in primerjava besedil, soočanje s problemi, pozitivne in negativne rešitve, vodeno domače delo. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and research seminar, group and individual work (individual assignments and guided individual study), analysis and comparison of the texts, confronting the problems, positive and negative solutions, guided home work. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Seminarska naloga. Ustni izpit.	20 % 80 %	Seminar paper. Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Sodobni slovenski knjižni jezik (od leta 1918 do danes). V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). *Jezik in književnost v spreminjanju : [Slovenski slavistični kongres, Celje, 26.-28. september 2024]*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2024. Str. 283-297. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 34. ISBN 978-961-6715-51-5. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 210346243]
ULČNIK, Natalija. Pregovori in sorodne enote v slovnici Petra Dajnka ter njihova aktualizacija. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dajnkova monografija*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2024. Str. 177-197. Razprave, 30. ISBN 978-961-268-100-5. [COBISS.SI-ID 205706755]
ULČNIK, Natalija. Znotrajjezikovno prevajanje in njegove uresničitve na primeru slovenščine. *Slavia Centralis*. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 17-35. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3449, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.17-35.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88669. [COBISS.SI-ID 178415619]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Žanri v sodobni slovenski kratki prozi**
Course title:	**Genre of Slovene contemporary Short Prose**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (enopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Single-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje Work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. Work**	**ECTS**
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:		
	Predavanja / Lecture:	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	Contents (Syllabus outline):
1. Duhovnozgodovinski in kulturnozgodovinski okvir sodobne slovenske kratke proze. 2. Medbesedilno navezovanje na značilnejše pripovedne postopke sodobne književnosti. 3. Primerjava s tradicionalno žanrsko literaturo, ki zabavno-poučne žanre bogati z modernejšimi žanri detektivke, kriminalke, (znanstvene) fantastike, grozljivke, ljubezenskega in zgodovinskega pripovedništva. 4. Razlaga in ponazoritev različnih pripovednih in medbesedilnih postopkov.	1. Ecclesiastical historical and cultural historical framework of contemporary Slovenian short prose. 2. Intertextual affiliation on a more characteristic narrative procedure of modern literature. 3. A comparison with traditional genre literature, which entertainment-educational genre enriched with more contemporary genre of detective, criminal, (science) fiction, thriller, love and historical storytelling. 4. Interpretation and illustration of different narrative and intertextual procedures.

Temeljni študijski viri / Readings:

Blanka BOŠNJAK, 2008: Avtobiografskost sodobne slovenske kratke proze. *Jezik in slovstvo* 53/3–4, [37]–51.
– –, 2010: Sodobna slovenska kratka potopisna pripoved. *Sodobna slovenska književnost: (1980–2010)*. Ur. Alojzija Zupan Sosič. Ljubljana: Filozofska fakulteta. 41–47.
– –, 2015: *Med sodobnostjo in tradicijo*. Maribor: Založba Pivec.
Miran HLADNIK, 1983: *Trivialna literatura*. Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 21.)
Marko JUVAN, 2000: *Intertekstualnost.* Ljubljana: DZS. (Literarni leksikon; 45.)
Tomo VIRK, 1997: *Tekst in kontekst: eseji o sodobni slovenski prozi*. Ljubljana: LUD Literatura.
Alojzija ZUPAN SOSIČ, 2017: *Teorija pripovedi*. Maribor: Litera.
Ustrezni viri: obravnavana besedila kratke proze na predavanjih in seminarskih vajah.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Spoznavanje in seznanjanje z naslednjim: – Spoznavanje duhovnozgodovinskega ter kulturnozgodovinskega okvira sodobne slovenske kratke proze. – Spznavanje različnih postopkov medbesedilnih navezovanj, ki so značilni za sodobno književnost. – Spznavanje tradicionalne in sodobne žanrske strukture sodobne slovenske književnosti. – Ločevanje med različnimi žanri sodobne slovenske kratke proze: detektivko, kriminalko, (znanstveno) fantastiko, grozljivko, ljubezensko in zgodovinsko pripovedništvo.	Getting to know and familiarise up with the following: – Knowledge of the ecclesiastical history and cultural history framework of contemporary Slovenian short prose. – Knowledge of different procedures of intertextual affiliation, which are characteristic for contemporary literature. – Knowledge of traditional and modern genre structure of contemporary Slovenian literature. – Distinguishing between different genre of contemporary Slovenian short prose: detective, (science) fiction, thriller, love and historical storytelling.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
1. Znanje in razumevanje: Zmožnost in veščina interpretacije širokega korpusa žanrskih besedil sodobne slovenske kratke proze:	Knowledge and understanding: 1. Capability and skill of interpreting a wide corpus of texts of contemporary Slovenian

detektivke, kriminalke, (znanstvene) fantastike, grozljivke, ljubezenskega in zgodovinskega pripovedništva. 2. Zmožnost razumevanja, poznavanja in ločevanja med pripovednimi in medbesedilnimi postopki tradicionalne in sodobne kratke proze.	short prose: detective, criminal, (science) fiction, thriller, love and historical storytelling. 2. Capability of understanding, knowing and distinguishing between narrative and intertextual procedures of traditional and modern short prose.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
*Z*nanstvene metode: formalnoanalitična, primerjalna in interpretacijska metoda. *Metode učenja:* formalnologične metode–- analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	*S*cientific methods: formal-analytical, comparative and interpretation method. *Learning methods:* formal-logical methods – analysis, synthesis, deduction, induction, description. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit. Seminarska naloga.	70 % 30 %	Oral exam. Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Motivacija za branje s kratko prozo. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2020, letn. 65, št. 1, str. 3-15, 99. https://www.jezikinslovstvo.com/stevilka.php?SID=166. [COBISS.SI-ID 17732099].

BOŠNJAK, Blanka, KOŠIR, Katja. Motiviranost za branje : 2. gradnik. V: HARAMIJA, Dragica (ur.). *Gradniki bralne pismenosti : teoretična izhodišča*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba Univerze: Pedagoška fakulteta; Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2020, str. 61-79, tabele. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/515/631/1148-2, doi: 10.18690/978-961-286-403-3.3. [COBISS.SI-ID 36843267].

BOŠNJAK, Blanka. Pripovedne prvine v Slomškovem delu Blaže in Nežica v nedeljski šoli. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 42-52. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.3. [COBISS.SI-ID 139551235]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRTI
DVOPREDMETNE SMERI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA 1. STOPNJE
SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Avtorice, literarne vrste in slogi v slovenski književnosti prve polovice 20. stoletja**
Course title:	**Women Authors, Genres and Styles in Slovene Literature in the 1st half of the 20th century**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Dvopredmetni program Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Labor work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Silvija Borovnik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Opravljeno seminarsko delo in 80-odstotna udeležba pri predavanjih.	Seminar paper and an attendance rate of 80% of classes.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
Predavanja zajemajo pregled literarne ustvarjalnosti prvih slovenskih avtoric, ki so se pojavile najprej na prelomu stoletja v okviru prvega slovenskega ženskega časopisa	Lectures comprise an overview of the literary work of the first Slovene female authors who first appeared at the break of centuries in the first Slovene female newspaper The Slovene

Slovenka. Pisale so zanimiva prozna, pesniška in dramska dela, svoje delo pa so nadaljevale tudi v prvi polovici 20. stol. Med njimi izstopajo zlasti imena kot Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič in Zofka Kveder, kasneje pa tudi svetovna popotnica Alma Karlin.	woman. They were writing interesting prose, poetry and dramas, works which they continued into the first half of the 2^{0t}h century. Among them the outstanding names are Marica Nadlišek Bartol, Ivanka Anžič Klemenčič and Zofka Kveder, later on also the world traveler Alma Karlin.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija BOROVNIK, 1995: *Pišejo ženske drugače?* Ljubljana: Mihelač.
Miran HLADNIK, 1981: Slovenski ženski roman v 19. stoletju. *Slavistična revija* 29/3, 259–296.
Katja MIHURKO PONIŽ, 2003: *Drzno drugačna: Zofka Kveder in podobe ženskosti*. Ljubljana: Delta.
Marta VERGINELLA, 2006: Ženska obrobja. Vpis žensk v zgodovino Slovencev. Ljubljana: Delta.
– – (ur.), 2018: *Slovenka: Prvi ženski časopis (1897–1902).* Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Seznanitev z literarnozgodovinskim pregledom in jezikovno-slogovno analizo del prvih slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark. Poznavanje posebnosti slovenskih pisateljic, pesnic in dramatičark tudi glede na družbenozgodovinski okvir, ki umetniškim ambicijam žensk ni bil naklonjen.	Familiarization with literary historic overview and linguistic stylistic analysis of the work of the first Slovene female writers, poets and play writes. Knowledge of specifics of Slovene female writers, poets and play writes regarding social historic frame which at the time was not in favor of female artistic ambitions.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Razumevanje literarnozgodovinskega razvoja tudi glede na delež književnic.	Understanding literary historic development regarding a share of female authors.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, explanation, interpretation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit.	100 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija. Ugledati se v drugem : slovenska književnost v medkulturnem kontekstu. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. 194 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 147. ISBN 978-961-286-579-5. DOI: 10.18690/um.ff.2.2022. [COBISS.SI-ID 100453635]

BOROVNIK, Silvija. Zur Thematisierung von Interkulturalität in den Werken einiger Autorinnen mit Bezug auf den slowenischen Sprach- und Literaturraum. Schnittstelle Germanistik : Forum für Deutsche Sprache, Literatur und Kultur des mittleren und östlichen Europas. 2023, bd. 3, h. 2, str. 181-207. ISSN 2748-369X. DOI: 10.33675/SGER/2023/2/13. [COBISS.SI-ID 184117763]
BOROVNIK, Silvija. Osebno in kulturno nomadstvo v izbranih delih sodobnih slovenskih prozaistk. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 259-278. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3463, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.259-278.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88656. [COBISS.SI-ID 178703619]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Besedoslovje in frazeologija**
Course title:	**Lexicology and Phraseology**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Irena Stramljič Breznik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
Opredelitev pojma besedoslovja ožje in širše kot zbirnega pojma več jezikoslovnih disciplin. Razvojni pregled slovenskega leksikalnega pomenoslovja. Opredelitev temeljnih pojmov:	Definition of the concept of lexicology in narrower and broader sense as an accumulative concept of several linguistic disciplines. Development overview of the Slovene lexical semantics. Definition of the basic concepts:

– leksika (beseda, krajšava, besedna zveza); – leksikon. Raziskovanje leksike: – teoretični pristopi, – aplikacijski pristopi. Leksemi in njihove lastnosti: – beseda, – stalna besedna zveza, – krajšava. Leksikalno pomenoslovje pri Slovencih. Pomeni leksemov in medleksemska razmerja. Opredelitev frazeologije in njeno mesto v opisu jezika ter pojmovanje frazeologije v ožjem in širšem smislu. Osnova enota frazeologije – frazem. Definicijske lastnosti frazema. Vidiki preučevanja frazemov: – strukturni, – skladenjski, – pomenski, – motivacijski, – funkcijski. Pomenska razmerja med frazemi. Zvrstnost frazemov. Norma v frazeologiji. Frazeologija v priročnikih. Novosti v slovenski frazeologiji.	– lexis (word, abbreviation, word connection); – lexicon. Researching lexic: – theoretical approach, – applicative approach. Lexemes and their characteristics: – word, – permanent word connection, – abbreviation. Lexical semantics in Slovene. Lexemic meaning and inter-lexemic relationships. Definition of phraseology and its place in description of language and definition of phraseology in particular and general sense. Basic unit of phraseology – phraseme. The defining characteristics of phraseme. Aspects of phraseme research: – structural, – syntax, – lexical, – motivational, – functional. Lexical relation between phrasemea. Classification of phrasemea. Norm in phraseology. Phraseology in handbooks. News in the Slovene phraseology.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marko JESENŠEK (ur.), 2004: *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij.* Maribor: Slavistično društvo. (Zora 38).

– –, 2005: *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika.* Maribor: Slavistično društvo Maribor. (Zora 32).

Erika KRŽIŠNIK, 2006: Izraba semantične potence frazemov = The use of semantic potency of phraseological units. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes* (*Slavistična revija* 54). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 259–279, 631–654.

– –, 2008: Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. *Jezik in slovstvo* 53/1, [33]–47.

– –, 2009: Jezikovno izražanje konceptualne metafore BESEDA JE ... v besedilih 16. stoletja. V: MERŠE, Majda (ur.). *Trubarjeva številka* (*Slavistična revija*, 56/57, 2008-4/2009-1). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. 253–267.

– –, 2010: Idiomatska beseda ali frazeološka enota. *Slavistična revija* 58/1, 83–94.

Irena STRAMLJIČ, 1999: *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*. Maribor: Slavistično društvo. (Zora 7).

Jože TOPORIŠIČ, 2006: *Besedjeslovne razprave*. Maribor: Založba Obzorja.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**

Študenti: – pridobijo razumevanje leksikologije v širšem in ožjem smislu, – razumejo razmerje med leksikologijo in sorodnimi disciplinami, – usvojijo temeljno leksikološko in frazeološko terminologijo, – usvojijo definicijske lastnosti teoremov semantike in frazeologije, – se seznanijo z aktualnimi raziskovalnimi dosežki sodobnega slovenskega besedoslovja in frazeologije, – razumejo medbesedna in frazeološka razmerja v slovenskem jeziku.	Students: – acquire understanding of lexicology in general and particular sense, – understand the relations between lexicologyand related disciplines, – adopt fundamental lexicological and phraseological terminology, – adopt defining characteristics of theorema of semantic and phraseology, – get acquainted with contemporary research achievements in modern Slovene lexicology and phraseology, – comprehend interlexical and phraseological relations in the Slovene language.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študenti so zmožni: – razlikovati in primerjati leksikološke in sorodne discipline, – razlikovati med različnimi medbesednimi razmerji in frazeološkimi enotami. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študenti so na podlagi pridobljenega znanja sposobni samostojno slediti aktualnim besedoslovnim raziskavam in jih ustrezno vgrajevati v že usvojen sistem znanja.	Knowledge and understanding: Students sre able to: – distinguish and compare lexical and related disciplines, – distinguish between different interlexical relations and phraseological units. Based on the knowledge acquired students are capable of independent tracking of contemporary lexical research and combine them adequately into the already acquired system of knowledge.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– predavanja, – seminarji (aktivna udeležba študentov), – metode študija primera, prikazovanja in razlage. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– lectures, – seminar (student' active participation), – method of explanation, presentation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	40 %	Written exam.
Ustni izpit.	40 %	Oral exam.
Sprotne naloge.	20 %	Coursework.

Reference nosilca / Lecturer's references:

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena, PLEMENITAŠ, Katja. Zeleno, ki te ljubim, zeleno. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 132-141. ISSN 1855-6302.

JAKOŠA, Suzana, STRAMLJIČ BREZNIK, Irena, GLAVAČ, Damjan. Sopomenke v poimenovalnem sistemu termina celica v Slovenskem medicinskem slovarju. Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede. [Tiskana izd.]. okt./dec. 2021, letn. 69, št. 4, str. 393-411.
STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. O nekaterih leksikoloških posebnostih v Potrčevi noveli Czek. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). Ivan Potrč med intimo in zgodovino. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str.127-138.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska književnost do leta 1800**
Course title:	**Slovene Literature until the year 1800**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	An attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
1. Slovensko ljudsko slovstvo: pripovedništvo, pesništvo. 2. Starejše slovstvo/pismenstvo: družbene razmere (naselitev Slovanov, pokristjanjevanje), pregled temeljnih spomenikov slovenskega srednjeveškega	1. Slovene vernacular literature: story-telling, poetry. 2. Older Slovene literature/literacy: social circumstances (settlement of the Slaves, Christianization), overview of the basic monuments of the Slovene medieval

pismenstva: Brižinski spomeniki I., II., III., Stiški rokopis, Celovški ali Rateški rokopis, Černjejski (Beneškoslovenski) rokopis, srednjeveško slovstvo v latinščini in nemščini. 3. Začetki slovenske književnosti: protestantska reformacija (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič …), protireformacija (Tomaž Hren …), poreformacijski rokopisi (Škofjeloški pasijon, Kalobški rokopis …). 4. Barok in razsvetljenstvo: družbene razmere, slovenska nabožna književnost konec 17. in 18. stoletja, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak …). 5. Akademije, posvetna literatura in književnost 17. in 18. stoletja (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, A. T. Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak …).	literacy: Freising manuscripts I., II., III., Stična Manuscript, Celovec or Rateče Manuscript, Černjejski (Beneškoslovenski) Manuscript, medieval literature in Latin and German. 3. Beginning of the Slovene literature: Protestant Reformation (Primož Trubar, Sebastjan Krelj, Jurij Dalmatin, Adam Bohorič …), Counter Reformation (Tomaž Hren …), post Reformation manuscripts (Škofjeloški pasijon, Kalobški Manuscript …). 4. Baroque and Enlightenment: social circumstances, Slovene religious literature at the end of the 1^{7t}h and 1^{8t}h century, bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak …). 5. Academies, secular literature and literature of the 17th and 18th century (Janez Vajkard Valvasor, Janez Ludvik Schönleben, Marko Pohlin, Žiga Zois, Valentin Vodnik, Janez Damascen Dev, A. T. Linhart, Blaž Kumerdej, Jurij Japelj, Štefan Modrinjak …).

Temeljni literatura in viri / Readings:

Blanka BOŠNJAK, 2020: Slovenski periodični tisk in izbrane strokovne knjige do 1820. *Jezik in slovstvo* 65/3–4, 201–213.
Igor GRDINA (ur.), 1997: *Starejša slovenska nabožna književnost*. Ljubljana: DZS.
Jože KORUZA, 1991: *Slovstvene študije*. Ljubljana: Filozofska fakulteta. Znanstveni inštitut. 9–67, 195–244.
Matija OGRIN, 2019: *Slovensko slovstveno izročilo: drobci slovenskega slovstva, izročeni v rokopisih.* Celje, Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba, Društvo Mohorjeva družba.
Jože POGAČNIK, 1998: *Slovenska književnost I*. Ljubljana: DZS. 7–218.
Primož TRUBAR, 2011: *Katekizem; Abecednik* (1550): v sodobni knjižni slovenščini. Slovenj Gradec: Združenje Trubarjev forum.
Primož TRUBAR, 2009: *[Trubarjev simpozij v Rimu 2008].* Celje: Celjska Mohorjeva družba; v Rimu: Slovenska teološka akademija; v Ljubljani: Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti. (Simpozij v Rimu; 26.) 7–44, 229–259.
EZISS: *Brižinski spomeniki, Škofjeloški pasijon* (ali tiskana verzija). Dostopno na: eZISS: Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva (ijs.si).
Ustrezni viri.
Obisk ustreznih institucij (ekskurzija).

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študentke in študenti se seznanijo z zgodovino in razvojem starejšega slovenskega slovstva, zlasti književnosti od 1550 do 1800 – od srednjeveških rokopisov, književnosti slovenskih protestantov, baročne književnosti do literature do konca razsvetljenstva, na primer: – Brižinski spomeniki I, II, III	Students learn about the history and the development of older Slovene literature, especially literature from 1550 to 1800 – from medieval manuscripts, literature of Slovene Protestants, Baroque literature to literature to the end of Enlightenment, for example: – Brižinski spomeniki I, II, III – Primož Trubar: Katekizem, Abecednik

– Primož Trubar: Katekizem, Abecednik – Evangelia inu lystuvi – Škofjeloški pasijon – bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak) – Pisanice od lepeh umetnost – književnost kroga Žige Zoisa (Anton Tomaž Linhart, Valentin Vodnik idr.)	– Evangelia inu lystuvi – Škofjeloški pasijon – bukovništvo (Andrej Šuster Drabosnjak) – Pisanice od lepeh umetnost – the literature of the circle of Žiga Zois (Anton Tomaž Linhart, Valentin Vodnik, etc.)

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentke in študenti naj bi bili zmožni: – poznavanja ter razumevanja zgodovine in razvoja starejše slovenske književnosti, zlasti književnosti od 1550 do 1800, od srednjeveških rokopisov, književnosti slovenskih protestantov, baročne književnosti do literature do konca razsvetljenstva. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Poznavanje zgodovinskega konteksta na slovenskem etničnem ozemlju od naselitve Slovanov do l. 1800 v povezavi z anonimnim ljudskim ter nabožnim slovstvom/pismenstvom kakor tudi v povezavi z nabožno ter posvetno slovensko književnostjo temeljnih avtorjev posameznih obdobij (reformacije, protireformacije, baroka, razsvetljenstva).	Knowledge and understanding: Students should be able to: – knowledge and understanding of the history and development of older Slovenian literature, especially literature from 1550 to 1800, from medieval manuscripts, Slovenian Protestant literature, Baroque literature to the literature of the end of the Enlightenment. Transferable/Key Skills and other attributes: Knowledge of the historic context in the Slovene ethnic territory from the time of settlement of Slaves until 1800 in connection to anonymous folk and religious literature/literacy as well as in connection to religious and secular Slovene literature by basic authors of the specific period (Reformation, Counter-reformation, Baroque, Enlightenment).

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Metode: – poučevanja: znanstvene metode: historična, primerjalna, formalnoanalitična in interpretacijska metoda; – učenja: formalnologične metode – analiza, sinteza, dedukcija, indukcija, deskripcija. – Metode razlage, diskusije in študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Methods of: – teaching: scientific method: historic, comparative, formal analytical and interpretation method; – learning: formal logical methods, analysis, synthesis, deduction, induction, description. – Method of explanation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	90 %	Written exam Note: written exam may be substituted for 2 colloquiums.
Sodelovanje pri pedagoškem procesu.	10 %	In class participation.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Trubarjev slovenski koledar v kontekstu prvih koledarjev in pratik. *Časopis za zgodovino in narodopisje*, ISSN 0590-5966. [Tiskana izd.], 2020, letn. 91 = n. v. 56, zv. 2/3, str. 196-205. [COBISS.SI-ID 45293827]

BOŠNJAK, Blanka. Slovenski periodični tisk in izbrane strokovne knjige do 1820. *Jezik in slovstvo*, ISSN 0021-6933. [Tiskana izd.], 2020, letn. 65, št. 3/4, str. 201-213, 356. [COBISS.SI-ID 49028355].

BOŠNJAK, Blanka. Nova krajnska in Breznikova stoletna pratika. *Slavia Centralis*, ISSN 1855-6302. [Tiskana izd.], 2020, letn. 13, št. 2, str. 162-171. http://www.ff.um.si/dotAsset/83681.pdf. [COBISS.SI-ID 38987011].

BOŠNJAK, Blanka. Pripovedne prvine v Slomškovem delu Blaže in Nežica v nedeljski šoli. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska romantika in realizem**
Course title:	**Slovene Romanticism and Realism**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Pogoj za opravljanje izpita je aktivna 80-% prisotnost pri kontaktnih urah.	Requirements for the admission to the exam are active 80% attendance in contact hours.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**

1. Razvoj slovenske književnosti v 19. stoletju, njena vpetost v socialne, moralne, narodnostne funkcije ter odprtost za evropske duhovne in literarno-estetske tokove. 2. Necelovitost v razvoju slovenske književnosti 19. stoletja. Konstituiranje lirike v prvi polovici in pripovedne proze v drugi polovici 19. stoletja. 3. Čopov stik z evropsko romantiko. Čopova in Prešernova jezikovna ter literarno-estetska izhodišča v poeziji. Prešernova klasična romantika. Romantični subjekt. 4. Literarno-estetska izhodišča in programi (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) v realizmu ter njihovo uresničevanje v pesništvu in prozi. 5. Narodno-konstruktivni in deziluzijski tip lirike v slovenskem realizmu. Razvoj, pomen in slogovne značilnosti kratke proze v drugi polovici 19. stoletja. Začetki slovenskega romana. 6. Romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti druge polovice 19. stoletja. 7. Poseben sestavni del predavanj bodo interpretacije izbranih del slovenske književnosti 19. stol. V poštev bodo prišla naslednja dela: F. Prešeren: Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici; S. Jenko: Jeprški učitelj, Tilka, Pesmi; F. Levstik; Popotovanje od Litije do Čateža; J. Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; J. Stritar: Dunajski soneti; J. Kersnik: Kmetske slike; Jara gospoda; I. Tavčar: Med gorami, V Zali.	1. Development of Slovene literature in the 19th century, its embeddedness in social, moral, national functions and openness for European spiritual and literary aesthetic streams. 2. Non-integrity in development of the Slovene literature in the 19th century. Forming of lyric and narrative prose in the second half of the 19th century. 3. Čop's contact to the European Romanticism. Čop's and Prešeren's linguistic and literary aesthetic starting points in poetry. Prešeren's classical Romanticism. Romantic subject. 4. Starting points of the literary aesthetic and programs (Levstik, Stritar, Celestin, Kersnik) in Realism and their realization in in poetry and prose. 5. National constructive and disillusional type of lyric in Slovene Realism. Development, significance and stylistic characteristics of short prose in second half of the 19th century. Beginnings of the Slovene novel. 6. Romantic and realistic stylistic elements in Slovene literature of the second half of the second half of the 19th century. 7. A special component of lectures presents interpretations of the selected works from the Slovene literature of the 19th century. Students may select among the following works: F. Prešeren: Sonetni venec, Gazele, Krst pri Savici; S. Jenko: Jeprški učitelj, Tilka, Pesmi; F. Levstik; Popotovanje od Litije do Čateža; J. Jurčič: Deseti brat, Telečja pečenka; J. Stritar: Dunajski soneti; J. Kersnik: Kmetske slike; Jara gospoda; I. Tavčar: Med gorami, V Zali.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Gregor KOCIJAN, 1983: *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Boris PATERNU, 1989a: Konstituiranje slovenske poezije. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 55–72.

– –, 1989b: K tipologiji realizma v slovenski književnosti. V: Boris Paternu: *Obdobja in slogi v slovenski književnosti*. Ljubljana: Mladinska knjiga. 73–90.

Jože POGAČNIK, 1998: *Slovenska književnost I.* Ljubljana: DZS.

Miran ŠTUHEC, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**

1. Študentje se seznanijo z recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov v slovenski književnosti in njeno vezanostjo v nacionalne, socialne in moralne funkcije. 2. Študentje spoznajo literarnovrstno podobo slovenske književnosti 19. stoletja. 3. Študentje spoznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na idejno-estetskih, motivno-tematskih in slogovnih ravneh ter tipološke modele v poeziji in prozi. 4. Preberejo izbor literarnih del iz slovenske književnosti 19. stoletja.	1. Students get acquainted with the reception of European literary aesthetic currents in Slovene literature and its connectedness with national, social and moral functions. 2. Students get to know literary kind image of the Slovene literature of the 19th century. 3. Students get to know development shifts in the Slovene literature of the 19th century on idea aesthetic, motive thematic and stylistic levels and typological models in poetry and prose. 4. Students read the selection of literary works of the Slovene literature of the 19th century.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: 1. Študentje razumejo vlogo slovenske književnosti 19. stoletja v narodnostnem, moralnem in socialnem kontekstu ter njeno recepcijo evropskih literarno-estetskih tokov. 2. Poznajo razvojne premike v slovenski književnosti 19. stoletja na duhovno-idejnih, motivno-tematskih in slogovno-oblikovnih ravneh ter tipološke modele v prozi in poeziji. 3. Sposobni so na izboru besedil prepoznati romantične in realistične slogovne prvine v slovenski književnosti 19. stoletja. 4. Poznajo temeljna dela slovenske književnosti 19. stol. in so zmožni o njih strokovno utemeljeno razpravljati. Ta del bo mogoče preveriti na izpitu. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Analitično in sintetično mišljenje, občutek za estetske in etične vrednote, sposobnost določitve problema in teoretične obravnave.	Knowledge and understanding: 1. Students understand the role of the Slovene literature of the 19th century in national, moral and social context and its reception of the European literary aesthetic currents. 2. They know development shifts in the Slovene literature from the 19th century at spiritualy idea, motive thematic and stylistic levels and typologic models in prose and poetry. 3. They are capable of recognizing Romantic and Realistic style elements on the selection of texts of the Slovene literature of the 19th century. 4. They know fundamental works of the Slovene literature of the 19th century and are able to discuss on them. This part will be assessed on examination. Transferable/Key Skills and other attributes: Analytical and synthetical reasoning, sense of aesthetical and ethical values, ability of problem definition and theoretical assessment.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanje. Interpretacija književnih besedil. Metoda diskusije, razlage, razprave. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures. Literary texts interpretation. Method of discussion, explanation, debate. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:	Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit.	100 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Levstikov Martin Krpan in njegovi nasledniki do 1930 : odnos do lastnega in tujega. Acta Histriae. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 29, št. 2, str. 301-320, ilustr. ISSN 1318-0185. https://zdjp.si/wp-content/uploads/2021/12/AH_29-2021-2_CEH-STEGER.pdf, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.19233/AH.2021.13. [COBISS.SI-ID 92092163]

ČEH STEGER, Jožica. Desetnice in desetniki v Simčičevem romanu Poslednji deseti bratje = "Desetnice" and "desetniki" (tenth children) in Simčič's novel Poslednji deseti bratje. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 2. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 35-49. ISBN 978-961-286-605-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685, DOI: 10.18690/um.ff.4.2022.2. [COBISS.SI-ID 109912835]

ČEH STEGER, Jožica. Spoznavanje kulturnih simbolov skozi književnost : na primeru Prešernove Zdravljice = Learning cultural symbols through literature on the example of Prešern's Zdravljica. V: HARAMIJA, Dragica (ur.), PULKO, Simona (ur.). Pogledi na slovenščino kot neprvi jezik v zgodnjem izobraževanju. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba: Pedagoška fakulteta, 2021. Str. 275-289. ISBN 978-961-286-488-0. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/583, DOI: 10.18690/978-961-286-488-0.11. [COBISS.SI-ID 72037123]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska književnost po letu 1950**
Course title:	**Slovene Literature after year 1950**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Silvija Borovnik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Jih ni.	No.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
Predavanja zajemajo pregled in analizo temeljnih literarnih del s področja proze, poezije in dramatike, ki so ponujala nove možnosti za razvoj sodobnih literarnih vrst, smeri in slogov v slovenski književnosti druge polovice dvajsetega stoletja; predstavitev	Lectures comprise overview and analysis of fundamental literary works from the field of prose, poetry and dramatic that offered new possibilities for development of contemporary literary types, directions and styles in Slovene literature in the second half of the 20th century;

odklonov od realizma, vdiranja modernističnih značilnosti, avantgardizma, novega realizma in postmodernizma.	presentation of deviations from Realism, intrusion of modernisticcharacteristics, Avantgardism, New realism and Postmodernism.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Silvija BOROVNIK, 2005: *Slovenska dramatika v drugi polovici 20. stoletja*. Ljubljana: Slovenska matica.
– –, 2012: *Književne študije*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 85).
– –, 2017: *Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 123).
Helga GLUŠIČ, 2002: *Slovenska pripovedna proza v drugi polovici dvajsetega stoletja.* Ljubljana: Slovenska matica.
Alenka JENSTERLE DOLEŽAL, 2017: *Ključi od labirinta: O slovenski poeziji*. Maribor: Univerzitetna založba Univerze. (Zora 122).
Jože POGAČNIK (ur.), 2001: *Slovenska književnost III*. Ljubljana: DZS.
Alojzija ZUPAN SOSIČ, 2006: *Robovi mreže, robovi jaza: sodobni slovenski roman*. Maribor: Litera.
– –, 2017: *Teorija pripovedi*. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Poznavanje literarnozgodovinskega pregleda in jezikovno-slogovne analize literarnih del slovenskih avtorjev in avtoric druge polovice 20. in začetka 21. stoletja.	Knowledge of literary historical overview and linguistic stylistic analysis of literary works by authors and female authors from the second half of the 20th century and the beginnings of the 21st century.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Razumevanje razvoja sodobne slovenske književnosti, zlasti književnosti iz obdobja po 2. svetovni vojni in na prelomu iz 20. v 21. stoletje. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Znanje se odlično povezuje z ostalimi literarnovednimi predmeti in skupaj z njimi zaokrožuje poznavanje in razumevanje slovenske književnosti. Prenesljivost gre v več smeri; k humanističnim predmetom, v šolsko prakso itd.	Knowledge and Understanding: Understanding of the development of Contemporary Slovene literature especially from the period after World War II and at the turn of the 20th to the 21st century. Transferable/Key Skills and other attributes: This knowledge connects excellently with other literary science courses and together they round up knowledge and understanding f the Slovene literature. Transferability spreads in many directions, in humanity courses, school practice, etc.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Metode referata, razlage, diskusije, prikazovanja.	Lectures include stimulating of students to problem solving of the pre planed specific problems. Active attendance in lectures. Critical study of listed and other literature. Method of report, explanation, presentation, discussion.

Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit	100 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOROVNIK, Silvija: Slovenska književnost v srednjeevropskem prostoru in položaj drugega. Slavia Centralis, 2020, letn. 13, št. 2, str. 134-148. [COBISS.SI-ID 40735747]
BOROVNIK, Silvija. Ugledati se v drugem : slovenska književnost v medkulturnem kontekstu. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. 194 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 147. ISBN 978-961-286-579-5. DOI: 10.18690/um.ff.2.2022. [COBISS.SI-ID 100453635]
BOROVNIK, Silvija. Večkulturnost in medkulturnost v proznih delih izbranih sodobnih slovenskih pisateljic. V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). Naslavljanje raznolikosti v jeziku in književnosti : [Slovenski slavistični kongres, Maribor, 28.-30. september 2023]. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2023. Str. 25-41. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 33. ISBN 978-961-6715-45-4. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 167397635]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovenska moderna, ekspresionizem in socialni realizem**
Course title:	**Slovene Modern, Expressionism and Social Realism**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	4.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	4th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	An attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Predavanja zajemajo: a) razvoj bogate produkcije slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njene nacionalne posebnosti in vpetost v evropske literarne smeri in stilne tokove; b) literarne smeri in stilne tokove v slovenski moderni (dekadenca, impresionizem, secesija nova romantika, simbolizem), ekspresionizem, socialni realizem; c) pregled avtorjev in avtoric, zvrsti, vrst, žanrov, osrednjih tem in slogovnih postopkov v slovenski književnosti moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.	Lectures comprise: a) development of the rich production of the Slovene literature from the end of the 19th to the middle of the 20th century, its national specifics and rootedness in European literary directions and stylistic currents; b) literary directions and stylistic currents in Slovene Modern (Decadence, Impressionism, Secession, New Romanticism, Symbolism), Expressionism, Social Realism; c) overview of authors and female authors, types, genres, central themes and stylistic procedures in Slovene literatures Modern, Expressionism and Social Realism.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jožica ČEH STEGER, 2010: *Ekspresionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923*. Maribor: Filozofska fakulteta, Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti. (Zora 69).
Janko KOS, 2018: *Misliti Cankarja*. Ljubljana: Beletrina.
Janez VREČKO, 2011: *Srečko Kosovel*. Ljubljana: ZRC, ZRC SAZU.
Franc ZADRAVEC, 1999: *Slovenska književnost II.* Ljubljana: DZS.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
1. Študenti spoznajo: − temeljne zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja, njeno vpetost v slovensko literarno tradicijo ter v evropske literarne smeri in tokove, − avtorsko, žanrsko, zvrstno, idejno-tematsko, motivno in slogovno raznolikost slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja. 2. Študenti poznajo izbor temeljnih del iz slovenske književnosti prve polovice 20. stoletja.	1. Students get to know: − fundamental laws of Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century, its integration into the Slovene literary tradition and to the European literary directions and currents, − author, genre, kind, idea thematic, motive and stylistic diversity of Slovene literature of the first half of the 20th. 2. Students know the selection of fundamental works of the Slovene literature of the first half of the 20th century.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: 1. Razumevanje temeljnih zakonitosti razvoja slovenske književnosti od konca 19. do sredine 20. stoletja. 2. Poznavanje avtorske, žanrske, zvrstne, idejno-tematske, motivne in slogovne raznolikosti te književnosti.	Knowledge and understanding: 1. Understanding the fundamental laws of Slovene literature development from the end of the 19th to the middle of the 20th century. 2. Knowing of author, genre, form, idea thematic, motive and stylistic diversity of literature.

3. Poznavanje temeljnih literarnih del iz slovenske moderne, ekspresionizma in socialnega realizma.	3. Knowing fundamental literary works from the period of Slovene Modernism, expressionism and Social Realism.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Formalno-logične in literarnovedne metode, diskusija o prebranih delih. Interpretacija. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Formally-logical and literary epistemic methods, discussion on the texts. Interpretation. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	100 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Razgledi po slovenski moderni : nacionalni, večkulturni in medkulturni koncepti, kratka proza in poezija. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 312 str. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 156. ISBN 978-961-286-923-6. DOI: 10.18690/um.ff.7.2024. [COBISS.SI-ID 214264579]

ČEH STEGER, Jožica. Altenbergove in Cankarjeve podobe krhkih žensk. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2024, letn. 17, št. 2, str. 18-34. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/4733, DOI: 10.18690/scn.17.2.18–34.2024. [COBISS.SI-ID 220434179]

ČEH STEGER, Jožica. Femme fragile v slovenski književnosti na prelomu iz 19. v 20. stoletje. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 16, št. 2, str. 191-206. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/3459, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si, DOI: 10.18690/scn.16.2.191-206.2023, DOI: 20.500.12556/DKUM-88664. [COBISS.SI-ID 178691843]

ČEH STEGER, Jožica. Finžgarjeva lirska črtica v prvem desetletju 20. stoletja. V: STANONIK, Marija (ur.), ŠTIH, Peter. Franc Saleški Finžgar (1871-1962) : župnik, pisatelj, akademik. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba, 2024. Str. 255-267. ISBN 978-961-278-732-5. [COBISS.SI-ID 217305859]

ČEH STEGER, Jožica. Potrčeva drama Kreflova kmetija in njeni zametki v novelah Prekleta zemlja ter Sveti zakon. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). Ivan Potrč med intimo in zgodovino. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str. 31-49, ilustr. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 208927491]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Svetovna književnost**
Course title:	**World Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
45					45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Varja Balžalorsky Antić

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Ni pogojev.	None.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
Predmetni sklop obravnava zgodovino svetovne književnosti od njenih začetkov do konca 20. stoletja. Na podlagi različnih konceptov svetovne književnosti uvodno izriše mogoče pristope k zgodovini literature in študentu_ki priskrbi potrebno orodje za prepoznavanje in obravnavo posameznih	The course covers the history of world literature from its beginnings to the end of the 20th century. It introduces possible approaches to the history of literature on the basis of different concepts of world literature and provides the student with the necessary tools to identify and deal with the different periods. Lectures focus

obdobij. **Predavanja so posvečena tako literarnim obdobjem evropske književnosti (antika, srednji vek, renesansa, barok in klasicizem, razsvetljenstvo, predromantika, romantika, realizem in naturalizem, simbolizem in dekadenca, modernizem in postmodernizem) kot nekaterim zunajevropskim,** zlasti starim **orientalski**m književnostim **(egipčanski, sumerskie oz. babilonsko-asirski, hebrejski, indijski, kitajski, japonski književnosti idr.)**. **Učni načrt si prizadeva za čim bolj enakovredno vključitev ženskega avtorstva.** Posamezna srečanja so strukturirana tako, da je vsako literarno obdobje najprej predstavljeno panoramsko (duhovnozgodovinska podlaga, poglavitne strukturno-pomenske značilnosti, osrednji predstavniki in njihova dela), sledi pa bolj poglobljena obravnava in analiza enega ali več reprezentativnih del obdobja, pogosto izpod peresa avtoric.	on the literary periods of European literature (Antiquity, the Middle Ages, the Renaissance, the Baroque and Classicism, the Enlightenment, Pre-Romanticism, Romanticism, Realism and Naturalism, Symbolism and Decadence, Modernism and Postmodernism) as well as on some non-European literatures, especially the ancient oriental (Egyptian, Sumerian and Babylonian-Assyrian, Hebrew, Indian, Chinese, Japanese, etc.). The curriculum aims to include women's authorship as equally as possible. Individual sessions are structured in such a way that each literary period is first presented in a panoramic way (spiritual-historical background, main formal and content characteristics, central authors and their works), followed by a more in-depth discussion and analysis of one or more representative works of the period, often by women authors.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marko JUVAN, 2006: »O literaturi zgodovinsko: veliki žanr med zgodbo in hipertekstom«. *Literarna veda v rekonstrukciji*. Ljubljana: LUD Literatura. 55–90.
Janko KOS, 2005: *Pregled svetovne književnosti*. Ljubljana: DZS.
– –, 2009: *Svetovni roman*. Ljubljana: LUD Literatura.
Katja MIHURKO PONIŽ, 2021: *Od lastnega glasu do lastne sobe: literarne ustvarjalke od začetkov do modernizma*. Ljubljana: Beletrina.
Dušan PIRJEVEC, 1979: *Evropski roman*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študent_ka se seznani s temeljnimi deli svetovne književnosti in dobi sintetičen pregled razvoja svetovne književnosti v transkulturni perspektivi. Pridobi občutek za singularnost literarnega dela in zna obenem določiti njegovo duhovnozgodovinsko določenost. (Pre)pozna vpetost literarnega dogajanja v kulturnozgodovinski in družbeno-politični kontekst. V dinamičnem procesu spoznavanja svetovne književnosti izoblikuje kritično svetovljansko držo, ki ob odkrivanju drugosti svetovnih kultur spodbuja k premisleku lastnih kulturnih modelov. Vse to mu_ji omogoča, da bolje razume in vrednoti slovensko književnost in jo zna postaviti v primerjalnozgodovinsko in medkulturno perspektivo.	Student are introduced to the fundamental works of world literature and is given a synthetic overview of the development of world literature in a transcultural perspective. They gain a sense of the singularity of a literary work and at the same time are able to determine its spiritual-historical determination. They recognize how literary developments are embedded in cultural-historical and socio-political contexts. In the dynamic process of learning about world literature, they develop a critical cosmopolitan stance which, while discovering the otherness of world cultures, encourages a rethinking of one's own cultural models. All this enables them to better understand and evaluate Slovenian literature and to place it in a comparative-historical and intercultural perspective.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Študent_ka pozna razvojno dinamiko in temeljna dela svetovne književnosti. Na osnovi analize strukturno-pomenskih značilnosti zna umestiti literarno delo v ustrezno literarno obdobje, smer ali tok. Zna primerjati razvoj svetovne in slovenske književnosti ter prepoznati interference; zna uporabljati duhovnozgodovinsko metodo. Specifike literarni obdobij in smeri zna uporabiti pri tekstualni analizi in interpretaciji.	Students are familiar with the developmental dynamics and fundamental works of world literature. On the basis of an analysis of structural and semantic features, they are able to place a literary work in the appropriate literary period, movement or current. They are able to compare the development of world and Slovenian literature and to identify interferences; they are able to use the spiritual-historical method. They are able to apply the specifics of literary periods and movements to textual analysis and interpretation.

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predavanja, samostojno branje in študij, skupna analiza del, razprava. Na predavanja se študent_ka pripravi s tedenskimi domačimi branji izbranih odlomkov in sproti dodeljene sekundarne literature. Do izpita mora prebrati nabor literarnih del iz predlaganega bralnega seznama. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, independent reading and study, collaborative analysis of works, discussion. The student prepares for the lectures by weekly home readings of selected passages and assigned secondary literature. By the time of the examination, they must have read a selection of literary works from the suggested reading list. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Ustni izpit.	100 %	Oral exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. The lyric subject: a reconceptualisation. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. DOI: 10.3726/b19374. [COBISS.SI-ID 99723011]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Maj '68 and the emergence of écriture féminine : the French centre and the Slovenian periphery = Maj '68 i nastanak écriture féminine : Francuska i Slovenija - centar i periferija. Slavica Tergestina. 2020, vol. 24, [no.] 1, str. 130-151. ISSN 1592-0291. [COBISS.SI-ID 28778755]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. U traganju za iščezlim vremenom i njegov autor u slovenačkom književnom prostoru. V: JOVIĆ, Bojan (ur.), ANDONOVSKA, Biljana (ur.), ALEKSIĆ, Branko (ur.). Marsel Prust : prisustva. Beograd: Institut za književnost i umetnost, 2024. Str. 103-119. Posebna izdanja, 55. ISBN 978-86-7095-339-0. [COBISS.SI-ID 226778371]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Jezikovna politika in jezikovno načrtovanje**
Course title:	**Language Policy and Language Planning**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	2.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	2nd

Vrsta predmeta / Course type:	izbirni/elective
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Marko Jesenšek

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**
– Zakona o javni rabi slovenskega jezika; – jezikovna vprašanja v zvezi z evropsko in slovensko zakonodajo; pravni predpisi, ki se nanašajo na rabo, varstvo in razvoj jezika; jezikovne pravice državljanov RS in tujcev v Sloveniji;	– Law on public usage of the Slovene language; – Linguistic questions regarding European and Slovene legislation; legal regulations related to usage, protection and development of language; language rights of the citizens of

– primerjava slovenskega jezikovnega zakona s podobnimi evropskimi; – Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 in 2012–2016; – položaj slovenščine v domačem in mednarodnem okolju in skrb za njegovo udejanjanje; – načrtovanje in zagotavljanje ustreznih formalnih okoliščin jezikovne rabe (dejavna jezikovna politika in njeno izvajanje v konkretnih okoliščinah); – dvojezičnost in dvojezikovnost; večinsko prebivalstvo, večinski jezik in jezik manjšine; razvijanje strategije učinkovitih jezikovnih rešitev slovenščina v Porabju, na Koroškem, v Reziji in Benečiji.	the Republic of Slovenia and foreigners in Slovenia; – Comparison of the Slovene language law to the similar European; – Resolution on national program for language policy 2007–2011 and 2012–2016; – Position of the Slovene language in Slovenia and in international environment and care for its implementation; – Planning and assurance of formal circumstances of language usage (active language policy ant its implementation in concrete circumstances); – Bilingualism and dual language styles; majority population, language of majority and language of minority; developing the strategy of efficient linguistic solutions of the Slovene language in Porabje, in Carinthia, in Rezija and Benečija.

Temeljni študijski viri / Readings:

Marko JESENŠEK (ur.), 2003: *Perspektive slovenistike ob vključevanju v Evropsko zvezo*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 14).
– –, 2009:Slovenski jezik in Evropska zveza. *Slavia Centralis* 2/2, 7–23.
Vesna MIKOLIČ (ur.), 2005: *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*. Koper: Annales.
Breda POGORELEC (ur.), 1984: *Slovenščina v javnosti*. Ljubljana: RK SZDL.
Marko STABEJ, 2010: *V družbi z jezikom*. Ljubljana: Trojina, zavod za uporabno slovenistiko.
Inka ŠTRUKELJ (ur.), 2000: *Kultura, identiteta in jezik v procesih evropske integracije*. Ljubljana: Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije.
Ada VIDOVIČ MUHA (ur.), 1996: *Jezik in čas.* Ljubljana: Filozofska fakulteta.
Zakon o javni rabi slovenskega jezika (ZJRS). (Ur.l. RS, št. 86/2004)

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
– Razumeti aktualno dogajanje na področju slovenskega jezika in jezikovne politike; – spremljanje in usmerjanje položaja slovenskega jezika (v Evropski zvezi) in nenehno pospeševanje razvoja slovenskega jezika v javnem življenju slovenske družbe; – oblikovanje dejavne jezikovne politike, ki zagotavlja ustrezen status slovenščine; skrb za zagotovitev pravnih podlag njene rabe, znanstvenoraziskovalno spremljanje jezikovnega življenja, širjenje jezikovne zmožnosti ter razvoj in kulturo jezika; – skrb za jezikovno kulturo; – spoznavanje jezikovnih usmeritev in opredelitev uspešnih strategij za večjo različnost ter skupnih evropskih načrtov;	– To understand actual events in the field of the Slovene language and language policy; – Following and directing the position of the Slovene language (in the European Union) and permanent promoting development of the Slovene language in public life of the Slovene society; – Formation of an active language policy which assures an adequate status of the Slovene language; care for providing legal basis for its usage, scientific-research observation of language life, expansion of language competence and development of language culture; – Concern for language culture;

– spodbujanje jezikovne zavesti in uveljavljanje slovenske (in evropske) jezikovne dediščine Evrope; – pospeševanje in uveljavljanje evropske jezikovne raznolikost in bogastva kulturne dediščine posameznih jezikovnih okolij; večjezičnost Evrope; – podpiranje vseživljenjskega učenja jezikov kot odzivanje na gospodarske, družbene in kulturne spremembe v Evropi.	– Getting to know language course and definition of the successful strategies for more diversification and directions and common European plans; – Promotion of the language awareness and of the Slovene (and European) language legacy of Europe; – Promotion and enforcement of the European language variety and richness of cultural heritage of individual language environments; multilingualism of Europe; – supporting the life-long learning of languages as a respond to economic, social and cultural changes in Europe.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: – študent pozna jezikovno politiko in strategijo jezikovnega načrtovanja v Sloveniji (primerjalno z Evropsko zvezo) in se zaveda, da se v slovenskem prostoru oblikuje samostojno; – študent razume, da smo v Evropsko zvezo vstopili kot država z lastnim jezikom za vsa področja javnega življenja – slovenski jezik ima svojo normo, korpus in druge podlage in lastno slogovno izoblikovanost; – študent razume odnos med Evropsko zvezo in Slovenijo, tj. zakonitost, da bomo slovensko jezikovno samobitnost razvijali tudi v novih razmerah glede na to, da Evropska zveza sprejema idejo večjezikovnosti, spoštovanja in razvijanja jezikovne raznolikosti, posebnosti v izbiri jezika in njegove rabe; – razloži razliko med jezikovno politiko, ki temelji na restrikciji, in jezikovno politiko, ki izhaja iz ozaveščanja in spodbujanja; – samostojno uporabalja jezikovno zakonodajo v vsakdanji jezikovni praksi; – refleksija lastnega razumevanja jezikovnega zakona, njegovo kritično vrednotenje, (ne)skladnost med teoretičnimi načeli in praktično rabo.	Knowledge and Understanding: – student is familiar with the language policy and strategy of language planning in Slovenia (comparative to the European Union) and is aware that in Slovene space it is formed independently; – student understands that we entered the European Union as a country with the language of aour own for all of the areas of public life – Slovene language has its norm, corpus and other fundaments for its own stylistic form – student understands the relation between the European Union and Slovenia, i.g the law that we will keep on developing the Slovene language independence int the new circumstances regarding the fact that European Union accepts the idea of multilingualism, feature in choosing language and its usage; – explains the difference between language policy based on restriction and language policy steaming from awareness and stimulation; –independent usage of language legislation in everyday life; –reflection of one's own understanding of language law, its critical evaluation, (non) congruity with theoretical principles and practical usage.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:	Transferable/Key Skills and other attributes:

– študent zbere in interpretira podatke o nacionalnem programu jezikovne politike; refleksija na jezikovni zakon; – sodeluje in poroča o programih in projektih raziskovanja slovenskega knjižnega jezika, predvsem raziskovanja sociokulturnih razsežnosti rabe slovenskega jezika v vsem strnjenem prostoru slovenskega jezika; – dela v skupinah pri poglabljanju vedenja o pravilih tvorbe besedil, posebno pri jezikovni rabi v medijih (pisnih, govornih), kar vpliva na splošno govorno kulturo javnega sporazumevanja; – poroča o uspešnih govornih uprizoritvah umetnostih besedil v slovenskem jeziku (izvirna slovenska dramatika in prevajanje dramskih del), kritična analiza gledališke produkcije ter pisanje člankov na to temo; – spretno uporablja domačo in tujo literaturo ter spoznanja Evropskega leta jezikov, ki je osvetlilo vrednost jezikovne raznovrstnosti.	– student gathers and interprets data on national program of the language policy; reflection on language law; – participates and reports on programs and projects of Slovene literary language researches, especially researches of the socio-cultural dimensions of the Slovene language usage in space of the Slovene language; – works in group on deepening knowledge about regulations of text, especially when using language in media (written spoken) which all influences general speech culture of public communication; – reports on successful performances in the Slovene language (original Slovene dramatic works), critical analysis of theatre productions and writing article on that topic; – skillfully uses Slovene and foreign literature and conclusions of the European Year of Languages which shed a light on value of language diversity.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja in seminar, analiza in primerjava besedil, reševanje problemov, pozitivne in negativne rešitve, poročanje, vodeno domače delo, pisanje besedil. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and seminar, analysis and comparison of texts, problem solving, positive and negative solutions, reporting, guided homework, writing texts. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	100 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Marko JESENŠEK. *Imenitnost slovenskega jezika*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. 330 str., ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 157. ISBN 978-961-286-928-1. DOI: 10.18690/um.ff.8.2024. [COBISS.SI-ID 214474243]
https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/8ff24

Marko JESENŠEK. Slovenski jezik od Slomška do Grmiča. *Časopis za zgodovino in narodopisje*. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 94 = n. v. 59, zv. 2/3, str. 39-58. ISSN 0590-5966. Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 181576963]

JESENŠEK, Marko. "Gospe in gospodje, lepo je biti Slovenec!". V: STANONIK, Marija (ur.), ŠTIH, Peter. *Franc Saleški Finžgar (1871-1962) : župnik, pisatelj, akademik*. Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba, 2024. Str. 193-217, ilustr., note. ISBN 978-961-278-732-5. [COBISS.SI-ID 216869379]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Metafora in simbol v književnosti**
Course title:	**Metaphor and Symbol in Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	6.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	6th

Vrsta predmeta / Course type	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15				105	5

Nosilec predmeta / Lecturer:	Jožica Čeh Steger

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (lectures and seminars).

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
1. Metafora in simbol – od Aristotela naprej temeljna pojma poetike – sta izjemno zanimiv predmet različnih znanstvenih disciplin (poetike, retorike, jezikoslovja, literarne vede, kulturne semiotike, psihologije, filozofije,	1. Metaphor and symbol – from Aristotle on the fundamental concepts of poetic – are extremely interesting objects of various scientific disciplines (rhetoric, linguistics, literary science, cultural semiotics, psychology, philosophy,

prevodoslovja idr.). V novejših literarnovednih teorijah, na primer v teoriji medbesedilnosti ali v Linkovi diskurzivni analizi, sta obravnavana kot pomembni prvini med- in transdisciplinarnega preučevanja književnosti. Predavanja bodo namenjena predstavitvi novejših teoretskih pogledov na simbol v okviru kulturne semiotike in na metaforo, nastalih iz kritike retorične definicije metafore kot pesniškega okrasa ali odklona od dobesedne rabe jezika. Predstavljena bodo naslednja teoretska poglavja: – interakcijska teorija metafore (Richards, Black), − metaforično polje (Weinrich, Kurz), − kognitivna teorija metafore (Johnson, Lakoff idr.), – simbol v kulturni semiotiki (Lotman, Dobrovol'skij idr.), – razlike med metaforo in simbolom (Kurz), – tipi metafor (tradicionalna, frazeološka, drzna, absolutna, avtorska) in simbolov (metonimični, metaforični, kolektivni, naravni, kulturni idr. simboli), – meddiskurzivnost, medbesedilnost metafore in simbola (Link), – vloga metafore v literarnem besedilu (spoznavna, čustvena, estetska funkcija metafore), – vloga simbola v literarnem besedilu in v različnih kulturah, − vloga metafore in simbola v različnih literarnih smereh in stilnih tokovih, − spreminjanje metafor in simbolov v okviru različnih literarnih estetik, ideologij, časovnih, kulturnih, pokrajinskih, socialnih idr. določilnic. 2. Seminar bo namenjen predstavitvi seminarskih nalog iz kulturnosemiotične analize tematsko izbranih simbolov (npr. simbol rože, drevesa, vode, določene živali, obleke, tehnike, barve) pri dveh avtorjih iz različnih literarnih obdobij, smeri in stilov.	translation etc.). In the more recent literary-scientific theories, for example the theory of intertextuality or in Link's discursive analysis they are treated as important elements of inter- and in trans-disciplinary study of literature. Lectures are intended for presentation of the more recent theoretical views on symbol within frames of cultural semiotics and on metaphor originating from the critique of rhetoric definition of metaphor as poetical decorationor deviation from literally language usage. The following chapters will be presented: – interaction theory of metaphor (Richards, Black), − metaphoric field (Weinrich, Kurz), − cognitive theory of metaphor (Johnson, Lakoff etc.), – symbol in cultural semiotic (Lotman, Dobrovol'skij etc.), – differeces between metaphor and symbol (Kurz), – types of metaphors (traditional, phraseological, bold, absolute, author's) and symbols (metonimic, metaphoric, collective, natural, cultural, etc. symbols), – iterdiscursiveness, intertextuality of metaphor and symbol (Link), – role of metaphor in literary text (epistemical, emotional, aesthetic function of metaphor), – role of symbol in literary text in various cultures, − role of metaphor and symbol in various literary directions and stylistic currents, − change of metaphors and symbols within various literary aesthetics, ideologies, temporal, cultural, regional, social and other parameters. 2. Seminar will be dedicated to presentations of seminar papers on cultural semiotic analysisof thematically selected (e.g. symbol of flower, tree, water, particular animal, dress, technique, color) by two authors from different literaryperiods, directions and styles.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Günter BUTZER, Joachim JACOB, 2008: *Metzler Lexikon Literarischer Symbole*. Stuttgart.
Jožica ČEH, 2001: Uvod. V: Jožica Čeh: *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*. Maribor: Slavistično društvo. 14–37.
– –, 2005: Pogledi na metaforo. *Jezik in slovstvo* 50/3–4, 75–86.
James HALL, 1991: *Rječnik tema i simbola u umjetnosti*. Prev. Marko Grčić. Zagreb.
Renate HANSEN KOKORUŠ, 2013: *Sprachbilder und kulturelle Kontexte*. St. Ingbert: Röhrig.
Božidar KANTE (ur.), 1998: *»Kaj je metafora?«* Ljubljana: Krtina.
Katrin KOHL, 2007: *Metapher*. Stuttgart: Metzler V.
Gerhard KURZ, 1986: *Metapher, Allegorie, Symbol*. Göttingen.

Cilji in kompetence:

1. Študenti se seznanijo z novejšimi teoretskimi pogledi na metaforo in simbol, podrobneje s kulturnosemiotično opredelitvijo simbola, z interakcijsko in s kognitivno teorijo metafore.
2. Spoznajo:
− terminološki aparat novejših teorij za analizo metafore in simbola,
– razlike med metaforo in simbolom,
– različne tipe metafor in simbolov,
− pomen metafore za konceptualizacijo pojmovnih vsebin,
– medbesedilnost metafore in simbola,
– kontekstualno določenost metafore in kulturno pogojenost simbola,
– spreminjanje tematskih območij metafor in simbolov skozi čas in pod vplivom literarnih estetik, ideologij idr.,
– problematiko prevajanja pokrajinsko in kulturno specifičnih metafor in simbolov.
– slogovno vlogo metafor pri izbranih avtorjih in v posameznih literarnih smereh.

Objectives and competences:

1. Students get acquainted with the recent theoretical views at metaphor and symbol, more detailed with the cultural semiotic definition of symbol, with interaction and cognitive theory of metaphor.
2. They learn:
− terminological tools of the recent theories for analyzing metaphor and symbol,
– differences between metaphor and symbol,
– different types of metaphor and symbol,
− significance of metaphor for conceptualization of phenomena contents,
– intertextuality and inter-discursiveness of metaphor and symbol,
– contextual determination of metaphor and cultural conditioning of symbol,
– changing of thematic ranges of metaphorsand symbolsthrough the time under the influence of literaryaesthetic, ideologyetc.,
– stylistic role of metaphor with selected authors and in particular literary directions.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
1. Študenti razumejo:
− novejše teoretične poglede na metaforo in simbol, zlasti pojmovanje simbola v okviru kulturne semiotike ter interakcijsko in kognitivno teorijo metafore.
– kontekstualno, zgodovinsko in kulturno pogojenost metafore in simbola ter njuno spreminjanje skozi čas,
– simbol kot tekst in obliko kulturnega spomina,
− slogovno vlogo metafor v različnih literarnih besedilih in literarnih smereh.
2. Znajo:

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
1. students understand:
− recent theoretical views on metaphor and symbol especially the notion of symbol within a frame of cultural semiotic and interaction and cognitive theory of metaphor.
– contextual, historical and cultural conditions metaphor and symbol and their change through the time,
– symbol as text and form of cultural memory,
− stylistic role of metaphor in various literary texts and literary directions.
2. They are capable to:

− prepoznati različne tipe metafor in simbolov, − prepoznati kognitivno, čustveno in estetsko vlogo metafor.	− recognize different types of metaphor and symbol, − recognize cognitive, emotional and aesthetic role of metaphor.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Formalno-logične in literarnoteoretske metode (stilna analiza, interpretacija, analiza metafore po interakcijski in kognitivni teoriji metafore, diskurzivna in kulturnosemiotična analiza simbola), delo z besedilom, delo s slovarjem simbolov, diskusija. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Formal-logical and literary theoretic method (style analysis, interpretation, analysis of metaphor according to interaction and cognitive theory of metaphor, discursive and cultural semiotic analysis of symbol), work with text, work with dictionary of symbols, discussion. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit. Seminarska naloga.	90 % 10 %	Written exam. Seminar paper..

Reference nosilca / Lecturer's references:

ČEH STEGER, Jožica. Metaforični koncepti ljubezni in ženske v pesniških prvencih slovenske moderne. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 2, str. 129-142. ISSN 1855-6302. https://journals.um.si/index.php/slaviacentralis/article/view/2457, Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si. [COBISS.SI-ID 129041411],
ČEH STEGER, Jožica. Spoznavanje kulturnih simbolov skozi književnost : na primeru Prešernove Zdravljice = Learning cultural symbols through literature on the example of Prešern's Zdravljica. V: HARAMIJA, Dragica (ur.), PULKO, Simona (ur.). *Pogledi na slovenščino kot neprvi jezik v zgodnjem izobraževanju*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba: Pedagoška fakulteta. 2021, str. 275-289. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/583, doi: 10.18690/978-961-286-488-0.11. [COBISS.SI-ID 72037123]
ČEH STEGER, Jožica. Desetnice in desetniki v Simčičevem romanu Poslednji deseti bratje = "Desetnice" and "desetniki" (tenth children) in Simčič's novel Poslednji deseti bratje. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 2. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 35-49. ISBN 978-961-286-605-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685, DOI: 10.18690/um.ff.4.2022.2. [COBISS.SI-ID 109912835]
ČEH STEGER, Jožica. Mit o Lepi Vidi v kontekstu slovenske emigracije : na primeru Simčičeve povesti Trije muzikantje ali Povratek Lepe Vide. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 53-69. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.4. [COBISS.SI-ID 139559939]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Mladinska književnost
Course title:	Children's Literature

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Dragica Haramija

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
75 % prisotnost pri predavanjih.	An attendance rate of 75% of classes.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**

– Mladinska književnost kot poseben tip književnosti, ki se deli na otroško knj., mladinsko knj. in knj. za mlade odrasle; bralni razvoj otroka. – Literarnozgodovinski pregled svetovne in slovenske mladinske književnosti. – Razvoj slovenske mladinske poezije (folklorna otroška poezija, začetniki, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza). – Razvoj slovenske mladinske proze (folklorno slovstvo, F. Levstik, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipić, J. Bauer). – Razvoj slovenske mladinske dramatike(P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Ogled lutkovne ali gledališke predstave in primerjava dramskega besedila z gledališko izvedbo. – Književne vrste v mladinski književnosti: lirska poezija, epska poezija, kratke prozne vrste, daljše prozne vrste, komedija, žaloigra.	– Children's literature as a special type of literature, subdivided into infant literature, children's literature and literature for adolescents; development of children's reading ability. – Literary historic overview of the world and Slovene children's literature. – Development of the Slovene children's poetry (folk children's poetry, beginners, F. Levstik, O. Župančič, T. Pavček, K. Kovič, N. Grafenauer, D. Zajc, B. A. Novak, B. Štampe Žmavc, A. Rozman Roza). – Development of the Slovene children's prose (folk literature, F. Levstik, F. Bevk, A. Ingolič, T. Seliškar, V. Zupan, L. Suhodolčan, V. Pečjak, F. Lainšček, B. Štampe Žmavc, S. Pregl, S. Makarovič, D. Zupan, M. Dolenc, M. Moškrič, B. Novak, D. Muck, L. Prap, P. Suhodolčan, J. Vidmar, N. Konc Lorenzutti, V. Möderndorfer, P. Svetina, N. Kodrič Filipić, J. Bauer). – Development of the Slovene children's playwriting (P. Golia, F. Milčinski Ježek, L. Suhodolčan, B. A. Novak, A. Goljevšček, B. Štampe Žmavc). Visiting puppet or theatre performance and comparison of the text to the performance. – Literary kinds in children's literature: liryc poetry, epic poetry, short prose kinds, longer prose kinds, comedy, tragedy.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Dragica HARAMIJA, 2020: Sodobna slovenska otroška in mladinska proza. *Otrok in knjiga* 107. 18–35.
Igor SAKSIDA, 2020: Različnost doživljanja sveta v povojni mladinski poeziji. *Otrok in knjiga* 107. 5–17.

Viri:
Poezija: Tone Pavček: Majnice in majhnice. Kajetan Kovič: Zlate ure. Saša Vegri: Naročje kamenčkov. Niko Grafenauer: Skrivnosti. Dane Zajc: Hiša sanja. Boris A. Novak: Vserimje. Milan Dekleva: Pesmarica prvih besed. Bina Štampe Žmavc: Svilnate rime. Feri Lainšček: Cicibanija. Rad bi. Dlan mi po tebi diši. Peter Svetina: Molitvice s stopnic. Andrej Rozman Roza:Izbrane rozine v akciji. Anja Štefan: Lonček na pike. Drobtine iz mišje doline. Lila Prap: Male živali. Živalske uspavanke.
Antologije: Slovenske narodne pravljice; Modrost pravljične školjke; Bisernica; Zlata čebelica (1., 2. del); Pravljice bratov Grimm; Andersenove pravljice, Geniji, Geniji[2].
Proza: Vitomil Zupan: Potovanje v tisočera mesta. Vid Pečjak: Kam je izginila Ema Lauš (zbirka). Slavko Pregl: Srebro iz modre špilje. Car brez zaklada. Kajetan Kovič: Maček Muri. Moj prijatelj Piki Jakob. Svetlana Makarovič: Svetlanine pravljice (zbirka). Bina Štampe Žmavc: Ure kralja Mina. Pogašeni zmaj (zbirka). Cesar in roža (zbirka). Dim Zupan: Štirinajst in pol. Hektor (eno knjigo po

izbiri). Desa Muck: Kremplin. Lažniva Suzi. Janja Vidmar: Otroci sveta. Črna vrana. Marjana Moškrič: Ledene magnolije. Sanje o belem štrpedu. Primož Suhodolčan: Ranta in košarkarji . Mate Dolenc: Mali princ z otoka. Feri Lainšček: Mislice. Aksinja Kermauner: Žiga špaget gre v širni svet. Jana Bauer: Groznovilca v Hudi hosti. Groznovilca in huda zima. Nataša Konc Lorenzutti: Avtobus ob treh. Vinko Möderndorfer: Kot v filmu. Kit na plaži. Peter Svetina: Kako zorijo ježevci. Neli Kodrič Filipić: Požar. Povej mi po resnici. Lindgren, Astrid: Brata Levjesrčna. Milne, Alan Alexander: Meved Pu. Saint Exupery, Antoien: Mali princ. Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit. Dahl, Roald: Matilda. Čarovnice. Rowling, J. R.: Harry Potter (eno knjigo po izbiri). R. J. Palacio: Čudo. Dramatika: Boris A. Novak: Nebesno gledališče. Alenka Goljevšček: Hiša. Bina Štampe Žmavc: O kuri, ki je izmaknila pesem.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študentje: – poznajo literarnozgodovinska obdobja in najpomembnejše predstavnike mladinske književnosti v določenem obdobju; – poznajo književne zvrsti, vrste in žanre v mladinski književnosti; – poznajo razvoj slovenske mladinske književnosti glede na evropske tokove; – znajo uporabiti znanje o bralnem razvoju na populaciji mladostnikov.	Students: – are familiar with literary-historical periods of children’s literature and the most important representatives of children’s literature in certain period; – are familiar with literary types, genres of children's literature; – are familiar with the development of Slovene children’s literature with regard to European currents; – are able to apply knowledge about reading development on population of youngsters.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študentje naj bi bili zmožni: – opredeliti značilnosti pomembnejših književnih vrst, ki so hkrati najpogostejše pri branju v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole in na začetku srednješolskega izobraževanja (lirska pesem, kratka fantastična in realistična zgodba, fantastična pripoved, mladinski roman); – opredeliti tematske, zvrstno-vrstne in žanrske značilnosti mladinskih literarnih del; – vzporejati slovenska mladinska besedila s klasičnimi in sodobnimi besedili evropske mladinske književnosti; – izbrati besedila, primerna razvojni stopnji otrok. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Študentje so zmožni spodbujati bralno kulturo.	Knowledge and understanding: Students should be able to: – define characteristics of the major literary types which are the most common when reading in the third triade of elementary school and at the beginning of high school education (lyric poem, short fiction and non-fiction story, fiction tale, children’s novel); – define thematic, typological and genre characteristics of children’s literary texts; – choosing books for children of different ages. Transferable/Key Skills and other attributes: Students are able to promote culture of reading.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**

Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda diskusije, razlagane, študija primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment. Method of discussion, explanation, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit Opomba:pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	100 %	Written exam Note:written exam may be substituted for 2 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

HARAMIJA, Dragica, PULKO, Simona. Medkulturne teme pri pouku književnosti v osnovni šoli. V: ŠEKLI, Matej (ur.), REZONIČNIK, Lidija (ur.). Slovenski jezik in književnost v srednjeevropskem prostoru : [Slovenski slavistični kongres, Gradec/Graz in Maribor, 1.-3. oktober, 8.-9. oktober 2020], (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, ISSN 1408-3043, 30). Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 2020, str. 365-375. https://zdsds.si/wp-content/uploads/2020/11/SSK-2020-zbornik-2020_web_fin.pdf. [COBISS.SI-ID 37341443]
HARAMIJA, Dragica, BATIČ, Janja. Cankar v stripu : Hlapci. V: PERENIČ, Urška (ur.), BJELČEVIČ, Aleksander (ur.). Starejši mediji slovenske književnosti : rokopisi in tiski, (Obdobja, ISSN 1408-211X, Simpozij, = Symposium, 37). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2018, str. 313-321, ilustr., doi: 10.4312/Obdobja.37.313-321. [COBISS.SI-ID 24205832]
HARAMIJA, Dragica. O nenavadnih knjižničarkah, dobrih bralcih in zmešnjavi literarnih likov, ki končno najdejo svoje zgodbe. Keria : studia Latina et Graeca, ISSN 1580-0261. [Tiskana izd.], 2017, letn. 18, št. 1, str. 97-110, 128-129, ilustr. [COBISS.SI-ID 23688200]
HARAMIJA, Dragica. Vrednote v sodobni mladinski prozi. Otrok in knjiga : revija za vprašanja mladinske književnosti, književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev, ISSN 0351-5141, 2017, letn. 44, št. 99, str. 15-28, avtorj. sl. [COBISS.SI-ID 23579912]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Fonetika in fonologija**
Course title:	**Phonetics and Phonology**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		30			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Melita Zemljak Jontes

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za pristop k izpitu je 80-% prisotnost pri predavanjih.	Exam requirements include an attendance rate of 80% of lectures.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Zvočna in grafična podoba jezika; pravorečje in pravopisje; črkopis, transkripcija. Artikulacijska fonetika, tipi glasov slovenskega jezika (samoglasniki, soglasniki). Akustična in avditivna fonetika. Fonologija: fonem, alofon; samoglasniški in soglasniški podsestav slovenskega jezika; zlog, naglas; takt, stavčna intonacija, poudarek idr. Razvrstitve fonemov slovenskega jezika. Glasovne premene. Pravopisje in pravopis: besedni pravopis (načela, raba velikih in malih črk idr.), skladenjski pravopis (ločila idr.). Jezikovne variante slovenskega jezika. Praktične vaje iz ortoepije in ortografije.	Slovene language and linguistic varieties of language: social and media types. Question of norm regarding different linguistic varieties. Orthoepy, orthography – theoretical frame. Fundamentals of phonetics and phonology. Sound letter relationships: recording the sound and sound values of letter symbols. Phonology of the Slovene (standard) language: vowel system, consonant system. Specific clusters of phonemes. Normes and rules of orthoepy. Orthographic norms and rules.

Temeljni študijski viri / Readings:

Slovenski pravopis, 2001. Ur. Jože Toporišič. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 3−68 in 87−122.
Jože TOPORIŠIČ, 2004: *Slovenska slovnica.* Maribor: Obzorja. Ustrezna poglavja.
Drago UNUK, 2009: Pravopisna načela v slovenskem pravopisu. *Revija za elementarno izobraževanje* 2/4, 27−36.
– –, 2012: Učinkovanje govornih lastnosti in značilnosti v sporazumevanju. *Večno mladi Htinj: ob 80-letnici Janka Čara*. Ur. Marko Jesenšek. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 83). 105–118.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Usvojijo pravorečno in pravopisno normo (pravila) in ju funkcionalno obvladajo. Funkcionalno znanje fonetike, fonologije in pisnih korelatov (ločila, členjenost idr.)	Theoretically and in practically get to know vocal and written image of the language. They adopt the norms of correct speech and orthography (rules) and are functionally proficient.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Študentke in študenti naj bi bili zmožni: – razumeti pravopisno in pravorečno normativnost, – zapisati slušno in artikulacijsko pojavnost, – določiti glasovno vrednost zapisani pojavnosti, – aplicirati znanje in sposobnosti v stvarne sporazumevalne položaje. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: − Sposobnost slušnega razlikovanja in izgovarjave glasov idr. fonetičnih pojavov. − Pripravljenost na nenehno strokovno izpopolnjevanje.	Students should be able to: – understand orthographic and orthoepic norms, – determine the visual (written) aspects of both audio and articulation phenomena, – apply the vocal (speech) aspects to the written phenomena, – apply the knowledge and skills in the actual communication positions. Transferable/Key Skills and other attributes: − Ability of audio differentiation and pronunciation of sounds etc. phonetic phenomena. − Readiness for permanent professional advancement

Metode poučevanja in učenja:	Learning and teaching methods:
Predstavitev vsebine ob spodbujanju študentov k problemskemu pristopu in praktičnemu reševanju načrtovanih specifičnih vsebin. Metode slušne in artikulacijske fonetike. Spodbujanje študentov za aktivno soustvarjanje in vključevanje v poglobljene vsebine ter kritično presojo. Metoda diskusije, razlaganja, prikazovanja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures include stimulation of students for various problem approaches and problem solving of specific planned tasks. Methods of audio and articulation phonetics. Students are stimulated for active participation, creation and inclusion into detailed content and critical judgment. Method discussion, explanation, presentation. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Praktična naloga.	10 %	Practical assignment.
		Written exam.
Pisni izpit.	50 %	Oral exam.
Ustni izpit.	40 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita. Jezikovni priročniki kot pomoč pri uspešni zeleni komunikaciji (ob primeru čebelarske terminologije). V: LIPAVIC OŠTIR, Alja (ur.), FABČIČ, Melanija (ur.), IVAJNŠIČ, Danijel (ur.). *Komuniciranje okoljske krize*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2025. Str. 401-446, ilustr. ISBN 978-961-299-008-4. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/964/chapter/665, DOI: 10.18690/um.ff.6.2025.13. [COBISS.SI-ID 243027971]
projekt: C3330-22-953012 NOO Komuniciranje podnebne krize za uspešen prehod v zeleno družbo - ZELEN.KOM; financer: MVZI
KOLETNIK, Mihaela, ZEMLJAK JONTES, Melita. Standardizacija prekmurske transkripcije samoglasnikov : študija primera. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). *Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 121-150, ilustr. ISBN 978-961-286-882-6. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/898/1313/4345, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.4.2024.7, DOI: 20.500.12556/DKUM-89554. [COBISS.SI-ID 202353155]
projekt: J7-4642 Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino - Mezzanine; financer: ARIS
PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita. Govor in govorna komunikacija v učnih načrtih za osnovno šolo in gimnazijo ter v katalogih znanj. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.). *Stanje in perspektive uporabe govornih virov v raziskavah govora*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2024. Str. 299-315. ISBN 978-961-286-882-6. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/898/1313/4337, Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: 10.18690/um.ff.4.2024.15, DOI: 20.500.12556/DKUM-89957. [COBISS.SI-ID 204579331]
projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARIS

projekt: J7-4642 Temeljne raziskave za razvoj govornih virov in tehnologij za slovenščino - Mezzanine; financer: ARIS

ZEMLJAK JONTES, Melita, VALH LOPERT, Alenka. Govorna uresničitev dialogov v filmu Svet na Kajžarju (1952) - po motivih iz Potrčeve istoimenske povesti. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). *Ivan Potrč med intimo in zgodovino*. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str.141-167, ilustr. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 212431619]

projekt: P6-0156 Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine; financer: ARIS

VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita. O kolikosti in kakovosti naglašenih samoglasnikov v kultiviranem govoru Maribora in narečjih, ki so vplivala na nastanek mariborske mestne govorice, ter nekaterih drugih narečnih govorih. V: MIRTIČ, Tanja (ur.), SNOJ, Marko (ur.). *1. slovenski pravorečni posvet*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 2021. Str. 226-244. Razprave, 25. ISBN 978-961-268-077-0. https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije21/Rared2RAZPRAVE.pdf. [COBISS.SI-ID 71409155]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Oblikoslovje**
Course title:	**Morphology**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	2.	3.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	2nd	3rd

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Melita Zemljak Jontes

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Študent mora poznati osnovne pojme jezikoslovja in sistematičnost jezikovnih ravnin. Pogoji za pristop k izpitu: – opravljena seminarska vaja, – 75-odstotna prisotnost pri seminarskih vajah.	Student must know fundamental concepts of linguistics and systematics of language levels. Exam requirements include: – prepared and performed seminar paper exercise, – 75% attendance at seminar exercise.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Oblikoslovje – splošno, umestitev v jezikovni sistem. Besedne vrste – pregled po posameznih besednih vrstah. Morfematika – pojem morfema, pomen slovničnih morfemov. Oblikoslovne kategorije. Oblikoslovna paradigmatika (oblikospreminjevalni in oblikotvorni vzorci). Besedne vrste v razmerju do stavčnih členov. Stilistika oblikoslovnih prvin.	Morphology – general, placement into the language system, Word classes – overview according to particular word classes. Morphematic – concept of morpheme,meaning of grammatical morphemes. Morphological categories. Morphological paradigmatic (morphological and verb form patterns). Word classes in relation to sentence elements. Stylistic of morphological elements.

Temeljni študijski viri / Readings:

Bernard RAJH, 2004: Prispevki k obravnavi (slovenskega) oblikoslovja. *Studia Historica Slovenica* 4/2–3, 695–709.
Slovenski pravopis, 2010. Ljubljana: ZRC SAZU. 87–108. Dostopno na: https://fran.si/.
Irena STRAMLJIČ BREZNIK, 2014: *Medmeti v slovenskem jeziku*. Maribor: Založba Pivec.
Jože TOPORIŠIČ, 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja Maribor. 235–462.
– –, 2003: *Oblikoslovne razprave*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
Andreja ŽELE, 2014: *Slovar slovenskih členkov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Študentje se seznanijo z oblikoslovjem kot eno izmed jezikovnih ravnin in z njeno umestitvijo v jezikovni sistem. Spoznajo sistemsko urejenost jezika po posameznih besednih vrstah in njihovo razmerje do stavčnih členov. Usvojijo pojem morfema in njegove povezave z oblikoslovno paradigmatiko. Študentke in študenti usvojijo znanje o oblikoslovnem analiziranju besedila in se v vsakdanji rabi slovenskega jezika seznanijo z iskanjem oblikoslovnih posebnosti, napak, nedoslednosti ter jih z ustrezno jezikoslovno terminologijo in s pomočjo normativnih priročnikov slovenskega jezika tudi uzavestijo. Na splošno se seznanijo z novejšo oblikoslovno problematiko in razumejo razvojne oblikoslovne zakonitosti (slovenskega) jezika.	Students get acquainted with morphology as one among language levels and with its placement in language system.They learn systemic arrangement according to particular word classes and their relation to sentence elements. They adopt the concept of morpheme and its connectedness to morphological paradigmatic. Students acquire knowledge on morphological analysis of the text. They get acquainted with finding morphological particularities, errors, inconsistencies in the everyday use of the Slovene language. They are made aware to the use of appropriate linguistic terminology and of the help of normative manuals of the Slovene language. In general, they become familiar with recent morphological issues and understand the developmental morphological laws of the (Slovene) language.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje: Študentke in študenti prepoznajo oblikoslovno ravnino kot del splošnega jezikovnega ustroja. Prepoznajo sistemsko urejenost in paradigmatiko posameznih besednih vrst, vključno z njihovo morfemsko strukturo in povezavo s skladenjsko ravnino. Razlikujejo stilistične oblikoslovne prvine ter jih znajo uporabiti v različnih izraznih položajih. Za oblikoslovno analizo znajo poleg normativnih priročnikov uporabiti različne druge jezikoslovne vire, razlikovati med njihovimi izsledki ter jih smiselno ovrednotiti. Študentke in študenti znajo samostojno oblikoslovno analizirati besedilo in ovrednotiti dobljene rezultate analize. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Usvojitev znanja oblikoslovnih kategorij, besednih vrst, njihove morfemske strukture ter povezave oblikoslovne ravnine s skladenjsko je nujno za razumevanje in usvajanje skladenjskih zakonitosti slovenskega knjižnega jezika.	Knowledge and Understanding: Students get familiar with morphological level as a part of general linguistic system. They are acquainted with system structure and paradigmatic of particular word classes including their morphemic structure and connection to the syntax level. They distinguish stylistic differences of the morphemic elements and are able to use them in various expression positions. In addition to normative manuals, they know how to use various other linguistic resources, distinguish between the results and evaluate them sensibly for morphological analysis. Students are capable to morphemically analyze texts as well as evaluate the results of the analysis. Transferable/Key Skills and other attributes: Obtaining knowledge about morphological categories, word classes, their morphemic structure and connected morphological levels with syntax is necessary for understanding and adopting syntax laws of the Slovene literary language.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Frontalno delo, skupinsko delo, individualno delo, delo v spletni učilnici. Metode referata, razlage, diskusije in študije primera, prikazovanja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Frontal work, group work, individual work, work in ICT classroom. Method of report, explanation, presentation, discussion, study of an example. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Sodelovanje pri pedagoškem procesu		In-class participation.
Seminarska naloga.	10 %	Seminar paper.
		Written exam.
Pisni izpit.		Oral exam.
	30 %	
Ustni izpit.		
	30 %	
	30 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

KRAJNC IVIČ, Mira, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2022: Pristopi k celostni obravnavi besedil = Approaches to the holistic treatment of texts. V: KRAPŠE, Tatjana (ur.), et al. *Pogled na šolo 21. stoletja v duhu kompetenc in pismenosti: [znanstvena monografija]*. Spletna izd. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. 174–204, ilustr. ISBN 978-961-03-0752-5. http://www.zrss.si/pdf/Pogled_na_solo_21_stoletja.pdf. [COBISS.SI-ID 130564867]
PULKO, Simona, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2024: Narečno v izbranih literarnih delih Toneta Partljiča. V: JOŽEF-BEG, Jožica (ur.), HOČEVAR, Mia (ur.), KOČNIK, Neža (ur.). *Jezik in književnost v spreminjanju: [Slovenski slavistični kongres, Celje, 26.–28. september 2024]*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 317–326. Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 34. ISBN 978-961-6715-51-5. ISSN 1408-3043. [COBISS.SI-ID 210341123]
VALH LOPERT, Alenka, ZEMLJAK JONTES, Melita, 2021: O kolikosti in kakovosti naglašenih samoglasnikov v kultiviranem govoru Maribora in narečjih, ki so vplivala na nastanek mariborske mestne govorice, ter nekaterih drugih narečnih govorih. V: MIRTIČ, Tanja (ur.), SNOJ, Marko (ur.). *1. slovenski pravorečni posvet*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti. 226–244. Razprave, 25. ISBN 978-961-268-077-0. https://www.sazu.si/uploads/files/publikacije21/Rared2RAZPRAVE.pdf. [COBISS.SI-ID 71409155]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Skladnja**
Course title:	**Syntax**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type: obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30	30				30	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Irena Stramljič Breznik

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene
Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Opravljena seminarska naloga in 80-odstotna udeležba pri predavanjih in seminarjih.	Seminar paper and an attendance of 80% of all sessions (classes, seminars).

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
– Opredelitev skladnje v sistemu jezikovnega opisa. – Predmet raziskovanja. – Skladnja:	– Definition of syntax within the system of linguistic description – Subject of research. – Syntax:

– besednih zvez: podrednih, prirednih, pristavčnih,
– stavka: tipologija stavkov in stavčni členi,
– povedi:
  o enostavčne, pastavčne,
  o večstavčne: pri-, pod- in soredne.
– Preneseni ali poročani govor.
– Upovedovanje.
– Besedni in stavčni red.
	– of phrases: subordinate, coordinate, appended clause,
	– sentence: sentence typology, sentence element,
	– sentences:
	  o simple sentence, minor sentence,
	  o complex sentence: coordination, subordinate, parataxis.
	– Indirect speech or reported speech.
	– Sentence formation.
	– Word and sentence order.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Jože TOPORIŠIČ, 1976: Stilistika skladenjskih pojavov. *Slavistična revija* 24/1, 29–38.
– –, 1982: *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: DZS.
– –, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Založba Obzorja. 487–691.
Ada VIDOVIČ MUHA, 1993: Breznikov jezikoslovni nazor v njegovi razpravi o besednem redu. *Slavistična revija* 41/4, 497–507.
Andreja ŽELE, 2001: *Vezljivost v slovenskem knjižnem jeziku (s poudrakom na glagolu).* Ljubljana: ZRC SAZU.
– –, 2016: O razlikah med priredno in podredno izraženim razmerjem. *Jezikoslovni zapiski* 22/2, 31–44.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študenti: – spoznajo teoretične pojme slovenske skladenjske teorije, – razumejo skladenjsko strukturo slovenskega jezika, – uzavestijo prvine upovedovanja in možnosti skladenjskih modifikacij.	Students: – get to know theoretical concepts of the classical Slovene syntax theory, – understand the syntax structure of the Slovene language, – become aware of the elements of sentence formation and possibilities of syntactic modifications.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študenti so zmožni: – uporabiti teoretično znanje pri praktični skladenjski analizi pisanih besedil, – pojasniti pomen stilistike skladenjskih struktur za upovedovanje v različnih okoliščinah. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Obvladovanje skladnje vpliva na sposobnost ubesediljenja in korektno pravopisno in pomensko oblikovanje lastnih besedil in sposobnost ustrezne korekcije besedil drugih.	Knowledge and Understanding: Students are able to: – use the theoretical knowledge in practical syntax analysis written texts, – explain the meaning of stylistics of syntactical structures for sentence formation in different circumstances. Transferable/Key Skills and other attributes: The proficiency in syntax influencesthe ability of sentence formation and correct orthographical and semantic formation of one's own texts and ability adequate correction of text by others.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**

– Predavanje (verbalne metode: razlaganje, pojasnjevanje, diskusija); – seminar (delo z besedili: analiziranje, sintetiziranje). Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– Lectures (verbal method: explanation, discussion); – seminar (work with texts: analysis, synthesis). The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit Opomba:pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja s 3 kolokviji.	40 %	Written exam Note:written exam may be substituted for 3 colloquiums.
Ustni izpit.	40 %	Oral exam.
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.

Reference nosilca / Lecturer's references:

JAKOŠA, Suzana, GLAVAČ, Damjan, STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Terminotvorne značilnosti samostalniške besedne zveze s terminom celica v naravoslovju. Slavia Centralis. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 15, št. 1, str. 7-25.

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Glagoli v govoru Malečnika. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Dialektologija na Dnevih akademikinje Zinke Zorko*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2023. Str. 181-202.

STRAMLJIČ BREZNIK, Irena. Kolokacijska analiza izbranega moško- in ženskospolskega para = Collocational analysis of a Selected masculine-feminine pair of personal nouns. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). Slavistična prepletanja 3.

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Slovanska jezikovna dediščina**
Course title:	**Slavic Language Heritage**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Natalija Ulčnik

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Jih ni.	None.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**
– Od indoevropščine do praslovanščine in od praslovanščine do stare cerkvene slovanščine. – Delovanje Cirila in Metoda. – Nastanek stare cerkvene slovanščine in njeno razmerje do drugih slovanskih jezikov. – Starocerkvenoslovanski spomeniki. – Glagolska in cirilska azbuka.	– From the Indo European do Proto Salvic and from Proto Slavic to the Old Church Slavic language. – Work of Saint Cyril and Methodius. – The origin of the Old-Church Slavic language and its relation to other Slavic languages – Old-Church Slavic documents. – Glagolitic and Cyrillic alphabet. – Phonetics.

– Glasoslovje. – Oblikoslovje, paradigmatika pregibnih besednih vrst. – Značilnosti leksike. – Branje starocerkvenoslovanskih ciriličnih besedil. – Transkripcija iz cirilice v latinico in iz latinice v cirilico.	– Morphology, paradigmatics of inflective word classes. – Lexical characteristics. – Reading of the Old-Church Slavic Cyrillic texts. – Transcription from Cyrillic to Latin and from Latin to Cyrillic.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Vanda BABIČ, 2003: *Učbenik stare cerkvene slovanščine*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
Slovenski jezik med slovanskimi jeziki. Ur. Matej Šekli in Lidija Rezoničnik. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, 2021.
Matej ŠEKLI, 2016: *Primerjalno glasoslovje slovanskih jezikov 1. Od praindoevropščine do praslovanščine*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Cilj predmeta je študentom predstaviti staro cerkveno slovanščino kot osnovo za nadaljnje proučevanje zgodovinske slovnice slovenskega in drugih slovanskih jezikov. Predavanja podajajo uvodni pregled od ide. preko psl. do stcsl. Težišče predstavlja struktura stare cerkvene slovanščine, izpričane v spomenikih raznih slovanskih redakcij.	Course objective is to presents to the students the Old Church Slavic language as a basis for further study of historical grammar of the Slovene language and of other Slavic languages Lectures give an introduction overview of Indo European languages to Proto-Slavic language to Old Church Slavic language. A focal point is presented by the structure of the Old church Slavic language in monuments of various Slavic editions.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Po opravljenem izpitu bo študent poznal osnove razvoja od ide. do psl., poznal bo značilnosti stcsl., razumel bo razvojne zakonitosti, znal bo pisati in brati stcsl. cirilico. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Pridobljeno znanje je nujna podlaga za študij slovenskih narečij, pri knjižnem jeziku pa za strokovno soočanje tako z najstarejšimi in starejšimi spomeniki kakor s sinhrono nerazložljivimi pojavi v sodobnem govoru in besedilih.	Knowledge and understanding: After passing the examination the student will know the basics of development from Indo-European to Proto-Slavic, will know the characteristics of Old Church Slavic, will understand the laws of development, will be able to write and read Old Church Slavic Cyrillic. Transferable/Key Skills and other attributes: The acquired knowledge is a necessary foundation for study of the Slovene dialects, in study of literary language for professional confrontation with the oldest and old monuments as well as with the synchronal inexplicable phenomena in contemporary speech and texts.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**

Predavanja, domače naloge. Metoda razlage, diskusije. Problemsko učenje. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures and homework. Method of explanation, discussion. Problem-based learning. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	100 %	Written exam Note: written exam may be substituted for 2 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ULČNIK, Natalija. Raba izbranih slavizmov v slovenščini. *Slavistički studii*, ISSN 0352-3055, 2020, 20, str. 203-217. https://flf.ukim.mk/wp-content/uploads/2021/10/Славистички-студии-20.pdf[COBISS.SI-ID 83339011]

ULČNIK, Natalija. Od A do Š - spoznavanje cirilice v slovenskem prostoru = From A to Š - learning about the Cyrillic alphabet in the Slovenian territory. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). *Slavistična prepletanja 4*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 185-199. ISBN 978-961-286-625
9. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/698/941/2405-1,
DOI: 10.18690/um.ff.7.2022.11. [COBISS.SI-ID 117202947]

NIKOLOVSKI, Gjoko, ULČNIK, Natalija. Makedonski frazeološki ustrezniki v Slovarju slovenskih frazemov. *Slavistički studii*. 2023, tom 23, br. 1, str. 81-101. ISSN 0352-3055. https://journals.ukim.mk/index.php/slavs/article/view/2630/2271. [COBISS.SI-ID 204640515]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Teorija književnosti**
Course title:	**Theory of Literature**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Varja Balžalorsky Antić

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lectures:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	**Content (Syllabus outline):**

Predmet obravnava pojem teorije književnosti, njene značilnosti in funkcije v odnosu do drugih disciplin literarne vede ter oriše njen zgodovinski razvoj vse do sodobnih metodoloških pristopov (npr. kognitivna naratologija, postkolonializem, feministična literarna veda). Podrobneje se posveti glavnim literarnoteoretičnim panogam: ontologiji, fenomenologiji, aksiologiji, predvsem pa literarni morfologiji in genologiji. Ob izbranih besedilih iz slovenske in svetovne književnosti obravnava ključne pojme naratologije, teorije lirike in drame, verzologije, retorike in stilistike; pripovedovalec, fokalizacija, literarni junak, pripovedni čas in prostor, pripovedne tehnike, lirski subjekt, dramski subjekt, dramsko dejanje, motiv, tema, retorične figure, ritem, verz idr.	The course examines the concept of literary theory, its characteristics and functions in relation to other disciplines of literary studies, and outlines its historical development up to contemporary methodological approaches (e.g. cognitive narratology, postcolonialism, feminist literary studies). It looks in detail at the main literary-theoretical disciplines: ontology, phenomenology, axiology, and above all, literary morphology and genealogy. Using selected texts from Slovene and World literature, it discusses the key concepts of narratology, theories of the lyric and drama, versology, rhetoric and stylistics; narrator, focalization, literary character, narrative time and space, narrative techniques, lyrical subject, dramatic subject, action in drama, motif, theme, rhetorical figures, rhythm, verse, etc.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Varja BALŽALORSKY ANTIĆ, 2019: Lirski subjekt. Rekonceptualizacija. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
Wayne C. BOOTH, 2005: Retorika pripovedne umetnosti. Ljubljana: LUD Literatura.
Jonathan CULLER, 2008: Literarna teorija. Zelo kratek uvod. Ljubljana: Krtina.
Marko JUVAN, 2006: Literarna veda v rekonstrukciji. Ljubljana: LUD Literatura.
Janko KOS, 1993: Lirika. Ljubljana: DZS.
– –, 2001: Literarna teorija. Ljubljana: DZS.
Lado KRALJ, 1998: Teorija drame. Ljubljana: DZS.
Aleš POGAČNIK (ur.), 1995: Sodobna literarna teorija: zbornik. Ljubljana: Krtina.
Tomo VIRK, 1999: Moderne metode literarne vede. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
Alojzija ZUPAN SOSIČ, 2017: Teorija pripovedi. Maribor: Litera.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študent_ka pozna osnove teoretičnega mišljenja; pozna temeljne pojme teorije književnosti; seznani se z vprašanji obstoja, bistva, sestave in vrednotenja literarnih besedil; pozna osnovne kategorije teorije pripovedi, lirike in dramatike in načine njihove smiselne uporabe pri praktičnem delu z literarnimi besedili; pozna razvoj discipline od antike do sodobnosti; pozna glavne smeri in panoge stroke; pozna orodja za analiziranje, interpretiranje in vrednotenje literarnih besedil.	Students are familiar with the basics of theoretical thinking; they are familiar with the fundamental concepts of the theory of literature; they are familiar with the questions of the existence, functions, structuration and evaluation of literary texts; they are familiar with the basic categories of narratology, theory of the lyric and drama, and the ways of their meaningful application to practical work with literary texts; they are familiar with the development of the discipline from Antiquity to the present; they are familiar with the main branches

	and trends of the discipline; they know tools for analysing, interpreting and evaluating literary texts.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študent_ka zna uporabljati temeljno literarnoteoretično terminologijo; zna samostojno analizirati, interpretirati in vrednotiti pesniška, prozna in dramska besedila; zna argumentirano zastaviti in rešiti literarnoteoretski problem.	Students are are able to use basic terminology of literary theory and is able to analyse, interprete and evaluate poetry, prose and drama texts independently; they are able to pose and solve a literary-theoretical problem in an argumentative way.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, skupna in samostojna analiza besedil, razprava, seminarsko delo, metoda viharjenja možganov, metoda študije primera. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	ectures, collaborative and independent analysis of texts, discussion, seminar work, brainstorming method, case study method. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Seminarska naloga.	20 %	Seminar paper.
Pisni izpit.	80 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja.The lyric subject:a reconceptualisation. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. [COBISS.SI-ID 99723011]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Ženska poezija i strategije spoljašnje dialoškosti. Književna istorija: časopis za nauku o književnosti. 2020, letn. 52, št. 170, str. 31-51. ISSN 0350-6428. DOI:10.18485/kis2020.52.170.2.[COBISS.SI-ID 37657091]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Fokalizacija v lirskem diskurzu. Primerjalna književnost. [Tiskana izd.]. maj 2020, letn. 43, št. 1, str. 189-208. ISSN 0351-1189. DOI:10.3986/pkn.v43.i1.11. [COBISS.SI-ID 18093827]

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Pesemski subjekt v pesmi Upočasnjena Henrija Michauxa. V: ŽUNKOVIČ, Igor (ur.), SMOLEJ, Tone (ur.). Življenje med antiko in avantgardo : zbornik ob jubileju Janeza Vrečka. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2018. Str. 63-76. ISBN 978-961-06-0045-9. [COBISS.SI-ID 66551650]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Teorija literarnih vrst**
Course title:	**Theory of the Literary Forms**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	1.	1.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	1st	1st

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Varja Balžalorsky Antić

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Sodelovanje pri vajah in 80-odstotna prisotnost pri predavanjih.	Participation in tutorial and an attendance of 80% of lectures.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**
Predmet obravnava zgodovino različnih načinov genološkega razvrščanja literarnih besedil, pri čemer posebej izpostavi razlikovanje med esencialističnimi in nesencialističnimi pristopi pri določanju žanrske pripadnosti besedil. Poleg obravnave različnih pojmovanj t. i. nadvrst (lirika, epika,	The course examines the history of genological classification of literary texts, with a particular emphasis on the distinction between essentialist and non-essentialist approaches to determining the genre of texts. In addition to examining the various notions of the literary types or forms (the lyric, epic, drama), it looks in

dramatika) se podrobneje posveti raznolikim teorizacijam nekaterih literarnih žanrov (ep, roman, tragedija, komedija, novela, kratka zgodba idr.) in poliliterarnih žanrov (esej).	detail at the various theorisations of certain literary genres (epic, novel, tragedy, comedy, novella, short story, etc.) and semi-literary genres (essay).

Temeljni študijski viri / Readings:

Mihail M. BAHTIN, 1982. Teorija romana: izbrane razprave. Ljubljana: Cankarjeva založba.
Janko KOS, 1983: Roman. Ljubljana: DZS.
– –, 1996: K vprašanju o bistvu tragedije. Primerjalna književnost 19/1, 1–16.
– –, 1997: K vprašanju o bistvu komedije. Slavistična revija. 45/1–2, 293–305.
Boris A. NOVAK, 1995: Oblika, ljubezen jezika. Maribor: Založba Obzorja.
Tomo VIRK, 2004:. Problem vrstnega razlikovanja v kratki prozi. Slavistična revija 52/3, 279–293.

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študent_ka razvije osnove za zastavljanje literarnoteoretskih problemov in njihovo reševanje; usvoji literarnoteoretsko terminologijo s področja teorije literarnih žanrov; pozna različne zgodovinske in sodobne pristope literarne genologije in na tej podlagi razume prototipske značilnosti literarnih nadvrst, vrst in žanrov ter njihovo zgodovinsko spremenljivost; pozna ključne teorije posameznih žanrov (ep, roman tragedija, novela, kratka zgodba idr.).	Students develop the basis for posing and solving literary-theoretical problems; they acquire literary-theoretical terminology in the field of genre theory; are familiar with various historical and contemporary approaches to genre theory and, on this basis, understand the prototypical characteristics of literary types, forms, kinds and genres and their historical variability; are familiar with the key theories of the individual genres (epic, novel-tragedy, novella, short story, etc.).

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Študent_ka zna uporabljati strokovno terminologijo, pozna značilnosti literarnih nadvrst in vrst. Zna samostojno razbrati in argumentirano predstaviti prototipske značilnosti besedila, na podlagi katerih določi njegovo zvrstno pripadnost, zna samostojno zastaviti in rešiti literarnoteoretski problem.	Students are able to use literary genre theory terminology; they are familiar with the characteristics of literary types, kinds and genres. They are able to independently identify and present the prototypical features of a text in an argumentative manner, on the basis of which they determine its genre; they are able to independently pose and solve a literary-theoretical problem.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja, skupna analiza del, razprava, metoda študije primera, seminarska vaja. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures, collaborative analysis of works, discussion, case study method, seminar exercise. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Seminarska naloga. Pisni izpit.	20 % 80 %	Seminar paper. Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja.The lyric subject:a reconceptualisation. Berlin: Peter Lang, 2022. 305 str. Literary and cultural theory, 59. ISBN 978-3-631-83363-6. ISSN 1434-0313. [COBISS.SI-ID 99723011]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Ženska poezija i strategije spoljašnje dialoškosti.Književna istorija: časopis za nauku o književnosti. 2020, letn. 52, št. 170, str. 31-51. ISSN 0350-6428. DOI:10.18485/kis2020.52.170.2. [COBISS.SI-ID 37657091]
BALŽALORSKY ANTIĆ, Varja. Fokalizacija v lirskem diskurzu. Primerjalna književnost. [Tiskana izd.]. maj 2020, letn. 43, št. 1, str. 189-208. ISSN 0351-1189. DOI:10.3986/pkn.v43.i1.11. [COBISS.SI-ID 18093827]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Uvod v esejistiko in književno kritiko**
Course title:	**Introduction to Essayistic and Literary Critique**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type:	obvezni/obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University subject code:	

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30					60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	Blanka Bošnjak

Jeziki / Languages:	**Predavanja / Lecture:**	slovenščina/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisites:**
Pogoj za opravljanje izpita je 80 % aktivna prisotnost pri kontaktnih urah.	Requirements for the admission to the exam is 80% active attendance in contact hours.

Vsebina:	**Contents (Syllabus outline):**
Predmet sestavljata dva vsebinska sklopa. 1. V teoretskem delu je poudarek na jezikovnih, stilnih in notranjeslogovnih vidikih ter na dilemah, povezanih s samo definicijo eseja. Za določanje notranjega sloga eseja in s tem povezane tipologije slovenske esejistike	Course is composed of two content parts. 1. In theoretical part the emphasis is on linguistic, stylistic and inner-stylistic aspects and dilemmas connected to definition of essay itself.To determine the inner style of the essay and typology of Slovene essayistic the major

bodo glavni pojmi esejističnost, interpretativnost, razpravljalnost, polemičnost ter kritičnost. Prek njih bo študent spoznal najgloblje poetološke in genološke, posredno tudi vsebinske določnice korpusa. Drugi del je namenjen književni kritiki. Tu gre za ugotavljanje zakonitosti kompozicije, vlogo jezikovnih sredstev, evokacijo kritiško-estetskih meril in njihovo aplikacijo na izbrano književno delo. 2. Literarno-zgodovinski aspekt se ustavlja predvsem ob problemskih krogih slovenske esejistike. Tu je bistveno, da študent ugotovi dvoje: izjemno razvejenost na eni strani ter koncentracijo na relativno ozek sklop tem na drugi.	concepts are essayism, interpretivity, discussion, polemics and criticism. Through them students will get to know the most complex poetologic and genealogic,indirectly also content determinants of corpus.The second part deals with literary critique. Students are to find out laws of composition, role of linguistic means, evocation of critically aesthetic criteria and their application to selected literary work. 2. Literary-historic part predominately deals with problematic issues of Slovene essayistic.For a student it is essential to establish two major facts: exceptional complexity on one side and concentration on relatively narrow thematic scoop on the other.

Temeljni študijski viri / Readings:

Matija OGRIN, 2003: *Literarno vrednotenje na Slovenskem: od 1918 do 1945*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.
Denis PONIŽ, 1989: Esej. *Literarni leksikon*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
Drago ŠEGA, 2004: *Literarna kritika: Termin, geneza, teorija*. Ljubljana: ZRC SAZU.
Miran ŠTUHEC, 2005: *Aristokracija jezika in duha*. Ljubljana: Študentska založba.
– –, 2013: *Književne teme*. Maribor: Založba Pivec. (ustrezna poglavja)

Cilji in kompetence:	**Objectives and competences:**
Študenti: 1. se seznanijo z literarno-zvrstno oznako eseja in kritike, 2. poznajo glavne teme ter na premike, ki so tu nastali glede na kulturno, literarno, duhovno in socialno dinamiko, 3. razumejo pomen esejistike in kritike za duhovni ter kulturni razvoj Slovencev.	Students: 1. become familiar with the definition of the essay and critique as literary genres, 2. are familiar with major themes and shifts that occurred regarding cultural, literary, spiritual and social dynamic, 3. understand the significance of essayistic and critique for spiritual and cultural development of the Slovenes.

Predvideni študijski rezultati:	**Intended learning outcomes:**
Znanje in razumevanje: Študenti bodo po uspešno opravljenem izpitu pridobili osnovno vedenje za samostojno sledenje esejistiki in kritiki, pridobili si bodo znanje in intelektualno odprtost, zmožni bodo pojasniti glavne procese; sposobni bodo razpravljati o osnovnih problemih področij. Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi: Predmet je zamišljen kot samostojen in celovit osnovni vpogled v problematiko. Glede na to se pričakuje, da bodo študenti spoznanja	Knowledge and Understanding: After students pass the examination successfully they will acquire basic knowledge for independent tracing in field of essayistic and critique, they will also acquire knowledge and intellectual openness, they will be able to explain main processes; they will be capable to discuss on fundamental problems of the field. Transferable/Key Skills and other attributes: The course is conceived as an independent and wholesome insight into problem field.Regarding that it is expected that students will be able to

prenašali na druga humanistična področja, denimo na zgodovinsko, filozofsko, etnološko, umetnostnozgodvinsko itd. Hkrati je načrtovan tudi kot uvod tistim študentom, ki bodo nadaljevali študij na 2. stop., v enopredmetnih ali dvopredmetnih programih Slovenski jezik in književnost (nepedagoški in pedagoški) ter enopredmetnem.	transfer their knowledge to other humanity fields, such as history, philosophy, ethnology, history of art, etc. At the same time the course is conceived as an introduction for students that will continue their education at the second level in one or two subject major of the Slovene Language and Literature (pedagogy or non-pedagogy) programs, and at one subject major Literature.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
Predavanja vključujejo spodbujanje študentov k problemskemu pristopu in k reševanju načrtovanih specifičnih problemov. Aktivna navzočnost pri predavanjih. Kritičen študij navedene in druge literature. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	Lectures include stimulation of students for the problem solving approach and for solving pre-planned specific tasks. Active presence in lectures. Critical study listed and other literature. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Pisni izpit.	100 %	Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

BOŠNJAK, Blanka. Potrčeva refleksija slovenske literature. V: ČEH STEGER, Jožica (ur.), DOBERŠEK, Milena (ur.), KMETEC-FRIEDL, Božena (ur.). *Ivan Potrč med intimo in zgodovino*. Ptuj: Knjižnica Ivana Potrča, 2024. Str.189-206. ISBN 978-961-93727-9-1. [COBISS.SI-ID 212504835]

BOŠNJAK, Blanka. Pomembna kulturnopolitična gibanja v Prlekiji in izbrana starejša prleška književnost. V: JESENŠEK, Marko (ur.). *Čitalništvo in bralno društvo pri Mali Nedelji*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 186-205, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 146. ISBN 978-961-286-578-8. DOI: 10.18690/um.ff.1.2022.10. [COBISS.SI-ID 106662659]

BOŠNJAK, Blanka. Slovenska posvetna strokovna literatura 18. stoletja : študija primera = Slovenian secular professional literature of the 18th century : a case study. V: NIKOLOVSKI, Gjoko (ur.), ULČNIK, Natalija (ur.). *Slavistična prepletanja 2*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 169-181. ISBN 978-961-286-605-1. https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685, DOI: 10.18690/um.ff.4.2022.10. [COBISS.SI-ID 115886595]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Lektorat slovanskega jezika – makedonščina**
Course title:	**Slavic Language Development – Macedonian Language**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Gjoko Nikolovski

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lectures:	
Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Ni pogojev.	None.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
Zgodovinski razvoj makedonskega jezika. Spoznavanje makedonske kulture in tradicije. Pisava in pisanje. Osnove makedonskega oblikoslovja. Osnove makedonske skladnje in tvorjenje kratkih besedil. Branje in prevajanje kratkih besedil. Osnovni besedni zaklad za sporazumevanje na vsakdanje teme na začetni ravni.	Historical development of the Macedonina language. Macedonian culture and tradition. The alphabet and ortographic rools. Basic morphology. Basic Syntax and writting short texts. Reading and translating short texts. Basic vocabulary for communication on everyday topics.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Violeta AJDINSKA-PAPAZOVSKA, 1999: *Dobre dojdovte na makedonski jazik* (učebnik, rabotna tetratka in CD). Skopje: Rabotnički univerzitet Kočo Racin.
Tatjana GOČKOVA-STOJANOVSKA, Iskra PANOVSKA-DIMKOVA, 2012: *Učebnik po makedonski jazik za stranci: Božilak – početno ramniš*te. Skopje: Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Filološki fakultet Blaže Koneski.
Roza TASEVSKA, 2006: *Makedonski so maka, kurs za početnici*. Skopje: Univerzitet Sv. Kiril i Metodij, Filološki fakultet Blaže Koneski.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Vpogled v slovnično podobo makedonskega jezika in zgodovinski razvoj. Možnost za jezikovno primerjevo s slovenščino. Uporaba literature v makedonščini s pomočjo dodatnih pripomočkov (slovarjev, slovnic). Razširjanje znanja s področja makedonskega jezika, literature in kulture. Študent se seznani s strukturo in osnovami sodobnega makedonskega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom. Doseže zadostno znanje jezika, ki študentu omogoča samostojno uporabo literature in nadaljne poglabljanje.	Insight into Macedonian grammar and the historical development. The possibility of linguistic comparision between Macedonian and Slovenian. Using literature in Macedonian with the help of additional tools (dictionaries, grammars). Dissemination of knowledge of Macedonian language, literature and culture. Students familiarize themselves with the structure and basics of contemporary Macedonian language in comparison with the Slovenian language. Sufficient knowledge of the language, which enables the student independently using literature and further deepening.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:
Znanje in razumevanje: Po končanem lektoratu je študent usposobljen za: – sporazumevanje v predvidljivih govornih položajih o vsakdanjih temah, – razumevanje bistvenih informacij v zapisanih in govorjenih besedilih, – oblikovanje krajšega besedila (čestitka, razglednica) po navodilih,	Knowledge and understanding: After completing language courses the student: – communicate in predictable situations on everyday topics, – understand the essential information in written and spoken texts, – can writes short texts (birthday card, postcard),

– preprosto, a dovolj ustrezno in pravilno govorno in pisno izražanje. – primerjavo slovenskega in makedonskega jezika na različnih jezikovnih ravninah.	– his speaking and writting is simple, but accurate and correct, so communication is largely disturbed, – comparison of the Slovenian and Macedonian on different linguistic levels.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– delo v skupini; – individualno delo; – strokovna ekskurzija v Makedoniji. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– teamwork; – individual work; – excursion in Macedonia. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit. Pisni izpit Opomba:pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	50 % 50 %	Oral exam. Written exam Note:written exam may be substituted for 2 colloquiums.

Reference nosilca / Lecturer's references:

ARIZANKOVSKA, Lidija, NIKOLOVSKI, Gjoko. Sovremenata makedonska jazična situacija od slovenečki aspekt. V: KRAJNC IVIČ, Mira (ur.), ŽELE, Andreja (ur.). Pogled v jezik in iz jezika : Adi Vidovič Muha ob jubileju, (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 133). Maribor: Univerzitetna založba: = University Press. 2020, str. 240-258. [COBISS.SI-ID 25181448]
NIKOLOVSKI, Gjoko. Slovensko-makedonski slovar. Kamnik: Amebis, 2023-. ISSN 3023-9249. https://www.termania.net/slovarji/240/Slovensko_makedonski_slovar. [COBISS.SI-ID 166022403]
NAZALEVIĆ ČUČEVIĆ, Iva, NIKOLOVSKI, Gjoko. O nego i već u hrvatskome te njihovim ekvivalentima u makedonskome. V: PANOVSKA-DIMKOVA, Iskra. Zbornik vo čest na prof. d-r Ljudmil Spasov - po povod 70 godini od negovoto raǵanje. Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski": Institut za makedonski jazik "Krste Misirkov", 2022. Str. 151-164. ISBN 978-608-234-097-5, ISBN 978-608-220-078-1. [COBISS.SI-ID 137635331]

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	**Lektorat slovanskega jezika – hrvaščina**
Course title:	**Slavic Language Development – Croatian Language**

Študijski program in stopnja Study programme and level	**Študijska smer Study field**	**Letnik Academic year**	**Semester Semester**
Slovenski jezik in književnost, prva stopnja	Slovenski jezik in književnost (dvopredmetna smer)	3.	5.
Slovene Language and Literature, first-cycle	Slovene Language and Literature (Double-Major Option)	3rd	5th

Vrsta predmeta / Course type: izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	**Seminar Seminar**	**Vaje Tutorial**	**Klinične vaje work**	**Druge oblike študija**	**Samost. delo Individ. work**	**ECTS**
		60			30	3

Nosilec predmeta / Lecturer: Gjoko Nikolovski

Jeziki / Languages:	
Predavanja / Lectures:	
Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene, hrvaščina/Croatian

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	**Prerequisits:**
Ni pogojev.	None.

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
– Zgodovinski razvoj hrvaškega jezika, – hrvaška pisava, – osnove oblikoslovja hrvaškega jezika, – osnovni besedni zaklad za sporazumevanje na vsakdanje teme, – pregled hrvaškega glasoslovja, osnove pravopisa in pravorečja v primerjavi s slovenskim jezikom, – oblikoslovna podoba hrvaškega jezika, – osnove hrvaške skladnje, – hrvaški jezik, kultura in tradicija skozi zgodovino, – sporazumevalni vzorci v hrvaščini, – strokovna ekskurzija na Hrvaškem.	– Historical development of Croatian language, – the Croatian alphabet, – basic morphology of Croatian language, – basic vocabulary to communicate on everyday topics, – overview Croatian phonology, orthography and phonology in comparison with the Slovenian language, – morphologie of Croatian language, – the basics of Croatian syntax, – croatian language, culture and traditions throughout history, – communication patterns in Croatian, – excursion in Croatia.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Marica ČILAŠ MIKULIČ i dr. 2009: *Hrvatski jezik za početnike 1. Učbenik i rječnik*. Zagreb: CROATICUM, Sveučilište u Zagrebu.
– –, 2009: *Razgovarajte s nama, učbenik hrvatskog jezika za više početnike*. Zagreb: CROATICUM, Sveučilište u Zagrebu.
Hrvatska školska gramatika. Dostopno na: http://gramatika.hr/#
Gjoko NIKOLOVSKI, 2023: *Učno gradivo za predmet Lektorat slovanskega jezika – hrvaščina*. Maribor: Filozofska fakulteta.
Dragutin RAGUŽ, 1997: *Praktična hrvatska gramatika*. Zagreb: Medicinska naklada.

Cilji in kompetence:	Objectives and competences:
Vpogled v slovnično podobo hrvaškega jezika in zgodovinski razvoj. Možnost za jezikovno primerjevo s slovenščino. Uporaba literature v hrvaščini s pomočjo dodatnih pripomočkov (slovarjev, slovnic). Razširjanje znanja s področja hrvaškega jezika, literature in kulture. Študent se seznani s strukturo in osnovami sodobnega hrvaškega jezika v primerjavi s slovenskim jezikom. Doseže zadostno znanje jezika, ki študentu omogoča samostojno uporabo literature in nadaljne poglabljanje.	Insight into Croatian grammar and the historical development. The possibility of linguistic comparision between Croatian and Slovenian. Using literature in Serbian with the help of additional tools (dictionaries, grammars). Dissemination of knowledge of Croatian language, literature and culture. Students familiarize themselves with the structure and basics of contemporary Croatian language in comparison with the Slovenian language. Sufficient knowledge of the language, which enables the student independently using literature and further deepening.

Predvideni študijski rezultati:	Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje: Po končanem lektoratu je študent usposobljen za: – sporazumevanje v predvidljivih govornih položajih o vsakdanjih temah, – razumevanje bistvenih informacij v zapisanih in govorjenih besedilih, – oblikovanje krajšega besedila (čestitka, razglednica) po navodilih, – preprosto, a dovolj ustrezno in pravilno govorno in pisno izražanje, – primerjavo slovenskega in hrvaškega jezika na različnih jezikovnih ravninah.	Knowledge and understanding: After completing language courses the student: – communicate in predictable situations on everyday topics, – understand the essential information in written and spoken texts, – can writes short texts (birthday card, postcard), – his speaking and writting is simple, but accurate and correct, so communication is largely disturbed, – comparison of the Slovenian and Croatian on different linguistic levels.

Metode poučevanja in učenja:	**Learning and teaching methods:**
– delo v skupini; – individualno delo; – strokovna ekskurzija na Hrvaškem. Poučevanje in učenje potekata z didaktično uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije.	– teamwork; – individual work; – excursion in Croatia. The information and communications technology is used for educational purposes in the teaching and learning process.

Načini ocenjevanja:	**Delež (v %) / Weight (in %)**	**Assessment:**
Ustni izpit.	50 %	Oral exam.
Pisni izpit Opomba: pisni izpit lahko nadomesti sprotno preverjanje znanja z 2 kolokvijema.	50 %	Written exam Note: written exam may be substituted for 2 colloquiums**.**

Reference nosilca / Lecturer's references:

NAZALEVIĆ ČUČEVIĆ, Iva, NIKOLOVSKI, Gjoko. O nego i već u hrvatskome te njihovim ekvivalentima u makedonskome. V: PANOVSKA-DIMKOVA, Iskra. Zbornik vo čest na prof. d-r Ljudmil Spasov - po povod 70 godini od negovoto raǵanje. Skopje: Filološki fakultet "Blaže Koneski": Institut za makedonski jazik "Krste Misirkov", 2022. Str. 151-164. ISBN 978-608-234-097-5, ISBN 978-608-220-078-1. [COBISS.SI-ID 137635331]
ULČNIK, Natalija, NIKOLOVSKI, Gjoko. Zapisovalne težave govork in govorcev južnoslovanskih jezikov pri učenju slovenščine. V: PULKO, Simona (ur.), ZEMLJAK JONTES, Melita (ur.). Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 273-290, ilustr. Mednarodna knjižna zbirka Zora, 149. ISBN 978-961-286-670-9. DOI: 10.18690/um.ff.12.2022.18. [COBISS.SI-ID 137036547]
NIKOLOVSKI, Gjoko. Učno gradivo za predmet Lektorat slovanskega jezika - hrvaščina. Maribor: Filozofska fakulteta, 2023. [94] str., ilustr. [COBISS.SI-ID 137561091]